

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126
Ispravniki oddelkov: Ljubljana, Belem-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 4255
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praha št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

Končno dobi tudi Ljubljana letališče

Zupan dr. Puc v Beogradu — Delo na prireditvi letališča bo pospešeno — Važne zračne zveze Ljubljane

Beograd, 17. januarja. p. Kakor smo že javili, sta se mudila včeraj in danes v Beogradu ljubljanski zupan dr. Puc in podzupan prof. Jarc. Tekom današnjega dne sta bila pri raznih ministrih, zlasti pri finančnem ministru, pri katerem sta intervenirala v zadevi ljubljanskega mestnega proračuna. Glavni predmet njunih intervencij v Beogradu pa je bilo vprašanje zgraditve modernega letališča v Ljubljani in priključitev Ljubljane na mednarodne zračne proge. Intervencija župana dr. Pucja je imela uspeh in je ljubljanski letališče zagotovljeno. Ljubljana bo uvrščena v veliko mednarodno zračno progno Berlin—Praga—Dunaj—Ljubljana—Sušak—Split—Dubrovnik. Proga bo otvorena takoj,

ko bodo zgrajena letališča s potrebnimi pripravi v Ljubljani, na Sušaku in v Dubrovniku; proga bo zlasti važna za tujski promet na Jadranu in v dravski banovini. Pozneje bo Ljubljana priključena tudi na mednarodno progno Dunaj—Benetke, obenem pa bo podaljšana dosežanja proga Beograd—Zagreb do Ljubljane, tako da bo Ljubljana v dosegu dobi priključena na vse važnejše zračne proge, obenem pa bo do možne najkrajše zveze z vsemi važnejšimi centri v državi, ker bo trajal polet iz Ljubljane do Skoplja preko Beograda največ sedem do osem ur.

Zupan dr. Puc in podzupan prof. Jarc sta nočjo odpotovala iz Beograda.

Rimski proces vnovič odgoden

Za enkrat sta razpisana dva procesa proti komunistom iz Julijske Krajine — Ozadje gospodarske panike v Trstu

Rim, 17. januarja. o. Pred izrednim tribunalom za zaščito države je bil te dni končan proces proti obtožencem iz raznih italijanskih pokrajin, kjer so se pred meseci v zvezi z odkritjem protifašistične zarote vršile številne aretacije. Danes je izredni tribunal najbi na svoji oglašni deski razglasil, da se bo 22. t. m. začel proces proti onim 13 obtožencem iz Julijske Krajine, ki bodo soleni zaradi komunistične propagande. Eden obtožencev je pobegnil v inozemstvo in bo solen v odsotnosti. Proces bo trajal pet dni, nakar se bo 27. januarja pričel proces proti drugi skupini 12 obtožencev iz Kopra in Milja. Dva izmed teh obtožencev sta pobegnila v inozemstvo.

Proces proti 60 obtožencem iz takozvane druge skupine tržaškega procesa, ki bi se imel vršiti že lanske jesen, je zopet odgoden in še ni znano, kdaj se bo vršil.

Zagreb, 17. januarja. o. »Novosti« poročajo iz Trsta: Finančna panika med tržaškimi prebivalstvom je zadnje dni nekoliko popustila, ker je »Cassa di risparmio Triestina«, na katero je bil največji naval vlagateljev, izpolnila vse svoje obveznosti in brez odpora vračala vloge, ki so bile odpovedane.

Zaradi širjenja alarmantnih vesti so bile zadnje dni v Trstu izvršene številne aretacije. Policijske oblasti celo sumijo, da obstoja neka tajna organizacija, ki širi alarmantne vesti, da bi

vzbudila paniko. Med drugimi so se širile vesti, da namerava vlada izvesti prisilno posojilo na ta način, da bi od vsake hranilne vloge odvzela nekaj procentov, pri večjih zneskih celo do 80 odstotkov. Posledica teh vesti je bila, da so vlagatelji kar čez noč dvigali vloge.

Upravnik »Edinosti« konfiniran na Sardiniji

Trst, 17. januarja. o. Upravnik tiskarne »Edinosti« in bivši vodja uprave ustavljene slovenskega dnevnika »Edinosti« v Trstu Henrik Pertot, ki je bil od konfinacijske komisije tržaške prefektore obsojen na petletno konfinacijo, je bil te dni po odloku notranjega ministrstva eskortiran v Leisi na Sardiniji, kjer bo živel v konfinaciji.

Aretacije otrok v Gorici

Gorica, 17. januarja. o. Kljub vsem intervencijam roditeljev in odvetočkov pri gorški prefekturi ni moglo ničesar izvesti o usodi 30 srednješolcev, ki so bili aretirani že pred tremi tedni iz doslej neznanega razloga. Aretirani srednješolci so doma večinoma iz Gorice in Soške doline. Večina izmed njih ni stara niti 14 let, najstarejši pa ima komaj 16 let. Policijske oblasti v Gorici jih obtožujejo, da so pripravljali atentate na italijanske spomenike. Policijske oblasti si še same niso na jasnem, pred kakšno sodišče bodo prišli ti mladoletni obtoženci.

Delo na čim tesnejših stikih med Jugoslavijo in češkoslovaško

Izjava poslanika dr. Kramerja »Prager Presse« o nalogah in smernicah njegovega dela v Pragi

Praga, 17. januarja. r. Današnja »Prager Presse« prinaša daljšo izjavo novega jugoslovenskega poslanika dr. Kramerja, ki pravi med drugim:

»Ne prihajam v Prago kot tujec, ker me s mnogimi češkoslovaškimi javnimi delavci vežejo stare prijateljske in politične vezi in imam na vseh straneh poznanstva še iz predvojnega doba. Studiral sem v Pragi in vedno sem bil vnet pristnik čim globljim in čim intimnejšim odnosom med obema bratstvom narodoma. Naravno je, da nimam večje in iskrenje želje, kakor da bi bilo moje delo plodono za še večje ojačanje teh vezi med obema slovanskimi narodoma, ki oba reprezentirata konstruktivno in pozitivno delo slovanske rase na splošnem napredku v mirnem in prijateljskem sodelovanju kulturnih narodov.

Prihajam v Prago v važni dobi, ko se pričinja pogajanja med Češkoslovaško in Jugoslavijo za izpolnitev gospodarskih odnosov, pogajanja, ki sigurno lahko raz-

čunajo na najboljše predpogoje za našo in na češkoslovaški strani. Kot minister trgovine in industrije sem svojočasno podpisal prvo trgovsko pogodbo s Češkoslovaško in smatram zato za dober znak, da se bo naš v času mojega dela v Pragi končalo to važno delo čim uspešneje in na največjo korist obeh naših narodov. Razume se, da bom sistematično in z največjo ljubeznijo delal tudi za nadaljnje učvrščenje in razvijanje naših medsebojnih kulturnih odnosov. Vem, da bom pri svojem delu užival največjo podporo ne samo češkoslovaške vlade, marveč tudi celokupne češkoslovaške javnosti, saj sprejema ta v svoji sredini vsakega poslanika jugoslovenskega kralja in jugoslovenskega naroda kot svojega človeka in v polni meri vrača čustva iskrenega prijateljstva in bratske ljubezni, ki bodo tudi meni osnova in vir vsega mojega bodočega dela v Pragi.

Pomembna svečanost v Beogradu

Beograd, 17. jan. p. Povodom jutrišnjega razvijanja prapora oblasti organizacije Jadranske Straže v Beogradu se je vršila nočjo na univerz. svečana akademija omladine. Otvorilni govor je imel predsednik oblasti odbora admiral Metod Koch. Za njim je govoril znani srbski književnik Bartulović in kot zastopnik omladine akademik Simerli. Nastopilo je tudi akademsko pevsko društvo »Obilice«. Akademija je bila sijajno obiskana ter je uspešno nadvse pričakovane. K jutrišnjim svečanostim, ki se vrše pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kraljice, je že nočjo prispele mnogo gostov iz vseh krajev države. Zastopane so vse organizacije Jadranske Straže, tako da bo jutrišnja svečanost prava vsestranska manifestacija za našo Jadransko morje.

Argentinski poslanik pride v Zagreb

Zagreb, 17. januarja. d. Dne 20. t. m. prideta v Zagreb argentinski poslanik in Beogradu Alberto Cambiotti ter generalni konzul v Beogradu Briosi. Proučevala bo ta tujakinja industrijske in trgovinske razmere, v kolikor se tičejo zvez med Jugoslavijo in Argentino.

Metličani pri svojem novem banu

Osnovanje sreskega poglavarstva v Metliki

Beograd, 17. januarja. d. Danes dopoldne je sprejel ban savske banovine dr. Ivo Perović deputacijo iz Metlike, ki je zaprosila, da bi se občine Radatovići, Sofice, Živodina in Ribnik tako spojile, da bi tvorile novo sresko načelstvo s sedežem v Metliki. Deputacijo je privedel k banu prvi podstarša, šina SKJ g. Engelbert Gangl ter so bili v njej zastopani predstavniki v poštev prihajajočih občin ter tamošnji odlični sokolski delavci.

Jadranski sokolski zlet

Split, 17. januarja. d. Starešina splitske sokolske župe dr. Buiji je izjavil, da bodo na velikem sokolskem zletu na Jadranu obvezno sodelovale sokolske župe Split, Šibenik, Zadar in Sušak. Udeležili pa se bosta najbrž tudi mostarska in cetinjska župa. Veliko zanimanje kaže za ta zlet sokolstvo v Zagrebu, Beogradu, Karlovcu, Sarajevu in Novem Sadu. Pride pa tudi mnogo Čehoslovakov in Poljakov ter je Adam Zamojski že sporočil, da pripelje večje število poljskih Sokolov. Tudi podstarosta češkoslovaškega Sokola Stepanek je javil, da se udeleži.

OSTRA NASPROTSTVA V ŽENEVI

Dva tabora držav — Zunanji povod konflikta je nemško-italijanska zahteva po povabilu Rusije in Turčije — Nastop dr. Marinkovića

Ženeva, 17. januarja. s. Danes dopoldne se je sestaj na včerajšnji seji evropske konference izvoljeni ožji odbor, ki je dobil nalogo, da določi podrobni dnevni red za delo konference. Seja je bila tajna, udeležili pa so se vsi člani ožjega odbora, med njimi zunanji ministri Briand, Henderson, Curtius in Grandi, ki so razpravljali: zlasti o nemško-italijanski zahtevi, naj se na konferenco povabita tudi Turčija in Rusija, čeprav nista članici Društva narodov.

O isti stvari je razpravljalo nato tudi plenum evropske konference, ki se je sestaj takoj po seji ožjega odbora. Tudi seja plenuma je bila tajna.

Razpravo je otvoril kot predlagatelj nemški zunanji minister dr. Curtius, ki je zagovarjal najpogostejše, naj se povabi Rusija, češ da ni dovolj puščati samo odprta vrata za pristop drugih držav, temveč jih je treba dejansko povabiti k sodelovanju v pripravljenem odboru.

Norveški zunanji minister Mohwinkel je poudarjal, da sta njegova država in Rusija sicer v zelo dobrih trgovinskih odnosih, da pa je kljub temu proti Curtiusovem predlogu ker se tako važno vprašanje ne more kar nenadoma rešiti. Treba je časa, da se razpoloženje umiri, nakar naj se šele načne tudi to vprašanje.

Rumunski poslanik v Londonu Titulescu je izjavil, da sploh ne spada v pristojnost tega odbora vabiti eno in drugo državo vanj.

Angleški zunanji minister Henderson je izjavil, da je načelno za Curtiusov predlog in da nima smisla odlagati te zadeve na kasneje, temveč je treba takoj povabiti tudi vse izvenevropske države k sodelovanju in sicer ne samo k razpravi o sedanjih konkretnih vprašanjih, temveč sploh o vseh možnih vprašanjih.

Temu predlogu, čegar uresničenje bi izpremenilo evropsko konferenco v splošen mednarodni forum, se je odločno uprli rumunski minister Titulescu. Po njegovem mnenju je treba najprej rešiti evropska vprašanja. Isto stališče je zastopal tudi jugoslovanski minister dr. Marinković. Dr. Curtius je ponovno zagovarjal svoj predlog, nakar je bila seja prekinjena in se bo nadaljevala popoldne.

Marinkovićev govor

Ženeva, 17. jan. AA. Zunanji minister dr. Marinković je v svojem govoru dejal, da je treba najprej razpravljati o tem, ali ima evropski odbor sploh pooblastilo, da pošilja vabila državam, ki jih Društvo narodov ni povabilo. »Mislim, da odbor te pravice nima. Ni to konferenca vlad, temveč navadna komisija, ki je bila sestavljena po želji Društva narodov z omejenimi pravicami. Naj g. Henderson dopusti to ugotovitev. Če bi Društvo narodov ime v septembru 1930 namen povabiti sovjetsko Rusijo in Turčijo k sodelovanju, bi ti dve državi tudi povabilo. V toku razprave o gospodarskih vprašanjih pa se bo pokazalo, ali je potrebno povabiti tudi sovjetsko Rusijo in Turčijo k sodelovanju. Preprečiti je treba nevarnost, da bi se ta pripravljalni odbor ne razvil v organizem, ki bi tekmoval z Društvom narodov, zato se morejo pošiljati vabila samo preko Društva narodov in svet Društva narodov po mojem mnenju je edini, ki lahko odloča o tem vprašanju.

Popoldanska seja

Ženeva, 17. jan. AA. Na popoldanski seji komisije za evropsko unijo je francoski zunanji minister Briand izrazil mnenje, da komisija nima pravice povabiti Sovjetske Rusije in Turčije k sodelovanju, ker nista članici Društva narodov. To povabilo bi moral odobriti svet Društva narodov. Na predlog angleškega zunanjega ministra Hendersona je bil izvoljen pododbor, ki naj prouči to vprašanje. V pododbor so bili izvoljeni francoski zunanji minister Briand, angleški zunanji minister Henderson, nemški zunanji minister dr. Curtius, italijanski zunanji minister Grandi, predsednik švicarske vlade Motta in rumunski poslanik v Londonu Titulescu. Pododbor se sestane v ponedeljek popoldne k seji ter bo predložil takoj nato svoje sklepe plenumu komisije.

Resnost konflikta

Ženeva, 17. januarja. d. Potek današnje seje evropske konference je naredil izredno mučen vtis v vseh onih krogih, ki iskreno delajo za konsolidacijo in trajno pomirjenje Evrope. Mnogi celo pesimistično napovedujejo, da je bila današnja razprava že nekakšna labudji predsmrtni spev za vse evropsko akcijo. Zahteva, da se povabita na konferenco Sovjetska Rusija in Turčija, je brez dvoma le zunanja formalnost, ki

naj prikrije prave motive. Značilno je namreč, da najbolj trdovratno vztrajajo na tej zahtevi ravno one države, ki nočejo, da bi se ustalila in konsolidirala Evropa v današnji obliki, temveč streme za obsežno revizijo mirovnih pogojev v pravcu čim večje vzpostavitve predvojne geografsko-političnega stanja.

Soglasnost Male antante

Ženeva, 17. januarja. d. Zunanji ministri držav Male antante so se sestali danes, da se sporazumejo o skupnem stališču, ki ga bodo zastopali v pripravljalnem odboru za evropsko unijo. V vseh vprašanjih je bila dosežena popolna soglasnost.

Predlog za evropsko carinsko unijo

Ženeva, 17. januarja. s. Predsednik italijanske komisije za evropsko unijo Briand je prejel danes obširno spomenico odbora za evropsko carinsko unijo, ki vsebuje zanimive predloge za odstranitev sedanjege carinsko-političnega kaosa v Evropi. Na unijo evropskih narodov in ustvaritev evropske državne zveze ni misliti, naglašala spomenica, dokler ni rešeno vprašanje ukinitve carinskih zaprek. Zato naj se študijska komisija Društva narodov v tem kratkem zasedanju bavi predvsem s tem problemom.

Konferenca državnikov

Ženeva, 17. januarja. s. Med zunanji ministri, ki se mude v Ženevi, se vrši živahna izmenjava misli o vseh aktualnih problemih evropske politike. Med drugimi je bil danes zlasti opean sestanek angleškega zunanjega ministra Hendersona in nemškega zunanjega ministra dr. Curtiusa. Kakor se izve iz krogov nemške delegacije, je dr. Curtius pri tej priliki izrazil svojo zahvalo Hendersonu, ker je pristal na zameno v predsedstvu sveta Društva narodov pri tokratnem zasedanju. Francoski zunanji minister Briand je imel daljšo konferenco z avstrijskim zunanjim ministrom podkancelarjem dr. Schoenom, s katerima je razpravljalo o vseh aktualnih problemih evropske politike.

Curtius poseti Dunaj

Ženeva, 17. januarja. s. Nemški zunanji minister dr. Curtius je danes posetil avstrijskega zunanjega ministra dr. Schobera, ki je med drugim povabil v imenu avstrijske vlade dr. Curtiusa, naj poseti Dunaj. Curtius je vabilo sprejel in bo prišel na Dunaj meseca februarja.

Ban Marušič v Beogradu

Beograd, 17. jan. p. Danes se je mudil v Beogradu ban dravske banovine dr. Drago Marušič. Tekom dneva je posetil več ministrov ter razpravljal z njimi o zadevah dravske banovine. Njegove intervencije so se nanašale zlasti na banovinski proračun, o katerem bo v torek na svojem prvem zasedanju začel razpravljati banski svet. G. ban je izjavil važno dopisniku, da bo zasedanje banskega sveta le kratko in da bo trajala proračunska razprava največ tri dni. Z večerim brzovlakom se je ban dr. Marušič vrnil v Ljubljano.

Zakon o ureditvi

avtobusnega prometa

Beograd, 17. januarja. d. V ministru za trgovino in industrijo so izdelali zakonski načrt o ureditvi avtobusnega prometa po vsej državi. Sodelovali so pri sestavljanju tega načrta naši najboljši strokovnjaki. Z novim zakonom bo urejeno vprašanje osebnega in tovornega prometa na avtobusnih progah, kjer ni železniških zvez. Izdelani so tudi že pravilniki v svrhu izvedbe tega zakona. Ustanovljene bodo nove avtobusne proge Skopje - Niš, Beograd - Novi Sad-Subotica, Zagreb - Beograd in Beograd-Pančevo - Vršac. Merodajni krogi so sprejeli že ponudbe pelorice inozemskih tvrdk za prevzem tega avtobusnega prometa. Imajo dvoje švicarskih, dvoje francoskih in eno nemško oferto.

Zumbulović poveril 2.5 milijona

Beograd, 17. januarja. p. Beogradska policija je danes aretirala in zaprla znanega prodajalca srečk in drž. vrednostnih papirjev Jakoba Zumbulovića, s katerim se je bavilo že tudi ljubljansko sodišče. Aretacija je sledila na podlagi številnih ovad, ki so prihajale zlasti iz dravske banovine. Zumbulović je prodajal srečke in državne vrednostne papirje na broke. Pri tem pa je večino klientov ogoljufal na ta način, da je inkasiral kupnino, papirjev pa jim ni nikdar izročil. Pri zaslišanju je sam priznal, da je na ta način ogoljufal stranke najmanj za dva in pol milijona dinarjev. Največ oškodovancev je v dravski banovini.

Zagonetna smrt 18-letne mladenke v Zagrebu

Zagreb, 17. januarja. n. V zdravniških krogih je vzbudila veliko zanimanje neobičajna smrt mlade 18-letne Zagrebčanke Maže Kaufmann, dijakinje ženske realne gimnazije. Umrla je od možganske kapl. Zdravniki pa po pri obdukciji ugotovili, da ni bilo nobenega razloga za kap, ker je bila deklica popolnoma mirna in zdrava ter je neumljiva prirodna tajnost, kako je mogla zdravi deklici počiti žilica v možganih, da se je razlila kri in povzročila smrt.

Novi generalni direktor Narodne banke

Za generalnega direktorja je imenovan dr. Milan Protić — Pred glavno skupščino Narodne banke — Jugoslovanski bankovci

Beograd, 17. januarja. p. Danes se je vršila seja glavnega odbora Narodne banke. Razpravljala je o pripravah za glavno skupščino, ki se bo vršila dne 8. marca v Beogradu. Na dnevnem redu glavne skupščine bo med drugim izvolitev šestih članov upravnega in treh članov nadzornega odbora. Upravni odbor bo predlagal skupščini izplačilo dividende v znesku 400 Din na delnico. Nadalje bo stavljen predlog, da se votira 1 milijon Din kot dotacija v fond kralja Aleksandra za pospeševanje poljedelstva ter 1 milijon za fond, ki služi za unifikacijo in standardizacijo naših glavnih izvoznih pridelkov, zlasti žita.

Končno je bil na današnji seji glavnega odbora imenovan dosednji generalni tajnik Narodne banke dr. Milan Protić za generalnega direktorja. Napredovali so nade-

lje skoro vsi upravniški podružnice Narodne banke ter večje število uradništva pri centrali in podružnicah.

Novi direktor Narodne banke dr. Milan Protić je razmeroma še zelo mlad človek. Star je komaj 32 let, vendar pa je na glasu kot izbiran strokovnjak. Takoj po končanem prvih študijah, ki jih je dovršil v Parizu, je stopil v službo pri Narodni banki ter se je v razmeroma kratki dobi povzpelo do mesta generalnega tajnika. Dr. Milan Protić je sin pokojnega državnika in voditelja bivše radikalne stranke Stojana Protića.

Beograd, 17. januarja. p. Upravni odbor Narodne banke je na svoji današnji seji sklenil, da se dajo nove novčanice z napisom kraljevina Jugoslavija v promet 21. januarja.

Proslava stoletnice slovanskega Sokolstva

Seja vseslovenske sokolske zveze — Proslava bo združena s praškim vsesokolskim zletom

Praga, 17. jan. Te dni se je vršila v Pragi seja slovanskega sokolstva organiziranega v Zvezi slovanskega Sokola. Jugoslavijo sta zastopala g. Bajželj in gđ. Škalarjeva. Največ se je razpravljalo o devetem vsesokolskem zletu, ki se bo vršil prihodnje leto v Pragi. Sklenjeno je bilo, da sodelujejo na nem Sokoli vseh slovanskih držav in sicer pri prostih vajah kakor tudi v tekmah na orodju, smučanju, stafetah itd. Predsedništvo Zveze v katerem je zastopal Jugoslavijo E. Gangl pa je sklenilo, da se istočasno proslavi tudi 100 letnica Miroslava Tyrša. Proslavo bodo izvedli posebni prosvetni odbori s skupnim

predsedstvom, v katerem bo zastopal Jugoslavijo dr. Belajčić. Ker bolgarski »Junaki« še vedno niso člani Zveze, je bilo sklenjeno da se jim ponovno pošlje vabilo za pristop. Tej seji je po dvehletnem odmoru predsedoval znani stari sokolski delavec dr. Scheiner. Na znanje je bilo vzeto, da bo češkoslovaški Sokol nastopil letos na proslavi francoske mednarodne telovadne organizacije, da bodo Poljaki priredili izlet v Poznanju, Gdiniu in Varšavi, Jugoslovenci v Splitu, Čehoslovaki pa v Pardubicah in Pilerovu Mestu dr. Verguna kot zastopnika ruskega Sokola je prevzel v Zvezi bivši poslanec Dume Gižicki.

Francija za preprečenje brezposelnosti

Nad pol milijarde frankov za olajšanje gospodarskega položaja — Komunistična interpelacija o vojaški organizaciji ruskih emigrantov

Pariz, 17. jan. s. Poslanska zbornica je soglasno sprejela zakon, s katerim se odobrava takojšnje izplačilo kredita v znesku 570 milijonov frankov za takozvano nacionalno oborožitev, za olajšanje gospodarskega položaja, da se prepreči ustavitve obratov in s tem združen porast brezposelnosti. Na zahtevo opozicije je finančni minister poiznail, da bo mogoče to vsoto v prihodnjem proračunu še povišati, če se bo pokazala potreba.

Pariz, 17. jan. s. Na današnji seji poslanske zbornice je komunistični poslanec Dorniau vložil interpelacijo, v kateri zahteva od vlade pojasnila o organizaciji ruske

emigrantov v Franciji. Interpelant naglašal, da obstoja v Franciji ruska vojna akademija, ki je doslej izobrazila že nad 10.000 ruskih oficirjev in podoficirjev. Pod vodstvom naslednjega umorjenega generala Kutjepova, generala Müllerja obstojajo ba je v vseh evropskih državah vojaške organizacije ruskih emigrantov, ki lahko na dan dovolje sestavilo armado 100.000 mož. Ta armada je določena, da ob prvi ugodni priliki nastopi proti sovjetskemu režimu. Interpelant zahteva pojasnila, ali je res, da živi ta armada ruskih emigrantov podpora francoske vlade. O interpelaciji se bo razpravljalo na eni prihodnjih sej.

Naši rudarji v Nemčiji

V vseh državah divja težka gospodarska kriza. Število brezposelnih naravnost katastrofalno narašča in ni izgleda na konec. Nemčija preživlja brezdomno težko gospodarsko krizo, vendar pa informirani krogi trdijo, da ima ta kriza svoje posebno politično ozadje. Nemčija je tipična država racionalizacije in modernizacije produkcije. Zaradi tega ni nemška produkcija niti malo manjša, kakor je bila pri normalnem številu delavstva. Opuščene delavce nadomesti racionalizirana in mehanizirana produkcija. Nemški izvoz je v decembru preteklega leta znašal skoraj 2 milijardi mark več, kakor je znašal v prejšnjih letih. Vodilni nemški industrijski krogi, ki strme za tem, da dosežejo moratorij za plačevanje reparacij, imajo v načrtu, da vržejo čim dalje večje število delavstva na račun javnega skrbstva, na račun brezposelnih podpor, da s tem poslabšajo državne finance in ustvarjajo boljše izglede na olajšanje reparacijskih obveznosti. Baje se bo do konca februarja t. l. dvignilo število brezposelnih v Nemčiji na 5 milijonov.

S to politiko bodo občutno prizadeti tudi naši izseljenci, ne da bi se pri tem smelo trditi, da tiči v tem kako neugodno razpoloženje napram našemu elementu. Naši rojaki so pač v sistem odpuščanja delavcev pritegnjeni kakor tisoči drugih nesrečnikov. Pri zadnji redukciji v westfalskih revirjih je bilo odpuščenih 600 naših ljudi. To na videz ni visoka številka, toda bati se je, da bo še stalno rastla. Emigracija iz Nemčije v sosedne države, v Belgijo in Holandijo

je ni več mnogo. Meje so strožje zaprte in tudi ti dve državi odpuščata čim dalje večje število delavstva.

Preostaja samo eno: v Nemčiji odpuščenim jugoslovenskim rudarjem je treba preskrbeti zaposlitve v domovini ali v Franciji. Čuje pa se, da se tudi v Franciji krčijo delovne prilike.

Po obstoječih predpisih dobivajo tudi naši brezposelni rudarji v Nemčiji brezposelno podporo, toda le v višini 30 odst. rednega zaslužka in le za kratko dobo. Po preteku tega časa imajo za brezposelne skrbeti komunalni dobrodelni uradi (Wohlfahrtsamt), kateri morajo to podporo nuditi tudi inozemcem, a jo lahko odklonijo, če ni podana reciprocičnost. V tem primeru lahko odklonijo tudi izgon. Pri nas ni recipročnosti in zato se dogajajo primeri, da nemški komunalni uradi odklanjajo vsako pomoč našim državljanom, ko se po prestanku brezposelne podpore obračajo na nje.

Naši rojaki v Nemčiji preživljajo zato težke dni. Prepričani so samim sebi brez sredstev in brez upanja na skorajšnje izboljšanje. So to večinoma Slovenci, pristojni v dravsko banovino. Banska uprava bi morala imeti te rojake v evidenci in misliti na nje tudi v banovinskem proračunu. Skrbeti moramo z vsemi močmi, da jim nudimo vsaj najnujnejšo začasno pomoč, dokler se reducirancem ne omogoči izselitev iz Nemčije v kako drugo državo ali pa zaposlitev v domovini, kar pa bi bilo pri današnjih razmerah mogoče le z veliki kolonizacijsko akcijo.

Podrobne določbe zakona o zdravnikih

Novi zakon uvaža med drugim obvezno zavarovanje zdravnikov za primer bolezni, nesreče, onemoglosti, starosti in smrti

Beograd, 17. januarja. r. Kakor smo že večkrat na kratko poročali, je Nj. Vel. kralj podpisal novi zakon o zdravnikih. V naslednjem objavljammo še nekatere važnejše določbe tega zakona.

Drugo poglavje govori o zdravniških pravnih določbah, da veljajo za zdravniške pripravke v splošnem enaki predpisi kakor za zdravnike. Prijava za vpis v zdravniški seznam je treba predložiti pristojni zdravniški zbornici. Pripravnika praksa traja leto dni ter se opravlja v bolnicah, pri solah narodnega zdravja in pri higienskih zavodih. Polovica pripravniške prakse mora biti v kurativni, polovica pa v preventivni medicini. Po prošnji pripravnika se lahko dovoli za to dobo denarna podpora v okviru razpoložljivih sredstev. Pripravnika doba se računa v službeno leta za napredovanje in za pokojnino. Po doktorski diplomji odsluženi vojaški rok se računa v pripravniško službo.

Tretje poglavje govori o pravici do zdravniške prakse, o izvrševanju prakse in o zdravniški molčečnosti. Pravico do izvrševanja privatne prakse imajo vsi zdravniki, vpisani v seznam zdravnikov pri pristojni zdravniški zbornici. Izvzeti so samo oni zdravniki v državi, samoupravni ali drugi javni službi, ki jim je izvrševanje privatne prakse zabranjeno po drugih zakonih.

V vsaki banovini se osnuje zdravniška zbornica, ki jo upravlja izvoljeni odbor, ki

ga izvoli glavna skupščina. V upravnem odboru je poleg predsednika in podpredsednika sedem članov in štirje namestniki. Odbor se voli za dobo treh let. Dohodki zdravniške zbornice se stekajo iz vpisnine, članarine, denarnih kazni ter zapuščin in dril. Vse zbornice skupno tvorijo zvezo zdravniških zbornic s sedežem v Beogradu.

Novi je določba o zavarovanju zdravnikov. Savez zdravniških zbornic je dolžan v roku enega leta osnovati zavarovanje zdravnikov za primer nesreče, bolezni, onemoglosti, starosti in smrti. Zavarovanje je obvezno za vse pri zdravniških zbornicah vpisane zdravnike. Osmo poglavje govori o discipliniranju zdravnikov. Predvideva kazni zaradi neurednosti in disciplinske kazni. Za neurednost so predvidevane kot kazni pisni opomin in denarna kazen od 300 do 1000 Din. ki jih izreka zbornični upravni odbor. Disciplinske kazni so pisni ukor ter denarne kazni od 1000 do 5000 Din za zdravnike in 100 do 1000 Din za pripravnike. Kazen se lahko poostri za zabranjeno privatne prakse do enega leta. Pripravnik se lahko kaznujejo s podaljšanjem pripravniške dobe za eno leto. Najstrožja kazen je brisanje iz spiska zdravnikov za dobo do treh let. Disciplinsko oblast tvori izvoljeno zbornično disciplinsko sodišče, vrhovna disciplinska oblast pa je disciplinski svet ministrstva socialne politike.

Razboriti rumunski penzionisti

Bukarešta, 17. januarja. p. V Černovicah je prišlo danes do revolte upokojencev. Upokojenci namreč še do danes niso prejeli pokojnin za december in januar. Zaradi tega so dali takoj po otvoritvi uradnih ur navelič na finančno direkcijo v takem številu, da jim navzoča vojaška straža ni mogla za braniti dostopa. Straža so razorožili, nato pa zaklenili vse izhode, tako da nihče ni mogel iz poslopja. Trilčanska deputacija je odšla nato k finančnemu direktorju ter zahtevala takojšnje izplačilo vseh zaostalih pokojnin. Finančni direktor jim je pokazal prazno blagajno ter po dolgotrajnem pogajanju obljubil, da bodo najkasneje v treh dneh vsi prejeli zaostale pokojnine. Šele nato so upokojenci odšli in so uradniki mogli pričeti s poslovanjem.

Pregrupacija bolgarskih strank

Sofija, 17. jan. AA. Člani bivšega izvršnega odbora radikalne stranke, ki zdaj pripadajo Demokratskemu zgovoru, so imeli na stanovanju Vlkova sestanek, kjer so razpravljali o vprašanju koalicijske Zgovora z nekaterimi sedanjimi opozicijskimi strankami. Ustarek, kerja, da so imeli še ponovno sestanko, javlja, da na prvem niso sporazumeli. Nekateri želijo, na prvem prezamne vodstvo nove koalicijske Ljapčev.

Angleška volilna reforma

London, 17. jan. s. Macdonaldova vlada je večkrat predložila spodnji zbornici zakonski načrt o volilni reformi, ki je plod večmesečnih pogajanj med Macdonaldovo vlado in liberali. Med drugim določa zakonski načrt takozvano alternativno volilno pravico, po kateri označi vsak volilec poleg glavnega kandidata, ki mu odda svoj glas, še drugega kandidata, ki naj pride v poštev v primeru, da prvi kandidat propade. S tem naj se prepreči takozvano ožje volitve. Novi volilni zakon določa nadalje, da se smatra za izvoljenega samo oni kandidat, ki dobi najmanj polovico vseh oddanih glasov v svojem volilnem okrožju. Nadalje vsebuje razdelitev 11 velikih volilnih okrožij, odpravlja dosedanje prakso, da se sme razen v kraju bivanja voliti tudi v kraju zaposlitve, odpravlja volilno pravico univerz, pravi, veduje uporabo agitacijskih avtomobilov za prevoz volilcev ter določa, da ne smejo volilni izdatki strank znašati več kakor 5 pencev v podeželskih volilnih okrožjih in 4 pence v mestnih volilnih okrožjih za prebivalca.

František Chvátal †

Kakor smo že poročali, je 16. t. m. umrl v Pragi po dolgem trpljenju g. František Chvátal, bivši dolgoletni ravnatelj Kolinske tovarne v Ljubljani. Chvátal je bil naslednik ravnatelja Pukla, ki je po prevaru stopil v konzularno službo češkoslovaške republike in je sedaj z uspehom kot generalni konzul zastopal svojo državo v Zagrebu.

Kot naroden Čeh in navdušen Slovan se je pokojnik v lahkoto življal v ljubljansko razmere. Pristopil je takoj k Sokolu in drugim narodnim društvom, v katerih se je rad tudi aktivno udeleževal. Prijaznega gospoda, ki sta mu z lica sijala poštenost in dobrotla, je kmalu poznala vsa Ljubljana in ga cenila. Prav rad se je pokojnik udeleževal narodnih prireditvev in ni nikdar prišel praznih rok; vselej je globoko posegel v svojo denarnico in podprl z lepim darom dolžne prireditve. Zato se ni čuditi, da je na njegova vrata potekal marsikdo, ki je iskal pomoči. Največjo ljubezen je posvečal češkoslovenski Obci, ki ji je bil dolga leta požrtvovalen in delaven predsednik. Enako mu je bila pri srcu tudi jugoslovensko-češkoslovaška Liga, pri kateri ustanovitvi je tudi on aktivno sodeloval. Versko je pripadal cerkvi čeških bratov, oni verski organizaciji, ki ji je tekla zibelka se v velikih Husovih časih.

Chvátal je obel pred tremi leti. Iskal je leka zahtrebiti bolezni v Pragi in drog. Zdravila ni našel. Lani pomladi je stopil v stalni pokoj in se s svojo soprogo preselil v Prago. V maju smo se poslavljali od njega. Vedeli smo že takrat, da mu zadnjič stiskamo roko. Sedaj je smrt napravila konec njegovemu trpljenju. Plemenitega moža, ki je legel k počitku v svoji rodni zemlji, ohranimo v trajnem prijaznem spominu!

Trgovinska pogajanja s ČSR

Prager Presse objavljala daljši članek o bližnjih trgovinskih pogajanjih med ČSR in Jugoslavijo. Članek govori najprej o gospodarskem kaosu, ki je zavladal v Evropi in v katerem skuša vsaka država za sebe rešiti, kar se rešiti da. List nato zagotavlja, da ni češkoslovaška v zadnjih dveh letih sklenila nobene pomembnejše trgovinske pogodbe, razen pogodbe z Rumunijo, ki je za obe strani ena najboljših pogodb, sklenjenih v zadnjem času. Velika nevzornost trgovinske politike je prišla še bolj do izraza zaradi tega, ker čaka na pr. pogodbo med Poljsko in Nemčijo še vedno na ratifikacijo in ker je češkoslovaška zašla v brezposodobno stanje z Mađarsko. Nato prehaja »Prager Presse« na pogajanja z Jugoslavijo in pravi:

»V takem razpoloženju se pričnjo pogajanja češkoslovaške s zavezniško in prijateljsko Jugoslavijo, da se dokonča delo, ki je bilo započeto l. 1920 z izgotovitvijo okvirne pogodbe, ki pa je običajno pri sebi stavi tarifatne pogodbe. Razmere na obeh straneh se niso bile zrele za ustvaritev ožje trgovsko-politične zveze. Danes smo gotovo že tako daleč in vsaj na češkoslovaški strani moremo toliko nuditi, da lahko pogajanja hitro in gladko pridejo do uspeha. V primeri z drugimi državami, v katere izvažajo Jugoslavija, ima češkoslovaška na pram njej najnižje agtarne carline ter ji nudi tudi velike uvozne možnosti. Češkoslovaška uvažala je Jugoslavijo 16.000 vagonov pšenice in 18.000 vagonov moka, dočim znaša n. pr. jugoslovenski izvoz pšenice v Italijo samo 3000 vagonov. Ne tajimo, da je možnost oddaje našega blaga v Jugoslavijo še velika in sposobna izpopolnitve, kajti Jugoslavija obsega akore dvakrat tako veliko gospodarsko področje kakor Mađarska in to področje ni nikakor v tako veliki meri industrializirano kakor mađarsko, v sled česar bi mogla postati oddaja češkoslovaških industrijskih proizvodov v Jugoslavijo mnogo večja in trajnejša.

Niso pa samo materialni vzroki, ki stišo obe pogodbeni stranki k pospešenju sklepanja trgovinske pogodbe. V času trgovinsko-političnih težkoč in njihovega kaotičnega razvoja mora nuditi gospodarska razsodnost primer, ki bi vplival dobrodelno. Tudi v Jugoslaviji se pospešeno stremeljenja po uvedbi preferenčnega sistema med pretežno agrarnimi in pretežno industrijskimi državami, tudi v Jugoslaviji vidijo mnogi rešitve v uresničenju tega sistema. Toda zaključek dobre, obe stranki zadovoljive pogodbe ne more tvoriti nobene ovire za uresničenje preferenčnega sistema, ki ima tudi pri nas svoje pristaše. Morebiti more biti celo koristna prehodna stopnja.

Prepričani smo, da bo zaključitev pogodbe z Jugoslavijo mnogo doprinesla k odstranitvi napačnih naziranj, ki obstoje v Mađarski o smereh naše trgovinske politike in da bo kmalu napravila konec brezposodobnemu stanju tudi z njo. V kaosu, v besnih interesnih bojih, ki pretresajo trgovinsko politiko Evrope, je dobra pogodbeno politika še vedno trdna točka. Napačno je smatrati, da se more kriza odpraviti z izpremembo carinskih tarif, z odpovedjo dobrih in preizkušenih pogodb, z zamenjavo vrabca v roki z golobom, ki je še na stehi. Kriza ima druge vzroke in se z neprestanimi trgovsko-političnimi motnjami samo povečuje. Če se v vsej srednji Evropi odpravijo te motnje, se bo zaključitev dobrih in trdnih pogodb, se bo kriza v svojih najostrejših učinkih omilila za vse stranke.

Odhod jugoslovenske delegacije

Beograd, 17. januarja p. V ministrstvu za trgovino se vrše zadnje priprave za trgovinska pogajanja s češkoslovaško. Jugoslovenska delegacija, ki ji bo na čeloval načelnik trgovinskega ministrstva dr. Pišja, bo odpotovala v terek zvečer v Prago. Kot ekspert bo v delegaciji med drugimi tudi tajnik ljubljanske Zbornice za TOI g. Ivan Mohorič.

Zahteva po izpremembi tarif s ČSR

Beograd, 17. januarja AA. Gospodarske organizacije so poslane vloge, naj se dosedanja jugoslovensko-češkoslovaška zvezna tarifa za blago spremeni in izpopolni z novo ugodnejšo tarifo. Zaradi tega so začeli pri generalni direkciji državnih železnice zbirati material, na osnovi katerega bodo še tekom tega leta začeli pogajanja s češkoslovaškimi državnimi železnicami.

Mezdnji pokret v Angliji

London, 17. januarja AA. Srečali so se vršila deseturna konferenca zastopnikov delavcev in podjetnikov bombažne industrije v Lancashiru. Delodajalci so danes odpuštili vse delavstvo.

Krvavi izgredi indijskih nacionalistov

Pri žalnih manifestacijah indijskih nacionalistov zaradi justifikacije štirih Indijcev v Pooni je došlo v mnogih mestih do krvavih nemirov

Bombay, 17. januarja, d. Včeraj je došlo povodom žalnih manifestacij zaradi justifikacije štirih indijskih nacionalistov v Pooni do velikih izgredov. Manifestacije se je udeležilo tudi okoli 100.000 tekstilnih delavcev, ki so večkrat na poziv indijskega kongresa stopili v stavko. Zaradi napetega položaja je bila za vso policijo v Bombayu odredjena stroga pripravljenost ter je po bombayskih cestah vzdrževalo red 5000 policistov. Zaradi ponovnih napadov na policijske straže hodijo policisti po ulicah samo še v četah po 40 mož. Javna poslopja straži vojaštvo s strojnimi. Spopadi med demokratskimi nacionalisti in policijo so se vršili vse dopoldne do poznih popoldanskih ur. Ponekod je prišlo do pravih bitk. Do 3. popoldne je bilo ranjenih pri spopadih nad 100 oseb.

Velika napetost je bila tudi v Sholapurju. Kljub izrecni prepovedi policije so demokratski proglasili dan žalovanja za justifikacijo Indijcev v Pooni, ki so bili obsojeni

na smrt zaradi smrti angleških oficirjev. Včeraj so bile vse trgovine v Sholapurju zaprte, ker so indijski nacionalisti napadali trgovcem bodiko, ako bi se uprli njihovi zahtevi. Do večjih spopadov je došlo tudi v Ahmedabadu, kjer je bilo ranjenih 150 demonstrantov.

New Delhi, 17. januarja. AA. Indijska zbornica je na današnji seji razpravljala o velikih nemirih, ki so izbruhnili v mnogih mestih Indije. Ob tej priliki so bile predlagane razne odredbe proti terorističnim akcijam indijskih nacionalistov. Podkralj lord Irwin je imel govor, v katerem je izrazil svoje zadovoljstvo nad začasnim sporazumom, ki je bil dosežen na indijski konferenci v Londonu in ki ga je indijsko prebivalstvo tonlo pozdravilo.

New Delhi, 17. januarja AA. Za predsednika indijske skupščine je bil danes izvoljen sir Ibrahim Rachimtoah s 76 glasovi proti 38.

Obupne razmere v Bolgariji

Sofija, 14. januarja. Bolgarska je danes pod nasilno protinacijo vlado »Demokratskega Sgovora« zašla tako daleč, da je v resnici težko govoriti o njej kot pravni državi. Človek ne ve, kdo ima v rokah državno oblast, ali vlada ali ona nedosegljiva, nikomur odgovorna sila, ki jo predstavlja VMRO, notranja makedonska revolucionarna organizacija, čije glasilo »Makedonijac« je ob priliki procesa proti glavnemu vodji Vancetu Mihajlovu zaradi umora novinarja Pundeva jasno in glasno izpovedalo, da ima VMRO svoje lastno pravosodje, v katero se nihče nima pravice vtičati. In v zavesti te svoje, od državne oblasti priznane pravice, — umori med makedonskimi vojskami in vsi drugi njihovi ločini ostajajo vedno nezakazani — gospodari VMRO nemoteno v državi in le preobsto je državna oblast s svojimi organi celo direktna izvrševalka njenih želja in zahtev, kar se je prav posebno pokazalo v znani zloglasni rožinski aferi.

Jutro je še gotovo objavilo vest o najnovejšem zločinu VMRO, ko sta v zgodnjem jutru pravoslavne starega leta padla kot žrtvi medsebojne mrizne med »mihajlovisti« in »protogoroviste« Trajče Spasov Morjovce (bolgarski Morjovčeto, zaradi pritakljenega člena; enako pridevek morlica Čavčeto-Čavče) in Nikola Janev Budakov, ob »protogorovistac«. V javnem lokalni, v kabaretu »Moulin Rouge« so ju pristali Mihajlova ustrelili — nič manj ko 13 strelci so izstrelili nanju — in pobegnili, dasi je stal v neposredni bližini orodnik iz družbe, ki se je nahajala v kabaretu, je hotel eden gostov, Stojan Katočev s kvestorjem kabareta, Vladimrom Simeonovom, po morilce. Ko se je vrnil, je celo še pozdravil Morjovčeto, a par minut nato so že na vratih začeli pokati strel in Morjovce se je zgrudil mrtov na tla. Budakov pa smrtno ranjen. Po izpovedi šerifa, ki je pripeljal v avtu morilce, se je dognalo, da sta morilca Boris Boškov in Slavče Načev s pridevkom Čavče (Čavčeto).

Morjovce se je bilo po umoru generala Protogorova priključil »protogorovistom« in je veljal za enega najodločnejših nasprotnikov Mihajlova, zaradi česar ga je VMRO obsodila na smrt. Toda smel se je varovati. Ker mu »mihajlovisti« niso mogli drugo do živga, so ga obdoližili, da je on umoril »mihajlovista« Nancu Vitlarova, ki je bil ustreljen na dan kraljeve poroke. Morjovčeto so zaprli, pa je pobegnil iz zapora in se je pozeje sam prijavil oblasti. Ker je dokazal, da onega dne ni bil v Sofiji, temveč v Varni, so ga seveda izpustili, toda obsodba VMRO je ostala v veljavi in sedaj je izvršena.

Morjovce je ostal mrtov na lica mesta. Budakov pa je umrl v bolnici. Oba sta bila oženjena, zapuščata vdovi in prvi enega, drugi pa dva otroka. Budakov je bil begunec iz Dobruže, ki je sedaj rumunska, in bolgarski listi neprestano pišejo o tamšnjem rumunskem nasilstvu nad bolgarskim prebivalstvom. Z Morjovčeto sta bila nerazdružljiva prijatelja in tovariša.

Oblasti so zapirale vse ljudi, ki so se ob času zločina nahajale v kabareta »Moulin Rouge«, med njimi tudi dve kabaretni pevki, morilca sta pa izginila! Odpeljala sta se z avtom v »neznano smer«.

Te dni se pripravlja g. Aleksander Ljapčev, predsednik bolgarske vlade, da odpotuje v Zenevo na zasedanje sveta Društva narodov. In vsi bolgarski listi tolačijo ta ukrep ministrskega predsednika, ki je dole vse bolgarske diplomatske posle propušal ministru zunanjih stvari Burovu in finančnemu ministru Molovu, s njegovo željo, da stopi sam v osebne stike s predstavnik velikega političnega sveta in jim razloži nujno, zelo nujno potrebo Bolgarske po izdatni finančni pomoči. Bolgarska se nahaja prav na robu gospodarskega poloma. Če ne bo v najkrajšem času pomoči od zunaj, ji preti neizogiben gospodarski pogin. Zato naj ostane finančni minister Molov doma, da kolikor mogoče zadržuje navzdol drseči voz državnega gospodarstva, g. Ljapčev pa naj bi s g. Burovom preprčal predstavnik velike, da je Bolgarska ne samo potrebna, temveč tudi vredna njihove pomoči.

In g. Ljapčev, prvi pokrovitelj VMRO in prijatelj Vanceta Mihajlova — on sam je rodom iz Resna, ob cesti iz Bitolje v Ohrid — ponese s seboj v Zenevo najnovejša podatke o miru in redu na Bolgarskem, o siljajo urejenih pravnih razmerah, o prizadevanju vlade, da se kar najbolj pogloble

prijateljski odnosi s sosedni in kar najčvrstje utrdi mir ne samo na Balkanu, temveč na vsa sveta. Pa sredi takih najnovejših dokazov, da je makedonsko delovanje VMRO ustavljeno popolnoma in za vse večne čase!

V Novem Sadu izgubila devojka

Novi Sad, 18. jan. a. Ruski begunec Pjodor Polkovnikov iz Zagreba je prispel včeraj popoldne na novosaški pokrajni izjavil, da je 4. t. m. izgubila in Novoga Sada Zora Senel, 18letna Zagrebčanka. Po izjavi Polkovnikova je prišla 4. t. m. dokle nista v Novi Sad, da si počitke službe kar se nastanila v Ljubljanski ulici. Okoli 4. popoldne je šla k nekim znancom v Petrovaradin, od koder se ni več vrnila. Za njo je prispel iz Zagreba njen zaročenec Polkovnikov, ki jo je 10 dni brezuspešno iskal. Sumijo, da je izvršila samobitno nemor ali pa postala žrtev kakakoga napada ali pa tudi trgovca z belim blagom.

Smrt odlične javne delavke v Zagrebu

Zagreb, 17. januarja d. Včeraj je umrla v Zagrebu znana odlična jugoslovenska Ana vdova Kohn, soproga bivšega starošine hrvatskega Sokola dr. Josepa Kohna. Pokojnica je bila slasti znana v zagrebaških krogih kot odlična karitativna delavka.

Francosko odklopanje

Beograd, 17. januarja p. Predsednik francoske republike je odobravil pomočnika notranjega ministra Dobrica Matkovića z oficirskim redom častne legije.

Italijani iščejo zvez z izvozniki drv in oglja

Beograd, 17. jan. AA. Zavod za pospeševanje izvoza trgovine je dobi od našega konzulata v Milanu vest, da se več italijanskih tvrdk zanima za tvrdke v naši državi, ki se bavijo z izvozom drv in oglja in ki se nimajo najbližje zvez s gornji Italiji. Interesanti naj se obzrejo na industrijsko-komercijalni osek zavoda za pospeševanje izvoza trgovine v Beogradu pod št. 1097.

Rusko zlatu v Berlinu

Berlin, 17. januarja d. Srečali so se petnaest ljudi s brzovalnikom v Berlina zavod zlatu v težih 8 ton in v vrednosti 21.6 milijonov mark, ki ga je poslala državna banka v Moskvi. Transport so spremljali uradni ruske državne banke. Zlatu ni bilo poslano preko Poljske, temveč preko Letonske in Litve. Zavarovano je bilo pri ruskih zavarovalnih družbah. Pri sprejemu na kolodvoru v Berlinu so bili prisotni mnogostevni uradniki nemške državne banke, detektivni in policisti.

Šahovski turnir na Sommeringu

Sommering, 17. januarja g. Ob velikih udeležbi občinstva se je danes pričel mednarodni šahovski turnir. Doslej je zmagala, da je bila igra Tartakower-Sultan Khan 42. potezi prekinjena ob boljšem položaju Tartakowerja.

Licitacije

Beograd, 17. jan. AA. Direkcija državnih železnice v Sarajevu razpisuje javno očeitalno licitacijo za nabavo platna za državne zastave in zastore pri okoli. Licitacija se vrši 7. februarja t. l. ob 11. do 12. dopoldne v gradbenem oddelku omenjene direkcije. Nadalje se vrše istotam dve javni očeitalni licitaciji za nabavo branikov in posameznih delov, gpa »Kurbe« dne 5. febr. ob 11. dop. Točni pogoji se dobe proti 10 Din v finančnih znamenkah v gradbenem oddelku direkcije v Sarajevu.

Vremenska napoved

Zagrebaška vremenska napoved za danes: Oblačno, spremenljivo, topleje, poslabšanje vremena. — Situacija včerajšnja dne: Velika barometrska depresija, ki je ležala nad severno Evropo, se je razprostrla preko juga in zavzela južne pokrajine do roba naših severozapadnih predelov. Istočasno se je ojačilo minimum na Jadrani, dočim se se anticykloni umaknili proti robu kontinenta. Pritisk je v splošnem zelo močno padel, in sicer za 4—15 mm. — Temperature so padle v Primorju in narasle v višjih krajih Slovenije ter zapadne Hrvatske od 1 do 9 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za danes: Nejasno, padavine, mraz.

Žrebanje drž. razr. loterije

Razen že včeraj javljenih so bili v I. razredu XXI. kola izžrebani še naslednji veći dobitki:

Premijo 200.000 Din srečka št. 95.763.

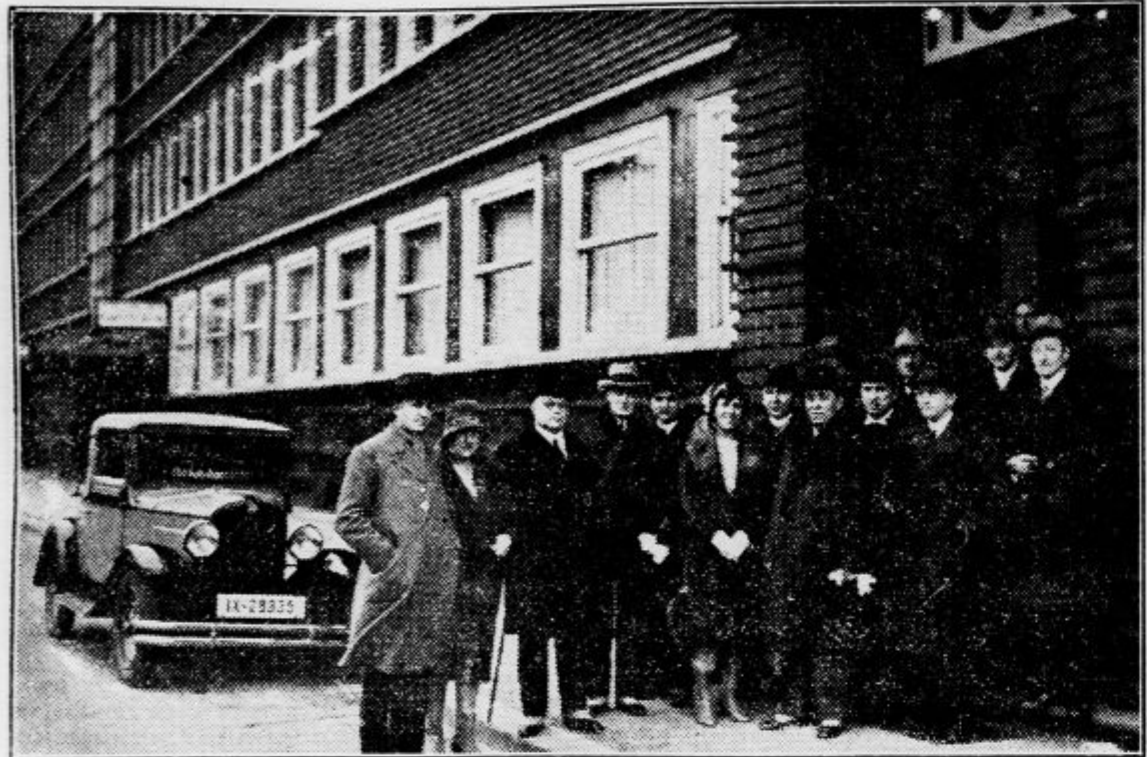
Pe 500 Din srečka št.: 855, 10.029, 10.293, 18.043, 24.492, 46.536, 46.041, 50.256, 57.067, 61.490, 73.140, 74.432, 77.170, 86.863 in 98.423.

Zadružna hranilnica r. z. o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Naši kraji in ljudje

Nemški pokret za spoznavanje Jugoslavije

Umetnost kot posredovalka med narodi — Lepa manifestacija ob otvoritvi razstave Josipa Arensa — Ustanovitev novega nemško-jugoslovenskega društva

Od leve na desno: dr. Adolf Potthoff, študijski svetnik iz Gelsenkirchena, z gospo; dr. Schuhmacher, župan mesta Gelsenkirchena; vicekonzul dr. Vođušek in izseljeniški komisar dr. Deželič iz Düsseldorfa; gospa županja dr. Schuhmacherjeva; dr. Leichter, študijski svetnik iz Recklinghausena, naš generalni konzul Brana Marković iz Düsseldorfa; honorarni konzul Jugoslavije Viljem Paulus iz Essena; slikar Arens in urednik dr. Brepohl.

Gelsenkirchen, 16. januarja. Lani v maju sta Jugoslavijo posetila dva mlada kulturna delavca iz Westfalije: novinar dr. Willy Brepohl in akademski slikar Josip Arens, oboje iz Gelsenkirchena. Kot gosta Jutrovec redakcije sta si temeljito ogledala Ljubljano in lepote gorenjske pokrajine, njun glavni cilj pa je bila Južna Srbija, kjer jima je bilo posebno po naklonjenosti bana Žike Laziča omogočeno, da sta obiskala vse znamenite kraje, kakor sta se preko Črne gore, Bosne in Dalmacije vrnila po enomesečnem potovanju v Nemčijo. Njuna jugoslovenska turneja je rodila nenavadno bogate uspehe. Novinar dr. Brepohl je v svojem listu »Gelsenkirchener Allgemeine Zeitung« ter v raznih ilustriranih novinah objavil že celo vrsto opisov z močnimi impresijami, priredil je tudi več predavanj in je i preko radia izvršil naši propagandi za tujski promet zelo lepe usluge. Dvoje predavanj o Jugoslaviji je v radiu imel celo na oba božična dneva. Posebno ti dve predavanji sta vzbudili v Westfaliji izredno zanimanje, saj jih je ravno o božič, njih prazničnih poslušalcev mnogo več ljudi kakor v običajnih dneh in dr. Brepohl je prejel tudi mnogo pismenih priznanj iz vse zapadne Nemčije. Istočasno je tudi mladi nadarjeni slikar Josip Arens, ki zna enako spretno sukati pero kakor čopit, napisal v raznih listih sila prijetno podane spomine s potovanja po Jugoslaviji, obenem pa je pripravil veliko kolekcijo svojih slikarskih del za specialno razstavo v Gelsenkirchenu.

Razstava Josipa Arensa je bila preteklo nedeljo otvorjena v tukajšnjem muzeju (Georgshaus) in je vzbudila nenavadno pozornost. Za Gelsenkirchena, ki je s svojimi 400.000 prebivalci eden najvažnejših industrijskih in kulturnih centrov Westfalije, je

bila otvoritev Arensove razstave izreden družabni dogodek, ki je nam Jugoslovenom prinesel tako lepe uspehe, kakor se tega pač nismo mogli nadejati. Slavnostni otvoritvi so poleg našega generalnega konzula Brane Markovića, izseljeniškega komisarja Deželića in vicekonzula dr. Vođuška iz Düsseldorfa ter honor. konzula V. Paulusa iz Essena prisostvovali predstavniki najodličnejših nemških krogov. Sam župan Gelsenkirchena gosp. dr. Schuhmacher je otvoril razstavo in toplo pozdravil jugoslovenske goste kakor tudi številno navzočo prijatelje umetnosti. Za pozdrav se je zahvalil generalni konzul Marković, kakor sta študijski svetnik dr. Adolf Potthoff in urednik dr. Brepohl podala kratek uvod v duševno življenje Jugoslavije, kar je posebno omogočilo razumevanje razstavljenih del. Kolekcija Arensovih umetnin je zelo številna in vse kritike soglasno poudarjajo njeno veliko vrednost. Slike so bizarne in predstavljajo pester prizore iz življenja Južne Srbije in Bosne. O odlični umetniški kvaliteti posameznih del bomo še izpregovorili. Za enkrat pa je za nas najvažnejše, da poudarimo: Arensova razstava je sponzato sprožila važen pokret, ki utegne posebno v tujskoprometnem pogledu roditi za Jugoslavijo še lepe uspehe. Ustanovljeno je bilo nemško - jugoslovensko društvo. O tem naj za danes prepuštimo besedo samo tukajšnjim velikim dnevnikom.

Tako je v ponedeljek zapisala »Gelsenkirchener Zeitung«: »Opozorili smo že na posebno ozadje Arensove razstave, ki jo moramo ceniti kot znak vedno bolj se uveljavljajočih čustev za gospodarsko in kulturno vezanost Nemčije in Jugoslavije. To se lahko čuje nekoliko tuje, kajti o kakih ožjih zvezah Nemčije z državo, ki je tudi mnogi naši inteligenti politično in zemljepisno ne znajo točno obeloditi je le malokomu kaj znanega. Da pa te zveze dejansko obstajajo, izhaja iz mnogih izjav pomembnih nemških gospodarskih krogov, ki poudarjajo potrebo ojačenja in razširjenja medsebojnih stikov. Kakor znano, bo ravno Jugoslavija s precejšnjo gotovostjo igrala v snuječem se srednje in južnoevropskem gospodarskem bloku veliko ulogo. Pri tem se ne more opustiti čim večje medsebojne spoznavanje obeh nacionalnih kultur. Nam Nemcem ni treba hliniti, da tudi na naši strani vladajo še močni predsodki nasproti ježelan, ki so se po svetovni vojni združili v jugoslovensko državo, predsodki, ki jih nasprotje v svetovni vojni seveda ni zmanjšalo. In vendar se nam pred očuje ta del Balkana, ki smo ga doslej označevali stereotipno zgolj kot »vremensko hišica Evrope«, v povsem drugi luči, ako se potrudimo, da Jugoslavijo in njene ljudi resnično spoznamo. Le tako je mogoče, da zatreto naivne predstave o balkanskih puščavah, kjer prebivajo divjaki s krvno osveto. Le z resnim spoznavanjem se zavemo, da se da v Jugoslaviji marsikaj odkriti: Pokrajinske lepote z neslučenim čarom, ljudje, ki so sicer drugačni kakor mi, toda potomci nič manj ponosne, od krvavih zasledovanj ogražane in vedno k luči se boreče močne kulture. Tedaj se nam tudi razodenejo možnosti, ki je lahko tudi za Nemčijo izredno pomembna... Te misli so bile pri otvoritvi Arensove razstave vsestransko poudarjene. Po otvoritvi se je vršil v hotelu »Hans Sachs« ožji družabni sestanek. Generalni konzul Marković je nazdravil nemškemu predsedniku, čemur se je župan dr. Schuhmacher odzval s primerno zdravico na čast kralju Aleksandru. Najpomembnejši uspeh otvoritve razstave in sestanka pa je ustanovitev nemško - jugoslovenske družbe, ki bo s središčem v Gelsenkirchenu začela zbirati vse v porubskem industrijskem revirju blavočje in na sodelovanju Nemčije in Jugoslavije interesirane kroge. S tem je doseglo tudi prizadevno dolgoletno delovanje predsednika Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev gosp. Pavla Bolhe zaslužno priznanje.

»Gelsenkirchener Allgemeine Zeitung« je prinesla v ponedeljek obsežen članek pod naslovom »Umetnost posredovalka med narodi, v katerem izpržno poroča o slavnosti otvoritve Arensove razstave in poudarja: »Otvoritev je bila posebno obelodena z navzočnostjo jugoslovenskih predstavnikov iz Düsseldorfa in tako se je slavje razvilo v pomembno manifestacijo prijateljstva med tukajšnjimi in jugoslovenskimi krogi. Naš industrijski revir je Jugoslaviji mnogo bližji, kakor vse druge nemške pokrajine — to iz enostavnega razloga, ker tu prebiva najmanj 50.000 Slovencev in Hrvatov. Zato je lahko razumeti, da so s tem tudi osebnostne razmere s posredovanjem teh Jugoslovenov nasproti Nemcem zelo ozke in raznolike. Ob

koncu otvoritve je študijski svetnik dr. Potthoff ponovno govoril o pomenu jugoslovenske kolonije v Poruhirju, za katero si je Pavel Bolha z neutrudnim delom v teku let pridobil velike zasluge. Nato je dr. Potthoff sprožil misel, da se ustanovi nemško - jugoslovenska družba, katere naloga naj bo, da v priložnostih sodelovanju služi spoznavanju obeh narodov. Saj v zgodovinski usodi obstoja med Nemci in Jugoslovenci gotova sličnost, a jugoslovenska narodna

pesem je menda najpopolnejša v vsej Evropi.

Izmed ostalih pomembnejših dnevnikov v Poruhirju sta prinesla simpatično poročilo o otvoritvi Arensove razstave in ustanovitvi nemško-jugoslovenske družbe tudi demokratični »Generalanzeiger« v Buerju, kakor tudi katoliški centurmaški dnevnik »Buerische Volkszeitung«.

S svoje strani lahko navedemo pripomnimo še tole: Nemško-jugoslovenska družba bo v obliki kluba delovala za spoznavanje Nemčije in Jugoslavije. Ta ideja je našla tako širok odmev in tako zanimanje, da tega nismo pričakovali niti v 10 odstotkih. Tudi je bila udeležba pri otvoritvi razstave resnično tako lepa in mnogobrojna,

da se nismo mogli načuditi. Jugoslovensko (rudarsko) kolonijo sta pri otvoritvi zastopala predsednik Pavel Bolha iz Essena in podpredsednik Doberšek iz Recklinghausena, kar je bilo s simpatijo opaženo. Pomisliti je samo treba, da so v muzeju v Gelsenkirchenu imeli že najzanimivejše razstave, pa nobena ni bila tako obiskana, kakor ta, ki jo po pravici imenujemo: — naša. Publika je bila najizbranejša, prišli so tudi vsi prominenti tukajšnje veleindustrije. Delo se je pričelo in tako lahko pričakujemo predvsem zelo lepe uspehe v tujsko-prometnem pogledu. Treba je vnovič poudariti, da je Poruhirje srce Nemčije, in kdor se tega ne vede, bo znal prav ceniti prizadevanje novega društva.

John Boles nepozabni pevec „Rio Rite“ pride zopet in Vam zapoje svojo nežno ljubavno pesem

POSLEDNJI POLJUB

Očarljiva romanca hrepeneče ljubezni in zvestega prijateljstva. — Krasne arije, godba in pevke!

PRIDE v Elitni kino Matica

Učitelju — veteranu v spomin!

Tako odhajajo naši učitelji-veterani drug za drugim — polagoma, toda nezadržno. Ni še temu leto, odkar je odšel v nepovrat nadučitelj Jakob Kopic. Sedaj mu je sledil njegov študijski tovariš ter dobri prijatelj, učitelj Jakob Kovačič. Kdo v Slovenskih gorah in preko njih ni poznal tega moža vedno vedrega obraza, šegavega in dobre volje? Rojen 15. julija 1857. kot najstarejši sin malega posestnika na Ptujski gori se je odpravil študirat gimnazijo na bližnji Ptuj, odkoder je pozneje prestopil na učiteljske v Mariboru. Tu je polagal maturo l. 1879. in se potem ves posvetil svojemu poklicu prosvetnega delavca med narodom. Učiteljeval je spet v Bistriču, nato v Ljutomeru in Slov. Bistrici, naposled pa se je zasedal — l. 1890. — pri Sv. Trojici v Slov. gorah, kjer je po več nego 30-letnem služ-

bovanju nekoliko let po koncu svetovne vojne stopil v zaslužni pokoj. Udeležoval pa se je pri Sv. Trojici tudi izven šole, tako kot tajnik Gasilnega društva in blagajnik Učiteljskega društva, ki sta ga v priznanje za njegove zasluge imenovali za častnega člana. A največjo skrb izven šole je posvečal trojiški Posojilnici, ki ji je bil od njene ustanovitve l. 1896. skozi 30 let tajnik in blagajnik. Dasi so bile narodnostne razmere pri Trojici težke, se je vedno s ponosom priznaval za zvestega sina svojega naroda, radi česar so ga spoštovali i narodni nasprotniki. Zato je tudi svoje sinove vzgojil v strogo narodnem duhu; enega — Mirka, učitelja v Selnici ob Dravi, — mu je žal ugrabila svetovna vojna in ta izguba mu je grebla v duši še skoro neposredno pred njegovo smrtjo. Bil je vnet čitatelj »Jutra« ter je kot tak pazno zasledoval politično življenje, dokler mu niso začele pešati moči. Sedaj je odšel za vedno, ko zapušta več ko celo človeško generacijo, ki ji je bil učitelj in vzgojitelj. Zato uživa v njenih srcih globoko hvaležnost, za vse njegovo delo pa, ki ga je opravil kot učitelj-trpin, mu bodi ohranjen časten spomin!

Kozje nekdanj in sedaj

Kozje, v januarju. Eden najstarejših gradov bivše štajerske in je bil brezdvomno grad Drachenburg, kjer so gospodovali vitezi istega imena. Na grbu so imeli stolp, okoli katerega se je zvijal kozji zmaj. Pod tem gradom, ki je stal na vzhodnem pobočju Kozjake ali Kozjanske gore, ki se kot odrastek Bohora strmo spušta v dolino, je nastala tekom časa naselbina grajskih podložnikov — današnje Kozje.

Ta naselbina je že stara in ima prav pestro zgodovino. Kapelica v sosednji občini Ješovec nas še danes spominja na Turke, ki so v 15. stoletju tu kraj dvakrat oblegali. Leta 1573 in sicer 8. februarja je igralo Kozje s Pilštanjem zelo važno vlogo v drugem kmetskem uporu. V Bistriški dolini je bila tedaj huda bitka in je kmečki voditelj Ilija Gregorič le po srečnem naključju pobegniti, dočim je mnogo njegovih padlo ali pa prišlo v pest grajšakov. V XVIII. stoletju, ko je cesar Jožef II. razdelil preobsežno pilštansko župnijo, je postalo Kozje samostojna župnija. Par let pozneje pa je bila ustanovljena s pomočjo grajščaka Wintershofena in trgovca Šmida prva šola v okraju. Tudi Napoleonovi vojaki so bili v Kozjem.

Pred približno 80 leti je dobilo Kozje svoje okrajno sodišče in davčno upravo, ki pa je bila pred par leti premeščena v Šmarje. Današnji občinski odbor se trudi, da bi prišla davkarija zopet nazaj. V Kozjem je deloval pokojni dekan Marko Tomažič 24 let ter ima velike zasluge za trg in okolico. Zlasti se je mnogo trudil za zgradbo ceste Sv. Urban - Lesično, ki je odprla našemu kraju pot v svet. Velike zasluge ima za trg tudi nekdanji župan Pod-

linšek. Tedaj so zgradili vodovod, gasilski dom in še marsikaj drugega. Njegov vreden naslednik je sedanj župan odvetnik dr. Kloor. V njegovi dobi je dobilo Kozje tudi občinsko elektrarno. Nadalje so se prenovile tržke hiše in občina je kupila dve hiši, od katerih bo eno dvignila na tri nadstropja ter preuredila za sodnijo, uradniška stanovanja in telovadnico za šolo in Sokola. Gasilno društvo si je lani nabavilo motorno brizgalno, čitalnica pa radio aparat. Pridno deluje tudi podružnica SPD pod predsedstvom notarja dr. Jenka. Razvija pa se tudi industrija in obrt. Tako imamo moderno parno žago grajščaka Kobija. Kakor hitro bo občina preuredila svoje hiše za sodišče, bo ta podjetnik preuredil sedanje sodno poslopje v tovarno stolov.

Ker ima Kozje še merolzkusni urad, uradniško nabavljajo zadrugo, finančno in orožniko postajo, okrajnega zdravnika in dvoje hranilnic oziroma posojilnic, za služi vsekakor naziv centrale svojega okraja. Škoda je le da ni več živinozdravnika ter si občina v imenu tržkega in okoliškega prebivalstva prizadeva, da bi se tu zopet nastanil živinozdravnik po katerega je treba sedaj hoditi v dobrih 6 ur oddaljeno Šmarje. Poleg raznih društev pa deluje vzorno tudi Sokol in je tako Kozje tudi v kulturnem in prosvetnem oziru prav napredno.

Pri apnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polstransko ohromelih s »Franz Josefov« vodo najboljšje uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Bučarjeve mame 88. god

Kostanjevica na Krki.

Bučarjevo mamo — kdo širok Dolenjske je ne pozna? In kdo vse bi se je ne spomnil, ki ga je kdaj pripeljala pot na naš lep otok in je zavlil v Bučarjevo gostilno, — te vedno prijazne in postrežljive, tako simpatične stare gospe? Še je trdna in zdrava, kljub visokemu številu let. Da, včeraj je obhajala svoj 88. god.

In je prav, da se je pri tej priliki spomnimo s temile vsticami in s tole sliko tu. Slika, ki nam jo kaže za celih 48 let nazaj, ko je bila v najboljši dobi in ko ji je še stal ob strani njen dobri soprog France. Bučarjev France, jako postaven mož je bil

čijo, gostilno, mesarijo. Koliko breme za šibka ženska pleča! Ampak Bučarjeva mama ne bi bila ona, ko bi ne bila zmogla tega. Vse je zmogla njena razumna glava, njene pridne roke, njena neupogljiva energija in njena dobra volja — domačija je stala trdno in vse trdnice. Pa kaj bi mnogo pravili? Delala je in v skrbeli, Bog pa je dal svoj blagoslov.

Pa to, da obhajla zdaj že svojo 88. letnico pri zdravju in močeh, je najboljši dokaz, da kjer se duša ne uklone, se tudi telo ne zlepa. In stavimo, da jih bo še obhajala nekaj takih godov. Želimo jih vsekakor od srca vrli gospe, ki je bila vedno tudi zavedna narodnjakinja in prijateljica naših listov.

Rodom je gospa Antonija Bučarjeva iz Rake nad Krškimi, odkoder se je pred 65 leti prisožila na Bučarjevo v Kostanjevici. Vdovela pa je l. 1893. Imela je šest otrok, štiri sinove in dve hčeri, od katerih pa sta ji ostala samo še dva, hčerka Antonija (sopraga notarja Maverja) in pa sin Lavoslav, sedanj župan na Bučarjevini.

Hitite in pogledajte si čim prej naš čarobni vefilm, katerega predvajamo neprekinjeno samo še danes!

GRETA GARBO

v prekrasnem, nepozabnem vefilmu globoko vse odpuščajoče ljubezni

Hans Junkermann in Theo Shall

Najnovejši Paramountov zvočni tehnik!

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

ČIST IN NARAVEN GLAS

VAM DAJE VAŠ RADIOAPARAT LE TEDAJ, ČE UPO-
RABLJATE PRVOVRSTNI ZVOČNIK. TAK ZVOČNIK JE

AMPLION

AC 27

KI PODOJA VSE GLASOVE ČISTO IN NARAVNO.

štiripolni magnetni sistem iz elektrolitičnega jekla, ki magnetizma ne izgubi.

Membrana brez šiva ter za vlago neobčutljiva

IZDELEK ANGLEŠKE TOVARNE, KI IMA NA TEM
POLJU NAD 40LETNO IZKUŠNJO.

RADIO - LJUBLJANA
Miklošičeva cesta št. 5.

Kam za kruhom? - V tujino ali na jug?

Resno razmišljanje ob novih govorcih o zopetni veliki redukciji v našem rudniškem revirju

Trbovlja, medli januarja.
Za dolgo časa se govori, da se pripravljajo v bližnji bodočnosti velika redukcija, govori se o 600 rudarjih. V kolikor je ta vest točna, ne moremo kontrolirati, ker se širijo take govorice že dalj časa; prilike v našem revirju pa so take, da je prav verjetna. Upati je vsaj, da bodo prizadeti predvsem oni rudarji, ki prihajajo na delo v rudnik s kmetiji, in pa mlajši, neozelenjeni rudarji, akorav bi tudi za vse te redukcije hud udarec. Vsekakor je pričakovati, da bo padla končna odločitev v marcu, ko se bo zopet vrnila pogajanja med TPD in državo glede dobave premoga za državne železnice. Bridka čustva vzbujajo te vesti v srcih prizadetih, čustva žalosti, obupa, gnjeva.

Res, težko je zapustiti delo, ki si ga bil vajen, in se podati v tuj svet negotovosti, do nasproti brez nade, da ti je zagotovljen obstanek v tujini. Težko je zapustiti svojce in dom. Delo, ki ti je bilo doma ročno od rok, se ti zdi v tujini okoli vse bolj trdo. Težko misli begajo prikaznim po glavi in jih pogrezovalo v se večji obup. Morali pa se bodo živeti v ta položaj, kajti zaradi krize postajajo Trbovlje prejemajne za toliko številno prebivalstva. Sicer pa imajo tudi drugi stanovi podobno usodo. Prav malo nas je, ki bi mogli služiti v rodnem kraju, od študiranja skora nihče. Naj omenim tu predvsem dva stanova, ki prideta v najbližji stik z ljudstvom: duhovniški in učiteljski stan.

Veliko let in stroškov morajo žrtvovati študiju, zlasti učitelji morajo čakati dolge mesece na nameščenje. Marsikateri izmed njih je iz mesta, iz večjega kraja, a prva služba njegova je pogosto daleč od domačega kraja, neredko v samotnih hribih, kjer so življenjske prilike povsem drugačne od onih, ki so v njih živeli doslej. Tu nimajo skoro nikake primerne družbe, čisto morajo hoditi ure daleč, da si nabavijo najpotrebnejše stvari, ure daleč imajo do železniške postaje. Ni kina, ne gledaliških dvoran in še marsičesa drugega ne, kaj pogosto ni niti človeka, ki bi mu položil gorje svoje samote. In vendar vzdrže. Ako vas povede pot mimo samotne hribovske vasi z eno, ali največ dvorazrednico, se lahko prepričate sami, kako so se po začetnih težavah učitelji živeli v nove razmere. Vso lepoto in udobnost, ki jih obdaja, so si ustvarili sami. Dvigali pa so tudi svojo okolico, povsod se pozna vpliv njihovega poudarnega dela, vzljubljeni so svojo okolico in ona njih. In marsikateri ostane tu tudi potem, ko bi dobil lahko boljše mesto. — Enako težak položaj imajo tudi ostali študirani stanovi. Nekateri imajo v bližnji bodočnosti še največje izgleda za nameščenje v južnih delih države.

Kam pa naj bi vodila naše odpuščene delavce pot za kruhom? Kakšno so razmere tam, kjer upajo dobiti delo?

V Nemčiji, v Franciji, v Belgiji žive naši izselenci večinoma v lepo urejenih, pogosto v boljših razmerah kakor doma. Toda tudi tam je marsikdo kriza in brezposelnost, včasih se mnogo večja kakor doma. Kaj lahko se zgodi, da bodo mnogi naši izselenci že jutri trkali na naša vrata in prosili za službo. Odveč bi bilo razlagati, kako težko so prilike za zaslužek v Ameriki. Kriza in brezposelnost sta dosegli stopnjo, ki v primeri z našo presega vse meje. Seže oni, ki so tam na lastni koži izkusili gorje izseljenca, vedo prav eno to, kar so imeli doma, pa so zavrgli. Saj morajo mnogokrat opravljati dela, ki bi se jih ne bili doma nikdar lotili: izsekavati pragove in ob pogrešanju vsega, kar nudi civilizacija in ob nečutenem trpljenju izpreminjati puščavo v plodno zemljo, ki pa povečini niti ne bo njihova. Težke tisočake so žrtvovali, da so dospeli tja; sedaj povečuje njih gorje dejstvo, da se sploh ne bodo mogli vrniti, ker ne bodo zmogli sredstev za povratek. Izdani denar bi jim bil doma lahko za podlago novega obstoja. — Kje bi bilo lažje in boljše našim izselencem, kakor v tej neprijetni tujini, kjer ni več kruha zanje? Ko se je poleti govorilo o tem, da bi dobili naši ljudje morda delo na jugu naše države, so bile te vesti spremljane od naravnost obupnih opisov o nevarnostih tamonjih življenjskih prilikah. Stanovati bi morali v zaupnemarjnih barakah, spat bi pa dva skupaj v eni umazani postelji, daleč od vsake civilizacije, zaslužek samo 30 Din dnevno...

Recimo, da bi bile vse te vesti resnične, in da bi bilo našemu človeku, navajenemu na snago in red, nemogoče vzdržati samega v takih okoliščinah. Toda vzamemo, da bi jih bilo 30 skupaj, ali pa celo 100 ali več, ki bi bili organizirani pod okriljem kake delavske ustanove, pa bi imeli zase več barak, nekako kolonijo. Ali bi bile potem barake tudi tako zamenjane? Kdo si ni še sam pobelil kuhinje, v silo tudi sam opral? Tudi v Trbovljah je videti eni ali drugi takozv. »Burschenhaus«, ki je vse prej kakor priklupne notranjosti. Tudi tu so hiše, kjer imajo po 4 stranke eno kuhinjo, kjer je delavske družinske stanovanje iz ene same sobe v izmeri 4 x 4 m in še manjše kuhinje, kjer so po dva, največ tri postelje, a spi v njih 6 do 8 oseb. Tudi v Trbovljah obdeluje rudar skopre lehe zemlje, majhne, da bi jih skoro pokril s rjuho, in na strmih pobočjih, kjer mu nalivi sprofi odplavljajo prst, da mu rode par kolov fižola in košaro krompirja. Za nakup in snajenje perila morajo pa naravno tudi tu skrbeti sami.

Pred 50, pa tudi pred 30 in celo pred 20 leti v Trbovljah tudi ni bilo tako, kakor je danes. Največ se je storilo tu šele po prevratu v opešavo trg in izboljšanje socialnih razmer, zlasti glede stanovanjskih prilik. Vodovod, kopalnice itd. so najnovejše ustanove. Prosvetne domove, društva, sport in vse ostalo, kar jim lajša življenje, pa so si ustvarili delavci sami z lastnimi žulji in po napornih službi. Tudi tu si je nekateri delavci iz bornih sredstev ustvarili lastni dom, ki ga z vztrajnostjo in marljivostjo izpopolnjuje in oplešava. Ako je v Trbovljah za nekatere zaslužek večji, je pa zato tudi draginja večja; treba je samo primerjati naše tržne cene s tržnimi cenami drugod, pa vidimo, da so Trbovlje dražje od Ljubljane in Maribora. Saj plačujemo tu n. pr. kisljo zelje trajno po 4 Din kg, pa tudi jajca, mleko in drugo je dražje kakor drugod.

Pri poročila o južnih krajih šoto tako plačajo, v enem se strinjajo vsa: da je tam ljudstvo dobro, življenje jako ceno in zemlja rodovitna. Z isto pridnostjo in delavnostjo si ustvarijo lahko naši mladi in odločni ljudje v teh krajih iste življenjske prilike kakor njihovi predniki v Trbovljah. Treba je le poguma in odločne volje. Vsak začete je težak, vztrajno delo pa rodi nedvomno uspeh. Takim delavskim kolonijam, ki bi se ustvarile v razmeru, bi sledili lahko naši obrtniki vseh vrst, ki doma ne morejo dobiti zaslužka in tako ustanovljene slovenske kolonije bi bile lahko vzor vsaj okolici.

Am, ki bi se ustvarila v razmeru, bi sledili lahko naši obrtniki vseh vrst, ki doma ne morejo dobiti zaslužka in tako ustanovljene slovenske kolonije bi bile lahko vzor vsaj okolici.

Po pravkar priobtem statistiki se je lani rodilo v Trbovljah 497 otrok, umrlo pa 195 ljudi; torej je presežek rojenih nad 300. Jasno je, da se vsi ti tudi ob najugodnejših okoliščinah ne bi mogli preživljati doma in tudi v drugih poklicih ne, temveč bi se morali odločiti, da si poiščejo kruha drugod. Treba je samo pogledati, kaj so ustvarili n. pr. Nemci pred svetovno vojno v svojih novih kolonijah v Afriki ob neprimerno težjih razmerah, v neprodni divjini in med divjim ljudstvom, in kaj bi dali danes Nemci, da bi imeli naše južne kraje! Kako hitro bi jih napolnili tisoči marljivih kolonistov in kaj bi ustvarili v 5, do 10. letih! In: ali je naš jug, kamor se voziš kvetjem dva dni za razmeroma skromen denar, brez vizuma in carine, res še tujina za nas? Ali ne govorimo našega jezika? Kaj ne prihajajo tudi doli redno naši listi, ki koloniste obveščajo o dogodkih doma in ki jim oni tudi lahko redno zaupajo svoje težave, svoj napredek in svoje uspehe? Časopisje je trdna vez z ožjo domovino.

Vsem onim, ki bi jih morda zadelo ta usoda, kličemo: Ne obupajte, pogumnemu pripada svet!

R. P.

Komunalne zadeve zagorske občine

Zagorje, 16. januarja.
Včeraj ob pol 17. je otvoril g. župan ob navzočnosti 18 odbornikov sejo, na kateri je bilo rešenih več aktualnih zadev, med njimi najvažnejša, proračun za leto 1931. K zapisniku zadnje seje je pripomnil g. župan, da ima obč. tajnik glede čiščenja obč. prostorov veljavno pogodbo z dne 15. okt. 1901. Glede ureditve marniškega je rok podaljšan do konca marca. Tudi se je bil izjavil lastnik tega prostora, ali ga odproda oziroma da v najem.

Predstava je bila okrožnica, da je treba izmed obč. odbora postaviti obč. blaginjska. Ker bi ta uredba pri nas najbrž ovirala brezhibno delo, kajti plačnega blaginjskega občina ne zmore, je odbor pritril ulogi, ki jo je naslovil župan na banko upravo, da naj ostane po starem. — V občinski zavezo so bili sprejeti Josip Antonič, Molan Blaž, Ivan Mlatkovič, Jožef Brvar in Celestina Jože. — Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Na ulogo g. Melhiorja Košenine in ki jo je sopodpisal.

Najbolji sigurna naložba

zalo 26 interesentov za ukinitve doklad na zgradarino, kakor je to bilo popreje, se odgovori, da so po današnjem stanju naših zakonov davki ne smejo diferencirati. Kljub intervenciji pri g. banu ni mogoče ugoditi. Ker se pa baje pripravljajo tozadevni zakon, naj interesi potpre, odnosno zavzamejo korake na višji instanci. Na prošnjo Finkerja Leona, ki je zaprosil za kamnoseško koncesijo se odgovori, da sicer ni krajevne potrebe, a da ni zapreke zanje. Za tem je bilo ugodeno nekaterim prošnjam za podporo.

Gospodarski odtsek priporoči prošnjo Al. Ranzingerja za zgraditev lesene kope s pogoji v posebnem reverzu. V seznam občinskih cest se sprejmejo ceste od Koprivca do Potoške vasi v kotredžki občini. Zvezala se bo z gospodarskim potom na desni strani Kotredžice. Sprejme se tudi obč. cesta od banovinske ceste pri Hauptmannu do banovinske ceste na polju. Po izredno nizki ceni naj se nabavi od fin. direktorije ponudene občinske mape. Poizve naj se, koliko bi stala po načrtih strokovnjakov izvedena kanalizacija Zagorja in Toplice. Projekt bi se postopoma izvedel. Pri rudniškem mostu na kolo-dvoru bo treba svetiljke. Proučiti je treba, kako bo najceneje izvršiti vodovodno instalacijo novih stavb proti Švepovni. Gospodarski odtsek se pooblasti, da prouči rentabilnost, če se izklopijo odveč položene vodovodne cevi od Zagorja do Mečlovške. (Ker so proračunski stroški za izkon 20 Din od metra, cevi na po 60 Din, se bi prihranilo 40 dinarjev pri metru).

Največji del se je zavzel prenos občinskega proračuna za l. 1931. Finančni odtsek je pregledal proračun, ki ga je sestavil g. župan ter ugotovil, da bo proračunano vsoto 1.104.095,81 Din mogoče kriti z rednimi in izrednimi davčninami, to je s 141 odst. pribitkom na redne davkatve. Ta odstotek je za 9 odst. manjši od preteklega proračunskega leta, kar je razveseljivo. Pri raznih postavkah se je razvila daljša debata. (O tem, kakor proračunlo bo sledilo prihodnji točnejše poročilo.) H koncu je bil predlagani proračun sprejet. Ker se pri slučajnostih ni nihče javil k besedi je g. župan ob 20.15 zaključil sejo, ki je potekla v najlepšem soglasju.

8% davka presto, 8% dolarsko posojilo SHS franke Ljubljana po bančni poslovalnici dr. Thausing & Schlesinger, Wien 1, Tegetthofstrasse 4. Prospekti gratis.

(Telefon E 23-2-88, E 23-3-82)

in kako se bo rešila zadeva s vodno močjo ob Savi v Medvodah, ki teče skoro nezrabiljena mimo. Združene papirnice bi rade baje takoj zgradile veliko centralo in znatno razširile svoj obrat, kjer bi zaposlile zopet par sto delovnih moči. Zanimale so se pa tudi druge družbe za ta izredno ugodni teren, da bi zgradile tovarne. Naši delavci se vozijo dnevno v Ljubljano in Kranj, tu pa so dani vsi pogoji za večji razvoj industrije in vendar se nič ne gane z mesta. Na izrabo vodne sile od strani države, kakor se je tudi govorilo, skoro ne upamo. Mnogo komisij je bilo že tu, toda vse ostaja pri starem. Medtem pa se uvaža iz inozemstva v našo državo papir in celo surova celuloza.

Naše sokolsko društvo je imelo 6. t. m. svoj občni zbor, ki je bil zelo dobro obiskan. Opazili smo na njem veliko zanimanje in navdušenje za sokolsko misel. Upamo, da bo v bodočem letu uspelo Sokolu Medvode dobiti primerne lokale in da mu bo tako omogočeno razmahiti svoja krila in razširiti svoje delovanje. Tla so zelo ugodna, število članov gre že preko 130.

Za boljše železniške zveze Gorenjske

Jesenice, 17. januarja.
Po zadnjem voznem redu Gorenjska ni ma z drugimi kraji dovolj ugodnih železniških zvez. Jutranji osebni vlak št. 911 zamudi v Ljubljani zaradi 8 do 32 minut zveze z vsimi vlaki in morajo potniki, ki so namenjeni kam drugam, čakati v Ljubljani po več ur. Brzovlak št. 1 pa nima zveze proti Mariboru, ki je neugodno za blejske letovištarje, ki si večkrat žele v Rogaško Slatino. Osebni vlak št. 913 pa nima zveze z brzovlakom št. 605 kar je neugodno za letovištarje iz Madžarske, ki radi posejajo Bled in gorenjski del sploh.

Tuji cenijo v veliki meri ugodne železniške zveze, ki so zaradi tega zelo učinkovita propaganda za tujski promet. Dobre železniške zveze bi dobila Gorenjska, če bi se sprejel in upošteval naslednji predlog:

Iz Jesenic naj bi odhajal potniški vlak, ki bi bil prav za prav podaljšek vlaka št. 921. Če bi pa to bilo težko izvedljivo, naj se vpletje mešanec iz Jesenic do Kranja s priklopom na vlak 921.

V praksi se je pokazalo, da zveza brzoca 901 na osebni 913 n. tako frekventirana, kakor se je pričakovalo, pač pa se težko pogreša zveza vlaka 913 na brzi 605. Osebni 913 bi prav lahko odhajal iz Jesenic ob trideset na 10 kakor že svoje čase in zveza bi bila upostavljena.

Se nekaj: Izletniški vlak odhaja iz Gorenjske prekmurja, tako da morajo i letovištarji i izletniki, posebno pa turisti se pri belem dnevu v vagono. Vsem, posebno turistom, bo mnogo bolj ustrezno, ako bi izletniški vlak odhajal iz Bistrice — Boh. j. okoli 21., iz Jesenic okoli 22. ure. V Ljubljano bi prišel okrog polnoči in bi Zagrebčani še vedno imeli idealno zvezo na osebni št. 611.

Kakor čujemo, so gorenjske občine hudi predložile železniški upravi skupen predlog v tem smislu ter prosimo, da se upošteva gornje spremembe, še preden se bo sestavil novi vozni red.

Sleparije na račun dobrote

Ljubljana, 17. januarja.

»O, zaboga kakšen revček jele so vzklikali ljudje v Šiški, ko so ga ugledali sloneti ob steni hiše št. 84 na Celovški cesti vsega prepadenega v obraz, bledega in trosočega se po vsem telesu. Zganilo se je več sočutnih src, naenkrat jih je več poshitelo do njega, da so ga podprli in tako preprečili, da ni padel. Mladenec, ki je dotle slonel na zidu, se je komaj premaknil in ni spregovoril nobene besede. Ljudje so ga odvedli v bližnjo hišo, kjer šele je mladi plavalasec komaj slšno dahnil: »Lahčen...«

»Moja bog, takoj, takoj...« je hitela gospodinja iz te kuhala čaj, ki ga je po nekaj trenutkih postavila pred onemoglega fantja. Ko se je ta za silo okrepčal, je jel pripovedovati, da je dijak, doma iz Maribora, ki pa je moral v Ljubljano zaradi vojaškega nadpogleda, na katerega mora čakati več dni.

»Sem pa brez vsakih sredstev in trpin neznanosno lakoten,« je pripomnil mladi dijak. Ljudje, ki so se zavzeli zanj, so pričeli takoj zbirati denar, nudili so mu do volje točne hrane, potem pa ko se je do dobra nasitil in okrepil, so mu pred slovescem še ponovno zatrčili, naj kar zopet pride, če bo lačen.

»Hvala, lepa hvala se je ginjen mlavelj mladenec pri odhajanju.

Mladenec je krenil proti mestu in se ustavil v popolnoma drugem okraju. Tam pa mu je naenkrat spet postalo slabo in spet je bil — lačen. Sledila je enaka komedija, spet so mu praskočili na pomoč do bri ljudje, ki so ga znova obdarovali. Sleparski plavalasec je omedleval v Šiški na Krekovem trgu, na Starem trgu, na Tržaški in Vodmatu in sploh povsod, kjer je videl, da se navadno zbira več ljudi. Omedleval je čisto po potrebi in bil lačen ter se stradal, kadar mu je kazalo. Ljudje so v nekaterih primerih prirejali zanj naravnost zbirke in mu poklanjali prav čedne vsote. Vsakemu se je pač smilil lačni dijak, ki je moral toliko trpeti zaradi krivične usode. Posla so imeli z njim tudi stražniki, ki pa so ga takoj, ko se je od slabosti spet opomogel izpuštili. Pripovedoval jim je enako zgodbo, kot drugim ljudem in se legitimiral za 23-letnega dijaka Trgovalne akademije Antona V. iz Maribora, rojenega v Benkovcu pri Splitu.

Pomoči pa je se stradal dijak Anton V. oživel. Noč ima svojo moč in ta je Antona popolnoma preobdela. Fant se je klatil z tekomo dneva pristoparjenim denarjem po vseh pivskih beznicah in posebnih ponoči po kavarnah do jutra. Sleparja so ljudje slednjič razkrinkali vendar se še vedno nahaja na prostem in bo morda, če ni že onozorjen, spet kmalu kje zaigral svojo znano komedijo.

Za sleparja se zljaj zanima tudi policija, ki ga bo, če ga dobi, spravila kmalu za mrežna okna.

Pomen in razvoj alpinizma

Je dr. Henrika Tume najzrelejši in najgloblje alpinistično literarno delo, ki ga jemljemo iz avtorjev rok kot nekako darilo. Krepro izražena volja človeka obogatiti z dragocenim znanjem in mogočno hotenje, govoriti resnico o gibanju, ki modernega človeka vedno silnejše zavzema, ki se ne da odpraviti z rekordstvom, ali nekako moderno boleznijo, brezmiselnim pustolovstvom ali celo z bojaznostjo pred resnostjo življenja, sta gonili sila tega bogatega dela. Temo je avtor docela in do potankosti izčrpal. Preko morfologije razvoja alpinizma od njegovih prvih začetkov do današnje stopnje, ki jo avtor prikazuje kot organsko posledico kulturnega razvoja, sega do njegovih najglobljih korenin notranje strukture alpinistične ideje in jo ponazarja na njenih idejnih predhodnikih in zlasti sodobnih alpinističnih idejnih. V tem pogledu je dr. Tumovo delo popolno in ga je uvrščati zaradi njegove univerzalnosti med dela, prav redka tudi v alpinistični literaturi velikih narodov, ki so pomen alpinizma nele v zdravstvenem pogledu temveč kot visoko etično vrednotno spoznanje že davno in ki danes ne razmotirajo več o tem, ali je alpinistika sport ali ne in se ne vprašujejo več po njenem smislu, marveč so zainteresirani na njenem čim večjem razmahu in porastu alpinizma, ter ga ne le ne zavirajo, temveč ga sistematično pospešujejo in smoteno podpirajo tako, da se je med državami vidno razvilo tekmovanje v pospeševanju alpinizma. Do danes obstoje o alpinizmu le monografije — v naši domači literaturi so celo te le makostevine in celo borne. So to le razglabljanja o smislu alpinizma, posameznikov ne glede na razvoj alpinizma ideje drugih, zato bistva alpinizma ne morejo zajeti tako vsestransko in popolno, kakor se je posrečilo dr. Tumi v tej knjigi, ki ni prezira nekritično niti najmanjšega, kolikor toliko pomembnega dela na polju alpinistične ideologije. V tem delu nam postane vse jasno, ko nam je avtor s svojo vsestransko in bogato izkušnjo tako blizu, ko nam s svojim globokim pričanjem odpira predele naše duševnosti, ki smo jih morda le podzavestno zaznali. Knjiga »Pomen in razvoj alpinizma« upošteva vse motive, ki ženejo človeka v planine in ga vodijo iz okostenelosti življenja k činu, ki je utelešenje človeškega prerodenja v smeri plemenitenja in pravega vrednotenja življenja. Pri vsaj splošnosti dr. Tumovega dela pa ne moremo prezreti pisateljeve originalnosti, ki pronicata iz znanstvene — kritične presoje avtorja o alpinizmu vseh pomembnejših alpinistov. Tu vidimo minuciozno analizo vsakega dosedanjega razglabljanja te ideje, od katere osvaja avtor srelo jedro, ki ga v duhoviti sintezi pod uplívom lastnega življenja oblikuje v svoj nazor, pred čigar popolnostjo zastrinimo.

Knjiga je dragocen dokument ne le naše, temveč tudi svetovne alpinistične književnosti, obsegajoč v popolnosti dosedanja izkustva alpinističnega doživljanja, zaradi česar smo mnenja, da te knjige ne sme manjkati v nobeni knjižnici pravega planince in jo zato vsem tople priporočamo. Knjiga stane broširana 90.— Din, v platno vezana pa 120.— Din. Dobi se jo v vseh knjigarnah, ali pa naroči pri klubu neposredno. Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

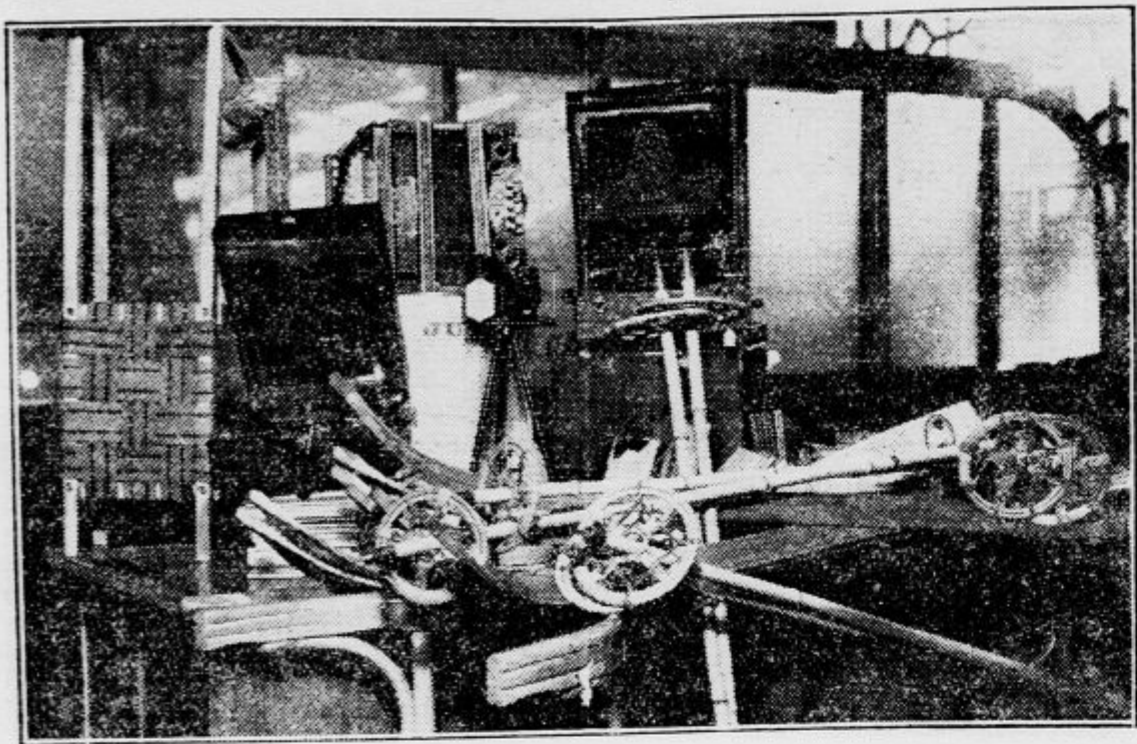
Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

Turistovski klub »Skala«.

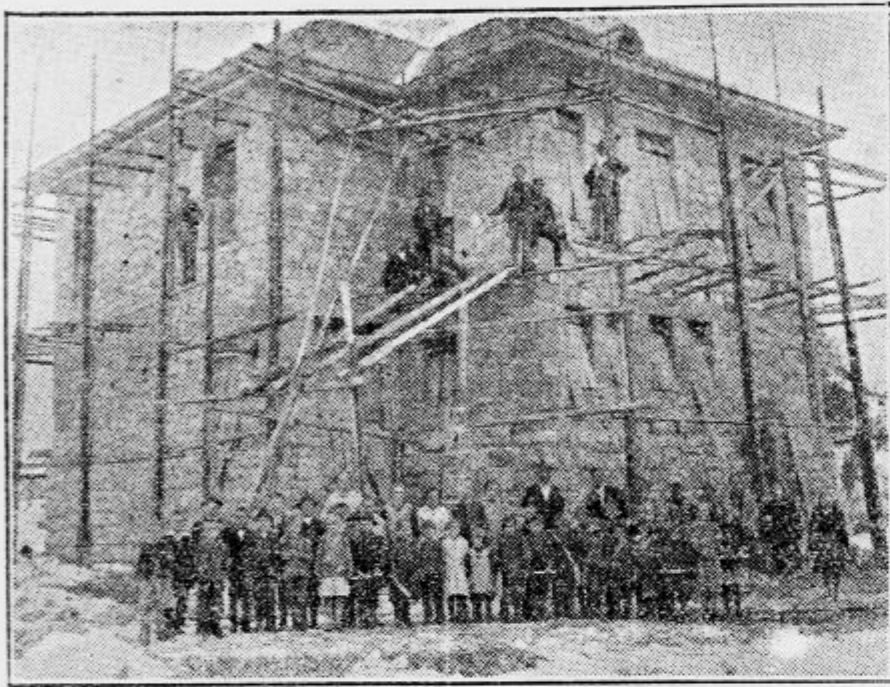
Turistovski klub »Skala«

Pestra zbirka izžrebanih „Jutrovih“ nagrad

Vse raznovrstne lepe nagrade za rešitev „Jutrovih“ ugank so sedaj izžrebane. Oni, ki jih je sreča izbrala izmed mladine, so že objavljeni, odrasli pa se najdejo na 9. strani

Nova šola v najvišji gorenjski vasi

Gorjuše, 17. januarja.

Pot ure hoda od Nomnja — prijazne gorenjske vasi, se med gorskimi velikani Tris glava vije steza v idilične Gorjuše. Absolutna višina vasi kaže 1000 m. Izletna točka je ta vas, smučarji poizkusite svoje dilce na naših tleh.

Ljudstvo je prijazno, stremi po napredku, po izobrazbi. Ze sama ponosna nova stavba z lesketajočim napisom »Sola« nam to dokazuje.

Pred tremi leti je mladina z Gorjuš morala v pol ure oddaljeno sosedno šolo v Koprivnici, zato je zrasla v srehi tamonjega ljudstva misel po svoji šoli. Z vsi resnostjo so se je oprijeli. Domači gostilničar je sosedu k složenemu delu, uvedel je prostovoljni kuluk. Mar mislite, da je med Gorjušci bil kdo, ki se ne bi odzval z veseljem? Ne, saj je sleherni izmed njih imel pred očmi koristi svojih potomcev. Skrb za mladino jih je združila pri skupnem plodonosnem delu. Danes pa se veličastno dviga ta kulturni hram v ponos po izobrazbi in stremičim vaščanom. In kmalu bo sprejela ta stavba v svoje naročje mladino — up in nado teh tako naprednih ljudi.

Sola je prav lično enonadstropno poslopje z visokim prtiličjem. Ze na zunaj kaže, da so graditelji pretresli vsa modra načela, ki naj bi olajšala otrokom bivanje v tem hramu. Velika okna nudijo šolskim sobam dovolj svetlobe. Sola ima tudi

lasten vodovod. Graditelji so sledili členu zakona o narodnih šolah in uredili tudi prostor, ki je namenjen gospodinjstvi šoli. Stanovanje, določeno za šol. upravitelja, obsega 4 sobe in kuhinjo. Prostor pred samim šolo pa je namenjen vrtu, tako, da bodo imeli otroci priliko sami obdelovati zemljo po navodilih učitelja.

Šolsko stavbo je zidala gradbena tvrdka Ogrin iz Boh. Bistrice za ceno 292.000 Din, to vsoto nabrno iz rok malih ljudi bo nosila na svojih ramah šol. občina Gorjuše. Gorjušci, če ravno nepremožni ljudje se niso strašili teh žrtev. Na tako odlični kulturni poti in plemenitemu podvigu pa jim je samo čestitati.

Dokler stavba ne bo še gotova se počutje je v privatni hiši. Požrtvovalnost šolskega upravitelja g. Flajsa Franca je našla odziva pri vseh vaščanih. Njemu gre tudi velika zasluga, da imajo Gorjušci svoj lasten prosvetni dom. Z veliko ljubeznijo se je udeleževal povsod, kjer je šlo za prosveto, za kulturno delo. Skupno sta z gostilničarjem vulgo Boštetom in ostalimi domačini prišla z vsem ognjem za plug, ki naj bi začrtal globoke brazde v plodonosna tla.

Vi vsi, ki ste gradili in gradite Gorjušcem novo dobo narodnega življenja, ki s tako ljubeznijo sežete v duše mladih src nauke duševnih močitev, boste našli v teh mladih bitjih trajno hvalečnost in priznanje.

R. B.

skavtski svet preveč entuziaistično podane. toda skavti so v svoji duši vedno mladi. Kdo bi jim zameril njihov zanos in udano vero ter prepričanje v njihove ideale, Tur di o deklicah govore, — kakšna mora biti žena-planinka. Ognjevito ovračajo predsodek, da je skavtizem otročarija. — Skavti so tudi pesniki pa še celo v vojski naših zrakoplovcev imajo zastopnika.

Publikacija »Solnce se vrača« je vredna, da si jo zlasti vzgojitelji vzamejo v roke, so tedaj čisto odkriti napram sebi in se vprašajo: »Koliko lahko jaz pripomorem k temu koristnemu prizadevanju?»

Skavtom, podjetnim in ponosnim, ki imajo polno srce zaupanja v svetlo bodočnost pa naš iskren pozdrav! Se si želim slišati o Vas, še iz Vaših gozdov in z Vaših trat, kajti naše življenje je tako realno...

Napredek kranjskega obrtništva

Kranj, 15. januarja.

Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju je bila ustanovljena 1. 1908 in je njeno delovanje vsa leta jako obširno in plodonosno. Danes šteje zadruga približno 330 članov in članice in je vpisanih nad 25 različnih obrtov.

Načelstvo zadruge je v rokah g. Lovra Rebolja, krojača v Kranju že 9. leto, zvesto mu stoje ob strani podnačelnik g. Josip Bitenc, blagajnik Franc Markič, tajnik Josip Novak in še osem odbornikov in 4 namestniki. Poleg tega obstoji razsodišče, preizkuševalna komisija za pomočnike in vajeniške skušnje, katero tvorijo različni mojstri in pomočniki. V prošlem letu se je vršilo 12 rednih mesečnih sej, 4 vajeniške skušnje, 6 pomočniških skušenj, 3 prikrjevalni tečajji za krojače, šivilje in čevljarje. Te tečaje so vodili znani strokovni učitelji gg. Knafeji, Steiman, oba iz Ljubljane.

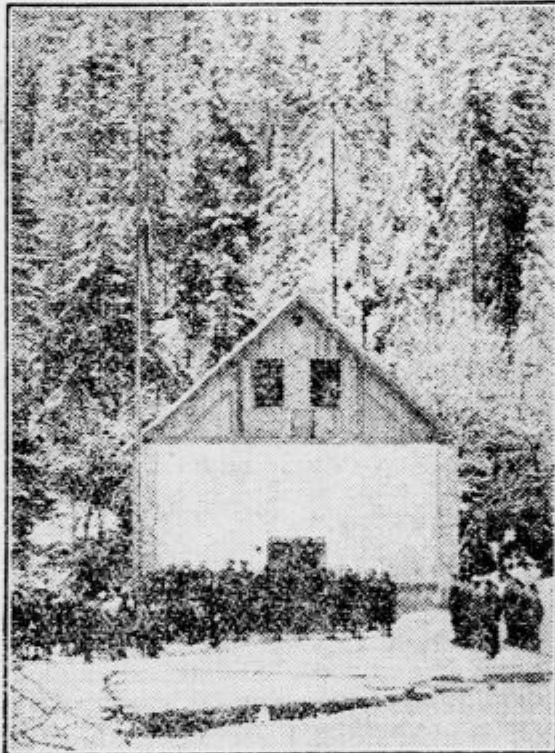
Načelstvo zadruge je v minulem letu obdarilo tudi nekaj revnih obrtnikov za božične praznike, enaka obdaritev bo tudi za velikonočne praznike. Vsakoletno podporo dobi od zadruge tudi obrtno nadaljevalna šola.

Dne 15. februarja se bo vršilo v prostorih osnovne šole o Kranju predavanje za vajence o alkoholu, predaval bo g. Puhar, uradnik Higijenskega zavoda iz Ljubljane. Tudi letos se bo vršil Obrtni ples 8. februarja, dopoldne pa se bo vršil občni zbor.

Zadrugi rokodelskih in sorodnih obrtov, gotovo eni največji obrtnih organizacij na Gorenjskem, želimo mnogo uspeha.

Sokolsko društvo v Sovodnjem

ki uspešno deluje v obsejnim delu Poljanske doline, je 6. januarja ob korporativni udeležbi članstva s starostu br. Maroltom, obsejne vojaške čete, finančne kontrole,

orožniške postaje in ostalega prebivalstva razvilo na manifestantem način pred Sokolskim domom državno trobojnico. Društvo je najmlajše v župi Kranj in šteje nad 60 članov.

Kaj je z novim postajnim poslopjem v Gor. Radgoni

Gor. Radgona, 17. januarja.

Ze večkrat smo poročali o razvoju in napredku, pa tudi o nučnih potrebah našega obsejnega trga, ki je v povojni dobi po pravi postaji izredno važno obsejno gozdarsko središče. Razum nekaterih uradov, ki so obstojali že poprej ter so se zaradi potrebe še povečali in število uradnih pomočnikov, so se ustanovili še nekateri novi uradi kakor carinarnica 1. reda, davčna uprava, poštni urad, merilni inšpektorat, oddelek finančne kontrole, državno veterinarstvo i. t. d., da ne naštevamo ostalih številnih privatnih podjetij. Do leta 1923 je obstojala tukaj tudi ekspozitura sreskega načelstva, ki pa je bila vključena ugovorom in protestom v tej važni obsejni postojanki ukinjena. Težnje prizadetega obsejnega prebivalstva in vse prošnje, da se zopet upravičeno načelstvo ali vsaj ekspozitura, o bile do sedaj brezuspešne.

Tako je ostalo doslej nerešeno tudi vprašanje glede postavitve novega postajnega poslopja, ki je za obsejni trg Gornja Radgona ter tudi širšo okolico neobhodno potrebno. Občina Gornja Radgona si že leta in leta prizadeva, da bi dosegla povečanje postaje ter napravo prepotrebne železniške tehtnice; že koncem leta 1924 je vložila na prometno ministrstvo v Beogradu prošnjo radi naprave potrebnih postajnih prostorov. To prošnjo je sicer prometno ministrstvo v toliko rešilo, da so bili že pred leti od strani Direkcije državnih železnic v Ljubljani izvršeni razni komisijki ogledi na licu mesta ter zgotovljeni tozadevni projekti. Vključb temu pa ta nujna zadeva ne pride z mrtve točke, čeravno bi rešitev iste bila na ogromno korist vsemu obsejnim prebivalstvu tukajšnjega okraja. Železniška postaja v Gornji Radgoni je name-

Nikar ne izgubi glave
kadar se bliža velike žehnte dan, zakaj

SCHICHTOV RADION
pere sam!

ščena še vedno ter bo na ta način brez dvoma ostala še precej časa v leseni baraki. Čeravno so posamezni lokali v tej baraki itak že zelo majhni, se razven postajnega urada nahaja tamkaj tudi lokal za carinsko poslovanje.

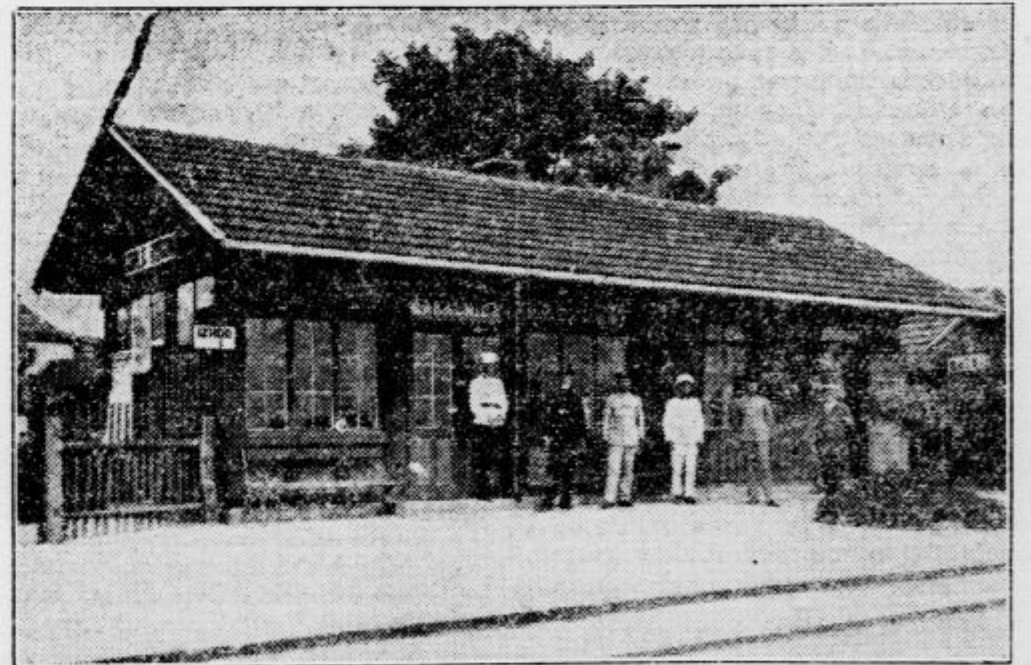
Trg Gornja Radgona, ta izredno važna točka naše severne državne meje, leži na desni strani reke Mure ravno nasproti avstrijskemu mestu Radkersburg. Med trgov Gornja Radgona in mestom Radkersburg vodi preko obsejne reke Mure dva mosta in sicer moderni železobetonski ter železniški most, preko katerih se vrši živahen osební in tovarni promet, kar jasno dokazujejo naslednje številke:

Ze pred otvoritvijo novodograjene železniške proge Ormož - Ljutomer - Murska Sobota, se je vršil preko Gornje Radgone velik tranzitni promet. Po otvoritvi navedene proge pa se je promet znatno zvišal ter se zvišuje vsakoletno. Vsa roba se odpravlja po večini v inozemstvo ter se izvažja in naklada preko te postaje letno

vsaj 2 pisarniški sobi (splošna in načelniška), pisarno za carinsko poslovanje, pisarno za obsejno policijo ali žandarmerijo, najmanj eno stanovanje za postajnačelnika in kretnika ter povečanje skladišča lu postavitve tehtnice.

To poslopje — baraka, ki služi kot sedanjše postajno poslopje, je bilo v predvojnem času in sicer v letih 1911/12 na prizadevanje nekaterih domačinov in takratnega občinskega odbora pod županovanjem pokojnega Ciotarja Bouvierja, starejšega po večini na stroške okrajnega zastopa gornjegrajskega postavljeno in namenjeno kot postajališče za mirno dobo. Takratnim razmeram in potrebam je seveda popolnoma odgovarjalo, ker se je vršil ves tovarni in povečini tudi osební promet v mestu Radkersburg.

Zgradba prepotrebne postajnega poslopja, skladišča in železniške tehtnice bi bila v Gornji Radgoni mnogo cenejša kakor kje drugje, ker se nahaja v neposredni bližini velika opekarna, ki bi lahko dobavljala

okrog 600 vagonov raznega sadja, nad 200 vagonov razne živine, okrog 500 vagonov lesa, žita in drugih poljedelskih pridelkov, pri čemur ni upoštevana ogromna množina komadnih pošiljk kakor jajc, perutnine in drugih predmetov. Temu nasproti se uvažja preko te postaje največ premoga ter komadne carinske robe za vse kraje v Prekmurju in tukajšnji okoliš, ki gravitirajo na obsejno carinarnico v Gornji Radgoni.

Ves ta promet se je vršil pred vojno preko postaje Radkersburg, kjer se nahajajo velika skladišča in prostori za nakladanje robe. V Gornji Radgoni ni primerne skladišča, stovarišča in takisto tudi ne skladišča za carinsko robo, kar vse promet silno ovira in je na škodo interesentov. Naravnost nuja in neobhodno potrebna bi bila postavitve postajnega poslopja, ki bi imelo

brez velikih tovarnih stroškov stavbeni material — opeko, iz bližnje reke Mure pa bi se po ceni lahko dobival pesek in prodec za stavbo. Tudi občina Gornja Radgona bi gotovo šla železniški upravi glede zgradbe nove postaje vsestransko na roko tako, da so pač podani vsi predpogoji, da bi se z zidanjem čim prej lahko pričelo.

V tork je se je zglasila pri g. banu deputacija tukajšnje občinske uprave ter mu med drugim predložila spomenico tudi glede te zadeve, kakor seveda tudi glede ostalih nučnih potreb. Ne samo v interesu obsejnega prebivalstva, temveč v splošnem interesu bi bilo železi, da trud naše obsejne trške občine gornjegrajske ne bi bil zaman ter da bi tozadevne želje čim prej postale dejstvo.

Hrastniški kolporter

»Jutra«

Je Adelino Savioci, zadnji od onih 15 delavcev, ki jih je pred dobrimi 30. leti najel ravnatelj kemične tovarne iz Italije. Eni so se vrnili v svojo domovino, drugi so pomrli in ostal je samo še Adelino ali Albini, ki je star že 73 let in ima skromno

pokojsno kot delavec kemične tovarne. Mož se je pri nas popolnoma udomačil; pred kakimi 25. leti se je oženil, žena mu je že umrla, živijo pa trije krepki sinovi. Vsi živijo v skupnem gospodarstvu brez gospodinj, katero nadomešča oče sam. Več let pa je tudi že prav priden in spreten kolporter našega lista. Lani je prodal

ob nedeljah in zraznikih 11.950 izvodov lista ter je vedno pridno na potu po naši dolini in na Dolu. Na sliki ga vidimo pred hišo g. Avgusta Dolinška, ki je uvedel kolportžo »Jutra« v Hrastniku in jo še danes vodi.

»Solnce se vrača«

Kdo bi bil utegnil misliti, da bodo skavti stopili tako samozavestno pred javnost z izvirno, majhno publikacijo. Da, stopili so pred nas, hoteli nam povedati, da se solnce vrača, da se poraja rod, ki bo polagoma krenil na poljane večne radosti in veselja, vgozdove večne tišine in skrivnosti.

Lepo so pričeli. Obljuba skavtova in zakonit, ki velja za vse, da bi ti zakoni veljali za vse, za vse nas in za vse one same! Tedaj bi plaho pobegnili zlo pred vesoljno lučjo, zlo, ki izhaja iz človeka samega in njegovih svojih. Kako lepo mora biti: skavt med skavti. Ali je res tako lepo, kot nam pravite?

Nj. Vel. kralj je najvišji zaščitnik jugoslovenskih skavtov. Šest uvaževanj in moralnih podpor priča, da to zaščitništvo ni samo prazna beseda. Uniforma in znački skavtov so zaščiteni, po vseh šolah je odobreno in priporočeno delo za skavtstvo, tudi vsem srednješolskim profesorjem in ravnateljem je priporočeno tako koristno udejstvovanje, njih delo ima celo vpliv na službeno oceno; vsemu dijaštvu je sodelovanje pri skavtskih dovoljenih in priporočeno, celo vsem oficirjem in podoficirjem je odobreno, da smejo biti skavti in slednjič, vse prireditve skavtov so proste taks. Tako uvažujejo to lepo organizacijo na najvišjih mestih, zato so skavti s ponosom prinesli na prvi strani sliko Nj. Vel.

Vsebinsko lično opremljene publikacije je dokaj pestra. Nekateri stvari so resne in zanimive, tako statistika, ki dokazuje uspehe skavtov v šoli. Pridni so ti dečki! Poučna je črtica o ustanovitvi skavtov, razpravljanje o disciplini je sicer problematično, vendar se na tem temeljito dela. Nekateri stvari bi utegnile biti za izven

Na zadnji strani je oglas:
Mi kupimo za Vas

Na zadnji strani je oglas:
Mi kupimo za Vas

Na zadnji strani je oglas:
Mi kupimo za Vas

Na zadnji strani je oglas:
Mi kupimo za Vas

Na zadnji strani je oglas:
Mi kupimo za Vas

PLESNE OBLEKE

I. Din 240.—

II. Din 360.—

III. Din 580.—

do najlepših dunajskih in pariških modelov. 2034

P. MAGDIO
LJUBLJANA.

Iz Maribora

a— Ljudska univerza, v petek bo predaval g. dr. Škerlj iz Ljubljane o temi: »Ali in kako moremo izboljšati človeški rod.« V ponedeljek ni predavanja.

a— Nedelja v gledališču. Danes ob 15. se bo ponovila opereta »Lutka« po znanih cenah, ob 20. pa bo prva repriza izredno vesele burke »Odgodena noč«.

a— Lutkovno gledališče Sokola-matice ponovi danes ob 15. v mali dvorani Narodnega doma veseligrv v treh dejanjih »Gašperček čarovnik«.

a— Ljudska univerza v Studencih. V ponedeljek 10. t. m. točno ob 17. bo učitelj g. Ivan Robnik nadaljeval svoje predavanje o človeku na potu k cilju.

a— Z delovnega trga v Mariboru. Od 1. do 17. t. m. je iskalo pri borzi dela v Mariboru zaposlitev 77 moških in 47 žensk. Prostim službenim mestem je bilo 94. Delo pa je dobilo 27 moških in 37 žensk. Ob koncu tedna je ostalo v evidenci še 876 oseb. Od 1. do 17. t. m. je iskalo dela 785 moških in 293 žensk, dobilo pa je delo 55 moških in 73 žensk.

a— Bogojavljenje. V ponedeljek bo v pravoslavni kapeli svečana liturgija, na kar odide okrog 10 dopoldne sprevod z godbo na čelu na Trg Svobode, kjer bo slovesna blagoslovitev vode.

a— Nezgode. Zaradi nepredvidnega ravnanja si je 18letni Josip Šunko iz Počkove prestrelil levo dlan. — Pri telovadbi v meščanski šoli v Cankarjevi ulici je dijak Franc Lužnik tako nesrečno padel, da si je zlomil levo roko. Odpeljati so ga morali v splošno bolnico.

a— Posejanje gostilne je za 6 mesecev prepovedalo okrajno sodišče pri Sv. Lenuartu v Slov. goricah Francu Kalohu, hlapcu v Mali Zimici, rojenemu 29. januarja 1908. Rok prepovedi se prične po odsluženju zaporu s 27. januarjem.

a— V teški atletiki se je hotel v petek zvečer na Grajskem trgu producirati 32-letni tiskarski mojster Ivan Stern skupno s svojim bratom Ernestom. Izzivala sta mirne goste. Ko pa ju je natakral Ikanović pozval, naj mirujeta, sta ga napadla in pretepala, pri čemer se je razvil splošen pretep. Ko je prišel stražnik in prijel Ivana, sterna, ga je ta zagrabil za roko in pendrek in za nobeno ceno ni hotel izpuustiti. S težavo so ga gostje naposled premagali, ga vrgli na tla in zvezali. Na tleh ležeč je štern vpil, da v Jugoslaviji ni pravice, pač pa v Moskvi. Preveč navdušenega teškača atleta so spravili z oratorjem v Grafu, kjer je Ivan kakor blazen suval okrog sebe, da so ga morali privesti.

a— Posedbe plesne ure v vseh društvenih plesnih danih plesni mojster Jenko v Kazini (Zvezda) dnevno od 10. do 20. 1931. 5. 9. 1. 1.

a— Nedeljske popoldanske plesne ure. V ponedeljek vsako nedeljo od 3. do 7. popoldne v Kazini. Pouk: slow - fox in anikstep.

a— Ali že veste, da bo letošnji obrtniški ples v Ljubljani 7. februarja v prostorih Kazine?

ITO zobna pasta najboljša!
a— Veselo razpoloženje na veselicah, predstavnih zabavah, plesih in podobnem ustvarja dekoracija. Manjkatni ne smejo girlande, serpentine, konfeti, čepice, ki povzročajo prijetno razposajenost. Vse to in papirnate krožnike ter serviete dobite najceneje pri trdnici M. Tičar, Ljubljana.

Iz Celja

a— Občinski svet celjski bo imel redno sejo v petek 23. t. m. ob 18. v sejni dvorani mestnega magistrata Poročila odsekov.

a— Ljudsko vseučilišče. Predavanje o važnih poglavjih iz ginekologije in porodništva bo imel zdravnik g. dr. Josip Čerin jutri ob 20. v risalnici meščanske šole.

a— Plačilo prvega obroka občinskih naklad. Mestno načelstvo opozarja, da je zapadel 1. t. m. v plačilo prvi obrok samostojnih občinskih naklad (gostaščine, kanalske pristojbine in vodarine). Dokler ne bodo izvršeni novi predpisi, je treba plačati naklade na podlagi predpisa v preteklem letu. Stranke, ki so s plačili v zaostanku, se pozivajo, da plačajo zapadle zneske pri mestni blagajni najkasneje do 15. februarja.

a— Triglavski ples. Dame in gospodje, ki so sodelovali pri uspelem Triglavskem plesu, se vabijo na zaključni sestanek v četrtek 22. t. m. ob 20.30 v Celjskem domu. Dnevni red: poročilo o gnomem uspehu.

a— Smrtna kosa. V Celju je umrl magistrni sluga v pokloju Jurij Šdoutz v visoki starosti 90 let. V javni bolnici je umrl 13letni posestnikov sin Josip Marovt iz Podvrha pri Braslovcah.

Ples

trgov. nameščencev
Celje 31. 1. 1931.

a— Usoden padec. 70letna občinska reva Marija Leskovska iz Pištanske si je pri padcu zlomila desni predlaket. Zdravi se v celjski bolnici.

a— Mestni kino Danes ob 3, 5, 7 in 9. zvečer in jutri ob pol 9. zvečer senzacionalni zvočni vefilim »Hladni Murat« (»Bele vrag«). V glavni vlogi sloviti Ivan Možuhin. Kot dodatek izvrstna zvočna šalograf.

a— Ples trgovskih nameščencev, združen s plesnim venčkom bo 31. t. m. v veliki dvorani Celjskega doma.

a— Plesna vala trgovskih nameščencev bo drevi v Celjskem domu.

Dunajski deklški
penzionat in nadaljevalna
izobraževalna šola (Wiener Töchter Pensionat)

Carola v. Kastaly, VIII. Langgasse 65

Vse vrste šolskih tipov (jezik, glasba, gospodinjstvo, kuhanje, umetna obrt, ročna dela, slikanje, sport), internat, polinternat, eksternat; najboljše reference. Moderno, higij. tekoča mrzla in gorka voda.

Začetek semestra 1. januarja 1931.

Nadaljevanje pouka v počitniškem domu v Unterachu na Atterskem jezeru, po želji od julija do avgusta.

064

Vse okroglo

a— Dramatičen lov za vlomilcem. Ko je v petek zvečer okrog pol 22. natakrala Senicove gostilne v Tattenbachovi ulici prišla v svojo spalnico, je našla v njej dva tujca. Stekla je nazaj v gostilniške lokale in takoj je bila avizirana bližnja stražnica. Stražniki seveda vlomilcev niso več našli v sobi. Na strehi keglicja so pa jih zapazili, in sicer enega za dimnikom na hiši branjeve Kosove v Vetrinjski ulici, drugega pa v žlebu med keglicjem in Kosovo hišo. Ko sta vlomilca videla, da sta opažena, sta pričela metati opeko, ki sta jo jemala s strehe Kosove hiše, kjer sta si na ta način napravila luknjo in sta zlezla na podstrežje, odkoder sta hotela pobegniti na dvorišče. Vendar ju je policija tam s pomočjo civilistov na stopnicah zasledila, zvezala in odvedla na policijsko upravo. Pri njih so našli nekatere, v natakrali sobi ukradene stvari in štiri vetrinice. Identificirana sta bila kot 23-letni ključavničarski pomočnik Vid Karba in 28-letni mizarski pomočnik Rudolf Kranjc. Pri obrambi pred aretacijo je Kranjc mahal tudi z žepnim nožem in je dve osebi lahko rani. Oba bosta šla k sodišču po plačilo.

a— Kinematograf. Grajski: Samo še nekaj dni »On ali jaz«. Prvorstna 100 odstotna nemška pustolovina. Kranele slike. Napeta vsebina. V pripravi »Lažni feldmaršal«, sijajna vojaška humoreska. Union: Od nedelje dalje »Vesela srca«, 100 odstotna zvočna opereta v nemškem jeziku. Apolo: Danes pustolovina - kriminalni film »Temni Dunaj«.

Iz Kranja

a— Sokolska župa Kranj bo imela danes v sokolski telovadnici v Radovljici dopoldne predelavo prostih in tekmovalnih vaj za leto 1931. Popoldne pa bo istotam seja društvenih načelnikov in načelnice.

a— Vajeniške preizkušnje. V četrtek 22. t. m. se bodo vršile vajeenske preizkušnje Zadruga rokodelskih in sorodnih obrti v Kranju v prostorih osnovne šole. Prijave se sprejemajo v pisarni zadruga.

a— Zabarikadirana železniška proga. Gašpetki klanec je zopet ovekovečen z nesrečo, ki pa tokrat ni zahtevala nikake žrtve. V petek proti večeru se je pomikal po klanecu z velikimi zaboji surovo preje naložen voz tukajšnjega prevoznika Franca Sirca. V bližini vrha pa sta oba konja zaradi zledene ceste nenadoma padla in nista mogla vstati. Voznik je takoj izpregel, hotel živati dvigniti. Pri dvigavanju pa je premaknil eden konj podložni voz, tako da je zdrknil kamen izpod kolesa. Voz je zdrčal po klanecu, prebil železno obcestno ograjo in strmoglavil kakih 30 m globoko na progo. Službojuči uradnik na postaji g. Toporiš je takoj obvestil tovarno »Tektstilinduse«, lastnico svile, ki je poslala delavce, ki so kmalu očistili progo.

a— Tatvine v naših tovarnah so precej pogoste. Sama svila je na dnevnem redu, ker je pač presmeti predpustni čas. Zopet

se morali intervenirati orožniki in aretirati mladoletnega osumljenca Franca B. delavca v »Jugoslovc«. Franc je med delom ukradel v barvarni okoli 47 m svile in jo vrnil preko ograje. Tatvino je opazil vratar in jo javil orožništvu. Pri hišni preiskavi so dobili vse blago. Fant, ki sedi v tukajšnjih sodnijskih zaporih, tatvino priznava.

Iz Škofje Loke

a— Namestitev. Za pisarniškega uradnika k davčni upravi v Kranju je imenovan Škofječan g. Viktor Ankele, uslužben pred časom pri davčni upravi v Škofji Loki.

a— Javna ljudska knjižnica SKJ ima na razpolago celo vrsto zabavnih in poučnih knjig. Poslovanje je redno ob četrtkih zvečer in nedeljah dopoldne. Stanje knjig je: pesnitev 87, pripovednih knjig 942, revij 162, dramskih knjig 167, poučnih 231, hrvatskih za odrasle 115, za mladino 17, nemških 117, sokolskih 38, tehniških 112, mladinskih 306, skupno 2074 izvodov. Knjižnica se vedno izpopolnjuje. Knjižničar je br. Rudolf Horvat.

a— Tujski promet za lansko leto izkazuje le 60 letoviščarjev obsega spola, kar pa ne drži, ker so se mnogi odtegnili prijavi po prometnem odseku. Gostje so bili po večini naši državljani iz Beograda, Šibenika, Novega Sada, Subotice, Sarajeva, Splita in Petrovaradina. Najdaljši potovalni Škofje Loke so bili iz Amerike in nekaj celo iz Rusije. Vseh letoviščarjev je bilo gotovo več sto.

a— Izbirne smuške tekme za sestavo tekmovalne sokolske vrste priredi smuški odsek Sokola v nedeljo 25. t. m. za člane in 2. februarja za naraščajo. Tekmovalno se bo na 10 km in 5 km. Prvaki dobe nove smuči, prvi trije zmagovalci pa še diplome.

a— Občni zbor Sokola preložen. Zaradi raznih zaprek je občni zbor Sokola preložen na sredo 21. t. m. ob 20. Skupščina bo v mali dvorani Doma. Posvetovalni sestanek bo v ponedeljek 19. t. m.

a— Družina »Soca« iz Ljubljane bo gostovala prihodnjo nedeljo v Škofji Loki z uprizoritvijo Molnarjevega »Vraga«, komedije v treh dejanjih. Efektivni značaj duhovite komedije bo v najvišji meri zadovoljil vse. Igralo se bo v Sokolani.

a— Ujeta orla. Zima privablja ptice roparice v bližino človeških selišč. Orlu so že nekajkrat posetili dom Kuraltovih v Zabnici. Da se domači za perutnino nevarnih gostov rešijo, so nastavili pticam past. V teku nekaj dni sta se ujela dva velika orla.

Z Jesenic

a— Glavna skupščina gasilnega društva na Jesenicah se je vršila v nedeljo 11. t. m. popoldne na mestnem magistratu. Zbor, katerega se je udeležilo izredno veliko število članstva, med njimi tudi mestni župan, je potekal ob lepi in stvarni debati Poudarjala se je nujna potreba graditve novega gasilnega doma, ker je sedanj in izredno slabem stanju, tako da obstoja nevarnost, da se bo vsak čas pogreznila motorna brigadna v kletne prostore. Iz poročil funkcionarjev je razvidno, da šteje društvo 57 aktivnih članov, da je imelo 37.500 Din denarnega prometa in da je med letom sodelovalo pri gašenju požarov v več primerih. V novo društveno upravo so bili izvoljeni naslednji gospodje: Neuman Karel kot načelnik, Baloh Franc kot podnačelnik, Čufer Andrej ml. kot tajnik, Hafner Ivan kot blagajnik, a Kihar Valentin in Pristov Josip kot odbornika.

Z Bleda

a— Sokolska skupščina na Bledu. V nedeljo 11. t. m. se je vršila v mali dvorani novega Sokolskega doma redna letna glavna skupščina blejskega Sokola. Udeležba ni bila preveč častna. Ko so podali posameznim funkcionarjem svoja poročila je bil predlagan župni upravi naslednji odbor: za starostno br. Jože De Gleria, za podstarostno br. Jurij Ravnik, za prosvetarja br. Rajko Gradnik, za tajnika br. Janko Baraga, za načelnika br. Stanko Lebar za načelnico sestra Jožica Kapusova, za odbornike bratje Lebar, Kržišnik, Juretič, Klimek, Ažman, dr. Česarček, Stare, Repe, Vrhunc in Potočnik, za namestnike bratje Kuščar, Ulčar, Lesar in Pangerc, za revizorje bratje Plemelj, Papler, Jenc, dr. Janžič in Mali. V razsodišču so bili predlagani bratje Majer Ivan, Majer Franc, dr. Česarček, Vovk in Kržišnik.

a— Iz železniške službe. G. Leopold Legat, postajni načelnik v Zirovnici, je premeščen v Ljubljano na glavni kolodvor. G. Josip Mokater, prometni uradnik na postaji Lesce-Bled, pa je imenovan za postajnega načelnika v Zirovnici.

a— Radovljsko učiteljsko društvo bo zborovalo 7. februarja ob 10. v osnovni šoli na Jesenicah.

a— Višek nesnažnosti. Pretekli teden je gibal neki mesarski pomočnik po Prešernovi cesti vola v klavnico. Žival je bila pokrita skorj od nog do glave z blatom. Ljudje, ki so videli žival v takem stanju, so se opravičeno zgražali nad dotičnim mesarjem, ki bi lahko privoščil ubogi živali v hlevu vsaj malo stelje.

Iz Kamnika

a— Občni zbor krajevnega odbora društva Rdečega križa v Kamniku bo 19. t. m. ob 15. na sresnem načelstvu.

a— Obrtniki hočejo postaviti v mestu toplo kopel. Idejo, da bi imeli v mestu kopališče s kadnimi kopelmi, je pozdravili.

a— Sumljiv trgovski potnik. V petek je hodil po Kamniku trgovski potnik, ki je ponujal ljudem po stanovanjih razno blago za obleke. Pravilo je, da ima ob avstrijski meji velike množine blaga, ki ga pa ne more spraviti čez mejo. Zaradi tega ga je poslal od tam po skrajno nizki cenah. Ljudje so bili namreč tuji nezaupni in so ga prijaviš orožništvu. Neznani trgovski potnik je zelo kurpulenten možak, ima črne pristrižene brke in nosi s seboj ročni kovčeg. Iz Kamnika jo je sumljivi tujec mahnil najbrže kam v okolico, kjer bo skušal nevedno ljudstvo spraviti ob denar, blaga pa najbrže ne bodo nikoli videli. Vsem svetujemo opreznost!

Iz Višnje gore

a— Glavna skupščina Sokola se je vršila v nedeljo 11. t. m. v društveni telovadnici v navzočnosti nad 50 članov. Skupščino je vodil starosta br. Ivan Benedičič, ki je po uvodnem pozdravu podal »emeljico« poročilo o našem društvu. Za njim je govoril župni delegat br. Vinko Kocjan, želeč, da bi se telovadbe udeleževali tudi starejši bratje, češ, gibanje je življenje. Iz tajniškega poročila br. Ignaca Nadraba je razvidno, da je imelo društvo msl letom

PRI ZIMSKEM SPORTU, OB MRZLIH DNEVIH

NIVEA-CREME

In sicer poprej vdrgniti, predno greste ven na mrzli zrak. Nivea-krema pronične popolnoma v kožo in ne pušča bleksa za seboj, napravi jo odporno proti vetru in vremenu. Nivea-krema prepreči, da koža razpoka ali da postane hrupava.

Vdrgnite si, predno se podaste spat, vsak večer obraz in roke temeljito z Nivea-kremo. Z radostjo boste konstatirali, kako mehka in gibka je vaša koža, če jo potipljete, in kako zdravi in mladostni izgledate. Nivea-kreme ne morete nadomestiti, kajti ni je druge kreme za kožo, ki bi vsebovala kožo negujoči EUCEBIT.

Dose po 5, 10 in 22 Din — tube po 9 in 14 Din
Izdelovatelj v Jugoslaviji: Jugosl. P. Beiersdorf
& Co., d. o. o. j. — Maribor, Gregorčičeva št. 24

20 odborovh sej in da je šlo 31. decembra lani 68 članov brez naraščaja in dec. V preteklem letu se je članstvo polovilo. Po poročilu blagajnika Bregarja je znašal denarni promet 49.467.40 Din, čisto društveno premoženje je cenjeno na 12.244.21 dinarjev. Brat načelnik Joža Rus je po svojem poročilu govoril o vzgojno-teatičnem delu v društvu. Tega pa ne more vršiti načelnik sam, v to je poklican celoten odbor, vsaka posamezna družina kakor vsa skupno. Sledilo so še poročila gospodarja, prosvetarja, knjižničarja in revizorjev. Po ab-solutoriju se je določila članarja za bodoče leto na 2 Din mesečno.

vg— Naš Jakob Cesar, posestnik ene najstarejših zgodovinskih hiš v Višnji gori, že delj časa bolega. Vedno živahnega in čilega Cesarja je nenkrat zmanjkalo. Vse božične praznike je preživel v bolniški postelji. On, Jakob, po poklicu upokojen postar, je znan po vsem kraju kot pravcar vseznalec. Sam si je napravil harmoniko, citre in violino. Ker nima v hišo vplejanega električnega toka, si je napravil sam karbidni razsvetljavo. Da ni kakega neprijetnega duha, je iznašel enostavno, a praktično napravo. Njegova vrata se odpirajo čisto svojevrstno. Cela njegova hiša sliči ljubki gajbici; vsepovsod sta vidni njegova roka in roka njegove skrbne gospodinjice, žene Ana. Te dni ga je posetila hčerka Ana, ki je poročena v daljnem Milavu Jakob, ven iz postelje, ozdravi kmalu, saj je predpust! Ze dolgo ni slišati akordov kitare iz tvoje sobice. Priidi zopet m-d svoje Sokole, ki ti iz srca žele skorajšjega in popolnega okrevanja!

vg— Sejem na Krki, znan v prejšnjih časih po svojih živahnih kupčijah, je popolnoma odpovedal. Sicer se je kljub vsemu zbralo dokaj ljudi, vendar do zmatnejših zaslužkov ni prišlo. Posebno obrtniki: čevljarji, krojači, klobučarji, manufakturišči imeli slab dan. Marsikdo od teh ni napravil niti 10 odstotkov onega prometa, ki ga je imel prejšnja leta na ta dan. Kupna moč našega kmeta je zelo padla.

Iz Novega mesta

a— Zanimiva statistika okrožnega sodišča. Pred novomeškim okrožnim sodiščem je bilo v letu 1929 javnih kazenskih razprav 557 ter 2 zasebni, lani pa javnih kazenskih razprav 663 in 877 zasebnih. Predlanskim se je vršilo 395 glavnih kazenskih razprav, a lani ni manj kakor 1341, torej trikrat več. Število oseb, pridržanih v preiskovalnem zaporu, je bilo predlanskim obredno mnogo — 153, lani pa samo 95. Obtožnic, izvršenih po državnem tožilstvu, je bilo 1. 1929 465 in 1 zasebna, lani pa javnih obtožnic 438 in 763 privatnih. Po obtožbi drž. tožila je bilo v 1. 1929 obsojenih 367, lani pa po drž. tožilu obsojenih 389 oseb in po obtožbi zasebnega tožila 144. Skupno število obsojenih v letu 1930 je 533. Diferenco kriminalnega statističnega pregleda med 1. 1929 in 1930 je iskati v novem kazenskem zakonu in novem kazenskem postopku. Iz vsega pregleda pa je razvidno, da je število kazenskih zadev, ki jih preganja drž. tožilec, zmerno naraslo, dočim je porast zasebnih kazenskih zadev ogromen.

a— Igračkanje narave. V podružnico »Jutra« je prinesla ga. učiteljica Lina Klemenčičeva šopek razcvetelih jagod z lepim svežim listjem ter regatovnega rumenega cvetja, dijakinja I. gimnazijskega razreda Ljudmila Midorferjeva in Draga Jazbecova pa šopek trobentice izpod kapiteljskega hriba.

a— Opasno sankanje. Ze nekaj dni se otroci in odrasli sankajo na križišču cest v Kandiji, kjer je največ prometa, in to zlasti ponoči. Pot na teh cestah je že tako zgledana, da ni čudno, če pešec, preden pride v dolino, parkrat prav pošteno obdrgne svoj nos ob tla, zgledana kakor porcelan. Starši naj otrokom sankanje na tem kraju prepovedajo, zlasti zvečer, ko je cesta vedno polna avtomobilov in drugih vozil.

a— Izpred sodišča. Zaradi raznih prestopkov in deliktov so bile pred tukajšnjim sodiščem obsojene naslednje osebe: Alojz Kramar, star 26 let, iz Dol. Kartaljeva, zaradi bogokletstva ter hude in lahke telesne poškodbe na 1 mesec in 14 dni zaporu; Ivan Hudnik, 21 let star, iz Orebovice, zaradi hude telesne poškodbe na dva meseca zaporu, pogojno na leto dni; Al. Hrovat iz Radeč, ker je kupoval ukradene predmete, na 1 teden zaporu, pogojno na 1 leto dni; Martin Vrvičar iz Radovice, ker je razžalil občinskega odbornika g. Režnika, na 7 dni zaporu, pogojno na 1 leto dni.

Iz Krškega

kr— Oseba vest. Tukajšnjemu poštnemu uradu je bila pridržana poštna uradnica gđc. Binca Sotelskova iz Ljubljane.

a— Igračkanje narave. V podružnico »Jutra« je prinesla ga. učiteljica Lina Klemenčičeva šopek razcvetelih jagod z lepim svežim listjem ter regatovnega rumenega cvetja, dijakinja I. gimnazijskega razreda Ljudmila Midorferjeva in Draga Jazbecova pa šopek trobentice izpod kapiteljskega hriba.

a— Opasno sankanje. Ze nekaj dni se otroci in odrasli sankajo na križišču cest v Kandiji, kjer je največ prometa, in to zlasti ponoči. Pot na teh cestah je že tako zgledana, da ni čudno, če pešec, preden pride v dolino, parkrat prav pošteno obdrgne svoj nos ob tla, zgledana kakor porcelan. Starši naj otrokom sankanje na tem kraju prepovedajo, zlasti zvečer, ko je cesta vedno polna avtomobilov in drugih vozil.

a— Izpred sodišča. Zaradi raznih prestopkov in deliktov so bile pred tukajšnjim sodiščem obsojene naslednje osebe: Alojz Kramar, star 26 let, iz Dol. Kartaljeva, zaradi bogokletstva ter hude in lahke telesne poškodbe na 1 mesec in 14 dni zaporu; Ivan Hudnik, 21 let star, iz Orebovice, zaradi hude telesne poškodbe na dva meseca zaporu, pogojno na leto dni; Al. Hrovat iz Radeč, ker je kupoval ukradene predmete, na 1 teden zaporu, pogojno na 1 leto dni; Martin Vrvičar iz Radovice, ker je razžalil občinskega odbornika g. Režnika, na 7 dni zaporu, pogojno na 1 leto dni.

a— Igračkanje narave. V podružnico »Jutra« je prinesla ga. učiteljica Lina Klemenčičeva šopek razcvetelih jagod z lepim svežim listjem ter regatovnega rumenega cvetja, dijakinja I. gimnazijskega razreda Ljudmila Midorferjeva in Draga Jazbecova pa šopek trobentice izpod kapiteljskega hriba.

a— Opasno sankanje. Ze nekaj dni se otroci in odrasli sankajo na križišču cest v Kandiji, kjer je največ prometa, in to zlasti ponoči. Pot na teh cestah je že tako zgledana, da ni čudno, če pešec, preden pride v dolino, parkrat prav pošteno obdrgne svoj nos ob tla, zgledana kakor porcelan. Starši naj otrokom sankanje na tem kraju prepovedajo, zlasti zvečer, ko je cesta vedno polna avtomobilov in drugih vozil.

a— Izpred sodišča. Zaradi raznih prestopkov in deliktov so bile pred tukajšnjim sodiščem obsojene naslednje osebe: Alojz Kramar, star 26 let, iz Dol. Kartaljeva, zaradi bogokletstva ter hude in lahke telesne poškodbe na 1 mesec in 14 dni zaporu; Ivan Hudnik, 21 let star, iz Orebovice, zaradi hude telesne poškodbe na dva meseca zaporu, pogojno na leto dni; Al. Hrovat iz Radeč, ker je kupoval ukradene predmete, na 1 teden zaporu, pogojno na 1 leto dni; Martin Vrvičar iz Radovice, ker je razžalil občinskega odbornika g. Režnika, na 7 dni zaporu, pogojno na 1 leto dni.

a— Igračkanje narave. V podružnico »Jutra« je prinesla ga. učiteljica Lina Klemenčičeva šopek razcvetelih jagod z lepim svežim listjem ter regatovnega rumenega cvetja, dijakinja I. gimnazijskega razreda Ljudmila Midorferjeva in Draga Jazbecova pa šopek trobentice izpod kapiteljskega hriba.

a— Opasno sankanje. Ze nekaj dni se otroci in odrasli sankajo na križišču cest v Kandiji, kjer je največ prometa, in to zlasti ponoči. Pot na teh cestah je že tako zgledana, da ni čudno, če pešec, preden pride v dolino, parkrat prav pošteno obdrgne svoj nos ob tla, zgledana kakor porcelan. Starši naj otrokom sankanje na tem kraju prepovedajo, zlasti zvečer, ko je cesta vedno polna avtomobilov in drugih vozil.

a— Izpred sodišča. Zaradi raznih prestopkov in deliktov so bile pred tukajšnjim sodiščem obsojene naslednje osebe: Alojz Kramar, star 26 let, iz Dol. Kartaljeva, zaradi bogokletstva ter hude in lahke telesne poškodbe na 1 mesec in 14 dni zaporu; Ivan Hudnik, 21 let star, iz Orebovice, zaradi hude telesne poškodbe na dva meseca zaporu, pogojno na leto dni; Al. Hrovat iz Radeč, ker je kupoval ukradene predmete, na 1 teden zaporu, pogojno na 1 leto dni; Martin Vrvičar iz Radovice, ker je razžalil občinskega odbornika g. Režnika, na 7 dni zaporu, pogojno na 1 leto dni.

a— Igračkanje narave. V podružnico »Jutra« je prinesla ga. učiteljica Lina Klemenčičeva šopek razcvetelih jagod z lepim svežim listjem ter regatovnega rumenega cvetja, dijakinja I. gimnazijskega razreda Ljudmila Midorferjeva in Draga Jazbecova pa šopek trobentice izpod kapiteljskega hriba.

a— Opasno sankanje. Ze nekaj dni se otroci in odrasli sankajo na križišču cest v Kandiji, kjer je največ prometa, in to zlasti ponoči. Pot na teh cestah je že tako zgledana, da ni čudno, če pešec, preden pride v dolino, parkrat prav pošteno obdrgne svoj nos ob tla, zgledana kakor porcelan. Starši naj otrokom sankanje na tem kraju prepovedajo, zlasti zvečer, ko je cesta vedno polna avtomobilov in drugih vozil.

a— Izpred sodišča. Zaradi raznih prestopkov in deliktov so bile pred tukajšnjim sodiščem obsojene naslednje osebe: Alojz Kramar, star 26 let, iz Dol. Kartaljeva, zaradi bogokletstva ter hude in lahke telesne poškodbe na 1 mesec in 14 dni zaporu; Ivan Hudnik, 21 let star, iz Orebovice, zaradi hude telesne poškodbe na dva meseca zaporu, pogojno na leto dni; Al. Hrovat iz Radeč, ker je kupoval ukradene predmete, na 1 teden zaporu, pogojno na 1 leto dni; Martin Vrvičar iz Radovice, ker je razžalil občinskega odbornika g. Režnika, na 7 dni zaporu, pogojno na 1 leto dni.

a— Igračkanje narave. V podružnico »Jutra« je prinesla ga. učiteljica Lina Klemenčičeva šopek razcvetelih jagod z lepim svežim listjem

letos po dekoracijah presegala vse dose-
danje. Maškarada bo pod geslom »V de-
želi Farsonov«. Sosednja društva se na-
prošajo, da to upoštevajo in ta dan ne
priredijo svojih zabav.

t— Kino Sokol. Danes ob 4, 6 in 8 sve-
čer prvi Foxov zvočni film »Sedma zapo-
ved«. V glavnih vlogah Borzaga, Gaynor,
Farrel. Ničje naj ne zamudi tega res lepo-
ga filma!

Iz Braslovč

br— *Štavelno gibanje*. Pri postaji Polze-
la-Braslovce bo postavil na lastni parceli
novo hišo krojaški mojster g. Klinčar s
Polzele.

br— *Grmenje pozimi*. V sredo ob 3. zju-
traj je močno zagrnelo kakor sredi polet-
ja. Zaras čudna je letos zima. Snega nima-
mo skoro nič. Mosarji in gostilničarji še
nimajo ledu, a vse kaže, da ne bo več hu-
doga mraza.

br— *Nesreča avtomobila*. V sredo sve-
čer se je vozil po cesti iz Braslovč proti
Gomilskemu avto g. Oseta z Vranskega.
Na malem ovinku pri gostilničarju Rudl-
nu v Kamenčah je avto zaradi polenele
ceste tako zanesel, da je zadel z vso silo v
jablano posestnika Blatnika, po domače
Tončnika, in se močno poškodoval. K
sreči se potnikom ni zgodilo nič zlega. Ker
avto ni bil sposoben za nadaljnjo vožnjo,
so se podali šofer in dva potnika peš do
Gomilkega, na kar jih je takoj g. Koše-
nime peljal na Vransko. Pokvarjeni avto
so za siko popravili šele v četrtek in se
odpeljali z njim na Vransko.

br— *Najdeno kolo*. Prejšnji teden je go-
stilničar Pavline od Sv. Matevža na poti
proti Gomilskemu našel prav dobro ohran-
jeno kolo in ključek. Najbrže je neki ko-
lesar mogoče preveč pogledal v kozarec in
prenapojen z vinskih dihuvi vse skupaj
enostavno pozabil ob poti. Lastnik kolesa
naj se zgleda pri imenovanemu gostilnič-
arju.

Iz Šoštanj

br— *Zadnji znak industrijskega podjetja*
be izgubila bivša kemična tovarna v Šo-
štanju. Železniški tir, ki vodi do tovarni-
škega poslopja, je namreč kupil trgovec
g. Detiček iz Pesja. Uporabiti ga namera-
va pri zgraditvi lastnega lesnega nakla-
dalnice na postajališču v Pesjem. Tovarno
je zgradil ob koncu preteklega stoletja
usnarj Ivan Vošnjak. Ko je ta prenehal
s fabrikacijo usnja, jo je kupila družba
Agraria, ki jo je preuredila v tovarno ke-
mičnih izdelkov. Zadnja lastnica, Kemična
tovarna d. d., jo je leta 1925. ustavi-
la obrat, prodala trdnici Franc Wosch-
nagg. Z nakupom bivše »Agrarije« si je
ta trdnica osvojila delavski tir in pridobi-
la z novo električno centralo na vodni
pogon cenen vir električnega toka za svojo
tovarno usnja. Hidrocentrala prispeva nam-
reč k kalorični centrali v tovarni 520 vol-
tov. Tovarniško poslopje, v kolikor ga ne
zavzema hidrocentrala, se po postopoma
predeluje v stanovanja za delavce. Sedaj
je zasedenih 19 stanovanj, 8 pa jih še
čaka na izgraditvi.

Iz Gor. Radgone

gr— *Izprememba posesti*. Na javni draž-
bi, ki je bila pri okrajnem sodišču v Gornji
Radgoni 15. t. m., je kupil gostilno pri »Ve-
seli kmetici« pod Gradom Alojzij Pučko.
mesar v Veržuju, za najvišji ponudnik 53.000
dinarjev. Kupljeno stavbo namerava novi
lastnik temeljito popraviti in izvrševati go-
stinstvo še nadalje.

gr— *Preložena javna dražba*. Okrajno
sodišče v Gornji Radgoni je na 19. t. m.
določeno javno dražbo zarubljenih srebrnih
predmetov, ki so bili odpeljani iz gradu
grofa Chorinskega in najdeni v skrivališču
kakor smo pred kratkim poročali, preložilo
na nedoločen čas.

Z Vranskega

gr— *Izprememba področja občinskih*
mej. Minister za notranje posle je izdal
urodbo, po kateri se od upravne občine
Sv. Jeronim v celjskem okraju izločita ka-
tastralni občini Gornji Motnik in Zapla-
nina ter se pridružujeta: katastralna ob-
čina Gornji Motnik upravni občini Mot-
nik, katastralna občina Zaplanina pa uprav-
ni občini Trojane, obe v kamniškem okra-
ju.

Iz Ptuj

gr— *Predavanje o socialnem zavarovanju*
prvi pomoči in obratni higieni prirediti
OUZD iz Ljubljane v prostorih ptujkega
gledališča v nedeljo 25. t. m. z začetkom
ob 9. dopoldne. Predavanje bodo pojasnje-
vale slike Vstopnina prosta. Interesenti,
udeležite se važnega predavanja polnošte-
valno!

Iz Konjic

gr— *Dve novi sokolski četi*. V kratkem
se ustanove po konjskem Sokolu dve no-
vi kmetjski sokolski četi, in sicer na Sr-
naticah in v Spitalnici pri Konjicah, povsod
na pobudo tamošnjega učiteljskega. V Ptuj
pa gredo že pred ustanovitvijo na vadi-
teljski tečaj iz teh stvari vrli kmetjski fantje,
ki bodo v novo ustanovljenih četah vadili
članstvo. Sokolska ideja si polagoma usva-
ja vasi, kar je veselo pohvaljivo.

nj— *Dravinska podružnica SPD v Kon-*
jicah prirediti planinski in lovski ples 31.
t. m., konjski Sokol pa maškarado 14.
februarja v dvorani Narodnega doma v
Konjicah.

nj— *Iz zapuščine po Antonu Strašniku*,
bivšem posestniku na Prevratu pri Kon-
jicah, je kupil njegovo gostilno Soderž-
nik Alojzij, gostilničar pri »Medvedcu« na
Golici pri Konjicah. Gospodarsko poslop-
je pa je kupil posestnik sin Jože Solar
iz Tapanja. Za to posestvo je bilo mnogo
interesentov.

Otroška maškarada

Oj, čujto, le čujto, ve mamice zale,
»Atena« Vas vabi, tako Vam veli:
Pripravite maske za vse svoje male,
otroška se spet maškarada vrši.

Saj dece potrebno obični ni v svilo,
mal košček satena in pisani trak,
le malo blaga je potrebno za krilo,
celo iz papirja napravi se frak.

Naj mamice bejto le si glavica,
prebrskajo skrinje naj svoje skrbno,
šivanko naj sukajo spretno ročice,
pa maske gotova kaj arčkana bol.

Na puzno nedeljo pa le se zberimo,
v dvorano tja v Union pojdemo val
in z deo vred srčno veselje bodimo,
par ur pozabimo vse svoje skrbi.

nj— *Mraz na meste in masarji bejto*
glave, kaj bo letos s ledom. Najbolje se
je odrezal mesar g. Pančič, ki si je nabavil
iz Nemčije aparat za izdelovanje ledu.

Iz Zagorja

gr— *Delavsko zborovanje*. Danes dopol-
dne ob pol 10. bo v Delavskem domu v
Trbovljah zborovanje zastopnikov vseh
strokovnih organizacij. Zborovanje je
sklicala Delavska zbornica. Razpravljalo
se bo o težavnem položaju delavstva in
se bo obenem sestavila resolucija na
oblastva, ki naj store potrebno, da se stan-
je delavstva še ne poslabša.

gr— *Dramska predstava*. Drevi ob pol 20.
se v pripori v Sokolskem domu pravilna
spevigrada v 5. dejanjih »Trnjutice«. So-
deloval bo mladinski zbor Glasbenega
društva Prilidit.

gr— *Tržni prostor*. Občinski odbor je na
srednjo potek med drugim unesel v pro-
stora tudi postavko za ureditev tržnega
prostora, ki bo nekje v centru med Topli-
cam in Zagorjem.

Iz Poljčan

po— *Ledenice se polnijo*. Kakor lanska
tudi letošnja zima ne kaže, da bo prehuda.
Zato že dve leti primanjkuje ledu in mora-
jo interesi naravnost ujeti ugodni tre-
nutek za led. Zato so ga te dni lomili, če-
prav je dosegel komaj 3 do 4 prste debeline.
Prvi je udaril po njem g. Gajšek, za njim
založnik piva g. Malitsch in slednjič še ho-
telir g. Mahorič. Pa so tudi res ujeti prvi
čas, kajti ko so ga spravljali v ledenice, je
nastopilo južnejše vreme.

Iz Slovenske Bistrice

gr— *Iz Lovskega društva, katerega od-*
bor je zboroval 12. t. m., posnemamo na-
slednje važnejše podrobnosti: V jesenski
dobi (od 1. oktobra do 31. decembra lani)
so se ob nedeljah in praznikih vršile skupne
brakade v vseh desetih društvenih javiščih,
ki so pa bile od strani članstva dokaj slabo
obiskane. Nezanemljeno za izvrševanje lova
in za gojitve lovišč izvira predvsem iz po-
manjkljivosti strokovne izobrazbe. Zato na-
merava odbor organizirati nekoliko poučnih
predavanj. Na brakadah se je udeležilo
skupno 125 zajcev in 2 lisice. V vseh lovi-
ščih je opažati porast števila srnjadi in
jerebice. Z januarjem nastopa dobi odstrela
in zatiranja roparic, ki so se povsod opas-
no zapodile, in doba sistematične gojitve
in zaščite koristne divjačine. V ta namen
hoče društvo prirediti še nekoliko pogov-
ov na lisice, poleg tega pa po potrebi po-
lagati strup. Za vsako lovišče se je dolo-
čilo po en član z nalogo, da nadzira svoje
področje in skrbi za krmiljenje divjačine v
trdi zimi. Ob koncu februarja hoče dru-
štvo uvesti tudi nekoliko družin fazanov, ki
bodo v idealnem terenu in ob primerni pre-
gi sigurno uspevali. 14. februarja priredi
društvo v Okrajni hranilnici svoj 3. lovski
ples.

gr— *Ustanovitev krajevne profitbanker-*
lozne lige. 11. t. m. se je v hotelu Beograd
vršil ustanovni občni zbor PTL na pobudo
sefa mariborske ekspoziture OUZD g. Sle-
kovca. Izvoljen je bil naslednji odbor: pre-
sednik lekarnar g. Mondini, podpredsednik
komandant mesta podpolkovnik g. Proha-
ska, tajnica g. Feiglava, blagajnik g. Ar-
zenšek, odborniki gg. Dr. Jagodič, župan Dr.
Schaubach, Vaupotič, Milinar in Rumež.
Statistika umrlivosti sicer kaže, da pri na-
jetičnosti ni razširjena in da je Sl. Bistrica
s širšo okolico ostala doslej obvarovana
pred to ljudsko kugo, vendar bo krajevna
liga lahko našla dovolj hvalečnega posla
drugod, predvsem seveda z vzgojnimi in iz-
obraževalnim delom na polju splošne higie-
ne. Poleg tega pa naj bi se udeleževala
še v socialnem in varstvenem skrbstvu v
obče.

Iz Ruš

ru— *Nove krajevne tablice hišnih šte-*
vil za vsa vasa je oskrbel občina. Tabli-
ce so enotne: modrobeli rob, rdeče polje
in beli napisi hišnih števil in Ruš.

ru— *Cene kruha* so bile nekaj dni zni-
žane, kakor je predpisala kr. banska upra-
va. Pekovska zadruga v Mariboru pa je
mnenja, da je žito še predrago in je pre-
dprisala zopet prejšnje cene, tako da imamo
zdaj zopet stare cene za kruh.

Iz Dolnje Lendave

dl— *Odposlanstvo Sokola pri g. bana*.
Ob priliki poseta g. bana v Lendavi je
pozdravilo g. bana in g. podbana sokolsko
odposlanstvo, obstoječe iz bratov staroste
Peternela in načelnika Miklavca lendavske-
ga društva ter Medveščke, staroste belin-
skega društva.

dl— *Novi most izročen prometu*. Dne
14. t. m. je bil prevzet in izročen prometu
novi most na cesti Dobrovnik-Dolnja Len-
dava pri vasi Zamostju. Od tega dne se
vrši promet po novem mostu. V pretek-
lem letu so bili na področju lendavskega
cestnega odbora zgrajeni štiri novi mo-
stovi, dva po 5 m odprtine, dva pa po
2 m odprtine. Vsi novi mostovi so za pro-
met velike važnosti. Novi most je prevze-
la komisija, v kateri so bili bivši načelnik
cestnega odbora Zerdin, inž. Poniš in cesti-
ni nadzornik Čigan.

dl— *Analfabetični tečaj v Prekmurju*. Kaj
čudno se sliši, a je res, da se je te dni
prišel v občini Pince pri Lendavi analfabet-
ski tečaj. V Pincih 10 let ni bilo rednega
šolskega pouka, zato je mlajša generacija
v starosti od 10 do 20 let nepisnena. Ob-
čina je po večini madžarska.

Ljudska Samopomoč v Mariboru

namazja vsemu prebivalstvu Drav-
ske banovine, da je ustanovila z no-
vim letom 1931 četrto skupino z od-
delki A/III, B/III, C/III, D/III, v
katere se sprejemajo zopet vse
zdrave osebe od 51. do 90. leta, to-
da le samo v omejenem številu.

Zahtevajte torej nemudoma toza-
devne pristopne izjave. 1933

Poslovni uspeh Narodne banke v preteklem letu

Narodna banka je pravkar objavila svojo
bilanco za preteklo leto z računom izgube
in dobička. Glavne bilančne postavke se
ujemajo z zadnjim izkazom Narodne banke
od 31. decembra preteklega leta, ki smo
jih že primerjali z odgovarjajočimi postav-
kami iz l. 1929, zato je predvsem zanimiv
račun izgube in dobička. Ta račun kaže
nasprotni prejšnjim letom znatnejše izpre-
membe.

Kosmatni dobiček je v preteklem letu zna-
šal 123,9 milijona Din, nasproti 130,9 in
123,1 milijona Din v predhodnih dveh letih.
Kosmatni dobiček je torej nazadoval za ne-
kak milijon 7 milijonov Din. Značilnej-
še izpremembe pa opazamo pri posameznih
postavkah dobička kakor tudi izgube. Za-
radi znižanja diskontne in lombardne
obrestne mere za pol odstotka in maju pre-
teklega leta je dohodek od meničnih lom-
bardnih obrestih, ki je bil že v letu 1929,
ponovno precej nazadoval. To nazadovanje
pa je tudi v zvezi z okolnostjo, da je bilo
v preteklem letu povprečno stanje menič-
nega portfelja znatno manjše kakor leto
prej. Od februarja do avgusta preteklega
leta se je zaradi velike likvidnosti na na-
šem denarnem trgu gibal menični portfelj
stalno izpod 1200 milijonov in je dosegel v
marchu najnižje stanje 1.080 milijonov, dočim
se je leto prej v istem času gibal med 1200
in 1400 milijoni. Tudi lombardna posojila
so bila povprečno manjša kakor v letu
1929. Vse te okolnosti so povzročile, da so
dohodki od obresti meničnih in lombardskih
posojil znašali skupaj le 84,4 milijona Din
nasproti 96,7 v letu 1929, in 101,0 milijona
Din v letu 1928. Obresti od posojil pa tvorijo
kakor danes glavni vir dohodkov Narod-
ne banke. Obresti od meničnih posojil so
lani znašale le 68,4 milijona Din (77,9,
80,8), dohodek od obresti lombardnih po-
sojil pa 16,0 milijona Din (18,8, 20,2).

Navzile temu, da so se dohodki od obresti
posojil zmanjšali za preko 12 milijonov je
primanjkljaj skupnih dohodkov znašal le 7
milijonov Din; to pa zaradi tega, ker opa-
žamo letos ponovno znatno povečanje do-
bička na raznih poslih, ki izvirajo iz pozicij,
kurznih razlik in raznih drugih obrestih
ter taks. Ta dobiček od raznih poslov, ki
je leta 1928, znašal komaj 16,5 milijona Din,
se je že v letu 1929, drgnil na 27,5 milijona
Din, za lansko leto pa znašajo že 32,5
milijona Din, torej še enkrat toliko kakor
pred dvema letoma. Ker v provizijah, raz-
nih obrestih in taksah ne more biti tako
velike razlike je govorilo, da gre povečanje
te postavke v glavnem na račun večjih te-
čajnih dobičkov v deviznem poslovanju.

Tudi račun izgube vsebuje znatnejše iz-
premembe. Predvsem opazimo stalno nara-
ščanje rezijskih stroškov. Ti stroški so že
leta 1927, znašali 31,9 milijona Din, leta
1928, 34,5, leta 1929, 39,4, lani pa so dose-
gli že višino 41,4 milijona Din. V treh letih
so se torej rezijski stroški Narodne banke
povečali za 10 milijonov Din, ne da bi se
istovrstno v enakem obsegu povečalo poslo-
vanje. Od ostalih postavk izgube je omen-
iti: amortizacija nepremičnin in premij
v višini 7,1 milijona Din (v letu 1929, 6,8,
1928, 5,8 milijona Din), odpis sunljivih ter-
jatov 6,9 milijona Din (9,7, 3,7), tanižene
4,1 milijona Din (4,5, 4,7). Državna adele-
ba na dobičku se je zmanjšala na 38,7 milio-
na Din nasproti 42,3 milijona Din v letu
1929, in 44,6 milijona Din v letu 1928;
čisti dobiček za razdelitev med delničarje
pa je letos padel na 25,8 milijona Din
nasproti 28,2 milijona Din v letu 1928.

Promet zagrebske borze

Zagrebska borza je pravkar objavila po-
datke o svojem prometu v preteklem letu,
iz katerih je razvidno, da se je promet te
borze lani navzile gospodarski depresiji
obdržal na predlanski višini in je celo ne-
koliko prekoristil, dočim beležita ostali dve
borzi, tako beograjska kakor ljubljanska,
malenkostno nazadovanje prometa. Skupni
promet zagrebske borze je lani znašal v
devizah in efektih 3.481 milijonov Din in
je bil večji kakor zadnja tri leta, kakor je
to razvidno iz naslednje primerjave (v milio-
nih Din):

	devize, val.	efekti	skupaj
925.	4.108	333	4431
926.	3.595	253	3848
927.	2.968	254	3220
928.	2.875	335	3210
929.	3.136	262	3398
930.	3.146	335	3481

Kakor je iz gornjega pogleda razvidno
se je devizni promet le za malenkost pove-
čal in se je v glavnem držal na višini pre-
dhodnjega leta. Izdatnejše pa je povečanje
efektnega prometa, ki je narasel za 73 milio-
nov Din. To povečanje efektnega pro-
meta je navidezno v protislovju s splošno
padajočo tendenco, ki jo opazimo zadnja
leta skoro na vseh inozemskih efektih tr-
žiščih. Če pa pobliže primerjamo posame-
ne postavke efektnega prometa, tedaj vidi-
mo, da gre ves ta višek na račun prometa
v dolarskih državah papirjih, ki je znašal la-
ni skoro 81 milijonov Din in ki v statistiki
za leto 1929, ko tega prometa še ni bilo, ne
najde nikake protipostavke. V ostalem pa
se je efektni promet zagrebske borze lani
gibal z malimi izpremembami na višini
kakor v letu 1927. Promet v dinarskih držav-
nih papirjih je znašal 230,1 milijona Din
(v letu 1929, 236,4), promet v delnicah
denarnih zavodov 13,0 milijona Din (13,7)
in v delnicah industrijskih podjetij 10,9 mi-
liijona Din (9,8). Od državnih papirjev je
bilo na borzi prodano za 219 milijonov Din
obveznic za vojno škodo, za 8,5 milijona
Din obveznic 7% investicijskega posojila,
za 2,6 milijona Din agrarnih in begulskih
obveznic za 19,1 milijona Din 8% Blairo-
vega posojila in za 17,9 milijona Din
7% dolarskih zastavnih listov Državne hi-
potekarne banke (Seligmanovo posojilo).

Demantirana vest o gradbi železarnice
v Bosni. Pred dnevi so skoro vsi češki listi
prinesli vest, da se vršijo med češkoslo-
vaško železarno v Vitkovcih in našo drža-
vo pogajanja za zgraditve velike železarnice
blizu Sarajeva, ki bi stala 500 milijonov
in bi naša država odplačala investicijske
stroške na podlagi dolgoročne dobave že-
lezne rude. Kakor poročajo sedaj iz Beo-
grada je po informacijah na merodajnih
mestih ta vest netočna.

Amortizacijsko žrebanje Vojne škode.
Dne 16. t. m. se je vršilo v Beogradu žreba-
nje za amortizacijo 2% loterijske rente

Gospodarstvo

ma vojno škodo. Izrečenih je bilo 31 sort
po 1000 obveznic. Amortizirane obveznice
se izplačajo po nominalni vrednosti, to je
po 1000 Din. Izrečene so bile naslednje
serije (vsaka po 1000 števil): 94, 734, 854,
948, 1034, 1146, 1241, 1318, 1352, 1749, 1823,
2036, 2197, 2339, 2342, 2368, 2618, 3106, 3175,
3189, 3219, 3471, 3760, 3981, 4005, 4227,
4356, 4413, 4491, 4652, 4660.

Tuji strokovnjaki. Prejeli smo: Te dni
se vrši pod okriljem Zavoda za TOI v
Ljubljani tečaj za napravo in preizkušnjo
strelorodov, na katerem predava inšpek-
tor obrtno-pospeševalnega urada na Du-
naju inž. Braum. Ker je zavod za to preda-
vanje najel inozemskega strokovnjaka je
potrebno ugotoviti, da imamo tudi pri nas
dovolj domačih strokovnjakov in je bilo
povsem nepotrebno, da je omenjeni zavod
angažiral drago inozemsko moč.

Kreditiranje državne trošarine na pivo.
Centrala industrijskih korporacij je obvesti-
la vse pivovarjare, da je s sklepom fi-
nančnega ministra pivovarjarnam dovoljeno
kreditiranje trošarine za 5 mesecev. Pivo-
varjari, ki hočejo izrabiti to ugodnost,
se morajo s posebno prošnjo obrniti na mi-
nistristvo.

Zenevska konferenca o agrarni krizi.
Te dni je bila v Zenevi zaključena kon-
ferenca kmetijskih strokovnjakov, ki jo je
sklicalo Društvo narodov in na kateri se je
razpravljalo o sredstvih in ukrepih za po-
bijanje agrarne krize. Delegati raznih držav
so stavili številne predloge, ki so se
razlikovali glede na različnost agrarne
strukture posameznih dežel. Na konferenci
je kot predstavnik naše države sodeloval
tudi načelnik kmetijskega ministristva dr.
Velimir Stojković, ki se je v svojem re-
feratu predvsem bavil z organizacijo produk-
cije pšenice, kakor tudi z organizacijo pro-
daje in s povečanjem konsumsa. Odločno se
je postavil proti predlogom nekaterih dele-
gato, po katerih naj se prisilnim potom
znatno reducirajo površina posejana s pšeni-
co. Sistem produkcije v državah srednje in
vzhodne Evrope po mišljenju dr. Stojkovića
ne bi dopuščal izvedbe takega ukrepa brez
težkih perturbacij. Dr. Stojković je nadalje
v svojem referatu obrazložil konkretne
ukrepe, ki bi jih bilo treba izvršiti, da se
agrarna kriza reši brez večjih preteslajev,
pri čemer je podal poročilo o vsem tem, kar
je bilo tozadevno storjeno v naši državi in
v ostalih evropskih agrarnih državah. Ras-
pravljal je nadalje o možnosti postopne re-
šitve tega problema na podlagi mednarod-
ne organizacije izvoza pšenice. Glede na
brezposelnost in zmanjšanje kupne moči v
industrijskih državah je dr. Stojković na
koncu svojega referata predljal za čim tes-
nejše sodelovanje industrijskih in agrarnih
držav v smislu medsebojnega povečanja
tržišča na podlagi reciprocitete. Kakor je
bilo pričakovati, konkurenca ni dovedla do
končnih sklepov glede ukrepov, ki bi bili
sklenjeni za omiljenje agrarne krize.

Pogajanja Avstrije z Madžarsko in
Jugoslavijo. Od torka 13. t. m. so se vršila
Dunaju trgovinska pogajanja med avstrijs-
ko in madžarsko delegacijo, ki pa so bila
že v petek začasno zaključena in se bodo
na podlagi dogovorjenega programa v
kratkem nadaljevala v Budimpešti. Delo na
proučevanju predloga za četrt avstrijsko
carinsko novoelo se z naglico nadaljuje, ker
hoče Avstrija na podlagi te novele skleniti
nove pogodbe tako z Madžarsko kakor tudi
z Jugoslavijo. Glede na okolnost, da ne bo
mogoče tako naglo doseči odobrenja parla-
menta za to novoelo, namerava sedaj avstrijs-
ka vlada najvažnejše carinske pozicije iz
te novele uveljaviti naredbenim potom
s pristankom glavnega parlamentarnega od-
bora, kar je sedaj mogoče po lanski ustav-
ni reviziji. Pri tem pa je potreben pristatek
dveh tretčin članov glavnega odbora. Na
merodajnih mestih na Dunaju se pričakuje,
da bodo že v začetku februarja končana
pogajanja z Madžarsko, na kar se bodo pri-
čela najbrže v prvi polovici februarja po-
gajanja z Jugoslavijo na Dunaju in s Če-
škoslovaško v Pragi. Tudi z Rumunijo bodo
potrebna čimprejšnja pogajanja, ker
velja dosedanja časovna avstrijsko-rumun-
ska pogodba le do konca februarja.

Nemčija največji izvoznik gotovih fa-
brikatov na svetu. V nemških gospodar-
skih krogih se v zadnjem času mnogo ko-
mentirajo statistični podatki o gibanju
nemškega izvoza gotovih fabrikatov v pri-
meru z izvozom Anglije in Zedinjenih držav.
Izvoz gotovih fabrikatov iz Anglije, ki
je bila doslej vedno na prvem mestu, je
letos znatno nazadoval. Navzajo se podat-
ki za mesec september, v katerem je zna-
šal angleški izvoz gotovih fabrikatov 700
milijonov mark (v septembru 1929 1000 mi-
lijonov), izvoz gotovih fabrikatov Zedinje-
nih držav v istem mesecu 510 milijonov
mark (795 milijonov mark) in izvoz gotovih
fabrikatov iz Nemčije 810 milijonov mark
(910 milijonov mark). Nasprotno istemu me-
secu leta 1929, je torej nazadoval izvoz go-
tovih fabrikatov iz Anglije za 30%, iz Zje-
dinjenih držav za 35%, iz Nemčije pa le za
12%. Tako si je Nemčija navzile postritvijo
konkurenca na mednarodnih tržiščih za
enkrat pridobila prvo mesto kot največji iz-
voznik gotovih izdelkov na svetu. Seveda
je vprašanje, če bo Nemčija na pogodu to pri-
dobljeno pozicijo tudi držati. Pri tem je za-
nimivo, da je nemški izvoz strojev lani na-
zadovol le za 7 in pol do 9%, dočim kaže
angleški izvoz strojev nazadovanje za eno
tretjino in izvoz strojev iz Zedinjenih držav
nazadovanje za eno četrtino. Tako je
Nemčija za enkrat postala tudi največji iz-
voznik strojev na svetu.

Boj za prvenstvo med ameriškim ve-
lebankami je bil v preteklem letu zelo
oster. Do srede leta 1930, je držala new-
yorkška National City Bank prvenstvo, ki ga
pa je moral junija odstopiti Chase Nation-
al banki, ki se je združila z Equitable
Trust Company in z Interstate Trust Com-
pany ter je tako postala največja banka na
svetu. Ob koncu preteklega leta je imela
ta banka 2,074 milijonov dolarjev vlog
(117 milijard Din). V zadnjem času pa se
je pričela naglo razvijati tudi newyorkška
Cuiranty Trust Company, ki postaja za
National City banko prav nevarna konkuren-
tinja. Po stanju depozitov ograža sedaj
Guaranty Trust Company prav resno po-
večjeje ameriške banke, kajti 31. dec. pre-
teta je imela Guaranty Trust Company
1342 milijonov dolarjev vlog. National City
banka pa le za 118 milijonov več, to je
1460 dolarjev. Obe banki skušata sedaj z
nadaljnimi fuzijami okrepiti svojo pozicijo
in tako nastaja zanimiv boj za drugo in

tretje

Nagrade so izžrebane

Na pet božičnih vprašanj v „Jutru“ smo prejeli blizu 3000 rešitev in med tednom je bilo izžrebanih 15 srečnikov, katerih imena objavljamo danes obenem z nagradami, ki jim pripadajo

Morda mi sreča mila
bo naklonila gramofon,
sicer pa tudi s smučmi
prav zadovoljen bom.

Tako slove najnovejša narodna pesem — o »Jutrovih« božičnih nagradah, in kdor ne verjame, da je prišla iz ljudstva, lahko poišče njenega avtorja v Ptuj. Mi mu izrekamo zanj kar na tem mestu priznanje in zahvalo — njemu in njegovi za vse koristno vneti Muzi.

In zdaj naj ugotovimo, da so nas reševalci skoro zasuli s pismi. Pošta je izvršila ogromno delo že s samim dostavljanjem posiljatev s pripombo »Pet vprašanj«. Lahko si torej mislite, koliko dela je imel »Jutro« stric, tisti, ki ima »čez« uganke, zanke in podobne reči, ko je odpiral pisma, čital odgovore in razvrščal reševalce po rešenih in nerešenih vprašanjih. Da — tudi nerešenih. Kajti proti našemu pričakovanju so se našli med reševalci tudi taki, ki so se mučili in rešili vseh pet vprašanj, a čudno vse narobe! Naj se potolažijo! Zavest, da so tudi tisočniki takih, ki so reševali z uspehom, deležni enake usode kakor oni, jim bo gotovo v bodrilo, da prihodnjic spretneje vzamejo v misli podobna vprašanja.

Prejeli smo 2943 rešitev in ugotovili, da je rešilo največ interesov po tri vprašanja, in sicer tretjo, četrto in peto nalogo. Precej manj reševalcev je pogodilo drugo vprašanje, prvega pa so reševali na toliko načinov, da bi o tem lahko napisali dve strani »Jutrac«, pa še ne bi prišli stvari do kraja. Zato bomo omenili le nekatere skupine, ki se nam vidijo značilne za mišljenje večjih čitateljskih krogov.

Posebno nas je razveselilo dejstvo, da so se udeležili reševanja naših božičnih nagradnih vprašanj po veliki večini preprosti ljudje, čitatelji in naročniki izven Ljubljane in drugih mest, ljudje, ki so se z lastno bistroumnostjo in pridnostjo zasedli v življenju. Res, zelo smo bili veseli, ko smo n. pr. videli, da je vseh pet vprašanj pravilno rešil obrtnik v provincialnem mestecu, ki bi s svojo prirodno inteligenco delal čast vsaki »boljši« družbi. Jako lepo rešitev z ganljivim pismom smo prejeli od nekega preprostega delavca s številno družino, in od reveža rudarja v Južni Srbiji! Vsa čast tem našim prijateljem, ki so nas potrdili v veri, da je naše ljudstvo zdravo in močno v svojem jedru, da ga še ni izpridila mladost, ki jo tolikokrat srečamo na tolih vsakdanjih obrazih mestnih ulic. Na stotine in stotine pism z dobrimi rešitvami smo prejeli dalje s kmetov, iz gorskih vasi in zatijš — dokaz, da se praznične številke našega lista prebiražo z vso vestnostjo in natančnostjo tudi tam, kjer bi človek mislil, da je doma »drug svet«. Vsem tem reševalcem se zahvaljujemo za zanimanje in trud in za lepe nasvete, kako naj pri taki priložnosti postopoma v prihodnje, da bo še bolj kakor sedaj prišel mali človek na svoj račun.

Naše prvo nagradno vprašanje se je glasilo:

Ali čutite v sebi kaj detektijske žilice?

Na cesti stojita dva potepuha in se nečem živo pogovarjata. Mimo pride stražnik in sliši zadnje besede Jožeta, znanega uzmovca:

»... pri Črlinu? Pri moji veri, dvajset tisoč je že lep denar! Manj se ne izplača!«

Stražnik pa, ne bodi len, pristopi k možakarjema in odpelje braneča se osamljenca na stražnico.

O čem sta se potepuha pogovarjala in kaj sta na stražnici izpovedala?

Vprašanje je bilo namenoma tako postavljeno, da je kazalo na kriminalni čin. In res, mnogi reševalci so mu nasledili. Skoro polovica reševalcev je sodila, da sta se potepuha pogovarjala o vlomu pri Črlinu, češ, manj kakor 20.000 Din se ne izplača odnesti. Nekateri so se pristavili, da je prišla beseda na Črlina zato, ker so tam zadelili dobiček državne loterije. Srečen domislek, kakor bo pokazal konec obravnavanja prvega vprašanja. Zato pa so drugi zašli na stranpot, menč, da sta se potepuha pogovarjala o vlomu, ki so o njem pisali listi. Priložnost za vso so v potepuhih podpirali bližajoči se prazniki. Nekateri reševalci so prišli do zaključka, da imajo pri Črlinu »privržene denarje«, drugi zopet, da je nekdo pribral 20.000 Din, nekemu je celo prišlo na um, da sta se potepuha pogovarjala o izsleditvi blejskega požigalca, za katerega je razpisana nagrada 20.000 Din — za manj se to iskarnje ne izplača. Tudi kombinacije o umoru določene osebe proti nagradi 20.000 Din so precej številne, med tem ko govori neko pismo o Amerikancu, ki je kazal denar pri Črlinu in katerega sta nameravala potepuha okraštiti, opleniti in morda celo umoriti. Na stražnici pa sta se izgovarjala, da je neznanec ponudil Jožetu 20.000 Din za posredovanje pri prodaji oziroma nakupu nepremičnin.

Druga, precej številna skupina reševalcev govori o ženitvi pri Črlinovi hiši. Potepuha sta se pogovarjala, da

bo imela Črlinova hči 20.000 Din dote, »kar je že lep denar«. Manj se ne izplača ji dati, ker je nevesta znana kot »stara devica«. Ali pa: Ko je stražnik privedel potepuha na stražnico, se je izkazalo, da se je Jožeta in Janeza kolega Peter zaročil pri Črlinu in bo priženil 20.000 Din. Ali: Potepuha sta se pogovarjala, da ima vdova, gospodinja, natakarija ali njena hči pri Črlinu 20.000 Din dote in da se mož. Za manj kakor 20 »jurjev« se ne izplača izgubiti samskega stanu. Ali: Uzmovč Jože se je ženil pri Črlinovi hčeri. Oče je dekletu obljubil 20.000 Din dote in to je Jože povedal prijatelju s pripombo, da se za manj kakor 20.000 Din gotovine ne izplača vpreči v zakonski jarem. Itd.

Tretja skupina govori o »Jutrovem« zavarovanju zoper nezgode: Potepuha sta se pogovarjala na cesti o »Jutrovem« zavarovanju zoper nezgode pri zavarovalnici »Triglav«. Na stražnici sta izpovedala, da sta pri Črlinu gospod in gospa naročila vsak na svoje »Jutro« in s tem zavarovana za primer smrtne nezgode vsak za 10.000 Din, oba skupaj za 20.000 Din. Če bi se obadva smrtno ponesrečila, bi v primeru, da sta poravnala naročnino vsaj do 14 dni pred nezgodo, izplačala zavarovalnica »Triglav« dedičem 20 tisoč dinarjev odškodnine. Ali: Potepuha sta se pogovarjala o zavarovalnici »Jutrovi« naročnikov. Pri Črlinu sta se namreč ponesrečila dva naročnika »Jutrac«, katerih sorodniki dobe sedaj 20.000 Din.

V četrto skupino smo uvrstili razne odgovore, n. pr.: Potepuha sta na policiji izpovedala, da nista imela v mislih nič slabega ampak sta govorila o tem, da namerava ljubljanska mestna občina darovati 20.000 Din za podporo brezposelnim »Pri Črlinu« pa pravijo oni baraki pri klavnici, ki služi reševanju za ogrevanje pozimi. Ali: Potepuha sta se pogovarjala o inkasantu znane trdke, ki je ponesrečil 20.000 Din in so ga aretirali pri Črlinu. Ali: Govorila sta o Črlinu, ki prodaja svoje posestvo za 20.000 Din. Ali: Pri Črlinu sem stavil za 20.000 Din, da bom jutri skočil s franciškankega mosta v Ljubljano. In končno še: Moj stric župnik mi je obljubil za primer, da se poprimem poštenega dela, 20.000 Din nagrade. Res, značilna rešitev za današnje dobo!

Sele peta skupina se je rešitvi približala ali jo zadela. N. pr.: Če imajo pri Črlinu trgovino ali banko, ne vem. Postavimo, da je tam banka Potepuha sta delala načrte kako bi jo okradla. Jožetov drug je pripovedoval prijatelju, da je v blaginji 20.000 Din. Ko ju je stražnik prijel in odvedel na stražnico, sta izpovedala, da je uzmovč rekel, da misli staviti v loteriji, a zadeti manj kakor 20.000 Din se ne izplača. Ker ja banka prodajala srečke, so potepuhovi izjavi verjeli in osumljenca izpustili. Ali: Potepuha sta se pogovarjala, da so pri Črlinovi zadeli srečko za 20.000 Din in sta to povedala tudi na stražnici. Ali: Potepuha sta se pogovarjala, kako bi vlomila v blaginjo, na stražnici pa sta izpovedala, da je Jože pravil, kako hoče kupiti srečko državne loterije in zadeti najmanj 20.000 Din, kajti manj se ne izplača. Ali: Pri Črlinu so zadeli loterijski dobiček 20.000 Din. Potepuha sta se pogovarjala, da bi se izplačalo vlomiti, na stražnici pa sta povedala, da sta se menila samo o splošni krajevni senzaciji — Črlinovem dobitku. Ali: Potepuha sta se pogovarjala o dobitku 20.000 Din, na policiji pa sta povedala, da sta skupaj pila pri Črlinu. Itd.

Pravilna rešitev:

Potepuha sta se pogovarjala o zadnji tomboli, na kateri je oni zadeli glavni dobiček 20.000 Din. Srečko pa kupil v Črlinovi trgovini, kar je zaslusani trgovci tudi potrdili.

II.

Kako se boš odrezal?

Za teboj priteče človek, ki se smatra v znanju do tebe za napol prijatelja. Ustavi te in hiti pripovedovati: »... in tako mi je zdaj nujno potrebno 1000 Din. Kje naj jih dobim?« Kako mu boš odgovoril, da ga ne odbiješ in da ti ne bo treba »posoditi« tisoč dinarjev?

Na to vprašanje se ne da odgovoriti čisto določeno. Rešitev zavisi od duhovitosti reševalca. Večina rešitev se je glasila: Ravno isto sem hotel prositi jaz tebe. Ali: Pravkar sem bil namenjen k tebi po istem opravilu. Iz nekaterih objavljenih odgovorov na vprašanje se bodo čitatelji lahko prepirali, da se da odgovoriti tudi bolj nevsakdanje in manj banalno.

1. Prijatelj, od srca rad bi ti posodil, toda oženjen sem in odkar sem oženjen, nisem več lastnik svojega denarja.

2. Prav rad bi ti posodil, toda denar imam naložen v banki, geslo pa pozna le moja žena, s katero že kakih 14 dni ne govorim.

3. Ne vem, kje jih boš dobil. Jaz bi ti jih dal prav rad, ampak ti rabiš nujno, jaz pa imam denar v banki na vezano odpoved.

4. Težko vprašanje, dragi prijatelj! Svet je v gospodarski krizi, ti si z njim v gospodarski krizi in gospodarska kriza je v vseh žepih. Se s pametnim nasvetom je križ in kriza. Poskusi mogoče pri starinarju, v zastavljalnici, potkaj pri denarnih zavodih — vrini inseratek v »Jutro«, najbolje med »Dopise«...

5. Pravkar hitim na pošto brzojaviti očetu, naj mi pošlje vsaj 2000 Din za prvo silo, kajti še to bo premalo...

6. Spremil sem ženo na postajo. Ona je vzela s seboj vso gotovino do zadnje pare.

7. Posodil bi ti rad, ampak sam iščem prijatelja, ki bi mi posodil.

8. Glej, baš hitim v zastavljalnico, kamor nesem zlato uro in nekaj prstanov, da si lahko privoščim približek za praznike.

9. Prijatelj X mi je dolžan prav toliko, kolikor potrebuješ. Pojdi k njemu v mojem imenu!

10. Posodil bi ti, a denar imam v hranilnici ter moram denar odpovedati tri mesece pred dvigom.

11. Srečno rad, dragi prijatelj, a ključ moje blaginje ima žena, ki pa je ni doma.

12. Pošlji mali oglas v »Jutro«, posojilo dobiš prav gotovo!

13. Potpi trenutek — zdaj grem k šefu in če mi da 13. plačo, dobiš takoj posojilo.

14. Kaj, 1000 Din? Jaz iščem na posodo samo 10 Din, da kupim papir in pero ter sporočim »Jutru« odgovore na božična nagradna vprašanja.

15. Nimam pri sebi. — In doma? — Hvala za vprašanje, doma so vsi zdravi. Zbogom!

16. Dobiš jih takoj, če mi prodaš svoje motorno kolo za 10.000 Din in pridržiš od te vsote 10 odstotkov.

17. Pošlji nemudoma »Jutru« dobro rešitev božičnih nagradnih vprašanj, pa boš dobil nagrado, ki presega 1000 dinarjev. Tudi jaz bom storil isto!

18. Denar dobiš v posojilnici — samo pripelji dva požrtvovalna poroka.

19. Najboljše bo, če stopiš naravnost v oglasni oddelek »Jutrac« ter vložiš mali oglas z naslovom: Iščem 1000 Din.

20. Prijatelj, prav rad ti pomagam! Pridi k meni v stanovanje, a pomni, da me ni doma med 1. in 24. uro. Drugače sem ti na razpolago.

21. Prijatelj, to zadevo pa bi rad opravil brez tebe!

22. Posodim ti, če sem zadel v loteriji.

23. Prav rad bi ti posodil, a državni uradnik sem in sam iščem nekoga, ki bi mi posodil nekaj tisoč dinarjev, da bi si kupil pohištvo.

24. Dragi moj, najprej moram gledati, da sam spravim koga na limanice ter izvažim od njega 1000 Din.

25. Na žalost, sem reduciran.

26. Prijatelj! Stopiva tja le v krčmo in zvrniva polič vina, da pozabava vsakdanje skrbi!

27. Ravno pričakujem strica iz Amerike. Če pride, ti posodim gotovo!

28. Tisoč dinarjev? Malenkost! Inseiraj ženitno ponudbo v »Jutro«, pa boš dobil cel kup odgovorov in se boš seznanil z »eno« zgodbočih. Tako ti je posojilo zagotovljeno.

29. Posodim ti jih takoj, če prevzamem tvojo taščo.

30. Z istim namenom sem jaz iskal tebe.

Pravilen odgovor:

Pri moji veri, ustrašil sem se že, da me hočeš navrtati!

III.

Šifrirana brzjava

K temu vprašanju nam piše čitatelj: Nisem se udeležil svetovne vojne, za mesto Reims pa vem zato, ker mi je šef generalnega štaba g. S. Mier sam povedal. Sicer mi v začetku tega ni hotel izdati, ko pa sem ga postavil na glavo in mu zagrozil, da ga živega na meh oderem, se je le vdal in mi povedal.

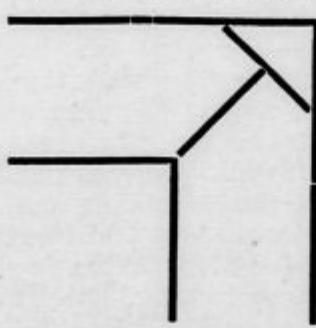
Mnogi so smatrali za nesrečno mesto, ki mu je namenjen napad s strupenimi plini Gorico, Kobari, Ljubljano, Beograd, celo Piro, dalje Verdun, Benetke, Milan, Verono, Dunaj in Pčemyšl.

Pravilna rešitev slove: REIMS.

IV.

Otok

Rešitev »Otoka« je čisto praktična in enostavna: Gospod J. nez položi prvo desko na oba konca prekopa, drugo

pa tako, da se z enim koncem dotika otoka. Deski sta položeni v obliki črke T.

Za pravilne smo štel! tudi matematične rešitve, ki kažejo v primeri s praktično rešitvijo neko razliko.

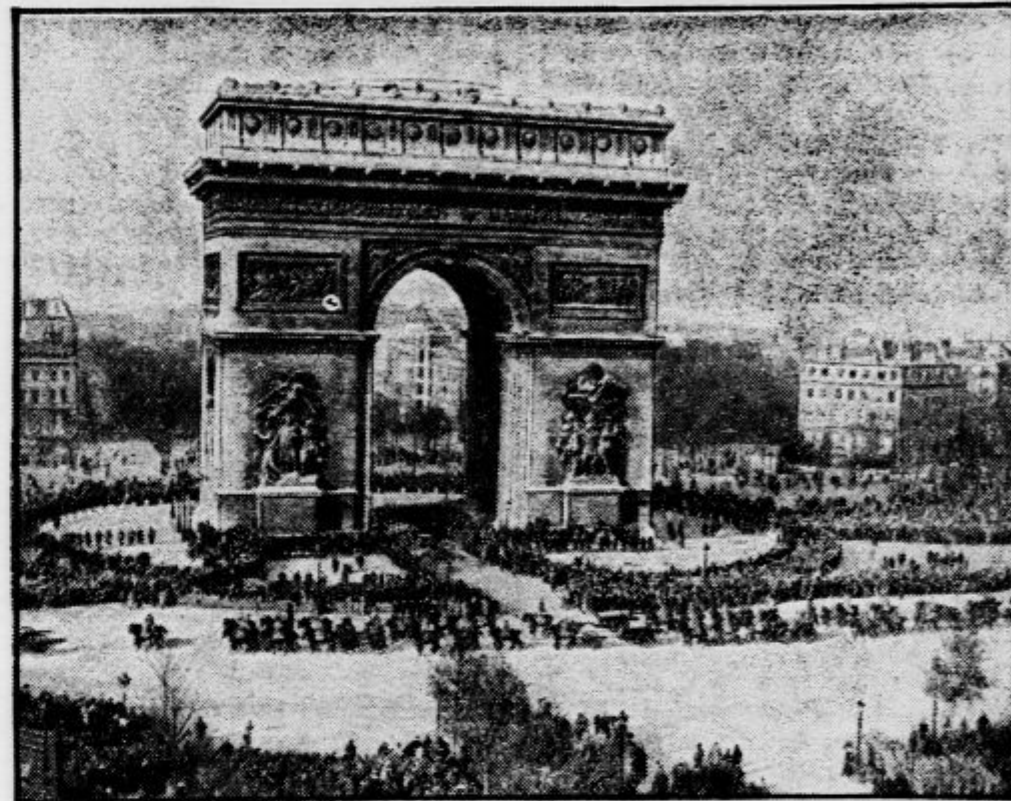
V Pariz! V Pariz!

Prvo potovanje bo na binkošne praznike, o. do 31. maja — Prijave se sprejemajo še za vsa potovanja

V novoletni številki smo napovedali, da bo priredilo »Jutro« letos več izletov v Pariz, kjer bo od pomladi do jeseni svetovna kolonialna razstava. Skupna potovanja se bodo vršila od maja do septembra, vsak mesec po eno in to v skupinah do največ 25 oseb. Že na naš prvi poziv se je prijavilo tepo število udeležencev, saj pa so pogoj tudi izredno ugodni. Stroški za celo desetdnevno potovanje so proračunani na okroglo 3200 Din (voznja iz Ljubljane v Pariz in

mesnil sredi slovitega Vincenskega gozda je določeno za razstavo okrog 200 orolov zemlje. Na tem prostoru bo mogel posetnik spoznati življenje in kulturo tudi najbolj oddaljenih in najbolj eksotičnih narodov sveta. K temu pa pride še privlačnost Pariza samega, ki nosi še tudi danes s polno upravičenostjo pomolnosni naslov metropole svetovne kulture in civilizacije.

Določeni stroški so za tako dolgo in lepo potovanje izredno nizki, seveda mnogo manjši, kakor pa bi bili, ako bi

Pariz. Slavolok zmage.

nazaj, prenočišče in prehrana v Parizu, vstopnice in napitnine).

Na podlagi dosedanjih prijav in izraženih želj smo določili za prvo potovanje binkošne praznike (od 22. do 31. maja). Odhod iz Ljubljane bo z večernim brzovlakom, prihod v Pariz drugi dan zvečer. Pot bo šla v direktnem vagonu čez Gorenjsko, Avstrijo (Beljak, Inmost) in Švico (Curih, Basel). Podroben program bivanja v Parizu bo mogoče določiti še le, ko bo v aprilu otvoren svetovna kolonialna razstava in se bo videlo, kakšni dnevi bodo za obisk razstave najugodnejši.

Že v svojem prvem razpisu smo opozorili na ogromen obseg in izredno zanimivost svetovne kolonialne razstave, kar jih je bilo v Evropi po vojni, in gotovo najbolj zanimiva od vseh dosedanjih svetovnih razstav. Ob jezeru Du-

potoval kdo sam. Ker bo vodil potovanja priznan strokovnjak in poznavatelj Pariza in Francije, se samoumevno mirno lahko priključijo tudi vsaki, ki ne zna francosko. Prosimo one čitatelje, ki se zanimajo za naša pariška potovanja, da čimprej prijavijo svojo udeležbo na direktno »Jutro« v Ljubljani. Tudi za prvo, binkoštno potovanje še lahko sprejememo par prijav. Kdor hoče potovati v kasnejših mesecih, naj v prijavi pove, kak čas bi mu bil najugodnejši, da bomo lahko čim prej določili tudi termine za potovanja v juniju, juliju, avgustu in septembru.

Vsa potrebna podrobna navodila za prijavljene udeležence bomo pravočasno objavili deloma v »Jutru«, deloma pa bomo obvestili prijavitelce direktno.

„JUTRO“

V.

Pismo

Za rešitev »Pisma« je bilo treba vzeti prvo in zadnjo črko vsake vrste, kar da stavke:

Pridi v torek ob treh pred Prešernov spomenik.

Tudi to nalogo so nekateri reševali uprav fantastično. Kako so prišli do zaključka, da bo sestanek na božični večer pri polnočnici itd., ne vemo. Naloga je bila ena najlažjih, zahtevala je le nekoliko pazljivosti.

Ljubljenci usode

Nešteto priporočil smo prejeli med rešitvami in vsakdo se je priporočal za čim lepšo nagrado! Radi bi bili vstregli vsem, a v našo veliko žalost, je bilo rešitev blizu 3000, nagrad pa samo 15.

1. nagrado, krasen gramofon od trdke Rasberger s 4 ploščami je prisodil žreb

Miri Hočvar, Ljubljana, Gerbičeva ul.

Zaman je bil torej vzdih iz Plevlja v Sandžaku: Oh, ta gramofon, kako mi ne da spati! Zaman tudi želja neke čitalnice v Hercegovini, kjer so si želeli gramofona in plošč za kratkočasenje svojih članov. Srečni izžrebanci v Ljubljani želimo obilo zabave zdaj v predpustu in tudi pozneje v postu. Gramofon naj dvigne v našem oglasnem oddelku v Selenburgovi ulici proti izkazilu.

2. nagrada, kompleten fotografski aparat z vsemi pritlikalnimi za temnico pripade

ing. Leu Knafelcu v Skoplju, Kraljice Marije ul. 40/I.

Uprava mu ga pošlje po pošti.

3. nagrado, serijo letošnjih izdanj Tiskovne zadruge, in sicer: 4 zvezke zbirke »Sodobni roman«, 2 knjigi zbirke mojstrov, 2 knjigi slovenskih pisateljev-klasikov in 3 knjige slovenskih pisateljev sodobnikov, vse vezane v platno ter revijo »Ljubljanski Zvon« v mesečnih zvezkih prejme

Tea Gliha, soproga rudniškega inženjerja v Ljubiji pri Prijedoru, Bosna. Izbrana štiva bo torej vse leto v hiši dovolj na razpolago. Dostava po pošti.

4. nagrado, luksuzno kaseto »Eli-de«, ki nam jo je poslala trdka G. Schicht, d. d. Osijek, dobi

Lila Roš v Hraštni. K prekrasnemu darilu ji še posebej čestitamo! Pošiljatev pride po pošti.

5. nagrado, par smuču za odrasle je določil žreb

Valentinu Čopu, strojniku v elektrarni Mayr in drug v Kranju.

Nagrado naj izvoli dvigniti osebo proti izkazilu v oglasnem oddelku »Jutrac« v Ljubljani, Selenburgova ul.

6. nagrado, komplet vseh dosedaj izšlih 7 knjig popularne tedenske revije »Življenje in svet«, dobi

Otmir Zidarič, krojač v Celju, Kapucinska ul. 3. Naj se izkaže z legitimacijo pri podružnici »Jutrac« v Celju, kjer mu bodo knjige izročene.

7. nagrado, Sienkiewicz, Z ognjem in mečem, Potop, tri ilustrirane v platno vezane knjige prejme

Igor Samec, Maribor, Majstrova ul. 17/I. Naj se legitimira v mariborski podružnici »Jutrac«, kjer dobi nagrado.

8. Osem utešnih nagrad, po ena originalno vezana knjiga »Življenja in sveta« odpade na sledeče:

Ivan Kolenc, Boljcevi, Srem.

Boris Šijanec, Razvanje, p. Hoče.

Tilka Sušteršič, Crnilug čez Delnice, Gorski kotar.

Anton Knez, okrajni gozdar, Videm pri Krškem.

Vlasta Trstenjak, Subotica I., pošta.

Angela Lengar, p. Moškanjci pri Ptuj.

Frane Štrukelj, davčni sluga, Radovljica.

Janko Žunko, žand. narednik, Lož.

Knjige prejmejo po pošti.

Pet takih, ki jim je nadomestila srečno usodo uprava »Jutra«

Vrhu tega smo sklenili dodati še pet nagrad, ki niso bile razpisane.

Lovro Verčko ml., Kragujevac, Prestolonaslednika Petra ul. 53, prejme 8 knjig Jutrove mladinske knjižnice. Pošljemo po pošti.

Adolf Hoffman, Ljubljana, Tržaška c. 11 dobi prekrasen Jutrov album Slove-nije. Naj ga dvigne v našem oglasnem oddelku, Selenburgova ulica, osebno proti izkaznici.

Ladislav Jeler v Sevnici ob Savi prejme 3 romane iz Jutrove knjižnice in 8 knjig Jutrove mladinske knjižnice. Pride po pošti.

Martin Bobek, rudnik Vrska Čuka, pošta Zajčar, prejme 3 romane Jutra.

Margareta Klembas, učenka IV. razreda ljudske šole v Zagrebu dobi 8 knjig Jutrove mladinske knjižnice. Prosimo jo, naj nam sporoči svoj natančen naslov, da ji knjige dostavi pošta.

Vsem izžrebancem in nagrajencem iskreno čestitamo in jim želimo mnogo prijetne zabave, ostalim, ki topot niso prišli na vrsto, pa voščimo več uspeha v prihodnje!

„JUTRO“

Marcel Ray:

Evropski gospodarski problem

Prof. Georg Bernhard, eden izmed redkih evropskih specialistov, ki do temeljne poznajo zamotani kompleks gospodarskih vprašanj, je začel napad na tradicionalni režim trgovskih dogovorov, ki urejajo izmenjavo blaga med narodi; pokazal je nezadovoljstvo in celo nevarnost znane klavzule največjih ugodnosti, ki je do danes glavni ključ k vsem trgovskim dogovorom, ter se je s svojo običajno razboritostjo in jasnostjo zavzel za sistem preferenčnih pogodb. Z drugimi besedami: Bernhard predlaga pravo revolucijo v trgovski politiki, kakršna se je izvajala v Evropi v teku zadnjega stoletja. Vsi čitatelji, ki vsaj približno vedo, kaj je trg. dogovor, bodo neposredno razumeli važnost in pomen niti, ki jo je začel Bernhard. Problem ni v resnici v gospodarski razorožitvi in v zblizanju med evropskimi narodi, problem, ki se v njem bavi v trenutku, ko pišem ta članek, državni in tehnični zbrani v Ženevi.

O razorožitvi v trgovskem pogledu govorimo lahko z isto pravico, kakor o vojaški razorožitvi. V načelu si je ves svet edin, da je razorožitev v eni ali drugi panogi neobhodno potreben pogoj za čim tesnejše sodelovanje med evropskimi državami. Težkoče nastanejo v trenutku, ko prehajamo k praktični izvršitvi in se nam odpre izredna zamotanost naloge, ki jo imajo odgovorni in kompetentni moške, ako hočejo biti graditelji in ne samo rušitelji. Georg Bernhard sam priznava, da je v današnjem trenutku in brez dvoma tudi še za dolga leta nemogoče ustvariti za vso Evropo en sam celinski trg. Zato hoče ubrati počasno pot realizacije preko zaprek in predlaga ustvaritev regionalnih trgov, ki naj bodo širši od državnih in naj bodo osnovani na načelu preferenčnih pravic, ki si jih bodo vzajemno dovolile države, pripravljene vstopiti v regionalne zveze. To bi bilo toliko časa, dokler bi se ne ustvarili za vse države enoten trg.

Izven vsakega dvoma je, da se regionalne gospodarske zveze realnost bližnje bodočnosti in da jih ne moremo več smatrati za enostavne hipoteze in teorije. Vsaj dve izmed teh skupin sta na poti ustvaritve. ustanovitve zveze agrarnih držav Srednje in Vzhodne Evrope, na drugi strani pa zveza, ki bo lahko združila skandinavsko državo, Nizozemsko in morda tudi Belgijo. Nikakor prizadevanje narodov, ki bodo ostali zunaj teh zvez, ne bo moglo za daljši čas onemogočiti njih nastanka, kajti te zveze so v soglasju z globoko željo narodov ter so nujna in stvarna potreba. Predno sem se udeležil ankete gospoda Louchetja o srednji Evropi in o Balkanu — tega bo že sedem mesecev, — sem sam označil grupacije srednjih in malih narodov kot edini lek, ki lahko olajša krizo, v kateri so ti narodi in katere se mislo prebroditi. Ne more se mi tedaj očitati pomanjkanje simpatije za način, ki ga priporoča Georg Bernhard.

Vendar pa se jaz bojim, da je problem regionalnih gospodarskih zvez mnogo bolj zamotan nego ga predstavlja moj očitni nemški tovariš v svojem kratkem izvlečku. Prepričan sem, da tudi sam to dobro ve. Dokaz, da je ta problem prelopa težko je izredna počastnost, s katero napredujejo pogajanja v Bukarešti in v Varšavi, ki se vrše že šest mesecev. Sistem regionalnih zvez vsebuje gotovo mnogo težav in zadev ob številne zapreke. Bojim se, da se važnost teh zaprek ne bo zmanjšala, ako postavimo v ospredje, kakor to dela Georg Bernhard, dve izmed najbolj perečih vprašanj: vprašanje preferenčnih dogovorov in vstop velikih narodov v skupine manjših držav.

Nučet zveze, ki za sedaj proučujejo srednje in vzhodnoevropske države, nudi neizmerno ugodnost, ker zbližuje za ustvarjanje gospodarsko delo narode, ki so si stali nasproti še nedavno na bojnem polju ter na ta način umirajo strupene kani, ostale iz vojnih časov. Če pa se zbližanje stori na temelju preferenčnih tarifnih postavk je treba vzeti v poštev, kaj se je rodilo kot posledica. Pogoj in cilj dogovora je izmenjava cerealij, ki jih proizvajajo agrarne države, za proizvode industrijskih držav; iz zamenja se vrši med državami, ki so v isti gospodarski zvezi. Po skušnjah, ki jih imamo pri vsakih trgovskih pogajanjih, ni težko predvideti, da bodo države, ki so v zvezi skušale podrediti preferenčnemu re-

šnju kolikor mogoče velike količine svojih poljedelskih in industrijskih proizvodov in bodo tedaj v praksi zamenjale vse poljedelske proizvode ene strani za vse industrijske proizvode druge strani. Poljedelstvo in industrija bosta tedaj ohranila svoje inozemske odjemalce le v toliko, kolikor jima bo to mogoče. Tako bomo videli v Evropi nastanek državnih skupin, ki bodo obdane z visokimi pregradami in od katerih bo vsaka skušala zadostovati sama sebi. Tekmovanje teh zvez bo stopilo na mesto dosedanjega tekovanja posameznih narodov, ne bo pa niti najmanjšega povoda za ukinitve umetnih industrij in nekoristnih kultur. Tako konceptija se ne giblje v pravcu modernega razvoja ter svetovne produkcije in izmene blaga. Tako tvorba zaprtih in tekmojučih skupin, ki povratke k neki vrsti gospodarskega srednjega veka bi nas pripeljala k stari konceptiji zvez in evropskega ravnotežja, ki ga obsoja Društvo narodov. Ta tvorba bi nadomestila sedanje tekovanje z neko drugo obliko nerada in ne pomeni napredka.

Toda to še ni vse. Ako se majhni narodi Srednje in Vzhodne Evrope tako zvežejo na temelju preferenčnega načela, bi veliki narodi s to izključitvijo izgubili velik del svojih odjemalcev. Francija, ki izvažata relativno malo v evropske poljedelske države, bi izgubila v bodočnosti s tem vsako možnost, da razvije svojo trgovino v onih pokrajinah celine, ki so še sposobne razvoja. Za Nemčijo pa je to še slabše. Doslej je izvažala 30 do 45 odst. svojih industrijskih izdelkov raznih kategorij v poljedelske dežele Evrope, ki se šele gospodarski organizirajo. Ali naj samo trenutno verujemo, da se bo prostovoljno odrekla tem odjemalcem? Gotovo ne, pravi Georg Bernhard, kajti Nemčija bo vstopila v skupino držav, ki se hočejo združiti na temelju preferenčnega načela. Za njo je to tem potrebnije, ker je njihova sosednja in ker na eni strani lahko brez težav absorbira morebitni preveč poljedelske produkcije te skupine, na drugi strani pa lahko pomaga kriti potrebe dotične skupine po industrijskih izdelkih. Toda na ta način smo dospeli zopet k »Srednji Evropi« Friedricha Naumanna, Pavla Rohrbacha in drugih teoretikov predvojnega pangermanizma, s kakršnimi demokrat in pacifist, kakor je Georg Bernhard, gotovo nima nič skupnega. Srednji in mali narodi se gotovo ne skušajo združiti, da bi s tem napravili korist tej ali oni velesili. Ti narodi pa gotovo tudi ne slutijo, da bodo nehoti postali predmet združevalne ali razdruževalne politike, ki bo Evropo vnovič razdelila v dva tabora. S tako perspektivo ne bo mogoče zmanjšati držav, ki niso v zvezi, da ji pristopijo, niti da se zlepa odvedejo klavzuli najvišjih ugodnosti v korist skupni držav, ki prisegajo na prečeno načelo.

Pri vseh svojih razglabljanjih o gospodarski organizaciji pridajamo vse preveč važnost vprašanju carine in carinskih tarif, medtem ko nam vsak trenutek stopajo pred oči novi vzgledi skritih uvoznih prepovedi in dumpingov, ki nam kažejo, kako iluzorna je čisto carinska zaščita. Dr. Schacht, bivši predsednik nemške državne banke, (ki ni imel vedno tako srečnih domislic), je dejal nekega dne zelo dobro, da je treba organizirati delo, da ga nam ne bo treba kasneje ščititi. Tako so nekoli-ko let vsaj deloma postopale številne panoge industrijske produkcije za aluminij, jeklo, kemične produkte itd. Te industrije se odslej lahko norčujejo iz carinskih tarifov iz klavzule o največjih ugodnostih in iz preference, ker združujejo v svojih kartelih velike in male sile po potrebah in ne glede na svoje zemljepisno sosedstvo. Sistem lokalizirane preference je nekaj zastarelega.

Vi ste tedaj, me bo vprašal marsikdo, proti regionalnim gospodarskim pogodbam? Nikakor, kajti te lahko res postanejo stanice za bodočo evropsko enoto, vendar le, ako se člani združijo v modernem smislu, smelejšem in širokogrudnejšem smislu. Naj se ne obračajo po pomoč na eno samo velesilo, marveč naj kličejo na pomoč in sodelovanje vsakogar, ki jim bo hotel pomagati; predvsem pa naj se ne ustavijo samo na vprašanju carinskih tarif. Naj mislijo predvsem na racionalnejšo organizacijo svoje proizvodnje in prodaje ter na šte-

vilne metode, ki jim lahko pomagajo tudi smiselni carinski preferenčni omeje. Ta sredstva pa so kontingenčiranje trgovskega blaga, dobre pogodbe s zunanji državami, mednarodna finančna pomoč za transport, za skladišča in za kreditno na dolgi rok. Bistvena potreba pa je, da so državne zveze čim manj ozko grude ter da jih preveva evropski duh, ne pa duh domačega zvonika.

Radio

K programu tega leta

V nedeljo zvečer bo lep glasbeni užitek: Beethovnova IX. simfonija v prenosu iz Prage. — Ponedeljkov večer izpolni domači radio-orkester. — V torek zvečer bo nastopila ljubljanska drama z Lipahovo igro »Glavni dobitek«. — V sredo opozarjamo na literarno uro, pri kateri bo podal prof. France Vodnik nekaj pregled literarnega leta 1930. Zvečer pa bo predaval g. dr. Stanko Vurnik o slovenski narodni pesmi in njenem slogu. Predavanje bodo spremljali zgleidi. Besedo strokovnjaka bo vsak ljubitelj naše pesmi z napestostjo poslušal. — V četrtek zvečer bo prenos opere »Morana« iz Brna. — V petek je solistični večer ge. Skvarče in G. Živka. — Sobotni večer je pester kot ponavadi: najprej bosta peli gđ. Meze in Ga. Golobova v duetu slovenske narodne pesmi, potem bo igral na harmoniko gosp. Rakuša. — G. Župc pa bo zapel nekaj priških pesmi.

Nova postaja v ČSR

Letos junija bodo dogradili orjaško češko postajo, ki bo oddajala s 150 kw. Poslopja so že zgrajena. V novembru preteklega leta so postavili antenske stolpe. Letos pa bodo montirali aparaturo, ki je naročena iz Francije.

Postaja Mülhacker

15 dni po otvoritvi radio postaje Strassbourg so otvorili Nemci nedeled od francoske meje postajo Mülhacker. Smo pač v dobi, ko se vrši borba za povečanje energije, za razširjenje območja kulturnega vpliva raznih narodnosti. Nova postaja nadkrijuje postajo Königswusterhausen tako po oddajni jakosti, kakor tudi po razširjenem slušnem območju. Zgrajila jo je tvrdka Telefunken in se nahaja med Stuttgartom in Karlsruhe. Oddajna energija znaša 75 kw, valovna dolžina pa 360 m. Antena je napeta med dvema lesenima stolpoma v višini 100 m. Postaja je po kablu vezvana s Stuttgartom in Karlsruhe. V Berlinu poslušajo lahko postajo z detektorji. Oddajne naprave vsebujejo 12 orjaških elektronov po 20 kw.

Izvleček iz programov

Nedelja, 13. januarja.

LJUBLJANA 8: Kmetijska ura. — 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Pregled evropskega gospodarskega trga. — 11: Koncert radio-orkestra. — 12: Napoved časa in poročila. — 15: Predavanje o kmetijski ženi. — 15.30: Plošče. — 16: Humoriistično čtivo (Mülhacker). — 16.30: Koncert radio-orkestra. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage: Beethovnova IX. simfonija. — 22: Napoved časa in poročila. — Haway-jazz.

Ponedeljek, 19. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Italijanska. — 19: Poljska. — 19.30: Zdravstvena ura. — 20: V. Bučar: O sokolskem delu. — 21: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 9: Prenos iz Saborne cerkve. — 10.30: Plošče. — 12.30: Koncert jugoslovenske glasbe. — 17.30: Narodne melodije. — 18: Koncert lahke glasbe. — 19.30: Koncert na citre. — 20: Pevski in klavirski koncert. — 21: Lahka glasba. — 22: Poročila. — 22.20: Plošče. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Prenos zvočnega filma. — 19.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Budimpešte. — 22.40: Prenos inozemskih postaj. — PRAGA 16.30: Orkestralni in pevski koncert. — 17.40: Program iz Brna. — 19.40: Kabaretni program iz Brna. — 21: Ciklus romantičnih pesmi. — 21.35: Koncert na rembal. — 22.20: Jazz-band iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.40: Kabaretni program. — 21.35: Prenos programa iz Prage. — 22.20: Jazz-band iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.45: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Gilbertova opereta »Stranežljiva Suzana«. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Plošče. — 15.20: Popoldanski koncert orkestra. — 19.45: Mozartove violinske sonate. — 20.30: Poljuden koncert orkestra. — 23: Jazz-band. — BERLIN 18.40: Madžarske narodne pesmi. — 19.30: Lahka godba orkestra. — 20.30: O čem se govori. — 21.10: Sluholigra. — 23: Mešan program. — KÖNIGSBERG 16.30: Koncert lahke glasbe. — 18.30: Komorna glasba. — 19.30:

Večerni koncert orkestra. — 20.30: Književni večer. — 21.10: Izvajanje opera. — 22.30: Godba za ples. — MÜHLACKER 16.30: Popoldanski koncert. — 19.45: Instrumenti orkestra. — 20.15: Dramski večer. — 23.05: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert godbe na pihala. — 17.10: Koncert dunajskih pesmi. — 19.30: Prenos koncerta filharmonične družbe iz opera. — Koncert ciganske kapela. — RIM 17.30: Prenos koncerta komorne glasbe iz filharmonije. — 20.40: Koncert lahke glasbe.

Torek, 20. januarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Predavanje o težni na zemlji. — 19: Mladinska ura. — 19.20: Nemščina. — 20: Lipahova veseloigra »Glavni dobitek«. — 21.30: Koncert radio-orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Haway-jazz.

BEOGRAD 11.25: Narodne melodije na ploščah. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17: Jazz-band. — 18: Narodne pesmi. — 19.30: Veseloigra. — 20.30: Koncert solistov. — 21.45: Narodne pesmi s spremljevanjem na klirto. — 22.30: Poročila. — 22.50: Koncert operetne glasbe. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert godalnega kvarteta. — 21.30: Koncert solistov. — PRAGA 16.30: Prenos koncerta iz Brna. — 19.30: Koncert sloških narodnih pesmi. — 20: Koncert komorne glasbe. — 20.30: Klavirski koncert. — 21: Lahka godba orkestra. — 22.20: Koncert iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19.30: Koncert orkestra balalaik in moškega zbora ruskih študentov. — 20.30: Prenos koncerta iz Prage. — 22.20: Lahka glasba iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.45: Poljuden simfonični koncert. — 20: Klavirski koncert. — 21: Lahka godba orkestra. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Odlomki iz operet. — 12: Koncert orkestra. — 15.20: Popoldanski koncert. — 20: Operni večer. — 22.40: Orkestralni koncert lahke glasbe. — BERLIN 19.30: Prenos koncerta iz Königsberga. — 21.20: Prenos koncerta iz Lipskega (glasba od Corellija do Kreislerja). — KÖNIGSBERG 16.30: Popoldanski koncert. — 18.30: Plesi za violino in klavir. — 19.30: Koncert lahke glasbe. — 21: Veseloigra. — 22.30: Večerni koncert lahke glasbe. — MÜHLACKER 16: Popoldanski koncert. — 19.45: Koncert Jesenlove glasbe. — 20.45: Dramski večer. — 21.15: Večer narodnih pesmi. — 22.30: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert godbe na pihala. — 17.20: Koncert ciganske kapela. — 19.20: Plošče. — 20: Pevski koncert. — 21.30: Koncert komorne glasbe. — Ciganska godba. — RIM 17: Mešan glasbeni program. — 21: Prenos opera.

Kino

Lažni feldmaršal

V Pragi in po drugih velenostih Evrope se predvaja danes z ogromnim uspehom izvrstna založba iz vojaških krogov »Lažni feldmaršal«. V filmu igra glavno ulogo češki igralec in komik Vlasta Burian, ki je s tem filmom postal mahoma slaven in ga že danes po vsej pravici primerjajo z najboljšimi svetovnimi humoristi in komiki. Zanimivo je, da sodeluje v tem filmu tudi znani pisatelj Roda Roda; oba omenjena igralca sta tudi v pogledu dialoga kar najboljša in tako ni čuda, da je film, ki je izšel pod režijo Karla Lamača, sprejel vstopovod z največjim odobravanjem.

Fabula filma je popolnoma primitivna, vsi prizori so podani s tolikim situacijskim humorjem, da se mora človek smejeti od začetka do konca.

Alojzij Bušek, stotnik v pokoju, je silno užaljen, ker so ga čisto malenkostne zadevice, zaradi prepovedi prepovedane pesmi o »Feldmaršal« upokojilji. Nekega dne, ko mu njegova nemirna vojaška žilica ni dala miru, pograbil svoj kovček in odpotuje v posete k svojemu nekdanju Rudiju daleč v malo garnizijsko mesto na gališko - ruski meji, v tej garniziji služi namreč pri nekem konjeniškem polku. Poročnik Rudi je do ušes zaljubljen v malo in srčkano Gusti, hčerko svojega komandanta in tudi Gusti je Rudiju bolj naklonjena kot nadporočniku grofu Medaku, katerega bi Gustina mati najraje imela za svojega zeta.

Nenadoma je napovedana inspekcija garnizije in polka in ker feldmaršalov sluga, ki je prišel v garnizijo par dni pred prihodom svojega gospoda, ne najde za visokega častnika nobenega primernejšega stanovanja v malem mestecu, se zadovolji s skromno Rudijev sobico, katero mu je ta dal za ekselencno na razpolago. Medtem pa prispe tudi Rudijev stric, upokojeni stotnik Bušek in ko ta zagleda v Rudijevi omari generalno uniformo, jo oblože in se tak pojavi v vojašnici. Seveda nastane velikanski alarm. Vsi mislijo, da je dospel pravi feldmaršal in stotnik Bušek se tudi izdaja za takega. Poročnik Rudi je kot nečak ekse-

lenco pridobil na svojem ugledu tako pri svojih kolegih, še bolj pa pri častihlepi materi svoje izvoljenke in tako je gospa polkovnikova prav rade volje dala svojo hčerko Rudiju za ženo. Končno pa prispe pravi feldmaršal in sleparija pride na dan: toda stotnik Bušek je pri svoji inspekciji imel srečo, da je odkril veliko špijonažo in zaroto in ne samo, da ni bil kaznovan za svoj prestopel, temveč je prejel za ta svoj čin celo najvišjo zahvalo, reaktivacijo in je povišan v majorja.

Vlasta Burian je kot »lažni feldmaršal« izvrsten tip, nenadkrljiv v svojem humorju, v vsaki gesti, njegovi dovipni pri nadnem posetu malega garnizijskega mesta, njegov nastop napram komandantu polka, vsem oficirjem, zlasti pa napram polkovnikovi ženi in tudi napram vsem civilistom, ki so ga častili kot visokega gosta, vse je edinstveno, takih prizorov doslej še ni bilo na filmskem platnu.

Zvočni film v Angliji

Kakor po vsem svetu, je značilni zvočni film tudi na Angliškem in to še prav kmalu, tako, da najdemo danes tam le malo podelskih kinematografov, kjer se predvaja zvočni film. Zvočni film je v Angliji pokazal do danes neverjetno velik razvoj. Navdušenje Angležev za zvočni film je velikansko. Tudi cene prostorov so v kinematografih, zlasti v večjih, prav gorostane v primeri s našimi razmerami. Angleška filmska industrija stoji danes na prav lepi višini. Angleži imajo že lopo število lastnih produkcijskih tvrd, ki izgovarjajo vsako leto precejšnje število lastnih filmov. Izpostavlja se Angleži smenali dobre veseloigre in operete, ki so bile deljane na sporedu večjih gledališč, danes pa delajo s prav posebno vneto na filmanju znamenitih kriminalnih romanov. Od inozemskih filmskih produkcij predvaja danes v Londonu filme »Pojoče mesto«, »Atlantec«, »Valeček ljubavni«, »Sinji angel«, »Hati Morata«, »Nesmrtni potopis« itd. Vse te filme so napravili Nemci. Od francoskih produkcij igrajo sedaj v Londonu v francoskem jeziku film »Sous les toits de Paris«. Posebno pozornost vzbuja v Londonu neke kinematografske podjetje, ki predvaja splošno zvočne tehnike. Od 11. dopoldne do 11. ponoči se vrste predstava za predstavo. Vse so razproščane, tako, da je prava sreča, če dobiš vstopnico in to za vstopnico, ki predstavlja v naši vrednosti 15 Din, gledaš celo uro najnovejšo dogodke vsake sveta na platnu pred seboj. Angleži se ne predelavajo v tem kinematografu tako prividno, kakor smo mi navajeni na svoje dnevne časopise. Res je pa tudi, da vidiš lahke v tem kinematografu na slik pred seboj dogodke, ki so se komaj prejšnji dan vršili v Ameriki, Avstraliji in v najoddaljenejših delih sveta. Te zvočne tehnike oskrbujejo po večini ameriški filmski družbi Fox in Paramount. Od ameriških filmov vidimo v Londonu celo vrsto največjih ameriških filmskih del. Največjega zanimanja je delo film »Na zapadu nič novega«, ki se predvaja v kinu Alhambra še skoro pol leta in so vse predstave dnevno razprodane. Zelo priljubljene je tudi Maurice Chevalier, ki zlasti ugaja v filmu »Ljubavna para«.

Prekanjeni berači

V Krakovu se je odigrala te dni zabavna zgodba, ki kaže, da ne izgubijo židje svojega značilnega trgovskega duha tudi tedaj, če postanejo berači. Dr. Rafael Landau, odvetnik in sin predsednika krakovske izraelske občine, je obhajal svatbo s hčerko židovskega milijonarja Silberbacha. Poroka sta dala objaviti poseben oglas, ki je na svatbo vabil vse okoliške berače. Po židovskih nazorih je namreč zakon tem srečnejši, čim več beračev so pogostili in obdarili ob poroki. Povabljeni so se odzvali v tako častnem številu, da so jih našteali na posled preko 3000. Ob določenih uri se je zbrala vsa ta armada okoli židovskega poslopja, kjer so ji bili pripravili kosilo. A ostala je kljub strupenemu mrazu zunaj. V hišo so stopili samo beraški zaupniki, ki so višjemu rabinu izjavili, da zahtevajo z ozirom na zimski čas in potovalne stroške po 5 zlotov (75 Din) za osebo. Če bi gostitelji to zahtevo odklonili, so sklenili berači takoj zapustiti svatbo in se ne bi udeležili niti kosila. Zenin in nevesta sta se zgrozila. Takšni izdatki! A če bi berači res odšli, bi to bilo slabo znamenje za bodočo srečo mladih poročencev in sploh kako bi izgledala svatba brez beračev? Rabinec je posredoval in po dolgem barantanju so se stranke zedinile. Berači so prejeli po 3 zlate darila in zasuli po kosilu ženina z nevesto s svojimi, za srečo nujno potrebnimi voščili.

Ali ste že naročili na »ŽIVLJENJE IN SVET«?

J. O. Curwood:

Medved Tir

Ze zgodaj zjutraj se je mali medvedek podal na nova pustolovstva. Tudi lačen je bil, pa ni našel nič pravega za zobe. Samo sočno travo — te se ni mogel najesti. Nazadnje je zapazil, da Piponaskov vneto grebe ob bregu potoka. Muskva se je takoj zagnal na malega grizilja in grozeče zarenčal: »Ali se mi spraviš takoj s poti! Tukaj sem jaz gospodar!« Piponaskov ni dal, da bi mu dvakrat rekli: stihnil je rep med noge in jo žalostno odkuril. Muskva se je takaj vnelo spravil na delo in kmalu izkopal mehko, belo čebulo. Jedel sicer kaj takega ni bil še nikoli, ali poizkusi pa je lahko, kako taka reč tekne! O — izvrstno! Saj to je bilo skoro že boljše kakor ribe. Bog ve, če je tukaj kaj več take robe. Pač, hvala bogu — tukaj je bilo še vse polno takih čebulkov. Muskva je gребel in gребel, da so ga že skoro noge bolele. Nato pa je kupček belih čebulkov, ki jih je bil zložil poleg sebe, hitro izgrizl v njegovem praznem trebuhcu. Zdal je bil pa tudi st. Tako je minil dan. Niti Tir niti Iskvaio se nista prikazala iz goščave in Muskva se je pričel strahovito dolgočasiti.

Nenadoma — pozno popoldne — je čul Muskva iz goščave, kjer se je potikal njegov orjaški prijatelj, grmeč bas. Mali črni medvedek je naglo skočil na noge — to je bil Tirov mogočni glas! In nato je zatulila ona tuja medvedka. Ta dvospev je trajal precej časa. Muskva je postajal čedalje bolj živahen: to je mogel biti samo znak spopada s Piponaskovo materjo. Zdal je končno napočila slavna ura, ko ji bo Tir upihnil življenje. In sedaj je tudi zanj znova prišel pravi trenutek, da se ozre po Piponaskovu. Bojaželjno je pogledal na okoli. Pravkar se je bil Piponaskov brez vsake zle slutnje priplazil iz bližnjega grmovja. Se preden se je zavedel, se je Muskva zakadil vanj. Trkljala sta se sem ter tja in se prekučevala čez skale: Piponaskov je tulil smrtno prestrašen in Muskva ga je na vse kriplje obdelaval. Končno se je Piponaskovu posrečilo, da se je otreles zopernega strovega črnega medveda in zbežal. Piponaskov je dirjal in skakal kakor da mu gre za življenje. Naravnost v goščavo in zopet na plan, ob potoku navzdol in spet navzgor. Muskva je sopljalje bevska! za njim, nazadnje mu je pa le pošla sapa. Težko sopeč je obstal, bežati je znal oni le bolje od njega. To pa je bila zanj tudi prava sre-

ča, zakaj drugače bi ga kar takoj zadal.

Pa končno se bo zato že še našla praprava prilika.

Tedaj pa se je razglabala goščava in prikazala se je orjaška postava. Tir! Neskončno začuden ga je pogledal Muskva Tir? Resnično je bil to Tir! Počasi se je bližal in videti je bilo, da je prvič od drevi zapazil Muskvo. Ah tako, ta je bil še tudi tukaj? Na malega medvedka je že skoro pozabil! Grizil je stregel po dolni navzgor in navzdol. Nato se je hitro odločil in krenil v bregove, odkoder sta prišla.

Muskva je bil vzradočen, obenem pa ni vedel, kaj da naj prav za prav stori. Ali naj skoči še brž v grmovje in razmesari kožuh mrtvega medveda? Ker mrtve je moral biti na vsak način! Ali pa naj še hitro zadavi Popinaskva? Ali pa naj — seveda to bo še najbolje! Po bliskovito se je zapodil za Tirov.

Tako je končal Tirov ljubavni doživljaj in Muskvini prvi bol. Krenila sta proti vzhodu, ne da bi sutila v kako nevarnost se podajata.

Kmalu nato, je stopila tudi Iskvaioja iz goščave in krenila, s Poponaskom zaha-

XIV.

Psi so prišli

Tir ni nameraval potovali prav daleč. Prav nič mu ni bilo do tega, da bi spet zapustil svojo Iskvaioja. Domenila sta se le, da si poišče ta trave ter se spet staneta čez dva dni, da se po skupaj pribitem dnevno zopet ločita. Takšno življenje je trajalo vsako leto tri do štiri tedne. Sele potem sta se za leto dni razšla.

Pa kokor ljudem časih usoda prekrži njihove načrte, prav tako se zgodi tudi živalim.

Muskva seveda o vsem tem ni nič vedel. Zanj sta bila Iskvaioja in Piponaskov odpravljena in samo žal mu je bilo da ni tega strahopetca spravil na drugi svet.

Medveda sta potovala do večera. Na jasnem nebu so žarele zvezde in Muskvi je to potovanje prav dopadalo, kajti čez dan se je dobro odpočil. Zagoteno mu je bilo edino, kaj Tir prav za prav išče. Pa tudi to je kmalu izvedel. Prišla sta na strmo pobočje, zdrčala pa prisla navzdol in se ustavila v majhni dolinici ob vznožju gore. Muskva je bil presenečen — travniki vsepovsod, kamorkoli je segal pogled. Travniki, koder je cvelo na tisoče pasjih vijolic. Če je morda Tir

zaradi njih prišel semkaj? Prav za-res! Tako je pričel odkopavati sočne gomolje teh cvetlic in očitvidno so mu šli izborni v slast. Muskva ga je nekaj časa opazoval. Lačen ni bil, kajti še vedno je bil st ključnih čebulkov. Truden pa tudi ni bil in je zaradi tega sklenil, da se ogleda malo po okolici.

Prav mu je bilo, da je pravkar vzhajal mesec. Tako velike lune ni še nikoli videl. Muskva je strmel v veliko žarečo kroglo navzgor. Saj danes je izgledal kakor velik ognjeni krog. Tako rudeča in prelestno. In ko je mesec končno priplazal izza gorskega grebena in sijal naravnost v dolinico, jebilo vsepovsod svetlo kot po dnevi. Malo jezerce na pobočju gore se je bleščalo ko čisto srebro in potokč, ki se je izlival vanj, je bleščal v stoterih barvah.

Dolgo se Muskva z opazovanjem teh naravnih prizorov ni mudil — bil je okreten medvedek. Najprej se je ogledal kje bi našel pripravno torišče za svoje početje. Raztreseno po travnikih je povsodi rastle nizko grmičevje, po-mešano s smrekami in jelkami. Ali naj si ogleda to pobilje? Dobro volje je odrinil na kratko pot in skrbno je preiskal vsako goščavo, vsak grm in vsako drevesno konjato.

KRALJESTVO MODE

Lepe maske

Maskarada je kakor čudovna pravljica. Za nekaj ur je dana človeku možnost, da odloži svoj lastni »jaz« in se kratak čas zabava kot drugače, srečnejše bitje. Čudež karnevala mu omogoča, da živi eksistenco drugače, vseskozi alkoholizirane steklenice šampanjca ali bleščeče življenje princezine ali... ali... in ga tako popolnoma izkarija iz vsakdanjosti.

Ze sama misli na nov kostum, saj lahko zabava in muči dolgo tedne. Kajti: Moj kostum se mi mora izvrstno prilegati, moj kostum mora biti najbolj originalen in najbolj posreden v celotni dvorani... in ker takaj stimo vezani ne na čas, ne na modo, niti na ljudi, lahko iščemo idejo za kostum v dobi, med pradedno in megleno prihodnostjo.

Seveda mora poleg svojih »čudežnih« lastnosti vsak maskaradni kostum predstavljati izvrstno posrečeno šalo in vsled tega predragoceni kostumi niso na mestu, kajti le zabavno primitivno stvar dosežejo popolna učinek. Tudi se moramo izogibati preozkim in neudobnim barvam. V močni električni razsvetljavi pridejo na živahne barve do izraza. Nekaj dobrih idej za karnevalsko sezono vidimo na naši sliki.

Veselega »mornarčuka« na prvi skici ustvarimo iz širokih pižamskih hlač (ki jih poisti lahko uporabimo v kopalne vrtnice) s barva-

sto svileni progi ob straneh. K temu nosimo takozvane »veslaški životece«, ki pa seveda ni iz trkoja, temveč iz svilu s različnimi pisanimi programi. Na glavi je s gumijastim trakom pritrjena mala mornariška čepica iz srebrnega laméja.

Temnozlaten najbolj pristojen španjski kostum, ki ga napravimo iz svetlorjave svilu in na dolnjem robu opremlimo s pisanimi resami. Visok ovratnik je črna in se sklada s dolga rokavica. Prednji del obleke je okrašen s pisanimi cvetličnimi ornamentami. Seveda spada k opremi širok španjski glavnik (sl. 2).

Jako učinkovit je »kitajski kostum« v stopničastih volanah s markantnim kitajskim pokrivalom (slika 3).

Najbolj zabaven kostum na naši sliki je nedvomno »kmetica«. Važno je krilo iz grobe platna, na katero prilepimo vaško pobega platna, iz pisane papirja. K temu spada baršunast živet v živi barvi in balonasti rokavi iz pikčaste materije. Živordeča rusa upopolnjuje opremo.

Tradicionalni pierrotski kostum napravimo iz črne svileni pižame, vrat in čenke na rokah opremlimo s nabranimi programi in spretnosti svile. Rdečo cepico črni pisane pavie pere. Če obiščemo kostum s rdečimi papirnati srci, smo ustvarili zabavno in učinkovito maske (zadnja slika).

Kapucinski plašč

Imenitnega najnovejši sportni plašč izdelan iz karstnega materiala v raglanski ali paletotni obliki in opremljen s originalno

Nova večerna izrezanka

ali silheta se nastanja na empirijski slog in poudarja vitkost postave. Tak »novo-empirski« obleka je popolnoma dolga in opremljena z malo vlečko, ki se podčrtava

zelo silheto izgled. Seveda se takšni modeli narejeni iz mehke in volne vrste ali pa iz finega svilenega baršuna. Obleke s razen umetne cvetlice ob izreza popolnoma negamirane, da čimbolj učinkovito niti apartna linija. K taki obleki so dolge rokavice nekaj samo ob sebi umetnega.

Frédéric Boutelet:

Zatiralec

Dmit Leverdierjevi je bilo osemin-dvajset let, ko se je odločila, da napravi iz težkih skušenj svojega življenja roman.

Nagibov, ki so jo privedli na to misel, je bilo več. Ko je še hodila v šolo, so učitelji zelo hvalili njene stilistične zmožnosti. To jo je navdalo z napuhom in v sanjah je se videla natisnjeno svoje ime, čeprav si je za takšno priliko izbrala psevdonim. Nepremagljiva pa je bila njena želja, da bi njeno delo čital njen mož. Na ta način mu je hotela povedati, kako neusmiljeno zatira njeno inteligenco, kako ovira njen življenjski razvoj, kako tiranski je, kako nepravilno postopa z njo in kako se je že naveličala njegovega nezmisljenega zatiranja in zakonske tlače.

Da, morala je toliko pretrpeti! Pred šestimi leti se je omožila. Takrat je menila, da ljubi svojega moža Leona Leverdierja, ki je zaslužil mnogo denarja in ji je bil zvest kakor malokateri zakonec svojih družic. Saj ni imela vzroka za pritožbe, a vendar, vendar! Vse tisto, kar je imela Dina v časih kot hrepenenje po nečem višjem, vso finočo dušo — to je on »zatiral«. Bilo ji je tega

še preveč. Zdal ni hotela več molčati, sklenila je bila, da pride z resno enkrat temeljito na dan.

Najpoprej si je izbrala primeren psevdonim: Claude Verdier. Tudi naslov za roman je takoj našla. Delo naj bi se imenovalo »Zatiralec«. Glavne osebe so bile poleg nje, ki je nastopala pod imenom Michelina, njen oče, skromen uradnik, ki je zrasel v literarnem načrtu do ministrskega svetnika, njena mati, potomka zelo ugledne učeniške rodbine (dasi je bila v resnici samo hčerka perice) in Avgust Dumaurel, tvorničar avtomobilov. Pod tem imenom je bila skrilka svojega moža Leona Leverdierja, ki je v resnici vodil tvornico za kemične izdelke.

Ko je bil načrt gotov, je začela pisati. Michelino prvo srečanje z Avgustom je odpravila prav kratko. Zato se je tem delj ustavila ob glavni junakinji, ki je imela vse prirake, ki so manjkali živi vzornici: bila je lepa, da krasna, plavi lasje so se svetili kakor zlato in dehteli liki opojno vino, oči so ji bile črne, da bi vtopleenec več ne našel poti iz njih... Skratka, njena junakinja je bila cela boginja. Zato pa je bil naslikan Leon Leverdier s tem bolj kričnimi barvami. Dasi v resnici zelo energičen, strumen in bister dečko, nadarjen za

Novarnost infokelije

preprečilo

PANFLAVIN-PASTILE

Zdravniška posvetovalnica

G. M. A. na J. Japonska ali mandžurska gliva (kombuša) vsebuje, kakor izkazujejo kemične analize: alkohol, ogljikov dioksid (CO₂), mlečna in maslena kislina, glicerol, prav malo tanina in nekaj neizpremenjenega sladkorja. Razum tega precej vitaminov B. Da bi nastajal v kombuši jod, na to ni misliti, ker od nekod bi se morala vzela prvina ali spojina joda. Vaša bojazn je torej neutemeljena. Glavno vlogo imajo razne bakterije, ki povzročajo vrenje. — G. A. M. v C. Najprej nekaj načelnega: posvetovalnica ne pošilja receptov in je brezplačna. — Po našem mnenju so Vaše sedanje težave od kroničnega vnetja črevesa, katere diagnozo ne Vam itak ugotovili na kliniki. Dokler bo še trajalo vnetje, toliko časa pa bodo težave od strani debelega črevesja. Takšno zaprtje, pri čemer odhajajo sluzaste mase, razlaga popolnoma Vaše težave. Vaša skrb naj bo torej, da imate redno in mehko stolicu in da se poslužujete raznih odvajalnih sredstev. Če pa bi bile bolečine neznosne in če ne prenehajo po toplih obkladkih, morata pač k zdravniku, da ne Vam bolečine lajšajo s lekomi, ki ga pa prejmete le na recept. Skrbite za telesno gibanje in se nikdar ne bojite črevesnega raka. — D. K. Milvrh. Ad 1) Le osebna preiskava more ugotoviti prave vzroke, verjetno bo sluznica vnetja (katar). Ad 2) Nam ni jasno. So to običajne ozeblinice ali je koža take občutljiva, da odgovarja na nižjo temperaturo s ostrimi spremembami. Je otrok slabokrvn? Morda pa vendar nagiba k ozeblinam soper katere bi pripravili tople, a izmenoma vroče in mrazne ročne kopeli, jed, tinkturo joda, ihtijol, ev. obsevanje. — G. T. P. v Zg. A. Po sladkih jedeh bi priporočili, če ne že iz drugega vzroka kot v lastne tolažbo, ispiranje ust z navadno vodo, ev. združeno s čiščenjem zob, kar v obse pa jedi. Tako odpadke tudi ta le skrb. — Siffre. K. Umijte kožo za enkrat bolj redko in s toplo vodo in postopajte jo s rumenim prahom ter suho obvezite. Ako se ne bi ranica tekoma tedna zacelila, takoj k zdravniku. — Gena. H. K. v Lj. Ad 1) Bele perilo je znak, da je sluznica v maternici vnetja ali pa jo povzroča splošno slabo telesno stanje. Včasih preneha po primeren izpiranju s običajnimi dezinfekcijskimi sredstvi, ki jih moramo močno razredčiti, včasih pa ga bo moral lečiti zdravnik s posebnimi medicamenti. Kronično takšno vnetje je včasih zelo vztrajno in kljubuje majhskateri terapiji. Po našem mnenju je najboljša, da poiščete strokovnjaka za ženske bolezni. Ad 2) Zaradi polipov v nosu ni treba v Zagreb, ker jih naši specialisti v Ljubljani tudi operirajo. Posvetujte se s katerim od njih. — M. K. 38. Trbovlje. Ad 1) Takšno ozeblino se da, ako je sploh treba, le s operacijo odstraniti. Ad 2) Širok bo vrat od povečane žleze — ščitnice in je stvar okusa, kdaj imenujemo to gošča. Lečeno se ravna po boleznih dotične žleze. Same pri nekaterih smemo dati jod v prav malih dozah. Morda je Vaš slučaj sposoben za obsevanje s Röntgenom. V krajšem odločitvi pride operacija v poštev. Končna odločitev pade strovar na osebni zdravniški preiskavi. — G. I. O. v V. Priključimo se mnenju zdravnikov, ki sodijo, da Vaše težave in nevroznosti. To je vse več ali manj namisljeno. V Vaših letih se ne brigajte nikakor za takšno skrb, manj je pozneje dosti laša. Ravno se intenzivneje s sportom in telesnim gibanjem sploh. — G. A. B. v Lj. Sestavljene marne v blato se znak vnetja debelega črevesja, edinstveno splošno nevroznosti, in bo potrebno kaj akreniti proti temu. Stro-nite takšne urne ter jih pokasite s svojim domačim zdravnikom, ki Vam napiše potreben lek. Osebn pregled je še zaradi tega potreben, da se točno ugotovi, kakšno so one mrene. — G. Z. H. Če opazujete le v spanju takšno sibanje ali mahanje in je drugače otrok zdrav, bo vse stvar brez pomena. Takšno stereotipna gibanja se porazume sama od sebe. Ako bi se pojavila kri ali kaj podobnega, tedaj morate seveda k zdravniku. Nikar se ne obžalujte preveč stroku, ker si on to zapomni in kuje kapital in vsake malenkosti. Opozorila, svrsto, pretnja s kaznjem, ampak ne igrače ali sladkarije kot nagrada! — G. H. A. Ad 1) Nadaljnje kure se bodo toliko časa izvajale, da postanejo vse preiskave negativne. Zaradi tega morate biti pod stalno zdravniško kontrolo, najboljšo pri specialista. V celoti traja zdravljenje par let. Ad 2) Samo pod gotovimi pogoji. Ad 3) Vprašajte ga to zdravnika, da se okužite drugih. Večkratna preiskava krvi mora biti povsem

PRI GIHTICNIH PRSTIH

Vam da olajšanje in odpravljanje domača kura s Pistryanskim blazinam obkladkom »Gama-Kompres«. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji. Skladnice: Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

DROGERIJA »SANTAS« DRUŽBA Z O. Z. TRBOVLJE

Osvetloveno naznanilo.

Vsaka člena občinstva iz Trbovlje, Hrastnika, Zagorja in bližnjih krajev vjudno naznanjamo, da smo z današnjim dnevom otvorili v popolnoma preurejenih prostorih bivšega kina »Trbovlje«

drogerijo

in trgovino s vsemi fotografiranimi potrebščinami, lepimi sredstvi, kurtižnami in higijenski predmeti, kemikalijami, zdravilnimi zelišči itd.

Interesna skupnost s celjsko in ljubljansko »Santasa« omogoča, da zagotovo svojim odjemalcem vse ugodnosti, ki izvirajo iz naših velikih nabav; zato bomo tudi v Trbovljah stalno založeni

s vedno svežim blagom ob najnižji ceni.

V prijetnem upanju, da smo s otvoritvijo nove trdnice ustregli resnični potrebi, zagotavljamo vsakega, tudi najmanjšega kupca vestne in solidne postrežbe

Z edinim spoštovanjem: DROGERIJA »SANTAS«, družba z o. z.

negativna. Ad 4) Ker je sipeh zdravljenja relativno ugodno, se te bolezni ni bati. Če bi se pojavljali znaki, je še vedno čas za malarijsko kuro, ki obeta dobre uspehe. — Sitosni iz žolodcem so verjetno posledica tablet, ki jih ne prenese vsak žolodce. So Vam bile priporočene od zdravnika? Iz lastnega nagiba ne jemljite takšnih medicamentov! Boletine v stoplu pa utegnejo

brivati iz osnovne bolezni, če se javijo redno ponovi. Sicer se pa oglašite pri svojem zdravniku. — G. V. L. v Lj. O postanku te forme raka ne vemo ničesar zanesljivega. V anamnezni (zgodovini) bolezni je travma (udarce itd.) včasih edini pozitivni moment. Pač pa je misliti na to, da se razvije poznejši rak iz prejšnje brazgotine, ki maligno degenerira (v bulo).

Predpust je tu, in mi se ženimo

Negativno vabi harmonika. Krepi vtiski v čisto zimsko jutro, vnes pokanje možganov. Spočiti konji, v grivah pisani trak, krskajo zadovoljno ponosno pred okrašenimi kočijami.

Presemo sedi v prvi starešina odet v tezek burbanjs, vržunko v kotu ust, slamo za nesom. Na glavi svetlo svileni ruto, okrog pasu niz srebrnih kros, se kosati poleg njega varna družica. V drugi kočiji sloni blede avesta, v nakodranih lasih vplotene vejice miru. Otočnivažne oči se posiljavajo od srečnih deklisnih dni. V negotovo bodočnost romajo misli in se slišijo sveta poleg, ki jo pončuje o svetem obreda. Na tretjem vozu je žena ves vase poglabljen, lahek oblak skrbi na ponosnem lica. Svet poleg njega preudarja, koliko bo treba fantom za podoben: Ne preveč, ne premalo! V zadnjih vozovih sedijo zgrbljeni stanci, razorani od dela in žene, lica pretkana skrbi in prečutih noči. Očeteje in matere. Veselih družic so polni vozovi. Blažen nasmešek na licih, čuvstvujejo dekleta v srčno bodočnost, ko se tadi njim izpolni srca hrepenenje.

Na koncu vasi vrv čen čeno napeta. Na sredi ceste miza. Na njej bopok, kupice in steklenice lahke starine. Gruča fantov, postarani klubov, v praznih obliki. Kočije se ustavijo. Konji nemirno kopljeje smog, težko bradajo mišičje trepete.

Fant - večja stopi pred starešino

»Kam pa oče starešina in čestita vna družina?»

Starešina:

Ostobčak naša gostoba, poišče fantin si ženca.

Presadi ženi bo cvetice na svojo prazno si gradico.

Fantje:

»Vili smo bili s vrtarji, branili jo pred vitanji. Prav neredi vam jo dama, ker jo prav ceniti znamo.«

Starešina:

»Za trud vaš dolgoletni truda, da zdrava je tako in zalal. Nasuje ženit zanje zlata. Nekaj primaknem jaz in stia.«

Ženin pristopi in odšteje osem stotakov, štiri primaknejo svatje. Fantje napolno kozarce in vodja izroči nevesti šopek:

»Vili zdrava, srečo ti ščitima,

ko se od tebe poslovimo:

Daj Bog ti mnogo let

v zakonu svetem preživel!

Nevesta firi in si briše objokane oči. Čade zazvenijo. Vrv se spusti in konji potegnajo v diru. Harmonika znova zavriška, za njo svatje, fantje in možnarji.

Se dnec čez zamežena polja in travnike spremija svate fantovska pesem:

»Adijo pa zdrava ostani,

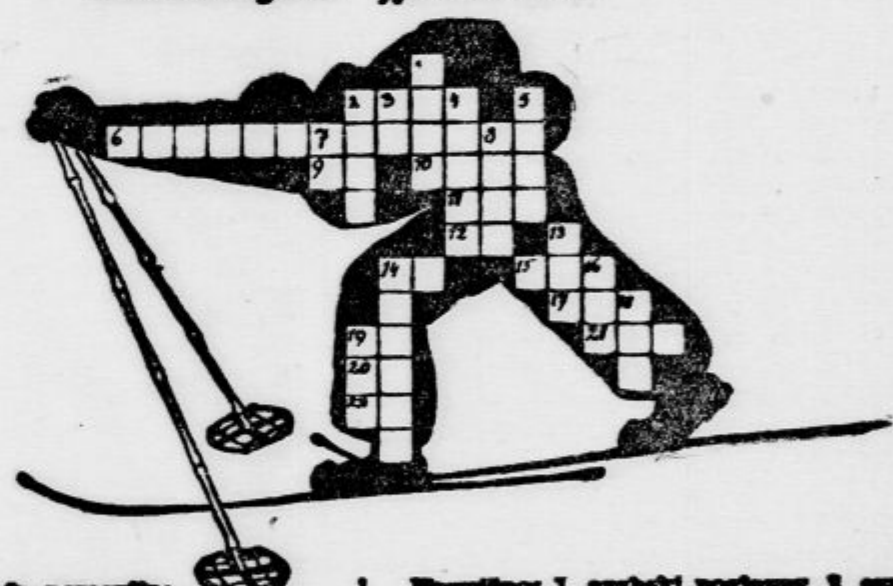
podaj mi še enkrat roko...«

Tako se mi ženimo in prodajamo neveste, kakor so jih davni pradedje, a vemo, da nov rod opusti vse to in ugane še celo spomin... Janko Kač.

Rešitev križaljke »Cvetlica«

Navpične: 1. lila; 2. kisa; 3. kisa; 4. tje; 5. vrbica; 6. aor; 7. kafran; 14. ocl; 15. ocl; 19. aga; 20. lpo; 21. co; 24. a; 25. detor; 26. rja; 27. vrbica; 29. rotozi; 30. edez; 34. Saraj; 35. la; 41. so; 42. Eva. Vodoravne: 3. hit; 6. ali; 7. ni; 8. stitki; 10. ca; 11. t. i; 12. apostol; 13. ar; 15. bog; 16. of; 17. la; 18. marjetica; 22. of; 23. gošča; 25. drevolet; 28. of; 32. od; 33. tast; 35. Tel; 37. Amozna; 38. tri; 39. ac; 40. za; 41. rjav; 43. da.

Križaljka »Smučar«

Beneča pomenja:

Vodoravne: 1. novarna stvar, 6. svetovno znani smučar in alpinist, 9. živalski glas, 10. vrh v Karavankah, 11. prebivalec Istre, 12. kemični znak za tridij, 14. kemični znak za bismut, 15. dralna figura, 17. nepridiprav, 19. vrniti, 20. številnik, 21. medvedja slačica, 22. dežniška družba.

Navpične: 1. arabski poglavit, 2. ameriški klub, 3. izgovorjava soglasnika, 4. polt ameriške rase, 5. poljski delavec, 7. povelje konju, 8. dežela na balkanskem polotoku, 13. dolina v Julijskih planinah, 14. znani smučar in plezalec, 16. vprašalni smeteh, 18. snov za impregniranje smučí, 19. starejši sorodnik.

slika tega zakona je postajala čedalje bolj sračna, junakinja je tako rekoč škripala s sobni, da so bralci odletali. Morala se je silno krotiti, da ni postala žrtev živčne krize. Avgust Dulaurel pa je polagoma postajal ogromna oosast.

V naslednjih poglavjih se je Dina posvetila s vso dušo opisovanju tega nezmožnega razmerja. Zdal se ni več dolgočasila, o ne, zdaj ji je bilo vse kar je pisala, v zadovoljstvo in zadoščenje. Saj se je vendar izživljala! Ah, nepopisna radost jo je prešinjala ob misli, da se bo zdaj tako temeljito osvetila svojo močno. Žrtev je bila silno nesrečna. Kmalu ni več nikomur prikrivala, da bo to njeno delo mojstrovina. In ko je prišla do predzadnjega poglavja, ni mogla odoleti skušnjavi, da ne bi o zadnji povedala svojem možu.

Avgust Dulaurel, v življenju Leon Leverdier ni bil malo presenečen, ko je izvedel za počete svoje žene. Ona pa je bila naravnost satansko radovedna, kako bo to reč sprejel, kako ga bo stvar ngriznila. Gotovo bo raztrgal rokonis na kosce! si je dejala. Zato je dala roman prepisati ter mu je pomolila pod nos eno izmed kopij. S tem je hotela preprečiti popolno katastrofo svojega podjetja.

Neko popoldne je určila stvari taku,

da jo je mož zalotil pri pisalni mizi sredi dela.

»Kaj pa naj pomenijo ti črni perlisti?« je vprašal Leon.

»Roman pišem,« je odvrnila Dina.

»Kaj, roman? Ti pišeš roman?«

»Nu, kaj pa ne?« je odgovorila Dina.

»Glej, prej bi bil mislil, da se boš venila v svoja dekliska leta.«

Dina je pihala kakor razdražena mačka.

Potem je Leon rekel:

»In končno... Saj nimaš malo časa. Nu, dobro. Pa piši roman.«

Presenetilo jo je, da je tako malo uvaževal njeno delo.

Šele pri vratih se je ustavil, rekoči:

»Oprost, še nekaj... Kaj pa obravnava tvoj roman?«

Dina je zrasla v svoji osvetloženosti:

»Če želiš, prosim, tukaj je, posodim ti ga, pa čitaj!«

Leonu se je zdelo dobro. Vzel je ponudeni prepis, odšel v svojo sobo in čital dve debeli uri. Dina je ves ta čas razmišljala v budoarju, kakšen vihar bo nastal, ko se Leon povrne k njej. Domisljala si je najneverjetnejše prizore, da, ugibala je celo o tem, če ne bo predlagal ločitve zakona.

Minili sta dve uri. Potem je čula Dina težke, premišljene korake svojega mo-

Oh, ta rdeči Jaka!

Original, kakršni izumirajo

Na naših gorenjskih sejnih lahko srečate med drugimi mešetari tudi orjaškega nekaj nad 60 let starega krepkega možakarja, znanega pod imenom »rdeči Jaka«. Recite kar hočete, mož je v resnici tega imena vreden. Lep je, debel in okrogel, pa lepo rdeč kakor kuhan rak — samo nos ima plav ali višnjeve, kar očito kaže, da ga je že precej spravil pod kapo.

Večkrat sem si želel priti z Jaka v stik in razgovor, a do zadnjega seveda v Dobo se mi ni posrečilo. Ko bi ga slišali, kako ume govoriti! Kjer vidi, da bo kaj kupčije, se pridruži, naprej se po kranjsko priduši, nato pa jame prigovarjati: »Ti, kaj pa misliš, da ne udrisi? Le postoj! Zdej ti svetita dve solinci: eno od Boga, drugo pa od tega moža, ki d'narje da!«

Tega Jaka sem torej dolgo oprezoval in šele okrog polnočja sem bil tako srečen, da sem se mu približal. Ko je slišal moje željo, da bi mi kaj povedal, je rekel: »Nu fant, kar z menoj pojdi, pa ti bom povedal eno ali dve — vse take, da ob njih človeku na smeh gre.«

Tako sva zavila v gostino. Ko si je Jaka privezal dušo — pomislite, kar velik kozarec žgane pijače je izpraznil! — se je primaknil k meni, me kakor v šali malce stresel za rame — jaz revež sem že po tleh gledal, če ne ležijo kosti razmetane vseppek — in ko sem se prepiral, da sem še srečni lastnik vseh svojih udov, je Jaka naročil še eno mero »ta občinskega«, kakor pravijo žganja, pa začel:

Torej ti bi rad kaj slišal od mene, nu, pa ti bom povedal! Zrasel sem ko sem pasel ovčice v Črniem grabnu nad Blagovico. Pozneje sem služil za hlapca. Ko sem pa prišel od vojakov, kjer sem služil pri dragoncih, sem bil tako fajn fant, da so vsa dekleta pritisakala za mano.

Prišel od vojakov, sem jo mahnil po svetu in sem in tja in tako sem postal — Bogu bodi potoženo — »barabas«... Zdej, ko sem malo bolj v letih, sem se lotil posredovanja ali mešetarije, kajti jezik imam še vedno namazan. Boš že videl (Jaka je pri teh besedah zopet zvrnil merico). Nu, in zdej poslušaj ti in vsi, ki ne želite slišati! Povedal bom eno od predpustnega časa. Zopet se je začel predpust in to, ki jo bom povedal, sem sam zloržil, pa je že tako ndomačena, da prija povsod. kamor se z njo postaviš. Zdej bom začel — da b'le v glaziku še kaj imel!

Razumel sem, kam Jaka tace moči, pa sem brž naročil, naj prinese še eno merico. To je Jaka tako vzradostilo, da se je zasmejal in začel:

Zdej predpustni čas imamo, ko človeka človek vzame in z medom kriti namazan dene na svoje rame. Kako se marsikatera poroka veseli, ko pa imajo malo časa, se nevesta žakusti!

Pa poslušajmo, poznati ne damo, kaj stari očka modruje, po pravici pripoveduje: Ljudem se zelo čudno štrona meša, ko pravijo, da vera peša.

Naše ženske več ne znajo tihe in pomlne bi vse z jezikom pobranjajo — sam'ga zločja bi znale z njim krotiti! Mladina zna malo moči! A prav dosti pti.

Starejši počijo več poslušat z njimi hočejo je grodo ravnat. Tako pride k hiši tožba in preprič, iz nje pa izgine zlati ntr.

Goljufija in sovraštvo se šoptri, malo se govori o sveti veri. Zato je na svetu prav hudo živeti, ker ga ni, ki bi hotel počeno živeti. Kaj pa vi, dekleta?

Tudi o vas naj bo pesem zapeta!

Ja, ki je zapri vrata svoje sobe in prišel v budoar.

»Veš kaj, je dejal čisto nedolžno, saj ta reč ni tako slaba... Misli sem si, da bo bolj zanič, kakor je... Sodim, da maš nekaj talenta. Če želiš, se trudim, da najdem založnika. Delo bi moglo potegniti.«

Pogledala je brez besede. Kaj, ali igra komedijo? se je vprašala. Ali jo je resnično priznal? Ona pa je videla v njem pošast, ki bi ji bilo treba odsekati glavo. Zelo se je čudila, da ni bil uti najmanj ogorčen zaradi moralnih odlik njene junakinje. Ah... Celo dobro ji je delo to, da je bil rekel... Seveda se je to zgodilo le v okorni obliki...

Leon je nadaljeval v naravnem tonu: »Le nekaj bi rad vedel... Ali se ti ne vidi ta Michelina nekoliko preneumna gos? Saj rad priznam, da je ta njen mož Dalaurier butec, tepec, če hočeš, čomu ga vendar prenaša? Sicer pa marjita se zaključno poglavje. Michelin, da bi l'ho najpametnejše, če bi se dala ta tvoja Michelina ločiti...«

Dina je pogledala moža z nejevernim pogledom. Tepec! je pomislila, saj res nisi ničesar razumel. Torej se mi ni prav nič osvetila?

Skomignila je z rameni. »Ločitev?« je ponovila. »Ne. To vendar ne gre! Michelina se bo maščevala — s tem, da se bo možu izneverila.«

Se enkrat se je ozrla vanj. »Nu, kakor hočeš, to je pač tvoja volja,« je dejal Leon. »A vsi bralci bodo gotovo sodili, da je takšno maščevanje zelo banalno.«

Vse se hoče po mestno nositi in na kmečno nošo pozabiti. Mesto danes že vsaki diši, kmečko delo pa najbolj smrdi. A koliko iz mesta domov jih pristoka mati brez žegna zibke otroka... Kaj pa fantje, vam naj povem? Kamorkoli grem slišim, kako prekinjate. Opustite to grodo navado, ne poštenim ljudem, ne Bogu drago. Pant moj: moji, delaj, varčen bodi, pa boš srečo imel povsod! Zdej pred pustom tudi malo veselja mora biti.

zato ga dajmo kakšen glazek zvrniti. Z dekletom tudi lahko govoriš, samo glej, da je na koncu ne zapustiš!

A tudi va, dekleta, se z ljubeznijo ne igrate

in se vsakomur premotit' ne dajete! Zaponmite si, da bi na sestanji še vedno bil raj, če bi Adam in Eva zapoved izpolnjevala.

tako pa ga ni, ker sta se groh vdala. Tako pa imamo zdej vseh sort križe in težave,

od samih skrbí so težke nam glava. Veliko moramo potpeti a nazadnje se umreti... Pa s to pridigo zdej končajmo! Sam ne vem, kje bi začel.

Na operno turnejo v novi svet

Pismo tenorista dr. Adriana s potovanja od Berlina do Newyorka

Na Oceanu, pred božičem.

Da nadaljujem svoje prvo pismo naj obudim še nekatere spomine in vtise iz Berlina, preden sem s operno skupino krovil na morje, na turnejo po Severni Ameriki.

Berlin — ki hoteli Excelsior je tako obseben, da se gotovo zgubiš na potu v svojo sobo, če ne bi bile na hodnikih, ki jih je na stotine, tabele z napisom, da te ta hodnik dovede do sobe 230-00, om pa do sobe 415-35 itd. Dobil sem sobo v pritičju, toda hotel sem celo večnost, da sem prišel do svoje številke. Ko sem zahteval račun za dnevno bivanje, so mi zaračunali 4 marke za dva zajtrka, ki jih nisem povzeli v hotelu, ampak v mestu v kavarni. To je celih 52 denarjev. S takim vračunavanjem te primorajo v vseh nemških hotelih, da v njih tudi zajtrkuješ! Ker pa sem se prišel do vendar ne bom plačal stvari, ki je sploh nisem sprejel (čudno sem Slovenec, se ne dam kar tako ugnati!) so mi takoj ugodili v toliko, da sem dobil kot ekvivalent precejšnjo vrtico sadja na pot, jabolka, banane, oranže.

Z letim vlakom kakor jaz se se b'li iz Prage pripeljali v Berlin tudi različni kritiki in glasbeni očitniki, ki so zvečer prištevostvali v berlinski državni operi predstave nove opere »Freunde Erde«, delo nekoga Poljaka. Jaz žal nisem mogel v opero, ker sem bil po turnistovski napravljen (hlače do kolena, ki so na potovanje okladne druga oblika pa je bila že na poti v Hamburg). Torej sem jo mahnil v variete »Scala«, kjer nastopajo najboljši umetniki Velika dvorana razprodana same prvotne točke, krobati po večini, pa tudi pesniki in desurni akti Zonglerstvo je bilo ponehalo, kakor je videti. Pač so imeli glavno točko slovit trije bratje, chowni Fratellini. A tudi ta stroka se je že preživela, odkar je šel v pokoj najznamenitejši njen predstavnik: Mister Grock, ki sem ga videl lani na njegovi zadnji turneji. Na mojster Grock ni bil navaden chown, bil je umetnik prve vrste in pri njegovih nastopih ga ni bilo poslušalca in gledalca, ki ga Grock ne pretresel do dna duše!

Berlin je kakor velika mliha, v katerem kolo neumitno melje Vrta se, vrta, z velikansko naglico in vse zdrobi pod seboj. Kdor pride neopravljen v ta metel, je zgubljen! Takoj ga zajame kolo in z... Skal. Vse hiti na tisti, človek avto, cestna železnica, kakor da dirkajo za življenje. Kar prime te to vrtenje in tudi tebi se mudi in hiti nezadržno po ulicah.

Za Sloveka, ki je bil navajen velikomestnega življenja na Dunaju je Berlin šele pravo veliko mesto in Dunaj se mu zdi kakor mirno provincijalno gnezdo. Na Dunaju Te le še »Ring« in »Kärntnerstrasse« spominjata na velikomestni promet v Berlinu pa prvi življenjski in neverjetni hitrostjo, vse okoli Tebe hiti; nikdo nima časa, da bi obstal le za trenutek in šele podzemna železnica! Vsako minuto pridvi vlak na električni pogon, par sekund zaostuje, da izstopijo in novi zopet vstopijo in že jo piha naprej! In tako do 12 ali 1. ponoči, a ob 6. jutraj se vse začne znova. Podzemski vlak, mestna železnica, tramvaj, avtobusi, ki imajo tudi ladje, nadstropje, in nazadnje avtoksi, vse to vrvi in hiti, da je groza! Pravijo, da se je Berlin že močno amerikaniziral! Kako bo šele v Newyorku?

Statistika pravi, da se je v zadnjem času število brezposelnih v Nemčiji silno pomnožilo. Nad dva milijona brezposelnih mora podpirati država. Kakšne so te podpore, je obče znano: živeti se s tem ne dá; zato pa se množijo tatvine, ropi, uboji itd. In kar je najhujše: kar tiki te velike milijone je že drugi svet, kjer se šopiri eleganca in nadutost. Tu živijo ljudje z ogromnim bogastvom, v največjem luksuzu. Žive razkošno in bobotno življenje. In siromaki, ki nima kosčka kruha za svojega otroka, vidi v svoji okolici to razkošje, in v stisne pesti... začne premišljevat in pride do zaključka, da je edina pot do rešitve — samopomoč. Ko čitamo v novinah o takih dogodkih, se začudimo, da je toliko nastilja na svetu, ne vprašamo pa po vrzkih, ki ležijo na dlani... Toda kolo se vrti, in ni sile, ki bi ga ustavila. Slabotneža pa zdrobi minogreda, brez ustavišanja. Tako je življenje!

Grock živi sedaj na svojem gradu blizu Geneve, ki si ga je kupil za nekoliko milijonov frankov!

da bi poprej konec vzeli, ali od kraja ali na sredi, ali na kmetih, pri potni skleda. Klobasa je na krožniku nekaj večja, čeprav ima konca dva: s špike je zvezana — o, kako diši, ko je zrezana! Pa tudi lancati in bobni se nam ne vprejo.

ko tako lepo dišijo! Najbolj vesel pa je pustni dan, takrat tudi ponoči ni nihče zaspan, samo po pameti se ravnaš in z veseljem opolnoči prenehaš.

Potem pa pride pepelnica sredi — o! kako žalostno marsikatera skozi okno gleda...

Tista, ki se ni mogla joče, ker je ploh dobila. Ampak dekleta, čeprav vas je nesreča zadel, ne bojte se! Spet bo kukavica zapela, pa se takrat našel bo mož — le glej, da ga ljubila boš!

Zdej bodi konec predpustne višje, Jaka vzame kozarec bliže in ga vase vrne — pijanec se nikoli ne izpreobrne...

Jaka je vedno in vedno iznova pil in natival. Glava mu je počasi jela lesti med pleča, začel je dremati. Napol dremaje je govoril: »Sam vrag je prinesel to žgano pijačo na svet. Danes ne povem nobene več, nadaljeval bom drugič, če me bo volja.«

Ko sem odhajal iz kroga, sem si mislil: »Oj ti nesrečna pijača, koliko mož si že ubila in kako podiraš tudi naše najtrdnjše korenine!«

Čas hiti, hajd dalje! Na viki, ki voz do Hamburga! Že od daleč vidim gruč ljudi in v njej par znanih obrazov. Člani naše turnee, ki pojdejo v Ameriko. Z zajutjkom, ki priprae še ravno prav pred odhodom parnika, so se vsi pripeljali. Na peronu njihovi sorodniki; žene se poslavljajo s solzami očmi od mož in otroci poskakujejo, ker bi radi šli z očetom na morje.

Sprevidnik zapira vagona vrata in že pohitimo proti Hamburgu. Voznja je dolgočasna, vreme zaspeno, megla se razprostira po planjavah. V Hamburgu nas že čakajo uslužbenici linije »United States Lines«, ki vozno redno od Hamburga do Newyorka in nazaj. Prevzemajo našo prtljago in vs se podimo od kolodvorja peš do bližnjega urada ameriške linije. Tam se vsi vpišemo, ki smo došli, dajo nam navodila in nas naročijo, ko sa peto ura popoldne imamo še 4 ure časa, da se malo sprehodimo po mestu. Kdor se ni vdal večernega življenja v St. Pauli, se ni vdal, ki je morajo meniti St. Pauli je hamburška pomorska luka. Srečujete tiste pomorske in vse delov sveta, tam najdite šotakoga spola zastopnike, vseh narodov, tja se pride zabavati, tja, ki ga pusel dovede v Hamburg tja imajo domačini, če se jim hoče posebne zabave.

Bil sem leni parkrat v tem vromorakem zabavališču, toda če si sam, ne veš, kam bi se podal, toliko raznovrstno ga nudi ta del mesta. Receptorbah se smejuje glavni ulica, ki odseva v blekstu stonovčih tartin, da ti jeniži vid. Če umiš domačina, ki te vodi po teh »spolziških« ulicah, se ti kaj lahko primeri, da se pri deš ved nazaj...

Pod vodstvom domačine smo b'li v kitajskih čajnicah in v skritih breznicah, kjer Ti audijo sladkopojnega opija. Pomorščaki, ki so bili mnogo mesecev na morju, hitijo v St. Pauli in si sčeo zabave — Popoldne ob 4. se polni kavarna na »Jungfernstieg« ob vodi Alster; ogromna kavarna, luksurizno opremljena, z vsem mogočim komfortom. Več godi svira in vabi goste in že je kavarna kmalu natrpana polna. Elegante, več ali manj krasne devojke, mlade, stare, nališpane, da si sploh ne moreš predstavljati, kakšne so v resnici. Vsaka vdi pri svoji mizici; komaj je naročila čaj ali kavo, že si priže cigareto, puha kakor Turčin in čaka, da priide on, znanec, ali pa tudi neznanec...

Ob 5. se zberemo na določenem mestu avtobus, ki skoraj onomurni vožnji pripelje do parnika: America. Parnik je v omen, z 21 toso tonami. Počujemo si s kabine in smo veseli, da smo že na lahi. Potnikov je tako malo, da je polovica kabin praznih, saj je pred Božičem in nikdo se v tem času ne podaja na pot, če ni ravno primoran.

Medtem, ko sedimo pri večerji v luksurizno opremljenem velikanskem salonu, parnik mirno odpluje, ne da bi potniki sploh čutili, da se že preimkamo. Vozimo se vso noč mirno in popoldne pristanemo na angleški obali Southampton. Mesto je zavito v tenko meglo, oddale se vidijo visoke hiše in zvoniki. Zopet preberemo eno nase lahi in pristanemo v Cherbourg (francoska obal). Vožnja po rokavskem zalivu je mirna in točno je razpoloženo potnikov najboljše. Parnik krene proti Irski in tu je zadnja stacija, kjer vstopijo potniki za Ameriko. Med drugimi se k nam pridruži tudi 7 katoliških redovnic, ki grodo preko velike luže.

Nedelja je, krasen dan, na krovu smo brez povodnikov, sonce prigreva toplo. Glej, po irskih pašnikih se pasejo krave. Hišice, ki jih vidimo, so lične, lezene. Naš parnik ne more pristati v luki, ker je obal skalovita in se je pred letom dni baš na tem mestu potopil velik parnik, ki je v moči zadel ob skalovrže. Kot svaro! moči se sedaj lesen jambor potopljen ladje iz morja.

Ko zapustimo Irski otok, se postopoma od zemlje, od trdnih tal; do Newyorka se bomo že morali sprizgajati s samim morjem. Celih osem dni na vodi! V nadi, da bo šlo lepo kakor doslej, smo z veseljem pričakovali nadaljnjih dni. Toda veselje ni trajalo dolgo. Že prihodnji dan se je Pozejdon, bog morja, raztogotil in ladja se je pričela zibati, s njo pa tudi naši železci... Najtrno se podlegla čena. Valovi so vedno bolj togotno pljuškali ob ladjo, — kmalu sem videl vse polno bledih obrazov okoli sebe. Prihodnji dan sem marsikatero poročal pri zajtrku, kosilu in večerji. Tudi meni je začel žolodec plesati.

Donokne je nato spet vse mirno, po časi se zberemo na krovu in želimo, da bi bili že kmalu v Newyorku. Še dva dni — in bližamo se cilju! Proti 4. uri popoldne uzmemo z daljnogredom prve konture nebotičnikov. Ni še Newyork, kakor bi vsak mislil, ampak pred mestom nasebine, ki pa z Evropejca že pomenijo Newyork. Na desno in levo vidno parnikov, avtomobilov, velikih, majhnih, motornih čolnov, pletenih, ki švigajo kakor strela po gladini in iščejo tihotapske ladje! Na obali pa visoke stavbe, ki te tiho pozivajo in dalje...

Newyork! K... stresel se veselo pričakovanju! Že se je stemnilo in milijoni lučic se bleščijo pred teboj. Ne verjameš svojim čutili! Kakor da je na bližnji večernem obzoru ogromna baklada. V tem ko nervozno zaključujem to svoje druzvo pismo, ladja že pristaja ob — novi zemlji...

P. S.: V Newyork smo srečno prispeli 23. decembra in se nastanili v hotelu Welington. Mesto, da mi šumi v glavi. O vseh doživljajih in naši turneji — prihodnjič. Dr. Marso Adrian.

in s največjo energijo sem ostal pri miru. O, bili so hudi dnevi. Nekateri potniki so sploh nase več prikazali iz kabine... Tako je peti dan se je morje pomirilo, dobra volja se je vrnila in pozab h smo vsa. A ta kratki premor je bil le kakor za šalo. Ponoči je bilo zopet kakor v pekl, grozovit je treskalo ob ladjo, da je kar škripalo v vseh koncih. Vstal sem iz postelje, da pogledam skozi okence, toda vrglo me je kar ob steno; no, ta bo pa lepa! Grozen vihar razsaja, buči in tuhi element, kakor podivjan. Sredi oceana! Čuden občutek zdej je konec, ne moreš se rešiti na suha tla, same voda in razburkano valovanje... Proti jutru pa se je orkan le polegel in utrujen sem zatisnil oči...

Donokne je nato spet vse mirno, po časi se zberemo na krovu in želimo, da bi bili že kmalu v Newyorku. Še dva dni — in bližamo se cilju! Proti 4. uri popoldne uzmemo z daljnogredom prve konture nebotičnikov. Ni še Newyork, kakor bi vsak mislil, ampak pred mestom nasebine, ki pa z Evropejca že pomenijo Newyork. Na desno in levo vidno parnikov, avtomobilov, velikih, majhnih, motornih čolnov, pletenih, ki švigajo kakor strela po gladini in iščejo tihotapske ladje! Na obali pa visoke stavbe, ki te tiho pozivajo in dalje...

Newyork! K... stresel se veselo pričakovanju! Že se je stemnilo in milijoni lučic se bleščijo pred teboj. Ne verjameš svojim čutili! Kakor da je na bližnji večernem obzoru ogromna baklada. V tem ko nervozno zaključujem to svoje druzvo pismo, ladja že pristaja ob — novi zemlji...

P. S.: V Newyork smo srečno prispeli 23. decembra in se nastanili v hotelu Welington. Mesto, da mi šumi v glavi. O vseh doživljajih in naši turneji — prihodnjič. Dr. Marso Adrian.

KULTURNI PREGLED

Glasba v Zagrebu

Zagreb, 13. januarja.

V enem svojih prvih pism sem poročal o koncertni in glasbeni krizi, ki je — kakor je vse kazalo — zavladala v našem koncertnem življenju. Da taka kriza res obstoji, tega ne bo menda nihče tajil. Vse temu pa se kažejo mnogostranska prizadevanja, da se krizi prilije vsaj na zunan nekoliko življenja; po vsem tem se vidi, kakor bi bilo vse v najboljšem redu. V resnici je stvar drugačna. Zadnji meseci so zagrebškemu občinstvu mnogo audili — bila so gostovanja tujih gledaliških ansamblov, bili so koncerti tujih umetnikov, — toda zanimanje je bilo dokaj slabo; gledalciše pa tudi koncertne dvorane so bile le prepolne prazna. In vsa bujnost in živahnost je le navidezna. Za kulturni tega varjivega videza vlada povsem drugačno življenje. Kriza je očitna in večja nego si jo lahko zamislimo, bojmo se, da pride nekoga dne popoln polom. Odgovornost zanj bo šla na ravnalca, ki audiio občinstvu umetniško nezrele prireditve in ki s krivico reklamo mnogo obetajo, v resnici pa bore malo dajejo. Tisto malo denarja, kar ga ima danes naše občinstvo za svoje duševne potrebe, se bi smeli izvašljati s prireditvami, ki nimajo duhovne vrednosti, zakaj tako pitaje občinstva z manjvredno hrano mu jemlje zanimanje za prave umetniške prireditve in tisto trohico zaupanja, ki ga še ima v dobi bombastične reklame. Potaknem ne smemo vedno valiti krivde na občinstvo, ki zares žrtvuje, kolikor more; če se pa kdaj opeča, je naravno, da se poslej bolj varuje...

Pred dnevi je izšel v nekem zagrebškem dnevniku napaden in nezastisljen napad na zagrebško občinstvo. Neki Zagrebčan je s polnim imenom priobčil članek »Neka se stidi muzikalni Zagreb!«, ker predavanje Dragana Plamenca ni bilo dobro obiskano. Tako pisanje nepoklicanih oseb je treba ošediti, tem bolj, ker tudi tega pisca ni videti na vseh naših prireditvah. Ni baš srčamota na Zagreb, da se ni bil kar zbil na Plamenčovo predavanje, kajti, prvič, gre tu za zgodovino glasbe, ki nemara zanima predvsem strokovnjake in drugič, Plamenčeva predavanja se prenašajo po radiu, kaj čuda torej, če si je del občinstva izbral cenejšo, enostavnejšo in udobnejšo poslušanje doma. Prav v tem primeru se bi bilo treba tako ostro udariti po zagrebškem občinstvu; bolj bi moglo ogorčenje veljati za muzičko akademijo, ki naj bi prva upitvala na svoje slušatelje, da bi obiskovali predavanja o zgodovinski glasbi.

Tako sem karati referiral tudi o tretjem zgodovinsko-muzikalnem večeru dr. Dragana Plamenca, ki je to pot govoril o klavirski glasbi 16.-18. stoletja. V dvorani je bilo komaj 70 oseb.

V gledališču smo imeli gostovanje povke Amande Libertas-Rebaca, ki je pela tri večere (Aida, Carmen, Trubadur). Poznamo jo že iz prejšnjih gostovanj, naši stari znanci se pač vedno radi vračajo k nam.

V vrsto starih znanec lahko štejemo tudi Zbor donskih kozakov, ki so priredili v Zagrebu v zadnjih desetih letih že šest koncertov. Brez dvoma ima ta zbor zanimive odlike; največji učinek doseže, ko poje resnobne cerkvene skladbe. Kmalu pa pade v nanašal in prejšnji umetniški dojem domalega zabrisa. Tako torej Donski kozaki balansirajo med pravo umetnostjo in cirkusjudo. Za hip osupnejo slušatelja, kmalu nato mu pokvarijo nastrojstvo, dokler zopet z močnim umetniškim zaletom ne popravijo prejšnje motnje. Emotnega dojma potemtakem ne zapuščajo; ponajveč nas presenečajo s svojo tehniko in le tu in tam nas ganejo s samim podajanjem. A vedno je silnejša ona umetnost, ki se človeku dotika srca, nego ona, ki ga samo fascinira.

Cisto nezadosten vtisk je zapustil plesni večer ruske plesalke Olge Solovjove (ki tudi v Ljubljani ni imela uspeha. Op. uređ.). Ta plesalka nima čuta za ritem in ne moči, da bi ritem ustvarjala. Vse to je v največji meri diletantsko, neresno in neumetniško. Čudimo se, kako je Olga Solovjova mogla s takim-le znanjem pred občinstvo! Edina prednost te plesalke, da je ima izredno lepo razvito telo, a to je še vedno premalo, da zbog tega prireja javne plesne večere. Tudi ta produkcija je bila sila slabo obiskana.

Ziga Hirschler.

Še o krizi moderne dramatike

Kriza dramatike še vedno zelo zanima vse književne in gledališke kroge; tudi pri nas utegne marsikogar zanimati. Nedavno smo na tem mestu priobčili izjavljajja največje češke avtoritete v kritiki, F. X. Sađe. Danes navedimo se mnenje dramaturga praškega Nar. divadla in izvrstnega esejista dr. Fr. Götza (pisec teh vrstic je obširneje poročal o njem lani v LZ).

Götz je minuli teden predaval v Pragi o izdaji dramatikove (naslov je aluzija na sloveči sprič Bende »Le Trahison des Clera«). Poglavitni vzrok sodobne gledališke krize je dramatska tvorba, ki je izdala svoje poslanstvo: biti tvorec vrednot in vest svojega časa; postala je njega golo zrcalo, ki pasivno odraža njegovo zmedo, destruktivno in utrujenost. Goetz je v svojem predavanju pokazal, da se sodobna drama ni mogla prebiti od destruktivne in negativne umetnosti, kakor sta bila ekspresionizem in povojna groteska do nove konstrukcije, marveč je po razkroju vrednost začela razkrajati tudi stvarnost, ose-

botičnikov. Ni še Newyork, kakor bi vsak mislil, ampak pred mestom nasebine, ki pa z Evropejca že pomenijo Newyork. Na desno in levo vidno parnikov, avtomobilov, velikih, majhnih, motornih čolnov, pletenih, ki švigajo kakor strela po gladini in iščejo tihotapske ladje! Na obali pa visoke stavbe, ki te tiho pozivajo in dalje...

Newyork! K... stresel se veselo pričakovanju! Že se je stemnilo in milijoni lučic se bleščijo pred teboj. Ne verjameš svojim čutili! Kakor da je na bližnji večernem obzoru ogromna baklada. V tem ko nervozno zaključujem to svoje druzvo pismo, ladja že pristaja ob — novi zemlji...

P. S.: V Newyork smo srečno prispeli 23. decembra in se nastanili v hotelu Welington. Mesto, da mi šumi v glavi. O vseh doživljajih in naši turneji — prihodnjič. Dr. Marso Adrian.

Newyork! K... stresel se veselo pričakovanju! Že se je stemnilo in milijoni lučic se bleščijo pred teboj. Ne verjameš svojim čutili! Kakor da je na bližnji večernem obzoru ogromna baklada. V tem ko nervozno zaključujem to svoje druzvo pismo, ladja že pristaja ob — novi zemlji...

P. S.: V Newyork smo srečno prispeli 23. decembra in se nastanili v hotelu Welington. Mesto, da mi šumi v glavi. O vseh doživljajih in naši turneji — prihodnjič. Dr. Marso Adrian.

be in forme, najsi bo to v Pirandellovem in Sarmontovem fluzijonizmu, v Lenormandovi drami podzavestnega ali v dramah tišine in civilizacija, ki prisojajo pasivnost in tako odstranjujejo iz dramatike to, kar je nje pravo in resnično bistvo: konflikt in boj.

Izhod iz te krize dramatskega ustvarjanja je po Götzu z ene strani reporižna in vojna drama, ki se vrača k novi družabni realnosti in k človeku ter nekateri dramatik v katerih se oglašajo stari dramatski bes in ki namesto konformizma slabotve zopet povzdiguje osnovne sestavine drame — konflikt in individualnost (Steva, Passerit I. dr.). Pravi prepored gledališke prireditve stotipav tedaj, ko se bodo dramatik 20. stoletja zopet zavredili analoga, ki so jo vršili Ajshil enako kot Kleist, Calderon prav tako kot Ibsen, Shakspeare in Strindberg, Cornelle tako kot Shaw in ki je večna naloga dramatika: odkrivati času njegovo pravo obliče, dvigati v njegovega časa osnovno jedro in ga vzpredmetiti kot tipično usodo. Dramatik mora vseskrat razločevati logos trenutka, zgodovine, življenja. Bti dramatik ne pomeni samo odražati resničnosti ali imitirati dramske zapletaje; marveč biti tudi vladarski glas, ki pozna miselni dobi in ki ima na tem spoznanju pokazati, kaj je človeku v tem svojem času, kaj je njegovo življenje, kaj svet in stvarnost. Če se hoče drama zopet polastiti svoje duhovne vlade, ne sme biti pomirljiva in pasivna, marveč bojevita in polna aktivnosti, ne sme se izogibati človeku, marveč napraviti iz človeške osebnosti oglašje svojih novih sil. Nekoliko dramatikov je že na poti in ta krize. (Po M. Rutlju v »Nas. Listih« B.)

Novosti s francoskega knjižnega trga

V Beogradu smo sinoči na izdaji Georges David svoj novi roman »Cure Bismarck«, ki se bavi z vprašanjem kristianizma boja rečnih umetnikov. Le... ti se morajo daniel moogo boriti s pomankljavostjo, bodo na glodala, pa vendar ne pokopajoje svojih umetniških ambicij. V romanu srečujemo vrsto umetnikov, kakor je a pr. Elio Simonneau, ki si služi kruh s igranjem na gosli v semiljivih lokali, pri tem pa komponira smekataška dela in jih izvaja pred občinstvom, ki ga ne razume. Podpirajo ga svesti prijatelji in naposled aspravijo iz njega socijalističnega bojevnikta. Vse meščansko analoga mesta se postavi zoper njega. Toda v času, ko pogumno klubuje levinim nasmeram, ki ga obdajajo, ga ne smetaj razkrajati svesti, da je kot tvorec le epigon, v svojem delu odkriva vredne več tujih vzorov in bedalje bolj dvomi o lastni izvirnosti. Georges David slika s jasnimi konturami ostre obrise pojavnicejnega mesta s njegovim tipičnim malomeščanstvom in hote postavlja v osrednje slikovite tipe, ki jih zasleduje s avsejeto natančnostjo. Jezik mu je ljudski, lakalen, a karakteristično odbran.

Podobno zgodbo drobne buržoazije pripoveduje Joseph Jolimon v svoji knjigi »Ristoiras de Corpuceus«. Junak tega romana je nogoimeti igrač, ki mora prebiti dolgo morozno spletko; avtor tu bistro razčlenja ne samo njegovo psihologijo, marveč tudi duševnost vse okolice svojega junaka.

Josip Fr. Knaflič:

Skrivnostni preganjalec gospoda Žulaja

Zgodba, ki bo v četrtem poglavju čitatelje presenetila,
v prihodnjem pa še bolj

Stari gospod Žulaj se je malo krepčil s konjaki, ko sem se vrnil k njemu v sobo. Upri je vame pogled poln nestrpnega pričakovanja, a tudi plahe skrbi.

— Hitro ste prišli nazaj... Ne bo nič, aa? Je vpraševal s negotovim glasom.

Jaz pa sem se vrgel na svoj stol in se kakor globoko oddahnil. In šele čez čas sem spregovoril:

— Opravičeno je, gospod Žulaj, sem dejal, zadovoljno se mu smehljaje v začuden obraz.

— Ali veste, kaj je hotel tisti človek? Enkrat vsaj sedeti pri vaši mizi! Samo to in nič več. Lačen je tako!

— Lačen? se je zavzel gospod Žulaj.

— Da. In pa žejen! sem potrdil.

— Zato sem ga, na podlagi vašega pooblastila, da opravim za vas to zadevo... sem ga povabil nocoj k vam na večerjo. Upam, da vam je tako prav, gospod Žulaj!

— Prav mi je, kaj pa čem, samo da se ga odkrijam, primojduš, je dejal gospod Žulaj in je bil tako vesel, da ni pozabil poriniti zamorčku v usta 10 para.

— Ampak hudiča, to je: ne mislim nocoj večerjati doma. V Zvezdi imam majhno slavnost.

— Nič zato. Naj pa mož večerja sam. Še bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

se bo lahko še bolj po mili volji najedel

sem bil še prej, ko sem se vrnil s ceste v hišo, napovedal Marini prihod gosta in ji dal neka navodila. Na Marino sem se lahko zanesel.

— Veste, kaj bi se spodobilo, gospod Žulaj, sem dejal zdaj. — Par stotakov takole v kuverti pod servijeto. V imenitnih hišah je to navada. V takih primerih, se reče. Zelo nobel bi bilo to od vas, gospod Žulaj, res. Videl sem, mož ima hudo slabe čevlje...

Ta moj predlog pa je gospod Žulaj kar nekako preslišal in me je opozoril, da nisem še nič povedal, kdo in kaj je prav za prav ta človek...

— Vam bo že sam vse povedal. Glavno je, da je lačen, sem kratko odvrnil in sem vstal.

— Tak mu je le lakota gledala iz oči! se je grohotal gospod Žulaj. — Jaz sem pa mislil, bogve kakšnega hudiča ima, in sem se ga še bal. Primojduš, da je človek včasih prekleto čudno udarjen.

— Ni tako, gospod Žulaj, sem dejal. — Pravijo, da najbolj presunljiv je pogled lačnega. A kdaj ga vidi oči s tega? Siti lačnemu ne verjame, bogatin siromaka ne razume. Zato pa stoji zapisano: da pojde prej kamela skoz uho šivanke kot pa bogatin v nebesa. In kaj ti pomagajo milijoni, če te pa nazadnje le vzame hudič... Ker vas, gospod Žulaj, pogled lačnega še gane, je to znamenje, da še niste povsem izgubljeni in pogubljeni... Samo se morate dobro paziti!

— Pa zbogom, gospod Žulaj! sem pomignil z roko v slovo. — Veseli me, da se je vse tako hitro in srečno izteklo. Pa dobro se imejte in pridno se pridružajte, da bo čimprej tam doli v afriških puščavah...

V tem hipu se je oglašil hišni zvonec. Krepko, odločno, kakor zapovedujoče je zadržal trikrat: Dohtar Kunde se je najjavil v goste.

— Ostanite še malo, prosim vas! je zastakalo tam iz naslanjaja, in videl sem gospoda Žulaja napeto in v nekakim strahom prisluskovati glasovom zunaj.

A ni bilo slišati nobenega glasu več. Nobenih vrat, nobenega koraka. Skrivnostna, tesnoba tišina je naenkrat zavladala po hiši...

Pa ko je gospod Žulaj slednjič ves nestručen hotel pozvoniti Marini, sem mu ubranil: — Pustite jo zdaj. Naj postreže gostu.

Nekaj minut je preteklo v togem, težkem molku, potem je spregovoril gospod Žulaj, in glas se mu je zdaj tresel: — Rad bi ga pogledal... Moram ga videti enkrat od blizu, da me mine tisto... A me ga je kar strah, kar strah... Pomagajte mi! Obupno me je pogledal.

— Mirno, mirno, gospod Žulaj, sem mu prigovarjal. — Seveda si ga morate pogledati. Temeljito! Samo potrpite, da se mož nasiti. Da mu izgine tisto iz oči. Da ne bo spet presunilo vašega mehkega srca...

A v gospodu Žulaju je čedalje bolj narasčal nemir. In strah. Takšen strah, da se niti pridušiti ni več mogel. Pa me je spet zaprosil, naj pozvonim Marini; sam ni več mogel, tako se mu je tresla roka...

Tiho ko duh se je pojavila Marina. — Tako je z gostom? sem vprašal potihem. — Vse v redu? Ali ima apetit? — Postavi je že pospravil, zdaj obira račko... in liter semičana je tudi že udušil. Je šepetaje javila Marina in hipček je hotel blisniti čez njen obraz šegav nasmešek, a ga je strog moj pogled takoj utrlil. Pomignil sem Marini in spet je izginila ko duh.

— Kaj je to? je vprašal gospod Žulaj. — Zakaj sta samo šepetala? Zakaj je vse tako tiho? — Saj vi tudi šepetate, gospod Žulaj, sem odgovoril. — Zakaj je vse tiho? Čudež se godi, berač sedi za mizo bogatinovo...

Cez čas mi je pošepetal gospod Žulaj: — Pa če je že pojedel postreženo... Šest jih je bilo, lepih... in če je že pri raci, bo zdaj nemara še malo sit... toliko, da ga lahko pogledam, aa? Ne morem več zdržati...

— Pa sem ga stresel in mu šepetaje zagrozil, če zine le še besedico, da bo pri tej priči zletel ven iz raja. — Šele tam v svoji zlobi smete spet govoriti, in magari na plunko brenkati in psalme prepevati, sem mu siknil v uho.

Nakar je dohtar Kunde pokorno zamikal in se sklonil v dve gube.

Po prstih sva vstopila v salon. Marina je tiho odprla in zaprla za nama. (Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

— Dobro, gospod Žulaj, gram pa pomil. — Ne tukaj, ne tukaj, pa se je spet branil gospod Žulaj. — Samo oddaleč... pa da on ne bo videl mene. Tjale v salon ga peljite, Marina naj prižge vse luči, jaz bom pa pogledal iz temne sobe zraven... za zagrinjalo se bom skril.

Nato me je poprosil gospod Žulaj, naj mu pomagam na noge.

— Takole me vselej krtoviš ob takem vremenu, je potožil. — Zdaj mi je pa menda še ta reč stopila v ude... uhi!

Pa sem mu rad pomagal, spodbujaje ga oddaleč:

— Bo že šlo, gospod Žulaj, bo že šlo... Kako ste se pa takrat vzdignili, ko ste šli s palico nadme? Le korajžilo! Zobe stisniti, pa krepko se upreti... tako! Bravo.

Ko je stal gospod Žulaj spet na nogah, so se mu nekako povrnila tudi moralne sile. In glavo stisnjeno med pleča, komolce ob rebrih, pesti naprej kakor dvoje odbijalev — tako je pogumno šel naproti neznanemu, skrivnostnemu sovražniku...

Tiho sem stopil v kabinet, kjer se je gostil dohtar Kunde. In tako je bil zaposlen v mastno raco, da me niti ni takoj zapazil.

— Dober tek! sem se oglašil.

In veseli holali mi je potrdil, da je to res dohtar Kunde — saj ga skoro ni bilo več prepoznati zdaj, ko je bil obrbit.

— Pozdravljen, amice, holali! se je vzdignil od mize in me hotel objeti, v eni roki račje bedro, v drugi vinsko čašo.

— Strašansko sem vesel, da ste mi prišli delat družico. Saj mi je bilo že kar malo čudno takole samemu. Povejte no, holali: kje pa smo pravzaprav? Ali smo v zakleti palači? Tako je vse tiho tukaj kakor na luni. Tale bela avbica, ki mi tako lepo streže, je menda mutasta. Na vse, kar jo vprašam, se samo rajsko smehlja in tišči ročice na prsca... Prinčesa interesantissima!

— Filozof, sem dejal in ga posadil nazaj na stol, — pravi modrijan in četudi ima samo štiri semestre, nič ne vprašuje, odkod mu je priletela v usta pečena račka, ampak jo veselo použije in jo tudi spodobno zalije... Nalil sem čaše. — Na zdravje, dohtar Kunde!

— Na zdravje, prijatelj rajski, živio! Bliskoma je zli v grlo, nato pa je enako bliskoma sleklet suknič in ga z elegantno kretnjo vrgel tja na otomano. — Tako je; prav imaš, prijatelj rajski, je dejal. — Alah je velik. Če smo v raju, pa ne gremo več ven, holali!

— Saj ni neumen dohtar Kunde, da bi šel iz raja! sem se smejal in mu pomenljivo pomežiknil.

To ga je spravilo še bolj v ekstazo.

Zasukal se je na peti in si zavil rokave srajce; to se pravi: kolikor se je pač dalo zaviti tisto, kar mu je v capah viselo z ramen. Nato si je ovil servijeto okrog glave in dvignil čašo:

— Holali, jaz sem maharadža Paneverope. Slavna gospoda... mesdames et messieurs... Meine Hin- und Herschaften... Sire!

— Stop, visočanstvo! sem ga ustavil. — Napitnice boste govorili potem. Lahko vso noč, če vas bo veselilo. Zdaj pa imava majhen popravek. Prosim, natakните spet svoj frak in stopite malo z menoj. Greva tjakaj v salon. Gospodar te hiše, vaš gostitelj, vas želi fotografirati. Ima to navado, da fotografira vsakega svojega gosta. Se pravi: kolikor jih je pogostil siromakov. Debel album jih že ima ubogih Lazarjev. Potreboval bo to na sodni dan za izkaznico... Prosim torej!

Tu pa se ni niti hip obotavljal dohtar Kunde.

— Holali! je dejal. — To pa to. Saj bi ga rad videl, da se mu poklonim in zahvalim. Noblesse oblige. Jaz že vem, kaj se spodobi. Jaz sem kulturn delavec.

Pojasnil sem mu nato, da velikodušni gostitelj ne mara nobene zahvale in da se zato svojemu gostu tudi nikoli ne pokaže.

To je bilo dohtarju Kundetu pa še bolj všeč. Se izobraženemu človeku vsaj ni treba poniževati, je dejal.

Šla sva. Držal sem ga pod pazduho, ker ni bil več trden v nogah. Pri garderobi mu je Marina na moj migljaj ognila še pelerino in posadila čepico.

— O rajska deklica! je vzkliknil in razprostril roke.

Pa sem ga stresel in mu šepetaje zagrozil, če zine le še besedico, da bo pri tej priči zletel ven iz raja. — Šele tam v svoji zlobi smete spet govoriti, in magari na plunko brenkati in psalme prepevati, sem mu siknil v uho.

Nakar je dohtar Kunde pokorno zamikal in se sklonil v dve gube.

Po prstih sva vstopila v salon. Marina je tiho odprla in zaprla za nama. (Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

— Dobro, gospod Žulaj, gram pa pomil. — Ne tukaj, ne tukaj, pa se je spet branil gospod Žulaj. — Samo oddaleč... pa da on ne bo videl mene. Tjale v salon ga peljite, Marina naj prižge vse luči, jaz bom pa pogledal iz temne sobe zraven... za zagrinjalo se bom skril.

Nato me je poprosil gospod Žulaj, naj mu pomagam na noge.

— Takole me vselej krtoviš ob takem vremenu, je potožil. — Zdaj mi je pa menda še ta reč stopila v ude... uhi!

Pa sem mu rad pomagal, spodbujaje ga oddaleč:

— Bo že šlo, gospod Žulaj, bo že šlo... Kako ste se pa takrat vzdignili, ko ste šli s palico nadme? Le korajžilo! Zobe stisniti, pa krepko se upreti... tako! Bravo.

Ko je stal gospod Žulaj spet na nogah, so se mu nekako povrnila tudi moralne sile. In glavo stisnjeno med pleča, komolce ob rebrih, pesti naprej kakor dvoje odbijalev — tako je pogumno šel naproti neznanemu, skrivnostnemu sovražniku...

Tiho sem stopil v kabinet, kjer se je gostil dohtar Kunde. In tako je bil zaposlen v mastno raco, da me niti ni takoj zapazil.

— Dober tek! sem se oglašil.

In veseli holali mi je potrdil, da je to res dohtar Kunde — saj ga skoro ni bilo več prepoznati zdaj, ko je bil obrbit.

— Pozdravljen, amice, holali! se je vzdignil od mize in me hotel objeti, v eni roki račje bedro, v drugi vinsko čašo.

— Strašansko sem vesel, da ste mi prišli delat družico. Saj mi je bilo že kar malo čudno takole samemu. Povejte no, holali: kje pa smo pravzaprav? Ali smo v zakleti palači? Tako je vse tiho tukaj kakor na luni. Tale bela avbica, ki mi tako lepo streže, je menda mutasta. Na vse, kar jo vprašam, se samo rajsko smehlja in tišči ročice na prsca... Prinčesa interesantissima!

— Filozof, sem dejal in ga posadil nazaj na stol, — pravi modrijan in četudi ima samo štiri semestre, nič ne vprašuje, odkod mu je priletela v usta pečena račka, ampak jo veselo použije in jo tudi spodobno zalije... Nalil sem čaše. — Na zdravje, dohtar Kunde!

— Na zdravje, prijatelj rajski, živio! Bliskoma je zli v grlo, nato pa je enako bliskoma sleklet suknič in ga z elegantno kretnjo vrgel tja na otomano. — Tako je; prav imaš, prijatelj rajski, je dejal. — Alah je velik. Če smo v raju, pa ne gremo več ven, holali!

— Saj ni neumen dohtar Kunde, da bi šel iz raja! sem se smejal in mu pomenljivo pomežiknil.

To ga je spravilo še bolj v ekstazo.

Zasukal se je na peti in si zavil rokave srajce; to se pravi: kolikor se je pač dalo zaviti tisto, kar mu je v capah viselo z ramen. Nato si je ovil servijeto okrog glave in dvignil čašo:

— Holali, jaz sem maharadža Paneverope. Slavna gospoda... mesdames et messieurs... Meine Hin- und Herschaften... Sire!

— Stop, visočanstvo! sem ga ustavil. — Napitnice boste govorili potem. Lahko vso noč, če vas bo veselilo. Zdaj pa imava majhen popravek. Prosim, natakните spet svoj frak in stopite malo z menoj. Greva tjakaj v salon. Gospodar te hiše, vaš gostitelj, vas želi fotografirati. Ima to navado, da fotografira vsakega svojega gosta. Se pravi: kolikor jih je pogostil siromakov. Debel album jih že ima ubogih Lazarjev. Potreboval bo to na sodni dan za izkaznico... Prosim torej!

Tu pa se ni niti hip obotavljal dohtar Kunde.

— Holali! je dejal. — To pa to. Saj bi ga rad videl, da se mu poklonim in zahvalim. Noblesse oblige. Jaz že vem, kaj se spodobi. Jaz sem kulturn delavec.

Pojasnil sem mu nato, da velikodušni gostitelj ne mara nobene zahvale in da se zato svojemu gostu tudi nikoli ne pokaže.

To je bilo dohtarju Kundetu pa še bolj všeč. Se izobraženemu človeku vsaj ni treba poniževati, je dejal.

Šla sva. Držal sem ga pod pazduho, ker ni bil več trden v nogah. Pri garderobi mu je Marina na moj migljaj ognila še pelerino in posadila čepico.

— O rajska deklica! je vzkliknil in razprostril roke.

Pa sem ga stresel in mu šepetaje zagrozil, če zine le še besedico, da bo pri tej priči zletel ven iz raja. — Šele tam v svoji zlobi smete spet govoriti, in magari na plunko brenkati in psalme prepevati, sem mu siknil v uho.

Nakar je dohtar Kunde pokorno zamikal in se sklonil v dve gube.

Po prstih sva vstopila v salon. Marina je tiho odprla in zaprla za nama. (Nadaljevanje prihodnje nedelje.)

— Dobro, gospod Žulaj, gram pa pomil. — Ne tukaj, ne tukaj, pa se je spet branil gospod Žulaj. — Samo oddaleč... pa da on ne bo videl mene. Tjale v salon ga peljite, Marina naj prižge vse luči, jaz bom pa pogledal iz temne sobe zraven... za zagrinjalo se bom skril.

Nato me je poprosil gospod Žulaj, naj mu pomagam na noge.

— Takole me vselej krtoviš ob takem vremenu, je potožil. — Zdaj mi je pa menda še ta reč stopila v ude... uhi!

Pa sem mu rad pomagal, spodbujaje ga oddaleč:

— Bo že šlo, gospod Žulaj, bo že šlo... Kako ste se pa takrat vzdignili, ko ste šli s palico nadme? Le korajžilo! Zobe stisniti, pa krepko se upreti... tako! Bravo.

Ko je stal gospod Žulaj spet na nogah, so se mu nekako povrnila tudi moralne sile. In glavo stisnjeno med pleča, komolce ob rebrih, pesti naprej kakor dvoje odbijalev — tako je pogumno šel naproti neznanemu, skrivnostnemu sovražniku...

Tiho sem stopil v kabinet, kjer se je gostil dohtar Kunde. In tako je bil zaposlen v mastno raco, da me niti ni takoj zapazil.

— Dober tek! sem se oglašil.

In veseli holali mi je potrdil, da je to res dohtar Kunde — saj ga skoro ni bilo več prepoznati zdaj, ko je bil obrbit.

— Pozdravljen, amice, holali! se je vzdignil od mize in me hotel objeti, v eni roki račje bedro, v drugi vinsko čašo.

— Strašansko sem vesel, da ste mi prišli delat družico. Saj mi je bilo že kar malo čudno takole samemu. Povejte no, holali: kje pa smo pravzaprav? Ali smo v zakleti palači? Tako je vse tiho tukaj kakor na luni. Tale bela avbica, ki mi tako lepo streže, je menda mutasta. Na vse, kar jo vprašam, se samo rajsko smehlja in tišči ročice na prsca... Prinčesa interesantissima!

— Filozof, sem dejal in ga posadil nazaj na stol, — pravi modrijan in četudi ima samo štiri semestre, nič ne vprašuje, odkod mu je priletela v usta pečena račka, ampak jo veselo použije in jo tudi spodobno zalije... Nalil sem čaše. — Na zdravje, dohtar Kunde!

— Na zdravje, prijatelj rajski, živio! Bliskoma je zli v grlo, nato pa je enako bliskoma sleklet suknič in ga z elegantno kretnjo vrgel tja na otom

SOKOL

Priloge gorenjskega Sokolstva za župni smuški izlet in župne smuške tekme

Smuški odsek sokolske župe Kranj s sedanjem na Jesenicah je pridno na delu, da izvede v polni meri svoj zimskosportni program, ki si ga je nadel v tej zimski sezoni. Razpisal je na vsa društva in na vse članstvo, ki goji zimski sport na Gorenjskem, okoliščine, na katerih je točno navedeno razmerje med Sokolstvom in JZSS v kolikor se to tiče smučarstva in organizacije večjih sokolskih zimskosportnih prireditev, ki so v glavnem naslednje:

V soboto 24. in v nedeljo 25. t. m. se bo vršil izlet vseh gorenjskih sokolskih smučarjev preko Mrzlega studenca, Rudnega polja in Boh. Srednje vasi v Boh. Bistrici. Vsi člani in članice, ki se nameravajo udeležiti tega izleta, naj iz svojih odhodnih postaj vzamejo kol vozni listek do Boh. Bistrici, ki bo veljal tudi za nazaj, ako bo prošnja za polovično vožnjo ugodno rešena.

Vsi udeleženci izleta, razen onih iz Bohinjskega in Blejskega kota, naj izstopajo na postaji Podhom, odkoder se bo šlo preko Gorij na Mrzli studenec, kjer bo prenočišče v kurjenih sobah po 5 Din na razpolago. Vsak izletnik naj po možnosti vzame s seboj posteljino odejo, potrebna živila in posoda.

Naslednje jutro ob devetih je odhod vseh smučarjev proti Rudnemu polju in od tam dalje preko Praprotnice in Uskovičev v Bohinj. Izleta naj se poslužijo članstvo vseh gorenjskih sokolskih društev kajti izlet ne bo naoporn čepav znaša višinska razlika okrog 700 m usmerjen je v najlepši predel triglavskega predgorja po visoki planoti Pokluke, kjer so sedaj snežne razmere najbolj ugodne.

Za župne smuške tekme, predvidene v ugodnih snežnih razmerah v Kranju ozir. v Mojstrani 15. februarja se tudi vrše obsežne priprave. Člani tekmujejo v patrolnih tekmah na 12 km. Vsaka patrola šteje 3 tekmovalce in po enega namestnika. Društva postavijo lahko po več patroli, katere bi se morala sestaviti v skupno vezbači.

Članstvu se priporoča, da prispe po možnosti na predvečer tekm v Kranj odnosno v Mojstrano, lahko pa dosepe tudi drugo jutro na kraj tekme vsaj do 8. ure, ako so bili doma zdravniško preiskani.

Članice, moški in ženski naraščajo pa tekmujejo istočasno v smuškem teku na 3 km po drugi progi.

Izgledi na veliko udeležbo tekmovalcev so zelo ugodni, saj imajo skoraj vsa sokolska društva na Gorenjskem svoje smuške odseke, nekatera celo zelo močne; kakovost skupin in posameznikov bodo jasno podale župne smuške tekme v patrolnem teku in v smuških skokih.

Sokolsko društvo v Šiški je imelo v nedeljo 11. t. m. svojo glavno skupščino. Društveni starešina br. Zakotnik je otvoril z nagovorom na prisotne člane skupščine, pozdravil župna delegata br. Fuxa in br. Mišota in predsednika društva za zgradbo sokolskega doma v Šiški br. Dolinskega. Sledilo so poročila društvenih funkcionarjev za preteklo leto. Br. tajnik Klavara je prebral poslanico Saveza SKJ, podal nato tajniško poročilo, v katerem je omenil vse važne dogodke v preteklem letu. Br. blagajnik Rotar je podal razveseljevo blagajniško poročilo, ker je društvo brez dolga in ima v blagajni še nekaj prebitka. Br. matrikar Kogovšek Maks je poročal o stanju članstva. Društvo ima sedaj 300 članov in članic, ter ravno toliko naraščajo in dece. Društvene matricke se sedaj na novo nalagajo, da bo imelo društvo čimbolj točne podatke o članstvu, ker so bile sedanje matricke pomanjkljive. Br. matrikar predlaga, da naj društvo spremeni svoje ime, in sicer naj se v bodoče imenuje društvo SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-SIŠKA, to pa radi tega, ker imamo v sosednji Zgornji Šiški novo ustanovljeno sokolsko društvo, da tako ne bo zamenjav. Občni zbor je ta predlog sprejel. Nadalje predlaga tudi, da naj se članarina poviša, odnosno da člani sami plačujejo savezni in župni davek, kot imajo to že druga ljubljanska društva. Po kratki debati je tudi ta predlog občni zbor odobril. Br. gospodar je podal poročilo o društvenem inventarju. Stanje inventarja se je sedaj znatno zboljšalo, odkar ima društvo svoje orodje v novo zgrajeni hišici na letnem telovadišču. Vprašanje za sebe je društvena telovadnica. Društvo je sedaj brez telovadnice in se je telovadilo v poletnih mesecih na letnem telovadišču. Ravno tako nima društvo svojih lokalov za seje, predavanja itd., kar močno ovira razmah društva. Te razmere se bodo menda z letošnjim letom izboljšale, ker bo društvo za zgradbo sokolskega doma v Šiški pričelo z gradnjo doma, ki je tako potreben za uspešen razvoj Sokola in vseh drugih kulturnih društev v Šiški, ki so sedaj takorekoc brez strehe. Končno je občni zbor predlagal župni novo društveno upravo in sicer starešina br. Zakotnik, podstarešina br. Jesih Jakob, tajnik br. učitelj Klavara Hinko, blagajnik br. Rotar, matrikar br. Kogovšek Maks, načelnik br. učitelj Rupnik ter ostali člani in namestniki uprave. Pred zaključkom skupščine je pozdravil zborovalce še župni poslanec br. Fux z daljšim nagovorom in pozval članstvo na složno delo v Sokolu, naka je br. starešina zaključil uspešno glavno skupščino. —frc.

Občni zbor Sokola v Mostah se je vršil 4. t. m. v navzočnosti šestdesetih članstva in delegata sokolske župe br. Subica v sokolski dvorani. Uvodoma je br. starešina Pavčič pozdravil navzoče, spominjajoč se umrlega br. Feranta br. Šupic je izročil najprej srčne pozdrave župet in izbranih hesehal opisal važnost krajevega manifestata za Sokolstvo. Pozval je vse k najboljši morali in materialni pripravi za vsesokolski izlet v Prag. Iz vseh nadaljnjih poročil posameznih funkcionarjev se zrcali smoteno delo v društvu, ki bi pa ne uspevalo veliko bolje in z večjim uspehom, ako bi društvu priskočili na pomoč gotovi sposobni člani, ki se sedaj iz neznanih vzrokov odtegujejo sokolskemu delu. Sokolski manifest je odprl pot v sokolske vrste tudi vsem dosežanim nasprotnikom: Sokol podaja vsakemu svoje srce

in roke, ki je pripravljen delati za blagor domovine! Pereče je materialno vprašanje društva, ki ga je skušalo omiliti z mnogimi prireditvami. Temeljito popravilo je Jozakal odel in druge potrebne reči. Društvo je kupilo tudi klavir. Treba je popraviti dom, ozir. dvorano, ki bi v resnici odgovarjala sokolskim zahtevam in potrebam. Društvo je tukajšnji šoli hvalno za šolsko telovadnico, kjer se vežba okoli 250 moške in ženske dece, 100 moškega in ženskega naraščaja in okoli 70 članov in članic. Pač lep napredek v društvu. V nadaljnjem času bi bilo dobro, ako bi društvo prereševalo in rešilo vprašanje o tovarniškem delavstvu društvenega delokroga in Sokolstvu. Tudi večina omenjenega delavstva naj bi vstopila v vrste našega največjega brata Tyrša in s tem dokumentirala zavestnost in skupnost občine Moste. S pozivom na intenzivnejše in vztrajnejše delo je zaključil br. starosta lepo uspel sokolski občni zbor.

Sokolsko društvo v Boh. Bistrici je imelo dne 6. t. m. svoj letni občni zbor, katerega je otvoril ob navzočnosti 48 članov in članic starosta br. Zmitek. Iz poročil posameznih funkcionarjev posnemamo: Društvo šteje 97 članov, vršila se je 1 svečana seja: 12 rednih in 6 izrednih seji. Priredilo se je: javni nastop doma pešizlet z nastopom v Srednjo vas in akademijo prvega decembra. Na zunaj pa se je udeležilo župnega izleta na Jesenicah, vsesokolskega izleta v Beogradu in društvenih nastopov v Gorjah, na Dobravi in Javorniku. Društvo gramu in je bil odbor izrečen absolutori je delalo v polni meri po začetnem pro V novi odhod so bili: starosta: br. Dobravac Valentin, tajnik: br. Avšič Maks, načelnik: br. Novšak Avgust, nam. načelnika: br. Kofol in Konič, načelnica: S. Kutinova prosvetar: br. Požar Metod, v odbor pa br. Bučar, Grobotoč, Müller, Tomažič, Pavlič, Rozman Avgust, S. Požarjara, br. Vojvoda, Zakrajšek in Škr: namestniki: br. Presterl, Črnigoi, Rozman Jaka st. Stare in Brumen: pregled računov: br. Bizjak Belinger in Čurčič namestnika: br. Rozman Jaka ml in S. Pogačnikova V prihodnjem poslovnem letu ima društvo težko nalogo. Nujno je potrebno napraviti ob stregi hudournika Belca obrežni zid, ker sedaj voda odnaša svet in s tem manjša velikost sokolskega letnega telovadišča. K zgraditvi zidu prispeva tudi banska uprava 1/2 stroškov. Dalje je treba domu prizidati oster, radi katerega je sedaj prosvetno delo nemogoče. Da se ta dela izvrše, je občni zbor izvolil šest članski gradbeni odbor iz vrst članstva, kateremu je poverjena naloga izvršitve. Zal, da je pri tem blažina premalo težka za kritje stroškov, radi tega se pozove članstvo, da sedaj na kuluk premočnejše pa se prosi za brezpogestno posojilo. Treba bo pridno prijeti za lopate in krampje ter nekoliko poseči v žep in tudi to delo bo izvršeno v korist celokupnemu članstvu.

Sokolsko društvo Dol pri Hrestniku bo imelo svojo glavno skupščino v nedeljo 18. t. m. ob 15. v telovadnici šolskega poslopja. Udeležba obvezna.

Sokolski predniski društveni tečaj v Celju se je pričel in bo trajal 14 dni. Stevilo obiskovalcev priča, kako potreben je bil posebno za tako veliko društvo, kakor je celiski Sokol. Prireditelj so se tudi straniški strokovnjaki in bo vsa snov, ki bo predelana, telovadcem mnogo pripomogla do nadaljnjega sokolskega dela.

Sokol na Pobrežju pri Mariboru se je ustanovil 11. t. m. ob rekordni udeležbi Pobrežčanov in okoličanov. Predsednik pripravljalnega odbora, br. Volk Matija, je z zanosnim nagovorom otvoril zbor. Mladostno so iskreno pozdravili starosta župe Maribor, prof. dr. Kovačič Maks, starosta br. dr. Boštjančič, starosta sok. društva Studenci, br. Hren, starosta sok. društva Tezno, br. Tomažič, zam. tajnik snujočega se društva Krčevina, br. Cveto ter zastopnik Pobrežbe občine g. Tončič. Idejno predavanje prof. dr. Kovačiča o nalogah Sokolstva je ostavilo v vseh zborovalcih globok vtis in splošno odobravanje; takisto govor staroste Maribora Matice, br. dr. Boštjančiča. Jako lep in stvarno je govoril starosta Sokola na Tezno, br. Tomažič Lep in poučljiv govor so imeli bratje Hren, Cveto in šolski upravn. br. Klemenčič. Tajnik br. Vežjak Danilo je orisal dokaj izčrpno delovanje pripravljalnega odbora. V društveno upravo so bili predlagani: starosta br. Volk Matija, podstarosta br. Pšenčnik Anton, načelnik br. Pavčič Janko, načelnica Primc Rajnela, tajnik br. Vežjak Danilo, blagajnik br. Renčelj Milan, prosvetar br. Klemenčič Jožef. V ostali odbor so bili imenovani bratje in sestre iz vseh slojev članstva, tako da je že sestava odbora jamstvo uspešnega vzajemnega dela. Do sedaj prijavljenih članov in članic je 127.

Občni zbor Sokola v Lendavi se je vršil v nedeljo 11. t. m. Udeležilo se ga je 112 članov in članic. Starosta br. Petercel je poročal o delu in uspehih društva v preteklem letu, omenjal je težave, s katerimi se mora boriti naš Sokol in pomanjkljivosti v organizaciji. Dotaknil se je tudi odnosov Sokola do tukajšnje manjšine. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da šteje društvo 130 članov in 21 članic. Telovadec je 18, močno se občuti pomankanje dobrih prednjakov. Telovadba se mora vsekakor upoštevati v večji meri. Vendar pa je bilo preteklo leto v moralnem in materialnem pogledu visoko aktivno. Na občnem zboru se je izbrala nova društvena uprava. Zelimosi, da v našem Sokolu zavladava pravi sokolski duh bratstva in složnega dela vseh bratov in sester na osnovi jugoslovenske ideologije.

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

ROGATEC. Sokolsko društvo v Rogatecu bo imelo svoj občni zbor danes v nedeljo ob 14. pri br. Marincu. Udeležba članstva obvezna!

SPORT

Poziv JZSS javnosti

Jugoslovenski zimskosportni savez je izdal na javnost tale poziv:

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra I. priredi JZSS v Bobnju velike prve mednarodne tekme v smučanju in drsanju. Na prireditvi bodo sodelovali najboljši smučarji Srednje Evrope, svoje sodelovanje so obljubili Čehoslovaki, Poljaki, Nemci, Rumuni, Francozi, Avstrijci in Norvežani. Poleg civilnih sportnikov se vrše v tistih dneh tudi smuške tekme naše vojske ter je sestavljen ves program naslednje:

29. jan. sprejemni gostov.
30. jan. smuška tekma na 18 km.
31. jan. vojaška patrolna tekma na 30 kilometrov
1. febr. skalalna tekma in drsalne tekme.
2. febr. smuška tekma na 30 km in vojaške tekme poedincev na 18 kilometrov.
3. febr. organizirani skupni izleti.

Prireditve bo dospelaj največja sportna prireditve v državi ter bo nudila prvostan sport Zadivili bodo skoki na tehnično dovršeni Hanssenovi skalalnici v Bobnju.

Da se izogne vsem neprilicam, je vsa prehrana in oddaja stanovanj centralizirana pri »Putniku«, Ljubljana. Vse cene so enotno določene in sicer za posteljo v kurjenih sobah v hotelih Din 20.—, v tujskih sobah Din 15.—, v kmečkih prirejenih sobah Din 10: celodnevna prehrana v hotelih Din 50.—, v gostilnah Din 40.— in 30.—. Za vse dni morajo zainteresirani kupiti pri »Putniku«, Ljubljana nakaznice po gornjih cenah, s čimer se jim zagurava hrana i stanovanje v razredu, ki je na razpolago in ki ga žele. Direktno v Bobnju se bo oddajalo le, tadj, ako bo preostajalo kaj sob. Zato pozivamo, vsakogar, ki se namerava udeležiti prireditve, da si v naprej zagurava sobo in prehrano. Izven Ljubljane sprejemajo naročila za nakaznice vse pisarne Putnika v državi. Po železnici je dovoljena polovica na vožnja za vse vlake razen ekspresnih, v tej obliki, da se kupi cela karta, a s pridolom se z isto karto vrača.

Vsi gostje tekmovalci in funkcionarji bodo imeli viden znak ter prosimo javnost, da jim je z morebitnimi informacijami vedno na razpolago.

Prireditve mednarodnih zimsko-sportnih tekem ima namen dvigniti zanimanje za to najlepšo sportno panogo, za zimskie sporte in pokazati turjem krasote naših krajev v zim, kateri si morajo baš z zimskimi sporti pridobiti tudi stalno zimsko sezono, ki bo mogla dvigniti gospodarski položaj naših krajev.

Bogat program triglavskega pododbora kol. saveza Jugoslavije

Na rednem letnem občnem zboru je bil določen naslednji spored kolearskih dirk za sezono 1931:

12. aprila: SK »Vrhnika«: otvoritvena dirka;
19. aprila: SK »Disk«, Domžale: Otvoritvena dirka;
26. aprila: SK »Bratstvo«, Jesenice: medklubska dirka;
3. maja: SK »Zagorje«: otvoritvena dirka;
10. maja: Koles. klub »Ribnica«: otvoritvena dirka;
14. maja: SK »Disk«: medklubska dirka;
17. maja: SK »Bratstvo«: medklubska dirka;
25. maja: Koles. klub »Novo mesto«: otvoritvena dirka;
31. maja: pododbor: zvezdna skupinska dirka k otvoritvi velesajma;
4. junija: MK »Ilirija«, Ljubljana: medklubska dirka;
7. junija: Koles. klub »Ribnica«: prvenstvena klubska dirka;
14. junija: SK »Vrhnika«: medklubska dirka;
14. junija: SK »Disk«: klubska dirka;
21. junija: SK »Zagorje«: klubska prvenstvo;
21. junija: kol. klub »Novo mesto«: klubska dirka;
28. junija: SK »Vrhnika«: klubska dirka;
28. junija: MK »Ilirija«: klubska dirka;
29. junija: pododbor: propagandna dirka na km 200;
5. julija: pododbor: »Zvezdna« dirka v Celje;
12. julija: SK »Disk«: klubska daljinska dirka na km 250;
19. julija: kol. klub »Ribnica«: medklubska gorska dirka;
19. julija: MK »Ilirija«: medklubska »Handicap«;
2. avgusta: SK »Zagorje«: medklubska gorska dirka;
9. avgusta: SK »Disk«: klubska prvenstvo;
9. avgusta: SK »Vrhnika«: medklubska dirka;
15. avgusta: kol. klub »Novo mesto«: klasičarska dirka;
16. avgusta: kol. klub »Ribnica«: klubska dirka;
23. avgusta: cestno prvenstvo pododbora;
30. avgusta: prvenstvo Slovenije;
6. septembra: državno prvenstvo;
8. septembra: kol. klub »Novo mesto«: prvenstvo Dolenjske;
8. septembra: SK »Vrhnika«: prvenstvo Notranjske;
13. septembra: SK »Bratstvo«: medklubska dirka;
20. septembra: pododbor: prvenstvena gorska dirka;
27. septembra: SK »Vrhnika«: gorska dirka;
4. oktobra: SK »Bratstvo«: medklubska dirka;
11. oktobra: SK »Disk«: zaključna klubska dirka;
11. oktobra: kol. klub »Novo mesto«: zaključna dirka;
18. oktobra: SK »Vrhnika«: zaključna dirka;

18. oktobra MK »Ilirija«: klubska prvenstvo.

Klubska vodstva se nujno opozarjajo, da se ravno strog po vrstnem redu. Točne razpise je treba objaviti 14 dni pred določenim dnevom za dirko.

Upravni odbor »Triglavskega pododbora«.

Službeno iz LHP. Prihodnja seja upr. odbora bo v sredo ob 18.15 v damskem salonu kavarne Emona. Na dnevnem redu so izredno važne zadeve, zato prosim vse cenjene odbornike, da sigurno in polnoštevilno prisostvujejo tej seji, osobito, ker bo to predvidoma zadnja seja pred glavnim skupščino. — Predsednik dr. Mayer Ernst.

A. S. O. V ponedeljek ob 18. važna seja odbornikov akademskih smučarske organizacije.

Iz SK Ilirije. (Hazenska sekcija). Jutri ob 18.30 se bo na plenarnem sestanku v klubovi sobi v Emoni izvolila nova uprava in istočasno določil sportni program za hazeno in žensko lahko atletiko. Vse članice polnoštevilno! Zadržane morajo javiti to na naslov sekcije, kavarne Evropa. Članice, ki v bodoči sezoni ne nameravajo več aktivno sodelovati v sekciji, naj javijo to tekom jutrišnjega dne na sekcijski naslov, po možnosti še pred sestankom, ker je od tega odvisna sestava tekmovalnega programa za bodočo sezono. — Lahkotletiska sekcija ima redne treninge zopet vsak torek in petek ob 18.30 v telovadnici gimnazije, Tomanova ulica, vhod z Gaijeve ulice. Prihodnji tork se sestanek vseh članstva v isti telovadnici, takoj po treningu. Obravnavale se bodo sekcijske zadeve. Člani bodo prejeli tudi izkaznice za 1931. Udeležba za vse člane obvezna.

Akcijski odbor JITS za dravsko banovino (službeno). Za jutri, dne 18. t. m. ob 18. sklicujemo sejo akcijskega odbora table tenis saveza za dravsko banovino. Seja se vrši v kavnari Emoni. Važno radi verifikiranja rezultatov prvenstva banovine. Blagajnik naj pripravi poročilo.

SK Grafika sklicuje za ponedeljek 26. t. m. ob pol 19. letni občni zbor v društvenih prostorih Delavske zbornice. Članstvo se pozivlja, da se polnoštevilno in točno udeleži občnega zbora.

ASK Primorje (pavalna sekcija). Ponedeljek 19. t. m. pavalni trening v »Slovene«: od 15. do 16. dame, od 16 do 17. seniorji in waterpolisti, od 17 do 18. juniorji. V četrtek 22. t. m. ob 17.30 gimnastični trening v državni klasični gimnaziji, Tomanova ulica. Oba treninga za vse članstvo obvezna.

SK Svoboda (Vib). Danes ob pol 10. sestanek vseh sportnih sekcij. Prinesite s seboj opremo.

Ljubljanski sportni klub ima svoj redni občni zbor v torek 20. t. m. ob 20.30 v posebni sobi gostilne »Činkolec«.

Po svetu

Nogomet je gotovo sportna panoga, ki se je najbolj izneverila ameriškim nacelom. Po srednji Evropi se goji profesionalni nogomet že več let in je vsaj v glavnem urejen tako dobro, da lastniki klubov v svojem podjetju niso doživeli splošnih pomanjivosti. V Franciji je poklicni nogomet malo mlajši in seveda zaradi tega urejen še mnogo bolj šablonsko. Francoska nogometna zveza je zaradi plač nogometašev izdelala poseben osnutek, po katerem so igralci razdeljeni v kategorije in morajo res znati in pokazati dober nogomet. Za vse te plačane najboljšie nogometaše je pogoj, da imajo poleg igralnega poklica še drug poklic, ki jim daje zaslužiti vsaj toliko, kolikor neobdno potrebujejo za življenje. Kot skrajna meja letnega zaslužka je določena svota 18.000 frankov ali 1.500 frankov na mesec. Ta znesek res ni posebno visok, posebno če se upošteva, da zasluži marsikateri takozvani »amater« mnogo več.

Organizacijski odbor za X. olimpijado v Los Angelesu je najvažnejše na delu. Skoraj dnevno izdaja v štirih jezikih razna obvestila in seznanja udeležence z raznimi podrobnostmi organizacije.

Američani se na moč trudijo, da bi mogli nuditi udeležencem te svetovne revije sportnikov čim več ugodnosti. Nedavno je bil odbor sporočil, da bodo mogli zastopniki posameznih držav trenirati popolnoma ločeno. Prireditelji so rezervirali 15 najmodernejših sportnih prostorov, nekaj kritik vezbačišč in pavalnih bazenov ter stadionov za veslanje, ki bodo na razpolago inozemskim reprezentancam.

Glede pavalnega stadiona so krožile vesti, da bo najbrže v bližini morja, in morda celo napolnjen s slano vodo. Odbor kategorično demantira te govorice, in sporoča, da bo v bazenu sveža sladka voda, ki izvira iz istega studenca kot pitna voda za ves Los Angeles.

Tilden aH veliki »Bill«, ki je izvojeval Ameriki dragocene zmage na teniških, posebno v borbah za Davisov pokal, je prestopil med profesionalce. Bil je pošten amater, ki mu ni bilo treba nikdar plačevati potovanja, predrago honorirati strokovnih delankov ali dajati denar, da bi bil živel preko razmer. Za ameriški tenis in beli sport vsega sveta ima Tilden neprecenljive zaslugat. Njegova karjera je precej bujna. Dvekrat je zmagal nad Borotro, trikrat nad Lacosteom in dvakrat nad Cochetom. Sedva tudi ni zaključil svoje amaterske slave brez porazov. Skoraj vselej takrat pa se mu je poznalo, da ni bil razpoložen ali ni bil varen prostora. Nekateri njegovi udarci in vsa njegova taktika je bila tako svojevrsna, da klubju temu, da je prepotoval skoraj vseh pet svetovnih delov, še ni našel posnemalca.

Nemec Maks Schmeling, ki mu je newyorška komisija za boks odrekla pravico, da bi se ponašal z naslovom svetovnega prvaka v boku, uživa zaenkrat svoje lavo-rike v Garmisch-Partenkirchenu, kjer se pridno smuča in zabava. Kmalu po famozni vesti o njegovi diskvalifikaciji je prejel od svojega menadžera Joe Jacobsa naslednjo brzojavko: »Naslovi se dobivajo ali izgubljajo samo v »ringu«. Ne bodi v skrbel! Vse je v najlepšem redu. — Po zadnjih vesteh iz Amerike se zdi, da je imela Jacobsova tolažba res nekaj podlage. V torek dne 13. t. m. je bila podpisana pogodba za boj za svetovno prvenstvo med Youngom Stribblingom in Maksom Schmelingom. Dneva in kraja borbe pogodba ne navaja. Zmagovalec v tem boju naj bi v septembru nastopil proti Carneli. Slednja verzija je precej neverjetna, ker se mora Carnera kvalificirati za ta nastop šele z zmagami s slabšimi boksači.

Ceprav so skoraj vsi faktorji, ki odločujejo v simskih sportih, mnenja, da so smučki

skoki preko 70 metrov skrobatski komadi in zvezani z življenjsko nevarnostjo za skakalca, se vendar najdržnejši smučski skakalci ne morejo držati priporočene meje. Tako je nedavno švicarski skakalec Bruno Trojani skočil v Davosu 72 m daleč. Tudi njegov najnevarnejši tekmelec Kaufmann je dosegel 71 metrov. Se presenečljivejša je vest iz Amerike, da je neki Norvežan Alk Engen, ki biva sedaj stalno v Ameriki, skočil na skalalnici v Salt Lake Cityu 77,5 metrov daleč. Mož je sicer profesionalni skakalec, vendar ni verjetno, da bo s takimi poskusi še dolgo užival zdravje in nosil cele kosti. Američani so svoje skakalnice priredili prav za ameriške rekorde in morda res ni izključeno, da se nekaterim hladnokrvnežem res posreči rekordni skok. O ponesrečenih pa nam itak ne pripovedujejo!

Sportno udeleževanje je za državne glavarje zvezano z raznimi neprilicami. Suveren se le težko gibljejo v prosti naravi, ne da bi jih ljudstvo spoznavalo in jim prirejalo ovacije, govore in slične prizore, ki jih imajo na svojem visokem položaju itak od jutra do večera na dnevnem redu. O Belgijem kralju Albertu je n. pr. znano, da je navdušen turist, ki je obhobil že najbolj nevarne vrhove v Alpah. V francoski Švici se imenuje eden izmed vrhov prav po njem. Vsi gorski prebivalci in vodniki po krajih, ki jih obiskuje kralj, vedo, da mu je najljubše, če ga ne spoznavajo in ga pustijo, kadar uživa gorsko naravo. V zadnji sezoni je hodil kralj Albert po Alpah s psevdonimom g. Duranda. Ko je nekoga dne spraveval v koči vodnika za imena okoliških vrhov, je med drugim pokazal tudi na vrh, ki se ravno tamkaj imenuje po njem. Vodnik je malo zajecjal, nato se je pa spomnil navodila, da v turistu ne sme spoznati kralja, in je kratko pojasnil: »To je vrh g. Duranda«.

Važna odločba za advokatske pripravnike in advokate

(Višje deželno sodišče o pomenu odvetniškega stanu.)

Maribor, 16. januarja.

Z novim zakonom o advokatih z dne 17. marca 1929, so bili prejšnji avstrijski strogi predpisi za pripravljalnodo odvetniških pripravnikov znatno omiljeni. Posebno se je skrajšala pripravljalna doba pripravnikov od 6 na 4 leta. Za advokate tudi ni potreben več doktorat. Važno je torej, da se more advokatski pripravnik v tej predpisani pripravljalni dobi zadostno pripraviti za težaven odvetniški poklic.

Sodišča pa so na podlagi novega zakona o sodnem kazenskem postopanju, ki je stopil v veljavo pri nas s 1. januarjem 1930, in novega zakona o advokatih odvetniškim pripravnikom odredila pravico, da nastopajo v kazenskih zadevah kot branila. Praksa je šla celo tako daleč, da so sodniki branili pripravnikom zagovarjati obdolženca pri pri okrajnem sodišču zaradi najnavadnejših prestopkov. Tozadevno je izdalo želansko leto nasprotno odločbo najprej apelacijsko sodišče v Novem Sadu, o kateri pa se je vedelo le na podlagi neke časopisne notice, med tem ko so naša sodišča po večini vztrajala do zadnjega časa na prej označenem odklonnem stališču.

Sedaj pa je izdalo Višje deželno sodišče v Ljubljani na podlagi neke pritožbe mariborskega odvetnika odločbo, da smejo advokatski pripravniki brez odvetniškega zpitata nastopati kot branitelji v kazenskih zadevah.

Ta odločba je zanimiva tako za prav-nike, kakor zaradi orisanja pomena odvetniškega stanu tudi za širšo javnost, zato jo v izveščku objavljamo.

Višje deželno sodišče ugotavlja: Odvetniški pripravnik sme v smislu § 58 kazenskega postopnika in § 231 k. p. ter § 26 advokatskega zakona nastopati namesto svojega šefa v kazenskih zadevah pred okrajnim sodiščem. Do tega rezultata vede že sama besedno-logična interpretacija.

Vsak dvom pa je izključen, če se v širokem loku pogleda pomen odvetniškega stanu v naši pravni, zlasti sodni organizaciji. Odvetnik je po svoji funkciji zamišljen kot bistveni kolaborator v sodstvu. To funkcijo mu daje na izrazit način § 1. advokatskega zakona. S to funkcijo je v skladu odvetnikova dolžnost, določena v § 11, advokatskega zakona, da mora zaposlovati odvetniškega pripravnika v vseh granah advokatskega poklica. S tem v skladu zahteva isti zakon v § 15, da mora odvetniški kandidat pri odvetniškem izpitu pokazati, da teoretično in praktično umeva zakonske predpise kazensko-pravne tvarine.

Ni prezreti, da je od intelektualnega in moralnega nivoja odvetniškov bistveno visaven nivo vsega sodstva. Za poglavitov duhovnega in stanovsko-moralnega nivoja odvetniškega pripravnika mu je ravno predpisana izdatna pripravniška praksa. Z interpretacijo, kot je izpodbijana, (da bi pripravnik ne smel zastopati v kazenskih zadevah kot branitelj, op.

Zopet znižujemo cene!

Da omogočimo vsakemu opravljati delo na prostem tudi ob najhujšem mrazu, snegu, brozgi in blatu. Od danas naprej prodajamo:

1. Vse ženske galoše, žigosane Din 69- na Din **49.-**
2. Vse otroške snežke, žigosane Din 69-, 89-, 99- na Din **59.-**
3. Vse ženske snežke, žigosane Din 99- na Din **69.-**
4. Vse ženske zametaste čevlje, žigosane Din 89- na Din **69.-**
5. Vse ženske snežke iz gume ali gabardena, žigosane . . . Din 129- na Din **99.-**
6. Vse ženske snežke s patentno zaponko (Reissverschluss) žig. Din 169- na Din **129.-**

Poglejte naše izložbe! — Obiščite prodajalnice, pripravili smo Vam mnogo radosti za majhen denar!

Rento

Ljuba Premarjenci!

Pohorska vigred

Že predvčerajšnjim je bila pravila Završnikova Lenčka Marička, da je novi učitelj zal fant, lepo oblečen, kodrast in še zelo mlad. Nocoj se je prišel kar sam pokazat. Takoj ko je stopil v izbo, je vedela, da je on. Pozdravila ga je tudi: »Dober dan gospod učitelj! On pa je dejal: »Bog daj, gospodična — ali imate tudi na vrtu kaj prostora za goste? Rad bi sedel zunaj.« »O da, imamo«, je hitela, »mizico imamo in klop za hišo na vrtu — le družine ne bo, gospod učitelj!« »Morda ste pa vi, gospodična, toliko ljubezni in malo prisedete?« je vprašal smeje se. Tudi ona se je smejala in ga peljala na vrt. Naglo je obrisala s predpasnikom mizo in klop ter skočila v hišo po prt. Trikrat je morala teči noter in nazaj. Prvič je pozabila vprašati, kaj naj mu prinese, in ko je prinesla vino, je opazila, da je spet pozabila kruh. V četrto pa je šla po svoje šivanje, ker je bilo nerodno brez dela sedeti mu nasproti, ko človek ne ve, kam bi gledal.

Ciril Bukšek je bil mlad in sveta šolan človek. Doslej se ni bil doživel skoraj ničesar in to ga je najbolj jezilo in peklo. Bal se je, da bo zamudil polovico življenja, ko je skoraj leto dni posedal doma in kopnel po službi. Zdaj jo je bil dobil — sam svoj je — sam si služi kruh, sam lahko dela in počke, kamor hoče. Bil je spočit kakor mlad konjiček in delo mu je bilo svet poklic, saj je poznal njegove bridkosti le po vznesenih besedah ob slavnostnih prilikah in po lastni domišljiji. Vse drugo pa je bila mladost. Mladost, ki se užiga, kjer se starost le počasi greje, ki plameni in vihra in daje iz sebe vse dobo kakor pomlad, ki poje v višini borbi z zimo še svojo solčno pesem o življenju.

Tak je bil tudi Ciril Bukšek. Vse bi bil hotel spoznati, vse, kar je dobro in lepo, zajeti in spet oddarovati drugo — sploh — obrniti ves svet.

Marička je ugajal. Drugačeno je bil kakor fantje iz vasi, lepši se ji je zdel, mehak in priključen. Lepo je bil oblečen, nimit in obrt in konstante lasje so se mu mehko kodrali nad vedrim čelom.

Govoril je naglo in lahko; keno je bilo kramlirati z njim, zdaj resno, zdaj porodno in šaljivo.

»Kaj večerjati bom tu pri vas?« je dejal, ko je Marička o prvem mraku odločila šivanje.

»Joj — ali se ne boš zamore?« je presenečena vprašala Marička.

»Kakšne zamore?«

»No — gori — pri cerkvi vas bodo pogrešali...«

Pa naj me! Sicer pa — kdo mi pa kaj more? Nihče!«

»Tudi gospod nadučitelj ne?«

»Tudi on ne! Kaj mi pa hoče! Ali je ta taka navada, da bi moral hoditi učitelj tja, kamor hodi gospod nadučitelj? Če je — jo bom pa jaz prekršil — prav za nalašč!« Ogorčen se je postavil in udaril pomizi.

Marička je sklenila roke in se začudila. Ta je bil pa korajžen!

»Kaj bi pasel dolgčas tam; prav je, da sem našel semkaj!«

»Saj imate prav, gospod učitelj! — res imate prav,« je hitela Marička. »A tu ne boste mogli obsedeti, prehladno vam bo. V izbo pa ne boste hoteli...«

»Zakaj pa ne? Med ljudstvo — prav rad. Saj tam je moje pravo mesto med preprostimi kmečkim ljudstvom, še nepokvarjenim narodom; prav rad bom sedel mednje.«

Ko boš spoznal, kako stari stari bti naši pijančki, boš drugače govoril, je mislila Marička, a vendar se ji je zdelo lepo, da gospod učitelj ne zanikuje kmeta — ki je in ostane — kmet. Čeden fant je bil gospod učitelj, pa prav nič ošaben in gosposko nadar.

Kaj bo jedel, ga je vprašala in obotavljaje se pristavila, da pač nimajo pripravljene jedi za gosposkega človeka.

On se je pa prešerno zasmejal in ji zatrdil, da bo pojedel vse, kar mu ona prinese.

»Počakajte malo,« je dejala, »da skločim mamo vprašat...«

»Zaradi mene je ostal tu — zaradi mene! Hitela je v kuhinjo, matere ni bilo tam; v izbi je sedel ob starem mlinarju — po hčeri se še ozrla ni. Na samem bi bila rajši govorila z njo, ne pa tu pred vsem in vprko Luke, ki jo je tako čudno gledal. Bog ve, kaj je spet iztuhel, ko se mu tako svetilo oči — ali ne bo nehal gledati vanjo? Oni, ki sedi tam zunaj, oni mladi, čedni fant, je ostal tu zaradi nje, je zaradi nje. A kaj je temu Luku, da jo tako gleda — ta prismojeni »fajfrani far«?

Prišla je se je mater in jo rahlo poklicala. »Mama?«

»Kaj je?«

»Gospod učitelj bi rad večerjal.«

»Za božji čas, kaj mu na hočem dati? Oor naj gre, kjer ga čakajo z večerjo, pa se naj vrne, če se mu more. Pri nas nimamo ničesar pripravljenega.«

»Mama — tega mu pa ne rečem, kaj pa mislite...«

»Pa napravi, kakor boš. Jaz sem trudna, vse popoldne sem bila na no- gah — ti pa ždiš tam in klepetas — le

napravi, kakor boš!« Pščet mi ni treba klati, da veš.«

Marička je nabrala ustnice v šobo, skomignila z rameni in nejevoljno odšla v kuhinjo, kjer je zbila v ponec nekaj jajc in nagnala dekle na vrt po solato.

Nesta mu je večerjo na vrt pod jablo; zdaj ga ni hotela vabiti v izbo, sramovala se je za svojo mater in se jezila nanjo.

»Slabo ste dobili,« se je opravičevala in dobro ji je delo, ko je pohvalil jed, ki mu je očividno teknila.

Ko sta po večerji stopala drug ob drugem preko dvorišča v hišo, se Marička ni mogla iznebiti rahlega občutka strahu. Bala se je zanj. Poznala je svoje ljudi, njih nezaupljivost in mržnjo do gosposkega človeka, ki jim ni bil kos, ker ga niso potrebovali, niti se jim ga ni bilo treba bati. »Kaj bo tak učiteljček!« bi dejal stari mlinar. »Mar nam uči otroke zastoj? Mar mu ne plačamo? Mi — mu damo živeti — farani šentlenarški, mi ga lahko zapodimo, če nam ni po volji, mi — ki imamo žarijave roke in svoj krajni šolski svet.«

Tako je! In tudi Kadivček bi pritegnil, morda bi še Nac katero vrzel vnesel in France bi zaničljivo zazehal. Kaj pa Luka? Luka — saj res — on edini bo prava družina zanj!

»Dober večer!« je vedro pozdravil Cirilček, ko sta vstopila z Maričko, ki je hitela z roko kazaje nanj govoriti v družbo pod božjim kotom: »Ta je naš novi gospod učitelj, ki je prišel namesto onega, obstrlejenega — pa je prišel malo k nam v vas, ker mu je dolgčas tam gori. Zunaj na vrtu pa je že hladno, sem ga pa kar sem noter pripeljala, ko je tako prihuden gospod in rad govori...«

Ciril je stal poleg nje in nekoliko z viška smehljaje se gledal zdaj onega, zdaj drugega.

Stari mlinar je ravnodušno kadil svojo pipico, Kadivček je radovedno ogledoval prišleca; Nac se je nezaupljivo ozrl vanj in se spogledal z Francem, le Luka je vstal in primaknil stol k mizi.

»Sedite malo, nam boste kaj povedali!« Ciril je pokimal in sedel na ponujen stol. In kakor da bi odrezal, je bilo mahoma vse tiho. Vsak si je mislil svoje, a nobeden ni izrekel svojih misli. Še mladenič sam je molčal, dasi mu je bilo nerodno in se je nekakrat zagnal, da bi odprl usta. Izprevideti je pač moral, da njegov prihod med »narod« ni tak kakor si ga je bil v svojem visokolete- čem zanosu predstavljal. Tudi Luka si je mislil: »Aha — nov fant za Maričko!« — In jezilo ga je, da mu je kaj do tega, in nekam zasmišljal se je samemu sebi. A govoriti je bilo treba, kaj bi želel tu kot lipovi kipi. Fant bo mislil, da ga imajo za vsiljivca! Vsiljivec — ali mar ni res? Kdo ga je klical sem k Pe-

tričku?! Za vruga, Luka — aram te bodil!

»Kako pa je v mestu, gospod učitelj? Saj ste mesini otrok — kaj ne?«

Gorak, hvaležen pogled je dobil Luka za svoje odresilne besede. »Kako mehke, skoraj otročje oči ima ta — deček.« je pomislil Luka, viseč med ljubosumjem in zbujačo se prijaznostjo do fantka, ki je imel tako dobre oči. Pustil ga je, da je govoril in pripovedoval, sam ga je poslušal in mu pritrjeval, in ker je govoril z njim Luka, so se ogreli polagoma tudi ostali. Stari mlinar je dal celo za pijačo, ki sta jo zlasti Nac in Franc veselo pozdravila. Ko so se odpravljali, so bili vsi skupaj nekoliko pijani. Fantek ni bil vajen tako velikih kozarcev, govoril je mnogo, pridigoval je bratstvo in ljubezen in jezik se mu je zatikal. Tudi Luka je imel krvave oči, a vendar ni bil pozabil svoje naloge in je skušal priti do mlinarja.

Marička je bila neopazena izgubljena in Luki je bilo prav tako. Ena jeza manj — slovesa s »fantkom« ne bo!

Maričkina kamrica je bila obrnjena proti jugu na dvorišče; ozka je bila in podolgovata, tako da je bilo poleg postelje, ki je stala ob steni za oknom le še dober korak prostora. Mlada žena, s čednim prtom pokrita, dva stola, omara za obleko in še šivalni stroj je bilo že skoro preveč pohištva za nizki prostor, v katerem je poleg Maričke še kraljevala Breznadežna devica, ki je iznad postelje na veliki stenski sliki mlo gledala proti stropu.

Marička je sedla na rob postelje in si jela sezuvati čevlje.

»Fantek!« Kakor da je ugajala Luku, ne misli, ko je tako nazvala njega, ki je bil prišel nocoj. Saj je res fantek, premalo moški je še — pa nič, čisto prav, da je takšen, on vsaj ne bo surov, ko...«

Marička se je zavedla, da se ji nše misli predaleč, in se je sramovala. Brž je potegnila nogavice z nog, skočila po konci in se naglo slekla.

Hi — kako hladna je bila posteljnina! Tesno se je zavila v odejo in zatisnila oči. Hotela je zaspati in sanjati. Da — sanjati je hotela o onem lepem, ki mora priti, o tistem, kar ji je namenjeno... Kakor v meglo zavito je še vse in kroži pred njenimi zaprtimi očmi. A kmalu se bo raztrgal ta peščolani in izza njega se bo vstala slika pričakovane sreče. Ali bo imela sreča obraz? Čigav obraz? Ali bo imela kostanjeve kodre nad žarkimi očmi? Čeden fant bo njena sreča — tako čeden, kakor je »fantek«... Zakaj je neki šla tako zgodaj spat? Ali se je bala, da se ne bi napil in postal grd in sliten? Bog ve! Hotela je biti sama, hotela je zaspati o sreči. Po veži so odhajali težki koraki —

to je bil Luka, poznala je neenakomerno, poudarjeno stopanje njegove pohabljenе noge; za njim so škrtkljaji kmetije in še nekdo, ki je objestno podrsaval s petami.

Marička se je nasmešnila in zarila glavo v blazino.

»Nocoj se me drži, kakor čeki!« je zavpil natrkani mlinar Luku v obraz, ko sta prišla preko mostu blizu mlina.

Luka se je prisiljeno zasmejal. Jezil se je na kašo, ki si jo je bil skuhal, in zavedal se je svojega smešnega položaja. On mora temu domišljavemu staremu bahaču povedati o sinovem dolgu — prav on, bedak! Kaj mu je mar Urša in njene sramote! Sami naj opravijo, kakor hočejo!

»Saj sem vedel, da potrebujete!« je posmehljivo in počasi iztresel vinjeni možakar. »Koliko pa hočeš, no...?«

Luka je bil trdno stopil pred onega in mu sovražno pogledal v oči. Staremu je zastala beseda.

»Ničesar ne potrebujem, da veste. Povedati sem vam moral, ker sem naprošen, da zavežite ljudem jezike, ko se bodo iztezali za Uršo Potoško. Vaš sin je oče.«

»Kaj? Kdo?« je zazijal stari in prijel Luko za jopit.

»Vaš Janez! Izpustite me, oče. Urša si ni vedela drugače pomagati, pa me je naprosila.«

»Prokleti smrkvenci!« je zamrmral mlinar in se odmaknil. »Taka žaba — tak smrkolin!« je momljal in kimal z glavo. »Potoško — praviš? Ti vrag, ti! Taka žaba, smrjava — ti kujon ti!«

Stari je bil zmešan, čisto zmešan. Oh, Janez, ti presneto tele, tega ti je bilo prav treba! Kesal se boš, krvavo bilo prav treba! Kesal se boš, krvavo se boš še kesal.

»I nu, Luka — vzdi je bo, reci ji, da jo bo vzel. Koliko bo neki prinesla k hiši? Stari stiska bo moral pač šteti... noben svet mu ne pomaga, zgovorili se bomo, pa bo. Kaj pa hočeš, vrata!«

Potegnili je iz šepa mehur in si hotel natlačiti pipo. A nenadoma je spravl oboje, zamahnil z roko proti Luku, ki je slonel ob ograji mostu, in pohlevno voščil: »Lahko noč!«

Po dveh korakih se je vnovič okrenil in poklical:

»Luka!«

»Da — oče?«

»Luka — saj veš, da... veš, nered bi videl, če bi se razneslo po vasi, da je bil ravno Janez... Pozneje je vse cno, a zdaj naj le mislijo...«

Tedaj se je Luka vnovič zasmejal, hudobno in žareče.

»Morda bodo verjeli, da je bil duh — lahko noč!«

Nadaljevanje tega romana v nedeljski številki

Iz življenja in sveta

Brezposelnost in beda v Franciji

Pariški brezposelni delavci čakajo pred dobrodelno kuhinjo, da dobe vsakdanji košček kruha in skodelico juhe. Svetovna kriza se je začela čutiti tudi v bogati Franciji.

Hranilni živec

Nemška profesorja Viljem Grünental in Erik Grafe v Rostocku že več let raziskujeta vzroke občutkov žeje in lakote, ki pri posameznikih večkrat nikakor ne ustrezajo dejanski potrebi organizma po jedi ali pijači. Zdaj se jima je posrečilo odkriti droben živec, ki je odločilen za vso prehrano. Njiju dosedanja eksperimenti z živalmi so ugotovili, da se lahko zajezi delovanje tega živca, ne da bi trpeli možgani in celotno živčevje. Popolna odstranitev živca je povzročila nepričakovano naglo odebelenje. To dejstvo odkriva nove vidike za živinorejce, a raziskovalca sta se zanimala za stvar seveda pred vsem z medicinskega stališča. Kmalu sta dognala, da učinkuje delna odstranitev živca manj izdatno in je torej mogoče na ta način regulirati nastajanje masti. Zdaj poskušata raziskovalca različna sredstva, ki bi utegnili vplivati na delovanje živca, ne da bi bila potrebna operacija. Če bi se jima to posrečilo, bo postala sedanja modna linija prav lahko dosegljiva.

»Happy Baldwin«

V spremstvu šestih, od pet do glave oboroženih detektivov je prispel te dni do znane newyorške draguljarske trdnjave, 25 karatov težak rubin, ki nosi v krogih poznavalcev ime »Srečni Baldwin«. Vreden je namreč nad 200 tisoč dolarjev, ker ima posebno redko rdečo barvo, ki se imenuje »golobja kri«. Nihče ne ve, kdaj in kdaj so našli ta dragulj. Ležal je bogve koliko let v zakladnici nekega indijskega kneza v Birmi. Inženjer Baldwin, ki je bil tu uslužben v nekem rudniku, je bil knezu tako všeč, da mu je lani podaril rubin. Zdaj je pripeljal srečni Baldwin svoj zaklad v domovino, da bi ga dal pravilno obrusiti in da bi ga potem menda prodal.

Drese za smučarje

iz najboljšega švedskega lodna najcenejše pri

Drago Schwab, Ljubljana.

Naporen poklic

Akrobatski plesi, ki jih morajo izvajati sodobne girls, zahtevajo toliko vztrajnosti in telesne moči, da se je v zadnjih desetih letih znatno znižala povprečna starost poklicnih plesalk. Upleden ameriški gledališki podjetnik, ki je imel po vojni opraviti s tisoči plesalk, je sestavil na temelju svojih opazovanj razpredelnico, ki dokazuje, da se niža ta starost z vsakim

letom. Še leta 1923. so bile plesalke večinoma po 23 let stare. A njih povprečje je čim dalje bolj težaven, postaja jo čim dalje tem preje invalidinje ter si morajo iskati skromnejšega zaslužka kot šivilje, prodajalke itd. Zdaj šteje pretežna večina girls samo po 19 let. Kje so lepi stari časi, ko sta navduševali Fanny Elsler ali Taglionni naše prednamce do svojega šestdesetega leta!

Finski prvak med drsalki

Klas Thunberg, ki je na drsalkah premeril daljavo 500 m v 42,6 sekundah in s tem znatno zboljšal svoj lastni rekord.

Ogromna dediščina

José Bona, po rodu Španec in britski podkralj v Afriki, je zapustil pred 139 leti nad 5 milijonov funtov šterlingov, ki si jih je nabral v teku svojega izredno pisanega življenja. To vsoto je naložil pri britski državni banki s pogojem, da se mora l. 1931. razdeliti z obrestmi vred med njegove potomce. V 139 letih je narasla glavica do praviljčnega zneska 75 milijonov funtov šterlingov. Četudi znaša sedaj število Bonovih potomcev 1001 osebo, bi vendar vsak dobil izdaten del zapuščine. Toda zadeva ni tako preprosta. Dediščino so že pred 50 leti pričeli iskati oporoki, ki je bila shranjena pri neki notarski trdnjavi v Londonu. A izkazalo se je, da so po smrti zadnjega notarja te trdnjave leta 1880. izročili njegov arhiv sodniji in ta ni našla nobene oporoke. Vendar se je pozneje posrečilo ugotoviti, da je ostavil Bona razne dokumente o svojem imetju tudi na španskem. Zdaj so prijaviteli dediči ustanovitev posebnega konsorcija, ki bo iskal potrebne listine in pospešil razdelitev velikanške dediščine, ker bi ta sicer lahko pripadla državni blagajni.

Mrtvaški ples

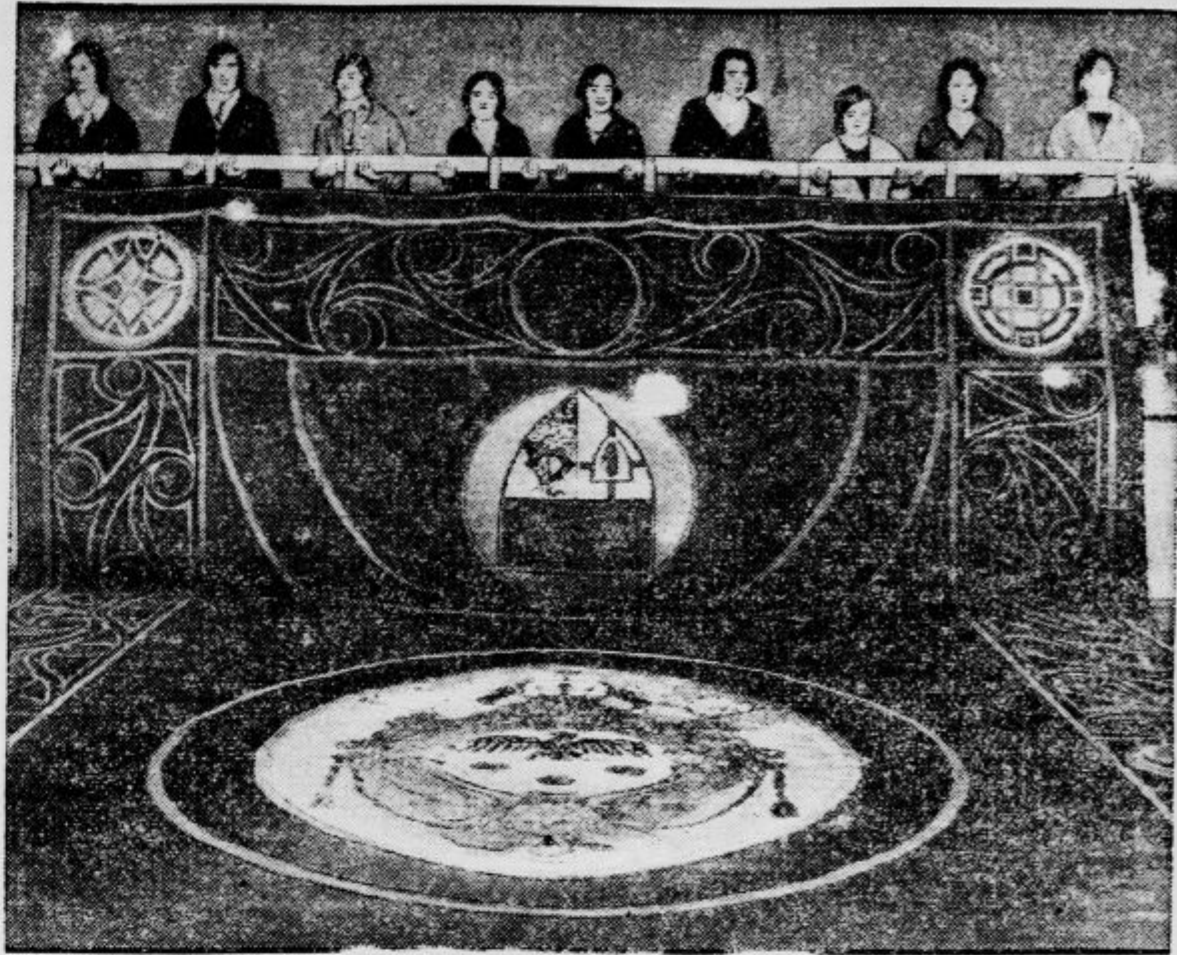
Pri plesu, ki ga je priredila pred kratkim lady Chatore v svojem zgodovinskem gradu blizu Durhama, so nastopili gostje v nošah mrličev, grobarjev in različnih prikazni. V napoli razsvetljeni srednjeveški dvorani so sedeli pri mizi med gosti v starinskih, izrezljanih stolihi pravi okostnjaki. Na mestu cvetnih kit so visele s stropa na nevidne steklene niti privezane mrtvaške lobanje, v katerih so gorele električne žarnice. Jodi so bile tako pripravljene, da so delale v zeleni sinji luči vtis razkrajanja in gnilobe. Med plesom se je povzpelo po dogovorju z gospodinjico neki črno zakrinski kan industrije po zidu skozi okno v dvorano in z revolverjem v roki planil med plesalce. Njegov izredno uspeh ni nastop je povzročil celo dve pravi omedlevici. Razen tega je povabila gospa Chatore iz londonskih ječ najspretnejše žeparje, ki so dospeli na »gostovanje« v spremstvu paznikov, za kar je prejela jetniška kuhinja znatno vsoto za izboljšanje božičnega in novoletnega kosila. Povabljeni so se sijajno obnesli: izpraznili so žepke vsem gostom in so potegnili soprogi uglednega londonskega draguljarja celo dragoceno biserno ogrlico z vratu, ne da bi gospa kaj opazila. Po plesu so morali žeparji izročiti plen policijskemu nadzorniku, ki ga je potem razdelil med goste. Po kosilu na gradu so pazniki odvedli svoje »gojence« seveda nazaj v zapore.

Drage univerze

V nasprotju z našim nazori smatrajo Američani visokošolski študij za luksuz in širokim slojem omogočajo samo nižjo oz. srednješolsko izobrazbo. V povprečnem akademskem domu plačajo dijaki v Zedinjenih državah mesečno po 55 dolarjev za hrano, 20 dol. za sobo in 25. dol. članskih pristojbin. Torej stane »najcenejša« življenja dijaka že 100 dol. na mesec (5600 Din). Razen tega je treba plačati šolnino (50 dol. na vsak trimeser za tiste, ki vsaj leto dni bivajo v okolišni univerzi in 15 dol. pri daljšem bivanju, dočim plačajo pravi tuji, n. pr. Južni Američani veliko več. Temu znesku je treba dodati še 5 do 15 dolarjev za uporabo knjižnic, laboratorij in drugega. Prav toliko znašajo skupno prispevki za bolnišni blagajno, univerzitetno zakladnico za nabavo znanstvenih pripomočkov itd. In seveda potrebuje dijak še denar za obleko, učne pripomočke, izlete, gledališče in druge zabave. Štipendije so zelo maloštevilne in namenjene samo pravim Američanom. Tuji jih malo kdaj dobijo. Univerza skrbi samo za tiste mlade znanstvenike, ki so dovršili študij ter obljubljajo velike uspehe v bodočnosti. Zato išče pretežna večina revnejših visokošolcev katere koli stalne zasluge v neposredni bližini univerze. Tako pomivajo n. pr. posodo po restavracijah. To delo ne zahteva strokovne izobrazbe in je tako slabo plačano, da ne zanima močnih delavskih strokovnih organizacij, ki ti sicer preprečijo vsako posrsko delo. Slabo plačani, prezaposleni in preutrujeni dijaki so značilni pojav za ameriške, na svetu menda najdražje univerze. Kdor misli, da se zanimajo ameriški visokošolci zgolj za nogomet in druge sporte, se zelo moti. Veselo življenje onih visokošolcev, ki imajo imovite starše, je značilno le za manjšino med ameriški dijaki, dočim ima večina težko stališče. Dodati pa je treba, da se zanima ameriška mladina manj za visokošolsko izobrazbo nego pri nas. Kdor postane profesor, zdravnik, inženjer itd. se zadovolji s slabšim plačilom in ne misli na milijone. Za povprečnega Američana pomenijo ti poklici zgolj izhodišče za manj zmogljive in manj delavne ljudi!

Skladatelj, ki ni poznal not

Mornarji čisto niso večji plavanja in v sovjetski Rusiji imajo kmečke pesnike, ki ne poznajo abecede ter morajo drugim narekovati svoje spise. A. Charles Harris je menda edini skladatelj, ki ni še nikdar igral na kakšnem glasbilu in ki sploh ne pozna not. Kljub temu je spenil in komponiral več zelo priljubljenih romanc in je zdaj zapustil milijonsko imetje. Harrisova čudna življenjska zgodba se je pričela v očetovi krojaški delavnici na deželi. Dolga leta je oblačil mladi Harris okoliške farmerje, dokler ni prišel nekega dne v Chicago. Na nekem plesu je bil priča surovega spopada med dvema čestilcem istega dekleta. Nasprotje med prejšnjo veselo godbo in tem pretepom je naredilo globok vtis na mladega krojača. Spravil je ta vtis v pesmico »Po plesu«. Ta je prijateljem zelo ugajala in Harris se je tako opogumil, da je najel posojilo. Plačal je potem glasbenika, ki je v note preložil, kar mu je bil zapel in je dal pesmico natisniti. Imela je sijajen uspeh, postala je naravnost ljudska melodija in so jo prodajali v deset tisočih izvodov na mesec še leta 1928. Tudi naslednje pesmi je prodajal Harris z istim uspehom in si je sčasoma nabral milijonsko imetje. Čudno pa je bilo, da se ni nikoli naučil skladboslovja ali vsaj not, čeprav je to večkrat poskušal.

Darilo Ircev sv. očetu

Irska vlada je nedavno podarila papežu dragoceno preprogo, ki jo je devet mladih deklet delalo štiri mesece. Preproga bo krasila eno izmed treh papeževih predsob.

Varujte se debelosti!

Zveza ameriških zavarovalnic je obogatila svojo itak zelo razsežno plačilno lestvico z novimi podatki o vplivu debelosti na zdravje. Zbrala je v to svrhu statistične podatke o celem milijonu ljudi. Vse gradivo se razdeli v tri dele po ljudeh z normalno težo, po suhih in debelih. Računariji so dospeli do presenetljivih zaključkov. Tudi pri normalni teži je število smrti za 14 odst. višje nego pri suhih. Debeluhariji pa umirajo najbolj zgodaj. Torej bodo odslej debeli Američani plačali najvišjo zavarovalnino in jim bodo priporočale zavarovalnice, naj shujšajo, če želijo priti v nižji plačilni razred. Številke nepobitno dokazujejo, da živijo mršave osebe praviloma najdalje, če le prekoračijo 30 leto in uidejo jetiki.

Enoten kruh v Rusiji

Sovjeti so na vsej ogromni površini svoje državne zveze uvedli enoten kruh, ki ga pe-

čejo zadrzne pekarnice. Po določilih petletnega načrta morajo zadrzne pekarnice nadomestiti že letos vse zasebne pekarnice.

Grenke znamke

Zdravstvene in tudi poštne oblasti so že neštokrat opozarjale ljudi, naj ne ližejo znamk, kadar jih lepijo na ovitke. Saj ležijo znamke, preden pridejo kupcu v roke, leta in mesece po zaprašenih skladiščih, grede skozi nešteto uradov in postanejo tako prave grede za bacile. Klej vsebuje namreč redilne snovi, ki bacilom posebno ugajajo in ki pospešujejo njih množitev. A občinstvo se premalo zmeni za vse

grozilne slike in pametne nasvete. Zato je sklenila francoska poštna uprava, da bo dodajala kleju za znamke posebne grenke snovi, ki naj bi lizalce znamk odvadil njih grde razvade. Ta odredba se nanaša na vse vrste znamk in koleke, na uradno dovoljene zasebne spominske in slavnostne znamke itd.

Zdravi poklici

Washingtonski higijenski zavod je objavil po dvehletnem nabiranju gradiva zanimive podatke o zdravstvenem stanju različnih skupin prebivalstva v Zedinjenih državah. Statistika ugotavlja presenetljivo dejstvo, da so najbolj krepki in zdravi mali trgovci, borzni mešetarji, krošnjariji in sploh ljudje podobnega zvanja, imajo najboljše zobe in najbistrejši vid, sijajna pljuča in dihalo. Kmetje, ki jih splošno smatrajo za najbolj zdrave korenjake, so šele na drugem mestu. Samo po želodcu in prebavilih prednjačijo omenjeni skupini. Na tretjem mestu so strokovni delavci po tovarnah, sledijo jim bančni in pisarniški nameštenci. Vsi ostali poklici so že nevarnejši za zdravje.

Požiralec ropota

Ameriški iznajditelj Hiram Percy Maxim, ki je zaslovel leta 1908. po svojem »dušilu za strojnice«, je zdaj po dvajsetletnem delu dal patentirati novo senzacionalno iznajdbo. Imenuje se »požiralec ropota« in na oknu nameščena oskrbuje zračenje in zatre popolnoma vsak čestni ropot, ki bi utegnil motiti bolnika, glasnika, predavatelja in sl. Maximov aparat deluje že v središču Newyorka po vseh pisarnah velikanskega Chryslerjevega nebotičnika in v več prvorazrednih hotelih ter se je sijajno obnesel. Vso bah, ki so z njim opremljeni, vlada sveta tišina, kakor da ne bi bilo zunaj nešteto vlakov in avtomobilov. Pri uradni preizkušnji je v treh minutah popolnoma osvežil zrak v veliki dvorani, ki jo je zavila kopa kadičev v oblake dima. Doslej je potrebovala uprava poslopja za takšno temeljito zračenje skoro cel dan.

Zora voda

profi sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

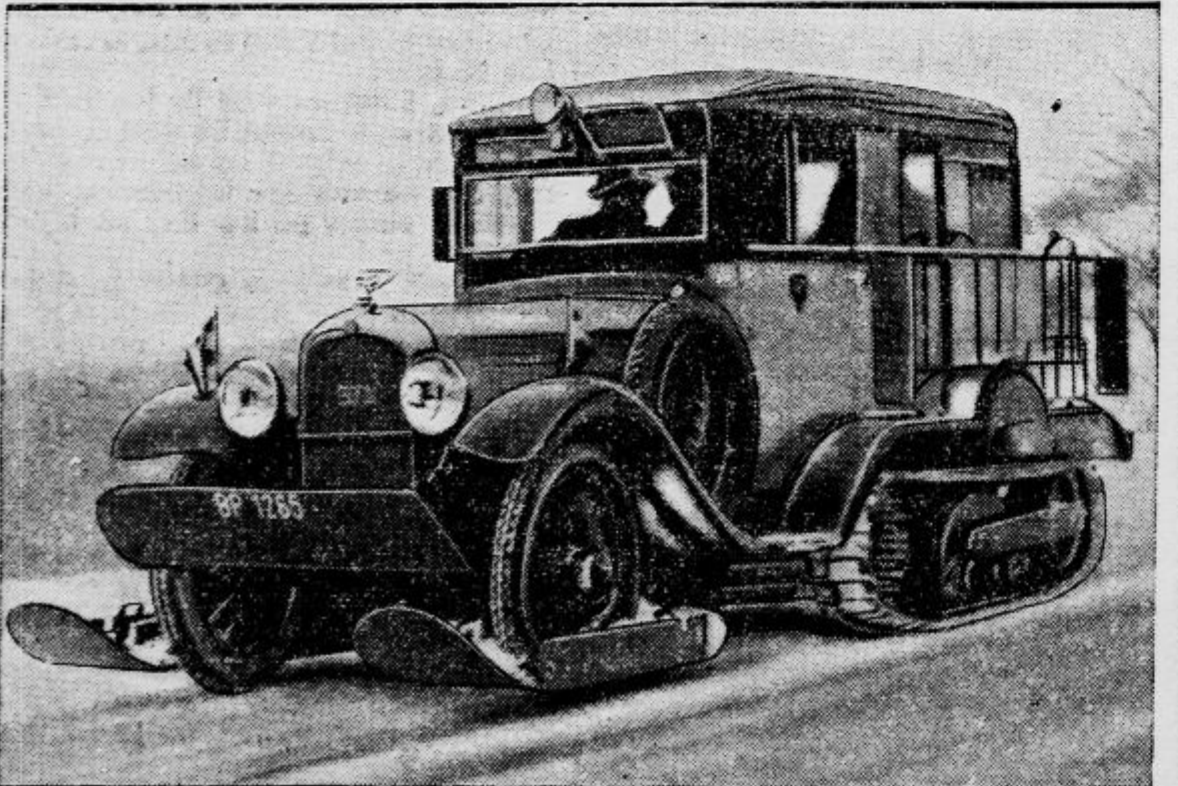
Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radičeva (Duga) ul. 32.

Poslujemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

442

Poštni avto na saneh

Poštna služba v zasneženih gorskih pokrajinah v Avstriji se vrši na avtomobilih, spretno prirejenih v sani.

Prizor iz Monrovijske, prestolnice Liberije

Ob pogledu na črne meščanske hčerke, ki napravljajo prav civiliziran dojem, bi človek ne mislil, da njih očetje vzdržujejo v državi pravi srednjeveški sistem suženjstva in tlačijo svoje črne rojake hujše, nego so jih tlačili nekdanji beli gospodarji na ameriških plantažah.

Kmetijski vestnik

O bodočnosti našega mlekarstva

Z soviti državni mejnari smo izgubili pomembne odjemalce mleka in se naše mlekarstvo sadištvu po vseh straneh izvoza ne more tako uveljavljati kakor pred svojo vojno. Čarinske ovire, še bolj pa precejšnja prejšnjih dežel izvoznik za tem, da svojo potrebo krijejo s lastno, povečano proizvodnjo, so naš mlečni izvoz zavirale, dokler ga niso popolnoma onemogočile.

Naša mlečna proizvodnja je morala vedno bolj odstopati od najrazvitejšega svetovnega, to je od prodaje svežega mleka in prehajati k maslarskim in sirarskim. Če pozno, oziroma prepozno se ne naše mlekarstvo začelo ozirati za trgom na severu, v Nemčiji, ki nam je v zadnjem času dvakrat nedostopen, to je zaradi silno visokih carin in zaradi kakovostne nezadostnosti našega blaga.

Tudi sir in maslo moremo le s težavo razpečevati v množicah in smo čim dalje bolj navezani na vvoženje doma. Naš trdi sir je postal kakovostno tako dober, da bi se resno mogel uveljavljati po vsej Jugoslaviji, slično kakor švicarski, a vendar nekatere naše stranske baje skrbijo obrate. Ako bi spravljale samo zadosti star in dorajen sir v promet in ko bi smotrena propaganda storiла svoje in ne bi odnehala tudi v primeru boljše konkurence, bi pač mogli pričakovati, da se naš sir doma razmerno lahko in primerno dobro vvozi.

Na splošno bi bilo potrebno, da centralne organizacije posvetijo več pozornosti osvojenim razlikam pri vvoženju mleka. Dočim dosega okolici večjih mest in industrijskih krajev po 3 Din na več za liter mleka, morajo biti pridelovalci v oddaljenih krajih zadovoljni skoraj z 1 Din. Sirarne in maslarnice, ki so osposobljene za to, bi morale dobi pomagati.

Prodaja svežega mleka je pri nas še vedno na isti stopnji kakor pred 100 leti. Prodaja higijenskega mleka od zdravniškega doznano aetičnih krav, snažno spravljene v higijenskih zaprtih steklenicah, bi omogočila boljše vnošenje. Tako mleko ki bi ga bilo mogoče vživati sirovo, pozimi naravno, poleti pa mrzlo, brez bolezni pred okuženjem s tuberkulozo, bi prav močno pomoglo porabi svežega mleka. Primeri na propagando bi imeli mnogo storila. Mlečne pivnice po večjih krajih bi bile porabnikom v korist in zdravje pridelovalcem pa bi dajale lep dohodek. Sicer se je po mestih že pojavljalo, so pa še vedno tako primitivne, da človek mleka v njih ne more piti z užitek, ker to mleko ni kontrolirano. Pod strogo zdravstveno kontrolo modernim spravljano mleko si bo sam uveljavilo pot in si bo zagotovilo gladko prodajalno, da ne bo treba težiti za izvozom. Tudi promet je pri nas še dobro razvit, tudi ta bi lahko porabil mnogo več mleka kakor ga danes, če bi to mleko bilo higijensko in dobavljano v steklenicah s sterilnim zamaški.

Prvi začetek je im. Mlekarstva zadruga v Medvodah je prva krenila na pot in ne bo ji žal; svoje mleko bo vsak čas lahko in z boljšim uspehom vnoševala kakor pa omi dobavitelj, ki ostaja pri starem običaju.

A. J.

Dozoritev letošnjih vin

Pesimistični jesenski predskodi k moštih in vinih, da zaradi preobilate kisline, praznobe, gnilobe in drugega ne bodo stanovitna, torej neoposobna za večji konzum, so se izkazali, oziroma se izkazujejo kot neosnovani. Opozorjati smo sicer še takoj po trgatvi na to neumoteno sodbo in poudarjati, da bodo letošnja vina tvorila prav zaradi navedenih okoliščin še prav prijetno pomladno in poletno pijačo, toda kazalo je, kakor da smo tako nalašč olepevali položaj, da ne bi trgovina s mošči in s vini preveč zasostala.

Na ardu se je v tem ostru obrnilo na bolje, še bolj kakor smo sami pričakovali. Vina namreč normalno dozorevajo in, kar je še posebno važno in odločilno, kislina nazadnje izredno naglo, tako da se njena množina po večini že bliža normalni vsebini za take letnike.

Tak razvoj je bilo pač pričakovati glede na jesensko moščno sestavo in na jesensko deževje, ki je grozilo precej povodenilo. Pa tudi v drugem oziru se vina boljajo sama po sebi s izločevanjem kvarljivih in neuporabnih snovi, ki se sedaj v podobni gošče na dno. Vina postajajo tako od meseca do meseca prijetnejša okusa.

Čim bodo pretočena, to je letna od te sesedle se gošče, pri tem pa še pravilno zažveplana v svrbo pomorivne ostalih notranjih kvarljivih snovi, glav in bakterij, so bodo še bolj izpopolnila in postala popolnoma stanovitna tudi v poznejšem času. Le vina, izvirajoča od nezdravga, to je močno gnilega in nedozorelega grozdja, bodo obdržala svoj neuporaben okus po gnilobi ali plesnivici in ne bodo stanovitna. Zlasti bodo porjavela, čim pridejo z zrakov in dotiko, ob vročini poleti pa utegnejo tudi zavreči, tako da postanejo celo neuporabna. Tako vina zahtevajo posebno manipulacije (pozorno pretakanje, močno žveplanje, odnošenje bisulfitiranja, eponitriranje in še umetno tiščanje, ker sama ob sebi ne nerada tišijo), dočim pri vinih iz zdravga grozdja izostanejo vse take bolj ali manj drage procedure.

Dogaja se pa, da se tudi popolnoma zdrava, brezhibna, krepka, celo sorta vina še sedaj nečisto očistijo, ali pa da se še očistijo na zopet močno skajajo in pričnejo na novo kipeči (šumeti), kar vzbuja pri neveselaku sum, da niso naravna vina, oziroma da se bodoje pokvarili.

Vzrok izpremembe v takem vinu je še nepopolno povrtje mošnega sladkorja, ki je morda zastalo zaradi premočnega žveplanja mošta ali zaradi prenaglega kipečenja mošta (prenaglega razvoja preobilnega alkohola, ki zamori kvasne glive), pa tudi zaradi neprimerne temperature ob glavnem kipečenju mošta. Tako naknadno kipeenje lahko zopet preprečimo s žveplanjem

ali s dodajanjem ustrojnega bisulfitu (6 gr na 100 l). Bolje je pa, da pustimo vino neovirano do konca povrtja pri srahilani vohi (ako ni kipele vohi), da lahko uhajajo in soda med kipečenjem razvijajoči se plini. Vina v takem stanju se umetno ne čistijo, razen s filtriranjem pod pritiskom, ker druga čistila zbog vremena ne morejo delovati. Zaradi navedenih jesenskih nepravilnosti m malega konzuma iščejo previdni kupci le dobra in zanesljiva vina in jih tudi rajši bolj plačajo, da se izognejo vsakršnim nadaljnjim sitnostim, dočim se izogibajo manj vrednega, nezanesljivega blaga kljub izredno nizkim cenam, ki niti produkcijskih stroškov ne krijejo.

Splošno pa je vsa vinska trgovina bolj klavirna zaradi razmerno piječega konzuma in še manjšega izvoza naših pridelkov v tujino.

Fran Gombac.

Mladim akvaristom

V zvezi s našimi, lani objavljenimi članiki o akvaristiki, v katerih smo navedli splošna pravila in opisi nekatere domače ribice (pezdirek, kurešelj, globokček), pri našemu danes opis ribice, ki ne sme manjkati v akvariju domačih in drugih mrzlovodnih rib.

Linj »Tinea vulgaris, p. d. šljaj« prebiva v dobro zaščitenih bajejih in počasi tekočih vodah. Odlikuje se po temnozeleni ali olivni barvi in zelo malih luskah. Če jo vzamete v roko, opazite, da je v jaci meri sluzasta (kakor n. pr. jegulja) in kaj lahko se izmuzne iz rok. Dorasle linje vidite vsak petek na ribjem trgu. Mladice v dolžini 3 do 6 cm priporočamo našim akvaristom, ali pa še manjši. Ker v posodi le polagoma rasejo, jih lahko držite v akvariju po več let.

Zgoraj omenjen, je linj na trebuhu svetlo rumenkast. Male luske se v solcu blešče v raznih barvah. Pri gobčku mu visita kratki tipkali. Plavuti so vse lepo zaokrožene in rumenkasto rdeče. Linj je miren, počasi plaval. Hrani se v prirodi s ličinkami, z vodnimi žuželkami in z ostanki vodnih rastlin. Na akvarij se hitro privadi in posebno dobro si zapomni mesto, kjer se spušta krma. V taki meri mu teknejo tubileksi (tenki črvički). V gobček natlači, kolikor le more ta požrešne, žveči in žveka, dokler ni vsa krepka črvičkov v želodcu. Ko je opravi to naporno delo, se zelo okorno giblje vleče za na dno, kjer tudi ostane, dokler ne prebavi.

Enako lep kakor navadni linj je tudi njegov sorodnik zlati linj »Tinea vulgaris var. aurata«. Navadni linj in občutljiv, skromen in trdn riba je, ki z lahko prenaša izpremembe temperature, če niso prevelike. Bolj občutljiv mu je bratranec zlati linj v pogledu temperature vendar je tudi ta tojaki trden in skromen v svojih zahtevah.

V pozni jeseni se linji zarijejo v blato na dno vode, kjer prezimijo, dokler jih topeljša voda ne zdrži oznanjujoč jim, da je vrgel v polnem razmahu. Drenjenje obavlja od maja do avgusta. Brez ostanje na vodnih rastlinah ki so na površini vode. Mladici so prozorni. Teško je pri mladitvi razlikovati linja od kurešlja, če sta šele 1½ cm dolga.

Narod pravi, da ima linjeva sluz zdravilno moč. Če trpi kdo na glavobolu, mu v nekaterih krajih privežejo živega linja na čelo. Proti vnetju sluznih kožic v obeh polagaj linja na tilnik. Uboge ribe! Le karne imajo vendar boljša zdravila za take bolezni. Dalje se pripoveduje med narodom, da šuka in som prizanašata linju iz hvaležnosti, ker jima leči rane. O njem se trdi še mnogo čudnega, kar pa vse spada v domeno bač.

Priporočamo oba, zelenega in zlatega linja, našim akvaristom, ker sta lepa, mirna in služita v okras vsakemu akvariju. Vlovi jih lahko z mrežico tik obale bajejev od marca naprej do jeseni. Dokaj rada se solnčita tam pri obali kakor njuni sorodniki kurešelj, krap in druge ribice.

O. S.

ANGLEŠKA VOLNA

Za pull-overje 1848
Tonij Jager, Ljubljana, Dvorini trg št. 1.

KUVERTE

vseh vrst nudi
najučudnejše

KUVERTA Ljubljana
Korovška 2, Vojkova ulica 12

PROVIZIJSKEGA ZASTOPNIKA

dobro vpeljanega, za Slovenijo, sprejemnega.
Tovarna trikotarje IRIS, Zagreb, Bačvar-
stva 12. 2079

kože DIVJACINE

vseh vrst in v vsaki količini kupu-
jem v vseh letnih časih. Imam ve-
liko zalogo lepih strojenih polhovih
kožic. V Ljubljani, Sv. Florjana
ulica št. 9. 388

Knjigovodja

za gospodarsko in lesno industrijo se sprejme
s 1. marcem 1931.

Zahteva se: Perfektno znanje amerikan-
skega knjigovodstva, slovenskega in
nemškega jezika v govoru in pisavi, za-
nesljivost v blagajniških poslih.

Nudi se: Plača v gotovini Din 2500.— me-
sečno, prosto stanovanje s razsvetljavo.
Ponudbe s curriculum vitae, prepisi spri-
čeval in s zdravniškim spričevalom o
zdravstvenem stanju pod šifro: »Zanesljiv
in uren« na upravo »Jutra«. 2066

Lepota nog

Nogavice in gume dajejo nogi vitko in dra-
gozno obliko. Dananja meda zahteva lepo
in graciozno obliko noge, a to se doseže
s pomočjo gume. Nogavice in gume. Noga
se se z njo v obnem se pokrije vsa
naka, kakor tudi trone šil. (Krampladner).
Nogavice iz čiste ameriške gume brez
tenke popolnoma grozorne daj, lepo vitko
nogo do kolena. Brez šiva v barvi kože
(Fleischfarb) na 190 Din. Platen, gum
nogavice iz najfinjšega tritko, sa krči-
šile do kolena na 190 Din. Nogavice brez
koleno in stegno samo po meri od 810 Din
naprej.

Pleša

in splošno je in je največja novost
za leto 1931. V 24 arab za
stavimo, iskanje in sa vito
odpravimo vse prihajajoče bra-
ste in novost »ESPARCETTE«
od dr. Durrant & Co. Paris — Lasej bode osi-
ra in sopot bino rali — Za upelj garanciramo —
Garanciramo dane 60 Din.

CENTIPOLIA, kozmetički svet, Zagreb, Jurčičeva 8
Zahtevajte tako: prospekti, ilustracije, obojke!

SMUČARSKÉ DRESE

in druge sportne obleke izdeluje najhi-
treje po zmerni ceni

modno krojaštvo

JOSIP NOVAK
LJUBLJANA Breg št. 2.
2033

Naročajte

„Našo dobo“

Se li morete smejeti?

Ali se sramujete smejeti radi tega, ker
so vam zobje umazani, rumenkasti? Ne-
mogoče je, da bi skrili svoje zobe pred dru-
gimi ljudmi, ker se vaši zobje takoj poka-
žejo, čim odprete usta.

KOLYNOS bo odpravila z zob to temno
rumenkasto prevleko, ona tudi uničuje ne-
varne klice na ustnih, ki povzročajo gnitje
zob. Kako navadno sredstvo za zobe tu ne
bi nič pomagalo.

Ze od davna obspajo zdravniki s hvalo
KOLYNOS in jo priporočajo z razlogom in
radi njene antiseptične pene, ki čudovito
čisti: ona očisti zobe in dlesni tako kot za-
hleva higijena, da bodo očisti.

Ako hočete imeti zobe svetlobele, a dlesni
zdrave, uporabljajte KOLYNOS!

Zaradi pozne sezone prodamo po re-
klamnih cenah

2000 komadov dežnih plaščev (pelerin)

zajamčeno nepremočljivih
br. R. (samo 15 dkg težke iz
umetne ruske celuloze, uni-
tacija ribje kože) da se na-
lahno zložiti in nositi v žepu
v škaflici, zelo priprava za
gospode, gospe in otroke.
1 komad s kapuco in škafli-
co samo 48 Din (2 komada
94 Din). Nadalje iz impreg-
niranega sukna (oljerega
batista) samo la vrsta v
raznih barvah, 1 dežni plašč
(pelerina) Din 150. Pošljite
se franko ocarinjeno po po-
zetju.

„Lineria - Export“
Praga, Vinohrady, Gregro-
va 18.

Neodgovarjajoče se lahko
zamenja. 1719

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik

STEKLO

rozina 6—8 mm, močniko 4—6 mm,
portlino, ledoto, alabaster itd.

SPECTRUM D. D.

LJUBLJANA VII — Telef. 23-43
ZAGREB, CELJAVKA 81, OSILJEK

Kaj je novega?

Ali vam je že znano, kje se točijo naj-
boljša štajerska in dolenska vina?
Poskusite in prepričati boste, da je to
edina gostilna oziroma restavracija, kjer se
točijo originalna sortirana vina:

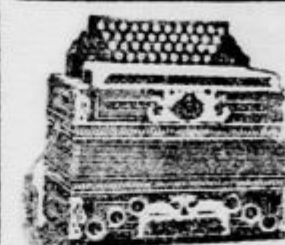
eviček Din 14
bela namizna » 14
muškati silvanec » 18
renski rizling » 20

To so zajamčeno pristna vina.
Na razpolago vsak čas topla in mrzla
jedila. — Sprejemajo se abonenti na dobro
domačo hrano.

Za obilen obisk se priporoča.

TONE HUČ,

RESTAVRACIJA »ZADRUŽNI DOM«,
Vle — Glince št. 10. 2085

Vse vrste harmonik
kakor tudi kromatske naj-
bolje in najceneje kupite
pri izdelovalcu harmonik

Franc Kučer

postaja DRENOV GRIC pri
VRHNIKI, Jugoslavija.
Priposnana najboljša doma-
ča izdelovalnica; nizke cene

Ali ste že naročili nove
zbirke „Tiskovne zadruge“?

Prva javna dražba

rabljenih avtomobilov
in motornih koles

se bo vršila dne 23. januarja 1931 od 9.
ure v prostorih dražbovalnice Zagrebški
Zbor.

Pregled in polzkusne vožnje motornih
vozil se vrše 2 dni pred dražbo.
Reflektanti se pozivajo, da pravočasno
dostavijo svoja vozila na mesto dražbe.

Na dan dražbe se ne morejo vršiti polz-
kusne vožnje.

AUTO - BURZA

M. Tadić k. d., Zagreb, Vlaška ul. 53.
TELEFON 62—67. 2080

ZAHVALA.

Ob hudi izgubi našega dobrega
soprega in očeta

FRANCA KOLSKA

se najiskrenejše zahvaljujem vsem,
ki so nam s dejanji in sočutjem
lajšali našo duševno bol.

Posebej se še zahvaljujem g.
dr. Šerku za njegovo zdravniško
toložbo hudo bolnemu, dalje preča-
stitemu župniku g. dr. Mörtlu,
vsem darovalcem vencev in šopkov,
pevskemu društvu »Vraska vila«
za ganljive žalostinke, prostovolj-
nemu gasilskemu društvu za zad-
nje spremstvo, Posojilnici in občins-
kemu odboru in Vranskem in
vsem prijateljem in znancom, ki so
izkazali pokojniku zadnjo čast.

Vransko, 16. januarja 1931.

Zalujoči rodbini KOLSKA, JAKŠE

Acij Kristan

v dobi petih let dne 17. t. m. nas
zapustil in se preselil med nebe-
ške kraljice.

Pogreb ljubljence bo v ponedel-
jek ob 2. uri popoldne iz malih
mestnih hiš za Bežigradom.

Ljubljana — Bovec, 17. janu-
arja 1931.

FRANC, IDA KRISTAN, starši
IDICA, sestra, in ostalo so-
rodstvo. 2101

ZAHVALA

Globoko ginjeni nad tolikimi izrazi sočustva, katerega smo bili
deležni ob priliki smrti našega pridnega soprega, očeta, tasta in sta-
rega očeta, gospoda

IGNAC WLTAŦSKY - a

izrekamo tem potom vsem, ki ste nam na kakršenkoli način lajšali
naše gorje v teh težkih dneh, našo najtoplejšo zahvalo. Obenem se
prav posebno zahvaljujem g. dr. Flajsu za njegov trud in po-
zornost, ravnanje, uradništvu in delavstvu Cinkarne d. d.,
delavstvu kemične tovarne v Celju za krasen venec in tako številno
spremstvo, nadalje občinskemu odboru Celje, okolica, gasilnemu
društvu v Gaberju, vsem darovalcem vencev in šopkov, sploh pa
vsem, ki ste pripomogli, da smo pokojnika spremili v tako lepem
številu k večnemu počitku.

Celje, dne 17. januarja 1931.

Zalujoči rodbini: Bernard in Franjo
Wltavsky.

Vsakovrstna sofla in
druge specialitete za
maske

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Moč osebne vpliva

korespondenčni tečaj

za pouk v hipnotizmu, sugestiji, telepatiji, itd.
Najmodernejša orig. amer. metode. Uspeh
garantiran! Obširni prospekti zastoj, ev.
priložite znamko za porto. Pošljite: »Veda
in znanost, CELJE, Razlagova ulica št. 8.
2036

Pri boleznih

želodca, črevesa,

slabe prebave in hemoroidov vze-
mite tudi vi FIGOL. FIGOL po-
svečuje in čisti kri. FIGOL se do-
biva v vsaki lekarni, a po pošti ga
razpošilja proizvajalec: Lekarna
dr. Semelj, Dubrovnik 243. Tri
steklenice s poštnino 105 Din,
oem steklenice 245 Din, 1 stekleni-
ca 40 Din. 365-a

HOLANDSKE LIKERJE

si lahko vsek sam pripravi
s posnanimi holandskimi
»La Fillette« ekstrakti in
tovarne Holand. Vrešči-
stevodstvenih Elverson —
»Jana« steklenice v Din.
Dobiva se v vseh lekarnah
in drogerijah ter boljših
specijalnih trgovinah. Po
pošti razpošiljane tovarni na
84 Din. Sortirane po bolji
po poštno posreduje banka.

»Fractal, sadni sok«
Zagreb, Savska ulica 22.

Prava mila zdravja in lepota

Lilijino mlečno ma-
lo, posebno fino
cvetno mleko.
Lilijino kreme ma-
lo, zelo blago delu-
joče.
Rumenjakovo mle-
to, tudi za otroke.
Glicerino mle-
to, tudi za razpokano
kožo.
Borakovo mle-
to, za
solnčne pege.

Ekstrakti mleka, za glavo in lase.
Mleko za brilo, kipečanje čisto, vedno po
določeno dobo delujoče sestavine, ki se potreb-
no za zdravlje in lepoto. Kdor jih iskraj posku-
ši, ostane svet.

STORITE TUDI VI TAKO,
POMAGALO BO TUDI VAM!

5 polne 5 kosev mila v poljubni izbiri, če se
pošlje denar naprej 52 Din. brez vseh dodatnih
stroškov, ali s povzetjem 42 Din. Zraven
Fellerjeva »Elsa-Creme« pomada za zaščito son-
ca in kože, Fellerjeva Elsa-pomada za rast las,
za razporečje 40 Din 2 lončka brez vseh
dodatnih stroškov, ali s povzetjem 30 Din. Elsa-dodni
kreme za zobe 8 Din 30, Elsa-Shampoo za pranje
glave 3 Din 30, Elsa-Sachet dišavnica 6
Din 60. — Naroča se pri lekarnarju
Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzavrg
245. Savska banovina.

Zvez Gray

Do zadnjega moža

Roman

Ko se je lotila dela, da bi napravila iz svojega kmetiča majhno mušico, je bila takoj v zadregi. Puščala je to in vlagala ono, a nato je spet vse preobrnila. Razen materinih stvari ji je bil najbolj dragocen dar Jeana Isbela, ki ga je bila tako dolgo skrivala. Ne od tega, ne od onega se ni mogla ločiti.

Med tem, ko jevezala svojo mušico, je Colter iznova stopil v kizo in jej brskati v tistem kotu, kjer je oče spravil svoje stvari.

»Kaj pa iščete tam?« je nekam razdraženo vprašala Ellen. Sodim, da bo vaš stari hotel imeti svoje papirje — in zlato, kar ga je pustil doma — pa obleko, da se preobleče, kaj?« je hladno odvrnil Colter.

»Seveda. A mislila sem, da boste prepustili ta posel meni.«

Colter ni blagovolił odgovoriti na to opazko, ampak je premljše- no nadaljeval svoje iztikanje, ne meneč se za to, kak nered je napravil med Jorthovimi rečmi. Ko je naposled odšel, je Ellen stopila v kot in opazila, da Colter ni bil vzel ne papirjev ne obleke, ampak samo zlato. A morda se je zgodilo, kakaj pri Colterjevem odhodu je bila premalo pazila, da bi bila mogla vedeti, ali je nesel kaj v rokah. Pogrešila je samo zlatnike. Očetove stare, preperle listine so ležale raztresene; pobrala jih je in jih porinila v svoj lastni sveženj.

Colter ali eden izmed njegovih tovarišev je bil osedlal belca, ki je stal zdaj skopčan ob plotu staje ter grizel uzdo in grebel po pesku. Ellen je zavila v svoj plašč nekaj kruha in mesa, privezala ta zavoj za sedlo in se pripravila za odhod. A očitno je bilo treba še počakati, in ker je bila rajši pod milim nebom, je ostala pri svojem konju. Ko je gledala moze pri nakladanju, je mahoma opazila, da je nosil Springer pod okrajkom svojega sombrera obvezo na glavi. Njegovi gibi so bili počasni in brez moči. Ellen se je zdrznila ob tem pogledu; a njen duh se je branil domnev. Saj bo itak še prekmalu zvedela, kaj se je zgodilo, in morda bodo dogodki celo mo zapletli v boj. Opazovala je moze. Hlastno in hkratu malomarno so vlačili iz obeh koč živila. Nekajkrat je zasačila Colterjev sivi, iskreni pogled, ki je iskal njenih oči; kar neudobno ji je postalo, ko je to videla.

»K Spraguen še pojašem, da se postovim od njega,« je zaklicala Colterju.

»Nikoli podobnega ne boste storili,« je odvrnil bandit. V njegovem glasu je bilo nekaj tako zapovedujočega, da je šinila Ellen kri v glavo, obenem pa še nekaj drugega, kar je obhladilo njen srd. Le kaj je bilo tisto, na kar se je morala zdaj pripraviti pri Colterju? Ona dva Texanca sta se glasno zasmejela, a sprčo Colterjevih mrdkih, osornih kletvic ju je smeh kaj kmalu minil. Ellen je stopila nekoliko v stran, na kraj, kjer ji ni mogla slišati, in sedela tam na podrtim deblu, dokler je ni Colter poklical.

»Po koncu, zdaj odinemo!« Ellen se je uklonila temu povežu in odjahala za svojimi tremi varuhi s kraja, ki je bil toliko let njen dom. Niti enkrat se ni ozrla. Upala je, da ne bo nikoli več videla te umazane, puste karikature ovčarskega ranča.

Colter in njegova tovariša so pogrnili tovrne konje preko travnika, zavili s steze in krenili preko pologa v najgostejši gozd. Ellen je kmalu spoznala, da izkusa Colter zabrisati sled za seboj. Jahal je po gozdu zdaj sem, zdaj tja, se ogibal golih, prašnih mest in po solncu izsušenih ilovnatih krajeh, kjer je spomladi stala voda, ter ubiral pot po travnatih jasih in dolgih, z igličevjem posutih prehodih. Ellen je jezdila tik za možmi in se zabavala s tem, da je opazovala njih sledove. Colter je bil očitno že mnogo let več te igri in spreten, kakor je more biti živinski tat po poklicu. A Ellen ni bila prepričana, da bi se mu posrečilo ukantiti pravega gozdovnika. Nemara je hotel Colter le pustiti sled, ki bi jo bilo težko razbirati, tako da bi ušel kar moči daleč naprej, preden bi utegnili zasledovalci dognati, kam se je obrnil. Ellen ni vedela, ali jih kdo zasleduje ali ne. A Colter, Springer in Wells so vsekako pričakovali zasledovanja, zakaj njih mirko, pošastno in potuhnjeno vedenje se je čudno razlikovalo od hladne malomarnosti, ki je bma drugače tako značilna zanje.

Ellen je čutila solnce na svojem levem hcu; po tem je vedela, da se je dan nagibal k zatonu in da je Colter zaviral še bolj na severozahod. Nikoli še ni bila jahala po tako zaraščenem gozdu in toli divjih kanjonih navkreber in navzdol.

Ko se je bližal solnični zahod, so bili prišli v takšno divjino, da niso mogli nikamor več. Colter je zajahal na desno, išoč pripravnega izhoda iz smrekove hoste, pred katero so se bili ustavili. Zdalci pa je skočil s konja in tovariša sta storila po njegovem zgledu. Ellen, ki je takisto razjahala, je videla, da ne more voditi svojega belca, ker je drsal za njo; zato mu je ovila vajeti okoli sedelne hruške in ga izpustila. Njej sami se je nekako posrečilo, da je prišla do znožja strmine. Slišala je konje, kako so prihajali in

teško dihaše komastili po grmovju. Na dnu globoke, z zelenimi stenami obdane zemeljske razpoke, v katero so prišli, je bučala voda. Ta senča, hladna, mahovita in vlažna soteska se je zdela Elleni najbolj divja pokrajina, ki jo je kdaj videla.

Visoko nad svojo glavo je ravno še ujela zadnji zlati solnični odsev na vrhovih smrek. Može so popravili konjem tovore, ki so se bili zrahljali, in krenili dalje, to pot po kanjonu navkreber. Nikakih konjskih sledov ni bilo videti, toliko več pa sledov divjačine in medvedov. Solnce je zahajalo in nebo se je temnilo, a može so še vedno jahali dalje; in delj ko so prihajali, tem bolj divja je postajala slika kanjona.

Naposled si je Colter utrl pot skozi gosto vrbovo grmovje in dospel v prečno dolino, ki Ellen niti ni bila opazila vlioda vanjo. Ta prečna dolina je zavijala v stran, se širila in se nazadnje končala v okrogli globeli, ki je bila očitno z vseh strani obdana po strmih bregovih in tako samotna in zapuščena, da si niti preganjani razbojniki niso mogli želeči boljše. Skriti pod skalnim napuščem, za gostim drevjem in grmovjem, sta stali te dve stari kladari, spojeni s skupno streho, kakor dvojna koč na Jorthovem ranču.

Ellen je zaduhala dim, in ko so zavili okoli koč, so zdalci zagledali ogenj. Ob njem je stal človek in strmel Colterjevimi jezdecem naproti; očitno jih je bil že od daleč slišal.

»Alo, Queen!« je rekel Colter. »Kako je s Tadam?«

»Imenitno se drži.« Queen se je sklonil k ognju in jej obračati režnje pokočega se mesa.

»Kje je oče?« je zdalci vprašala Ellen in se obrnila k Colterju. Napravil se je, kakor da je ni slišal, in jej s trudnimi rokami odpenjati enega izmed tovorov.

Queen jo je pogledal. Sviti ognja mu je le deloma obseval obraz.

Ellen ni mogla videti njegovega izraza. A po tem, da tudi Queen ni odgovoril na njeno vprašanje, jo je iznova obšla slutnja bližajoče se katastrofe. Med dolgo, utrudljivo jezo jo je bila do kraja prevzela nezaupnost do teh moičednih, potuhnenih mož. Morda se je bil oče zakasnil, morda je bil še vedno na svojem moriškem pohodu, od katerega je bil zadnje čase ves obseden; a morda je izvirala njegova odsotnost iz še težjih razlogov. Ellen je stisnila zobe in jela opravljati svojega konja. Potlej pa, ko se je vrnila k ognju, se je spomnila strica.

»Queen, ali je moj stric Tadi tukaj?«

»Kakopak. Tu notri je.«

To rekši je pokazal na bližnjo koč.

Za dečke

se najzanimivejše čitve
popolne povesti Karta
Maya. Pravkar je izšla
poveč.

OLD SUREHAND

v dveh zvezkih na 620 strah. Oba
zvezka vezana broširana Din 95.—, v
platno vezana Din 128.—. Knjigi sta
najzanimivejše darilo
Knjigarna tiskovne zadruge v Ljubljani,
Selenburgova ulica št. 3. 85

Tiskarna

popolnoma opremljena, dobro vpetljana, edina v večjem
industrijskem okolju, NAPRODAJ.
Samo resne ponudbe na podružnico »Jutra« Maribor
pod šifro »Tiskarna«.

SPLOŠNE ROLETE PRVOTNI

IZVSELEKTIR
-TVRTKA
IBERNIK
LJUBLJANA
LINHARTOVA 16.

Knjigovodja

sprejmeta. Biti mora vesten in marljiv, korespondent v slovenskem,
arbohrvatskem in nemškem jeziku, dober organizator in glasbeno
naobražen. Imeti mora zmožnost nadomestovati v vsakem oziru šefa
in resno voljo delovati za povzgojo in napredek podjetja. V slučaju
zadovoljivega udeleževanja vstop v podjetje kot družabnik ni iz-
ključen. Z roko pisane ponudbe je nasloviti na tvrdico

»Gramofon« A. Rasberger, Ljubljana

ZA PLETILJSTVA

med po najnižjih cenah in najpovoljnejših pogojih vsake-
vrstno volno, bombaž v kopsih, Regina, Knitting, Mako,
avilo, sukanec, gumbe kakor ves ostali pribor za pletenje, tvrdka

ANTON ADAMIČ v KRANJU

Kahtevajte vzorce in ponudbe!
Bavna karta gratis! 12064

Najugodnejši nakup pletilnih strojev, novih in rabljenih. — Na
zalogi stalno Igle, krtačice (Rauhkarden) in vsi ostali strojni
deli.

reumatizma, protina

Ali se hočete
svojega

Tegjenje in zbadanje v udih in člankih, oteženo odov, potuhnjene osebe in noge, tr-
ganje in zbadanje v raznih delih telesa ter celo eslabljenje oči so amogolnost posledice
reumatizma in protina, ki se morete odpraviti, ker bolezen skor vedno bolj napreduje.

Nudim Vam

zdravilno pletilo, ki razkrajajo vse škod-
ne, sproščajo in odpravljajo tveganje in te-
lobovanje, sicer se to škodljivo nprer-
vati ali naj bi se, amogolnost, ki ga
sodi maki narava v dobrobiti sprošču-
jevelece.

Vsak dobi brezplačno poskušnjo!

Plešje in maki, kakor tudi boleče deli
od močja, v roki držite se zdravilnega
masopasov popolnoma zastoji in hkrati
poskušnjo skupne s poskušnjo razloga.
Na ta način se boste sami prepričali o
neškodljivosti tega sredstva in o nje-
govem hitrem učinku.

AUGUST MÄRZKE, BERLIN - WILMERSDORF
Abt. 19 Brachsalterstrasse Nr. 5 Abt. 19

ZAHVALA.

„Vzajemni pomoči“ reg. pom. blag. v Ljubljani.

Kvalitno potrjuje prejem posmrtnine na svojih, dne 15. decembra
p. l. umrli očetom Janezom Culleto, ki je bil komaj eno leto pri blagajni
kavarovan.

Priporočam vsakemu, naj kot član pristopi k blagajni, ki v rodu in
vestno vrši svoje v pravih zahtevah naloge.

Loko pri Zidanem mostu, dne 6. januarja 1931.

2056 JOZEF CULLETO

Ako vas muči

protin in teganje, otr-
plost in krči v žilah,
zbadanje in slabosti v
udih vzemite popolno-
ma neškodljivo že dav-
no preizkušeno sred-
stvo

Rheusanal

Dobiva se v vseh lekarnah in pri
edinem izdelovalcuju

Apot. ARKO, Zagreb

OGLEDALA

vseh vrst, velikosti in oblik
brušena in nebrušena stekla
vseh vrst - zrcalno, specijalno, ledenasto, marmornato itd. - priporoča

„KRISTAL“ D. D.

tovarne ogledal in brušenega stekla, edino
čisto domače podjetje

CENTRALA: MARIBOR, Korodna cesta 51, telefon int. 3122
PODRUŽNICA: LJUBLJANA VII, Medvedova c. 38, telefon int. 3075
PODRUŽNICA: SPLIT, Zrinjska ulica 6, telefon int. 368. 18638

SUROVO MASLO

(Tafelbutter)

najfinije, dobavlja v vsaki množini od
4 kg naprej franco, in sicer po ceni
30 Din kg proti povzetju

409 Franc Kolleritsch
Apače pri Gornji Radgoni

Zastopnika

za Dravsko in zapadni del Savske banovine

ISCE TOVARNA PERILA.

Ponudbe s prva referencami na podruž.
»Jutra« Maribor pod »Perilo 14«. 2056

Slaba drža telesa

ki škoduje zdravju in jemlje
otroku veselje do vsega, od-
pravi s patentirano

Stoa Correktor

Imajo obsežne izkušene ortopeda
dr. Nyropa. Dihanje in krvni
obtok se uravnava, mišice se
okrepč. Obrnite se v zadevi na
bandažno ortopedično delavnico

R. AHCIN,
Ljubljana, Poljanska 51.

Katera tovarna bi mi dobavila

OTROČJE, DAMSKE IN MOŠKE ČEVLJE

navadne in boljše po iz-
jemnih cenah. Plačilo
proti jamstvu. Ponudbe
na ogled odd. »Jutra«
pod »Eksporta«. 1949

Pozor. ženini in neveste!

Modroce

posteljne mreže, že-
lezne zložljive poste-
lje, otomane, spalne
divane in fotelje nudi
najceneje

RUDOLF
RADOVAN
tapetnik
Mestni trg št. 12.

Slama, morska trava,
blago za modroce in
prevleko pohištva v
veliki izbiri po naj-
nižji ceni. 342

Zlahtne kanarčke

1 kanta 100 parov znanstveno izbranih
kanarčkov, ki so izbrani za
pore, parov in plem, kletke, krm-
pitijske sdravila. Vsekanje s sonč-
s drago cenami navodili pošlje brezplačno
Grossschmidt Heydenreich, Bad Endersdorf
150, Hara. 418

Peter Poč

šolski uradnik v p.

umrl v 81. letu starosti.

Pogreb blagopokojnega bo v ne-
deljo dne 18. t. m. ob 15. uri iz-
pred hiše žalosti.

V Krškem, 16. januarja 1931.

ZALUJOČI OSTALI

Od dobrega najboljše je le

GRITZNER — ADLER šivalni stroj in kolo

Elegantna izvedba — najboljši material!

Novosti

Šivalni stroj

kot damska
pisalna miza

Le po!

J. PETELINC — LJUBLJANA

TELEFON INTERURBAN 2913 ZMERNE CENE.

Na obroke 10% popusta, pri takojšnjem plačilu 15% popusta incl.
do 10. januarja 1931.

VOJSTIVA

vsled česar je pristna
DAGMAR-svila tako
prijubljena in toliko
iskana, so:

Stalnost barv glede pranja i glede
solca.

Največja trpežnost, ker je izgotov-
ljena iz najboljše umetne svile.

Najmodernejši vzorci, ker se tiska
po najnovejših pariških predlogah
žive barve kljub absolutni stalnosti

**Zahtevajte povsod
samo Dagmar-svilo**

Brata Mateljan SUŠAK

VELETOGOVINA VINA, osnovana 1876
priporoča svoja izbrana in sajamčeno na-
ravna dalmatinska vina:

Belo, opole in črna.

Specialitete v sodih najmanj od 50 litrov.

Originalni viški opolo, Vugava, dalmatinski »Burgunde« in »Dingače« s otoka Pelješca.

Priporoča svoja vina v steklenicah od 3 do 7 decil:

»Viški Orfjenake«, »Viška Zlatarka« in »Proške«

O kakovosti naših specialitet v steklenicah in sodih se lahko prepričate

v Zagrebu v »Grajski kletki«, na Sušaku v »Hotelu Kontinental«

kakor tudi po vseh boljstih restavracijah in gostilnah v vsakem večjem mestu naše domovine ter na parobrodih

»Jadranske plovidbe«.

Najbolj se pa prepričate, ako sami za poskušnje naročite!

Vsa naročila se izvršujejo hitro in točno.

Priložnostni nakup

Rokavice

Nogavice

zimsko ter drugo perilo, damske torbice in aktovke, kravate, ROČKI, vsakovrstne TOALETNE POTREBŠČINE, naramnice in sploh GALANTERIJSKO BLAGO.

JOSIP PETELINC, Ljubljana

za vodo, blizu Prešernovega spomenika.

Zaradi velike zaloge znižane cene!

RADIOBALZAMIKA
ZANESLJIVO
SREDSTVO
PROTI REVMAZMU.
PREMLADU IN ISHIJASU.
LABORATORIJ
BEOGRAD
DOBIJA SE V VSEH LEKARNAH PO CENI DIN. 75

Glasbo
v vsak dom!

Vsi ali delci in vseh družin lahko v kratkem igra tak instrument kot našega brezplačnega učnega tečaja, ter si ustvarijo doma prijetno večero. Zahtevajte še danes naš veliki

brezplačni katalog

s katerim dobite tudi samostojno poučbo »Kako postati dober godbenik«. Prilika za nakup je ugodna. Instrumenti poceni, učenje lahko. Nudimo vam:

celina ... od Din 95.— klarnete ... od Din 120.— dalje
saxofone ... od Din 136.— trombe ... od Din 480.—
gitare ... od Din 207.— klavir ... od Din 192.—
amburice ... od Din 98.— gramofone ... od Din 300.—
ročne harmonike od Din 85.— dalje itd.

Največja odprta tržnica glasbil v Jugoslaviji:

Melner & Herold

tvornica glasbil, gramofonov in harmonik
Prodajna podr. MARIBOR št. 101

MI KUPIMO ZA VAS

2089

snopič Karl Mayeve knjige »Winnetou«.

Izrežite ta inserat, napišite svoj naslov čitljivo s svinčnikom in s tem dobite v katerikoli knjigarni brezplačno snopič »Winnetou«. Po pošti pošljite inserat kot tiskovino (znamka 25 par) na naslov: Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, na kar dobite snopič po pošti. V snopiču prečitajte ugodnosti za naročnike!

Ime in priimek: _____

kraj (ulica) _____

pošta _____

Največja zaloga kovinastih krst

V DRAVSKI BANOVINI

Kovinaste krste za deco: 80 do 160 cm dolge, 650.— do 1100.— Din. Kovinaste krste za odrasle: 200 cm dolge, 1500.— do 2300.—

Din z zaloge v Mariboru. 405

Izbira v vseh velikostih. Najmanj 40 % prihranka potom nakupa pri izdelovalcu.

MAKS USSAR, Maribor, Gregorčičeva ul. 17.

Oglasi v »JUTRU« imajo siguren uspeh!

Zastopstvo

Lastnik tovarne usnjenih izdelkov, Slovenec, zmožen v pisavi in govoru srbohrvatskega in nemškega jezika, ki obišče letno dvakrat vse večje kraje Jugoslavije, v katerih so mu znane kreditne razmere trgovcev, prevzame zastopstvo samo večje industrije ali veletrgovine, za katero bi se zavzel kakor za svoj obrat.

Reflektira samo na stalno mesto. Ima vsestranske trgovske zmoglosti ter je velika in reprezentativna oseba.

Ponudbe poslati pod značko »TOVARNAR« na oglašni odelek »Jutra«.

2081

Mreže za ograje

in sejanje — različnih dimenzij — se dobijo po zmernih cenah, kakor tudi vsa ključavničarska dela solidno in ceno pri:

**IVAN LUZNAR, ključavničar,
LJUBLJANA, Poljanska cesta št. 69**

Krasna izbira plesnega blaga in čevljev
Naša prodaja za predpust je v polnem teku. Poleg moškega in ženskega blaga za obleke, perila, moških in ženskih čevljev imamo krasno izbiro plesnega blaga in čevljev. Dajemo poceni kakor še nikdar in dopuščamo dolgoročno odplačevanje.

**OBLAČILNICA
»MILIKJA«**

NA OBROKE!
LJUBLJANA, MESTNI TRG 17/L